

T.C

YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

EĞİTİM YÖNETİMİ VE DENETİMİ YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

**Okulöncesi Öğretmenlerinin ve Sınıf Öğretmenlerinin Müzelerde
Uygulatılan Etkinliklere İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi**

(İstanbul İli Örneği)

Hazırlayan

Funda YÜCEL KURNAZ

İstanbul, 2015

T.C.

YEDİTEPE ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Eğitim Yönetimi ve Denetimi Yüksek Lisans Programı

**Okulöncesi Öğretmenlerinin ve Sınıf Öğretmenlerinin Müzelerde
Uygulatılan Etkinliklere İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi**

(İstanbul İli Örneği)

Hazırlayan

Funda YÜCEL KURNAZ

Tez Danışmanı

Yard. Doç. Dr. Mustafa OTRAR

İstanbul, 2015

T.C.
YEDİTEPE UNIVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

Okulöncesi Öğretmenlerinin ve Sınıf Öğretmenlerinin
Müzealarda Uyguladıkları Etkinliklere İlişkin
Görüşlerinin İncelenmesi
(İstanbul İli Örneği)

Ad-Soyad:

Funda.....Yücel.....Kurnaz

ONAY:

Danışman :

Yard. Doc. Dr. Mustafa Otrar

Üye:

Prof. Dr. Halil Eksi

Üye:

Yard. Doc. Dr. Ahmet Katılmış

Onay Tarihi: 10/07/2015

TEŞEKKÜR

Bu araştırmada, İstanbul İli Avrupa Yakası'ndaki devlet ilkokullarında görev yapmakta olan okulöncesi ve sınıf öğretmenlerinin müzelerde uygulatılan etkinliklere ilişkin görüşleri incelenmiştir. Tez danışmanım Sayın Yard. Doç. Dr. Mustafa OTRAR' a araştırma boyunca anlayış, esirgemediği rehberlik ve sabrı için teşekkürü bir borç bilirim. Veri toplama konusunda yardımlarını esirgemeyen sevgili öğretmen arkadaşlarıma, desteğinden ötürü eşim Hasan Kurnaz'a, yardımlarını ve desteklerini esirgemeyen sevgili arkadaşlarım Elif Yurdakul ve Ayşe Dilşad Eker'e en derin teşekkürlerimi sunarım.

Funda YÜCEL KURNAZ

Haziran, 2015

İstanbul

ÖZET

Okul Öncesi Öğretmenlerinin ve Sınıf Öğretmenlerinin Müzelerde Uygulatılan Etkinliklere İlişkin Görüşlerinin İncelenmesi (İstanbul İli Örneği)

Funda YÜCEL KURNAZ

Yüksek Lisans Tezi, Eğitim Yönetimi ve Denetimi Yüksek Lisans Programı

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Mustafa OTRAR

Temmuz 2015, 195 sayfa

Bu araştırma, okulöncesi öğretmenlerinin ve sınıf öğretmenlerinin müzelerde uygulanan eğitim etkinliklerine ilişkin görüşlerini incelemek, görüşlerinin cinsiyetlerine, okul türlerine ve branşlarına göre nasıl bir dağılım sergilediğini görmek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Bu araştırma, öğretmenlerin müzelere gitme sıklığına göre müzelerde uygulanan etkinlikler konusundaki deneyimlerini ve görüşlerini çeşitli demografik değişkenler açısından inceleyerek saptamayı amaçlayan tarama modelinde bir araştırmadır. Araştırmada “Okulöncesi Öğretmenlerinin ve Sınıf Öğretmenlerinin Müzelerde Uygulatılan Eğitim Etkinliklerine İlişkin Görüş Anketi” uygulatılmıştır. Araştırma çalışma grubunu, 2013-2014 eğitim-öğretim yılında İstanbul ili Avrupa Yakası sınırları içinde bulunan Milli Eğitim Bakanlığına bağlı resmi-özel ilkokullarında görev yapmakta olan okulöncesi ve sınıf öğretmenlerinden müze etkinliklerine katılan ya da bilgisi olan öğretmenlere uygulatılması hedeflenmiştir.

Toplam 650 öğretmenden oluşan evrenin tamamına ulaşılmaya çalışılarak, 25 okul belirlenmiş, tesadüfi oransız küme örnekleme yöntemi ile toplam 20 okulda uygulama gerçekleştirilmiştir. 224 devlet, 96’sı özel kurumlarda çalışan olmak üzere 320 öğretmene anket uygulaması gerçekleştirilmiştir. Anket sonuçları bilgisayar ortamında SPSS 15.0 istatistiksel programında analiz edilmiştir. Elde edilen verilerde öğretmenlerin müzelerle yapılan etkinliklere dair görüşleri cinsiyet, okul türü ve branş değişkenlerine göre değerlendirilmiş ve her üç değişkende de farklılaşmaların olduğu görülmüştür. Erkek öğretmenler kadın öğretmenlere göre, devlet okullarının özel okullara göre ve sınıf öğretmenlerinin de okulöncesi öğretmenlerine göre müze etkinlikleri konusunda daha fazla maddeye katıldıkları gözlenmiştir. Müze gezilerini, ders programına katılması gerekliliği ve müzelerde uygulanan eğitim faaliyetlerini öğretmenlerin çoğu desteklemesine karşın müzelerde yapılacak ekstra çalışmalarda görev alma konusunda isteksiz oldukları gözlenmiştir.

Anahtar Kelimeler: Müze, Müze Eğitimi, Müzede Uygulatılan Etkinlikler, Okul öncesi Öğretmenleri ve Sınıf Öğretmenleri

ABSTRACT

Opinions of Preschool Teachers and Classroom Teachers on The Educational Activities Implemented in Museums (İstanbul Case)

Funda YÜCEL KURNAZ

**Master's Degree Thesis, Educational Administration and Supervision Program and Counsel: Assistant Professor Dr. Mustafa OTRAR
July 2015, 195 pages**

This study, was carried out to examine views of preschool teachers and classroom teachers on the educational activities implemented in museums, and to see whether their views differ in according to their gender, types of their schools and their branches. This research is a screening model of survey which aimed to identify teachers' experiences and views on the activities implemented in the museum according to frequency of visits to museums in terms of various demographic variables. "Opinions of Preschool Teachers and Classroom Teachers Regarding to Education Activities in Museums Survey" was executed. Research study group was consisted teachers who work for state and private preschools, and elementary schools, related to Ministry of National Education, located within the boundaries of European side of Istanbul in 2013-2014 academic year and participated museum events previously.

25 school had been identified by trying to reach the entire universe consisting of 650 teachers, and disproportionate cluster random sampling method was carried out within a total of 20 schools. Survey was carried out with in total of 320 teachers including 224 teachers work for state institutions, 96 teachers work for private institutions. Survey results were analyzed with SPSS 15.0 statistical program. The obtained data on teachers' views on the activities carried out in the museums evaluated according to gender, type of school and branch. And, variations was determined for the each three variables.. Male teachers are considerably more likely than female teachers, teachers working for state institutions are considerably more likely than teachers working for private institutions, and preschool teachers considerably are more likely than classroom teachers to agree on more items related to museum events. Although teachers support the education activities in museums and the idea of museums trips should be put into curriculums, it was observed that they are reluctant to take part in extra work at the museum events.

Keywords: Museum, Museum Education, Events are Implemented in Museums, Preschool Teachers and Elementary School Teacher

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR.....	
ÖZET.....	I
ABSTRACT.....	II
İÇİNDEKİLER	III
ÇİZELGE LİSTESİ.....	VI

BÖLÜM 1

Giriş.....	1
1.1.Problem Durumu.....	1
1.2.Problem Cümlesi.....	6
1.2.1. Amaçlar ve Alt Amaçlar	6
1.3.Araştırmanın Önemi.....	7
1.4.Varsayımlar	7
1.5.Araştırmanın Sınırlılıkları.....	7
1.6.Tanımlar.....	8

BÖLÜM 2

2.İlgili Yazın Alanı.....	9
2.1.Müzeciliğin Tarihsel Gelişimi.....	9
2.2.Müze Eğitimi.....	14
2.3.,Müzelerin Görev Ve Amaçları.....	17
2.3.1. Müzelerin Toplama Görevi.....	20
2.3.2.Müzelerin Belgeleme (Arşivleme) Görevi.....	21
2.3.3.Eserlerin Korunması.....	21
2.3.4.Eserlerin Sergilenmesi.....	21

2.3.5.Müzelerin Eğitim Görevi.....	22
2.4.Müze Türleri.....	25
2.4.1. Koleksiyonlarına Göre Müzeler	26
2.4.1.1.Genel Müzeler.....	26
2.4.1.2.Arkeoloji Müzeleri.....	26
2.4.1.3.Sanat Müzeleri.....	28
2.4.1.4.Tarih Müzeleri.....	28
2.4.1.5.Etnografya Müzeleri.....	28
2.4.1.6.Doğa Tarihi ve Jeoloji Müzeleri.....	29
2.4.1.7.Bilim Müzeleri.....	30
2.4.1.8.Planeteryumlar.....	30
2.4.1.9.Endüstri Müzeleri.....	31
2.4.1.10.Ekonomüzeler.....	31
2.4.1.11.Panoramik Müzeler.....	32
2.4.2. Bağlı Olduğu Birime Göre Müze Türleri	32
2.4.2.1.Devlet Müzeleri.....	32
2.4.2.2. Yerel Yönetim Müzeleri (Belediye Müzeleri).....	32
2.4.2.3.Kent Müzeleri.....	33
2.4.2.4.Üniversite Müzeleri.....	33
2.4.2.5.Askerî Müzeler.....	34
2.4.2.6.Bağımsız ya da Özel Müzeler.....	35
2.4.2.7.Vakıf Müzeleri.....	35
2.4.3. Koleksiyonlarını Sergiledikleri Alana Göre Müzeler	36
2.4.3.1.Açık Hava Müzeleri.....	36

2.4.3.2. Anıt Müzeler.....	36
2.4.3.3. Müze Evler.....	36
2.4.4. Hizmet Alanlarına Göre Müzeler	37
2.4.4.1. Bölge Müzeleri.....	37
2.4.4.2. Halk Müzeleri.....	37
2.4.4.3. Ekomüzeler.....	37
2.4.5. Diğer Müze Türleri	38
2.4.5.1. Uzmanlık Müzeleri.....	38
2.4.5.2. Sanal Müzeler.....	38
2.4.5.3. Devrim Müzeleri.....	39
2.4.5.4. Çocuk ve Çocukluk Müzeleri.....	39
2.4.5.4.1. Çocuk Müzelerinin Hedefleri ve Görevleri.....	42
2.5. Müze Pedagojisi	43
2.6. Müze ve Çocuk	45
2.7. Sanatsal Öğrenme	47
2.8. Çocuk ve Yaratıcılık	50
2.9. Çocuk Müzeleri ve Yaratıcı Drama.....	54
2.10. Müze Gezilerinin Diğer Gezilerden Farkı.....	57
2.10.1. Verimli Bir Müze Ziyaretinin Aşamaları.....	58
2.10.1.1. Müze Ziyareti Öncesi Öğretmen Hazırlığı.....	59
2.10.1.2. Müzedeki Uygulamalar.....	60
2.10.1.3. Müze Ziyaretinden Sonra Yapılabilecek Çalışmalar.....	61
BÖLÜM 3	
3. YÖNTEM.....	63

3.1.Araştırmanın Modeli.....	63
3.2.Araştırmanın Evreni ve Örneklemi.....	63
3.3.Veritoplamaya Araçları.....	64
3.3.1.Bireyi Tanıma Formu.....	64
3.3.2.Eğitimde Müze Etkinliklerine İlişkin Görüşler Anketi.....	64
3.4.Verilerin Toplanması.....	64
3.5.Verilerin Çözümlemesi.....	65

BÖLÜM 4

4.BULGULAR.....	66
4.1.Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerine Ait Demografik Değerler İçin Frekans ve Yüzde Değerleri.....	66

ÇİZELGE LİSTESİ

Çizelge 4.1.1. Cinsiyet Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri.....	66
Çizelge 4.1.2. Okul Türü Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri.....	66
Çizelge 4.1.3. Branş Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri.....	67
Çizelge 4.1.4. Görev Biçimi İçin Frekans ve Yüzde Değerleri.....	67
Çizelge 4.1.5. Yaş Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri.....	67
Çizelge 4.1.6. Mesleki Kıdem Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri.....	68
Çizelge 4.1.7. Öğrenim Durumu Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri.....	68
Çizelge 4.1.8. Müzeye Gidiş Sayısı Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri.....	68
Çizelge 4.2. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Anket Maddelerine Verdikleri Cevaplara Göre Frekans ve Yüzde Değerleri.....	69
Çizelge 4.2.1. “Müze Gezilerinin Öğrencilerde Müze Bilincini Kazandırmaya Yönelik Davranışları Desteklediğini Düşünüyorum” İfadesine Verilen Cevaplar.....	69
Çizelge 4.2.2. “Müzede Gerçekleştirilen Etkinliklerin Hangi Amaca Hizmet Ettiğinin Farkındayım” İfadesine Verilen Cevaplar.....	69

Çizelge 4.2.3. “Müzelerde Uygulatılan Etkinliklerin Hangi Yöntem ve Tekniklerle Uygulandığını Biliyorum” İfadesine Verilen Cevaplar.....	70
Çizelge 4.2.4. “Müzelerde Uygulanan Eğitim Etkinlikleriyle İlgili Uygulamalardan Haberdarım” İfadesine Verilen Cevaplar.....	70
Çizelge 4.2.5. “Müze Gezileri Sırasında Uygulanan Etkinliklerin, Aktif Katılımı Artıracağını Düşünüyorum” İfadesine Verilen Cevaplar.....	71
Çizelge 4.2.6. “Müzelerde Uygulanan Etkinliklerin Öğrencilerin Yaratıcılıklarını Geliştirdiğini Düşünüyorum” İfadesine Verilen Cevaplar.....	71
Çizelge 4.2.7. “Müzelerde Uygulanan Etkinlikler Farklı Kültürleri Tanırken Empati Duygusunun Da Gelişimine Katkı Sağlar” İfadesine Verilen Cevaplar.....	72
Çizelge 4.2.8. “Müzelerde Uygulanan Etkinliklerin Sosyal İlişkileri ve İletişimlerini Zenginleştirdiğini Düşünüyorum” İfadesine Verilen Cevaplar.....	72
Çizelge 4.2.9. “Müzelerde Uygulanan Etkinliklerin Öğrencilerde Herhangi Bir Farkındalık Yaratmadığını Düşünüyorum” İfadesine Verilen Cevaplar.....	73
Çizelge 4.2.10. “Müzelerde Uygulanan Etkinlikler Sayesinde Farklı Kültürleri Tanıyarak, Kültürel Değerlerini Koruma Bilincini Daha Çabuk Kazanacakları Düşünüyorum” İfadesine Verilen Cevaplar.....	73
Çizelge 4.2.11. “Müzelerde Uygulanan Etkinlikler Sayesinde Öğrencilerin Farklı Kültürleri Severek Öğrenebileceklerini Düşünüyorum” İfadesine Verilen Cevaplar.....	74
Çizelge 4.2.12. “Müzelerde Uygulanan Farklı Eğitim Etkinlikleriyle Kitaplardan Edindiği Bilgileri Farklı Yollarla Geliştirme Fırsatı Bulabileceği Düşünüyorum” İfadesine Verilen Cevaplar.....	74
Çizelge 4.2.13. “Müzelerde Uygulanan Etkinlikler Sayesinde Müzelerde Bulunan Nesnelere, Günümüzdeki Nesnelere Arasındaki Farklılıkları ve Benzerlikleri Daha Net Tanımlayabileceği Düşünüyorum” İfadesine Verilen Cevaplar.....	75
Çizelge 4.2.14. “Müzelerde Uygulanan Yaratıcı Etkinliklerin Öğrencilerin Gelişimleri Açısından Faydalı Olduğu Düşünüyorum” İfadesine Verilen Cevaplar.....	75
Çizelge 4.2.15. “Müze Gezileri Sırasında (Rehber olmadığında) Öğrencilere Farklı Öğretim Tekniklerini De Kullanarak Geziyi Daha Kalıcı Hale Getirmeye Çalışırım (Rol oynama, farklı oyunlar, film gösterimi vs.)” İfadesine Verilen Cevaplar.....	76
Çizelge 4.2.16. “Gezi Öncesinde Gezi Hakkında Öğrencilere Ön Bilgi Vermenin Öğrenileceklerin Etkililiğini Arttıracaklarını Düşünüyorum” İfadesine Verilen Cevaplar.....	76

Çizelge 4.2.17. “Müzelerde Uygulanan Etkinlikler Sayesinde Öğrencilerin Müzelerden Keyif Alabilecekleri Yerler Haline Dönüşebileceğini Düşünüyorum” İfadesine Verilen Cevaplar.....	77
Çizelge 4.2.18. “Müzelerde Uygulanan Etkinlikler Sayesinde Öğrencilerin Mantık, Gözlem, Hayal Gücü ve Beğeni Duyularını Geliştirdiğini Düşünüyorum” İfadesine Verilen Cevaplar.....	77
Çizelge 4.2.19. “Müzelerde Uygulatılan Etkinliklerin Dikkat Toplamayı Zorlaştırdığını Düşünüyorum” İfadesine Verilen Cevaplar.....	78
Çizelge 4.2.20. “Müzelerde Uygulatılan Etkinlikler Sayesinde Orada Geçirilen Sınırlı Zamanın Daha Verimli Hale Geldiğini Düşünüyorum” İfadesine Verilen Cevaplar.....	78
Çizelge 4.2.21. “Müzelerde Uygulanan Etkinliklerden Yaratıcı Dramanın, Eserlerin ve Kişilerin Daha İyi Tanınmasını Sağlayacağını Düşünüyorum” İfadesine Verilen Cevaplar.....	79
Çizelge 4.2.22. “Müzelerde Uygulatılan Etkinliklerin Sadece Orada Eğlenceli Vakit Geçirmek Amacıyla Yapıldığını Düşünüyorum” İfadesine Verilen Cevaplar.....	79
Çizelge 4.2.23. “Okullarda Bu Çalışmalarla İlgili Daha Fazla Duyuru Yapılması Gerektiğini Düşünüyorum” İfadesine Verilen Cevaplar.....	80
Çizelge 4.2.24. “Öğrencilerin Eğitimlerinde Müzecilik Derslerinin Seçmeli Ders Olarak Verilmesini Desteklerim” İfadesine Verilen Cevaplar.....	80
Çizelge 4.2.25. “Öğrencilerin Eğitimlerinde Müzelere İlgilerini Artırıcı Çalışmalar Yapılması Gerekir” İfadesine Verilen Cevaplar.....	81
Çizelge 4.2.26. “Müze Gezilerine Ön Hazırlık Yapma Konusunda Derslerimden Zaman Ayırmaktan Hoşlanmam” İfadesine Verilen Cevaplar.....	81
Çizelge 4.2.27. “Plan Hazırlarken Müze Gezilerine Periyodik Olarak Yer Vermenin Faydalı Olacağını Düşünüyorum” İfadesine Verilen Cevaplar.....	82
Çizelge 4.2.28. “Müzelerde Uygulatılan Etkinlikler Sayesinde Öğrencilerin Tarihlerini Eğlenerek Öğrenecekleri Kanaatindeyim” İfadesine Verilen Cevaplar.....	82
Çizelge 4.2.29. “Müzede Gerçekleştirilen Etkinliklerin Yanında Alternatif Stratejiler ve Etkinlikler Geliştirmek Gerekir” İfadesine Verilen Cevaplar.....	83
Çizelge 4.2.30. “Müzelerde Uygulatılan Etkinlikler Sayesinde Bu Gezilere Katılımın Artacağını ve Müzelere Gitme Davranışlarının da Kalıcı Bir Hale Geleceğini Düşünüyorum” İfadesine Verilen Cevaplar.....	83
Çizelge 4.2.31. “Gezi Sonrası Öğrenilenlerin Kalıcılığını Arttırmak İçin Okul İçi Projeler	

Gerçekleştirmek Gerekir” İfadesine Verilen Cevaplar.....	84
Çizelge 4.2.32. “Gezi Sonrası Müzede Yapılan Etkinlikleri Velilerle Paylaşmak Gerekir” İfadesine Verilen Cevaplar.....	84
4.3.Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkeni ve Anket Maddelerine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablolar.....	84
Çizelge 4.3.1. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkeni ve “Müze Gezilerinin Öğrencilerde Müze Bilincini Kazandırmaya Yönelik Davranışları Desteklediğini Düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	85
Çizelge 4.3.2. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkeni ve “Müzede gerçekleştirilen etkinliklerin hangi amaca hizmet ettiğinin farkındayım” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	85
Çizelge 4.3.3. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan etkinliklerin hangi yöntem ve tekniklerle uygulandığını biliyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	86
Çizelge 4.3.4. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan eğitim etkinlikleriyle ilgili uygulamalardan haberdarım” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	86
Çizelge 4.3.5. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkeni ve “Müze gezileri sırasında uygulanan etkinliklerin, aktif katılımı artıracaklarını düşünüyorum. ” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	87
Çizelge 4.3.6. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan etkinliklerin öğrencilerin yaratıcılıklarını geliştirdiğini düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	87
Çizelge 4.3.7. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan etkinlikler farklı kültürleri tanıırken empati duygusunun da gelişimine katkı sağlar” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	88
Çizelge 4.3.8. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan etkinliklerin sosyal ilişkileri ve iletişimlerini zenginleştirdiğini düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	88
Çizelge 4.3.9. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan etkinliklerin öğrencilerde herhangi bir farkındalık yaratmadığını düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	89
Çizelge 4.3.10. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde farklı kültürleri tanıyarak, kültürel değerlerini koruma	

bilincini daha çabuk kazanacaklarını düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	89
Çizelge 4.3.11. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde öğrencilerin farklı kültürleri severek öğrenebileceklerini düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	90
Çizelge 4.3.12. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan farklı eğitim etkinlikleriyle kitaplardan edindiği bilgileri farklı yollarla geliştirme fırsatı bulabileceğini düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	91
Çizelge 4.3.13. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde müzelerde bulunan nesnelere, günümüzdeki nesnelere arasındaki farklılıkları ve benzerlikleri daha net tanımlayabileceğini düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	91
Çizelge 4.3.14. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan yaratıcı etkinliklerin öğrencilerin gelişimleri açısından faydalı olduğunu düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	92
Çizelge 4.3.15. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkeni ve “Müze gezileri sırasında (Rehber olmadığında) öğrencilere farklı öğretim tekniklerini de kullanarak geziyi daha kalıcı hale getirmeye çalışırım.(Rol oynama, farklı oyunlar, film gösterimi vs.)” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	92
Çizelge 4.3.16. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkeni ve “Gezi öncesinde gezi hakkında öğrencilere ön bilgi vermenin öğrenileceklerin etkililiğini arttıracığını düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	93
Çizelge 4.3.17. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde öğrencilerin müzelerden keyif alabilecekleri yerler haline dönüşebileceğini düşünüyorum.” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	94
Çizelge 4.3.18. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde öğrencilerin mantık, gözlem, hayal gücü ve beğeni duygularını geliştirdiğini düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	94
Çizelge 4.3.19. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan etkinliklerin dikkat toplamayı zorlaştırdığını düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	95

Çizelge 4.3.20. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkeni ve “Müzelerde uygulatılan etkinlikler sayesinde orada geçirilen sınırlı zamanın daha verimli hale geldiğini düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	95
Çizelge 4.3.21. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan etkinliklerden yaratıcı dramanın, eserlerin ve kişilerin daha iyi tanınmasını sağlayacağını düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	96
Çizelge 4.3.22. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkeni ve “Müzelerde uygulatılan etkinliklerin sadece orada eğlenceli vakit geçirmek amacıyla yapıldığını düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	96
Çizelge 4.3.23. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkeni ve “Okullarda bu çalışmalarla ilgili daha fazla duyuru yapılması gerektiğini düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	97
Çizelge 4.3.24. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkeni ve “Öğrencilerin eğitimlerinde müzecilik derslerinin seçmeli ders olarak verilmesini desteklerim” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	97
Çizelge 4.3.25. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkeni ve “Öğrencilerin eğitimlerinde müzelere ilgilerini artırıcı çalışmalar yapılması gerekir” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	98
Çizelge 4.3.26. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkeni ve “Müze gezilerine ön hazırlık yapma konusunda derslerimden zaman ayırmaktan hoşlanmam” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	98
Çizelge 4.3.27. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkeni ve “Plan hazırlarken müze gezilerine periyodik olarak yer vermenin faydalı olacağını düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	99
Çizelge 4.3.28. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkeni ve “Müzelerde uygulatılan etkinlikler sayesinde öğrencilerin tarihlerini eğlenerek öğrenecekleri kanaatindeyim” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	99
Çizelge 4.3.29. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkeni ve “Müzede gerçekleştirilen etkinliklerin yanında alternatif stratejiler ve etkinlikler geliştirmek gerekir” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	100
Çizelge 4.3.30. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkeni ve “Müzelerde uygulatılan etkinlikler sayesinde bu gezilere katılımın artacağını ve müzelere gitme davranışlarının da kalıcı bir hale geleceğini düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	101

Çizelge 4.3.31. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkeni ve “Gezi sonrası öğrenilenlerin kalıcılığını arttırmak için okul içi projeler gerçekleştirmek gerekir” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	101
Çizelge 4.3.32. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkeni ve “Gezi sonrası müzede yapılan etkinlikleri velilerle paylaşmak gerekir” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	102
4.4. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Okul Türü Değişkeni ve Anket Maddelerine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablolar.....	102
Çizelge 4.4.1. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Okul Türü Değişkeni ve “Müze gezilerinin öğrencilerde müze bilincini kazandırmaya yönelik davranışları desteklediğini düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	102
Çizelge 4.4.2. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Okul Türü Değişkeni ve “Müzede gerçekleştirilen etkinliklerin hangi amaca hizmet ettiğinin farkındayım” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	103
Çizelge 4.4.3. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Okul Türü Değişkeni ve “Müzelerde uygulatılan etkinliklerin hangi yöntem ve tekniklerle uygulandığını biliyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	104
Çizelge 4.4.4. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Okul Türü Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan eğitim etkinlikleriyle ilgili uygulamalardan haberdarım” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	104
Çizelge 4.4.5. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Okul Türü Değişkeni ve “Müze gezileri sırasında uygulanan etkinliklerin, aktif katılımı artıracığını düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	105
Çizelge 4.4.6. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Okul Türü Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan etkinliklerin öğrencilerin yaratıcılıklarını geliştirdiğini düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	105
Çizelge 4.4.7. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Okul Türü Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan etkinlikler farklı kültürleri tanıırken empati duygusunun da gelişimine katkı sağlar” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	106
Çizelge 4.4.8. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Okul Türü Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan etkinliklerin sosyal ilişkileri ve iletişimlerini zenginleştirdiğini düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	106
Çizelge 4.4.9. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Okul Türü Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan etkinliklerin öğrencilerde herhangi bir farkındalık yaratmadığını düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	107

Çizelge 4.4.10. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Okul Türü Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde farklı kültürleri tanıyarak, kültürel değerlerini koruma bilincini daha çabuk kazanacaklarını düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	108
Çizelge 4.4.11. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Okul Türü Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde öğrencilerin farklı kültürleri severek öğrenebileceklerini düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	108
Çizelge 4.4.12. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Okul Türü Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan farklı eğitim etkinlikleriyle kitaplardan edindiği bilgileri farklı yollarla geliştirme fırsatı bulabileceğini düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	109
Çizelge 4.4.13. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Okul Türü Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde müzelerde bulunan nesnelere, günümüzdeki nesnelere arasındaki farklılıkları ve benzerlikleri daha net tanımlayabileceğini düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	110
Çizelge 4.4.14. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Okul Türü Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan yaratıcı etkinliklerin öğrencilerin gelişimleri açısından faydalı olduğunu düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	110
Çizelge 4.4.15. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Okul Türü Değişkeni ve “Müze gezileri sırasında (Rehber olmadığında) öğrencilere farklı öğretim tekniklerini de kullanarak geziyi daha kalıcı hale getirmeye çalışırım.(Rol oynama, farklı oyunlar, film gösterimi vs.)” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	111
Çizelge 4.4.16. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Okul Türü Değişkeni ve “Gezi öncesinde gezi hakkında öğrencilere ön bilgi vermenin öğrenileceklerin etkililiğini arttıracığını düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	112
Çizelge 4.4.17. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Okul Türü Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde öğrencilerin müzelerden keyif alabilecekleri yerler haline dönüşebileceğini düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	112
Çizelge 4.4.18. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Okul Türü Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde öğrencilerin müzelerden keyif alabilecekleri yerler haline dönüşebileceğini düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	113

Çizelge 4.4.19. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Okul Türü Değişkeni ve “Müzelerde uygulatılan etkinliklerin dikkat toplamayı zorlaştırdığını düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	113
Çizelge 4.4.20. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Okul Türü Değişkeni ve “Müzelerde uygulatılan etkinlikler sayesinde orada geçirilen sınırlı zamanın daha verimli hale geldiğini düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo	114
Çizelge 4.4.21. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Okul Türü Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan etkinliklerden yaratıcı dramanın, eserlerin ve kişilerin daha iyi tanınmasını sağlayacağını düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	115
Çizelge 4.4.22. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Okul Türü Değişkeni ve “Müzelerde uygulatılan etkinliklerin sadece orada eğlenceli vakit geçirmek amacıyla yapıldığını düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	115
Çizelge 4.4.23. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Okul Türü Değişkeni ve “Okullarda bu çalışmalarla ilgili daha fazla duyuru yapılması gerektiğini düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	116
Çizelge 4.4.24. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Okul Türü Değişkeni ve “Öğrencilerin eğitimlerinde müzecilik derslerinin seçmeli ders olarak verilmesini desteklerim” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	116
Çizelge 4.4.25. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Okul Türü Değişkeni ve “Öğrencilerin eğitimlerinde müzelere ilgilerini artırıcı çalışmalar yapılması gerekir” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	117
Çizelge 4.4.26. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Okul Türü Değişkeni ve “Müze gezilerine ön hazırlık yapma konusunda derslerimden zaman ayırmaktan hoşlanmam” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	118
Çizelge 4.4.27. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Okul Türü Değişkeni ve “Plan hazırlarken müze gezilerine periyodik olarak yer vermenin faydalı olacağını düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	118
Çizelge 4.4.28. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Okul Türü Değişkeni ve “Müzelerde uygulatılan etkinlikler sayesinde öğrencilerin tarihlerini eğlenerek öğrenecekleri kanaatindeyim” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	119
Çizelge 4.4.29. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Okul Türü Değişkeni ve “Müzede gerçekleştirilen etkinliklerin yanında alternatif stratejiler ve etkinlikler geliştirmek gerekir” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	119

Çizelge 4.4.30. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Okul Türü Değişkeni ve “Müzelerde uygulatılan etkinlikler sayesinde bu gezilere katılımın artacağını ve müzelere gitme davranışlarının da kalıcı bir hale geleceğini düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	120
Çizelge 4.4.31. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Okul Türü Değişkeni ve “Gezi sonrası öğrenilenlerin kalıcılığını arttırmak için okul içi projeler gerçekleştirmek gerekir” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	121
Çizelge 4.4.32. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Okul Türü Değişkeni ve “Gezi sonrası müzede yapılan etkinlikleri velilerle paylaşmak gerekir” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	121
Çizelge 4.5. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Branş Değişkeni ve Anket Maddelerine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablolar.....	122
Çizelge 4.5.1. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Branş Değişkeni ve “Müze gezilerinin öğrencilerde müze bilincini kazandırmaya yönelik davranışları desteklediğini düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	122
Çizelge 4.5.2. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Branş Değişkeni ve “Müzede gerçekleştirilen etkinliklerin hangi amaca hizmet ettiğinin farkındayım” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	123
Çizelge 4.5.3. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Branş Değişkeni ve “Müzelerde uygulatılan etkinliklerin hangi yöntem ve tekniklerle uygulandığını biliyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	123
Çizelge 4.5.4. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Branş Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan eğitim etkinlikleriyle ilgili uygulamalardan haberdarım” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	124
Çizelge 4.5.5. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Branş Değişkeni ve “Müze gezileri sırasında uygulanan etkinliklerin, aktif katılımı artıracığını düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	125
Çizelge 4.5.6. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Branş Değişkeni ve “Müze gezileri sırasında uygulanan etkinliklerin, aktif katılımı artıracığını düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	125
Çizelge 4.5.7. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Branş Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan etkinlikler farklı kültürleri tanıırken empati duygusunun da gelişimine katkı sağlar” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	126

Çizelge 4.5.8. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Branş Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan etkinliklerin sosyal ilişkileri ve iletişimlerini zenginleştirdiğini düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	126
Çizelge 4.5.9. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Branş Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan etkinliklerin öğrencilerde herhangi bir farkındalık yaratmadığını düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	127
Çizelge 4.5.10. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Branş Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde farklı kültürleri tanıyarak, kültürel değerlerini koruma bilincini daha çabuk kazanacaklarını düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	128
Çizelge 4.5.11. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Branş Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde öğrencilerin farklı kültürleri severek öğrenebileceklerini düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	128
Çizelge 4.5.12. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Branş Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan farklı eğitim etkinlikleriyle kitaplardan edindiği bilgileri farklı yollarla geliştirme fırsatı bulabileceğini düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	129
Çizelge 4.5.13. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Branş Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde müzelerde bulunan nesnelere, günümüzdeki nesnelere arasındaki farklılıkları ve benzerlikleri daha net tanımlayabileceğini düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	130
Çizelge 4.5.14. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Branş Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan yaratıcı etkinliklerin öğrencilerin gelişimleri açısından faydalı olduğunu düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	130
Çizelge 4.5.15. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Branş Değişkeni ve “Müze gezileri sırasında (Rehber olmadığında) öğrencilere farklı öğretim tekniklerini de kullanarak geziyi daha kalıcı hale getirmeye çalışırım.(Rol oynama, farklı oyunlar, film gösterimi vs.)” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	131
Çizelge 4.5.16. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Branş Değişkeni ve “Gezi öncesinde gezi hakkında öğrencilere ön bilgi vermenin öğrenileceklerin etkililiğini arttıracaklarını düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	132
Çizelge 4.5.17. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Branş Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde öğrencilerin müzelerden keyif alabilecekleri yerler haline dönüşebileceğini düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	132

Çizelge 4.5.18. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Branş Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde öğrencilerin mantık, gözlem, hayal gücü ve beğeni duygularını geliştirdiğini düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	133
Çizelge 4.5.19. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Branş Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan etkinliklerin dikkat toplamayı zorlaştırdığını düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	134
Çizelge 4.5.20. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Branş Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde orada geçirilen sınırlı zamanın daha verimli hale geldiğini düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	134
Çizelge 4.5.21. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Branş Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan etkinliklerden yaratıcı dramın, eserlerin ve kişilerin daha iyi tanınmasını sağlayacağını düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	135
Çizelge 4.5.22. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Branş Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan etkinliklerin sadece orada eğlenceli vakit geçirmek amacıyla yapıldığını düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	136
Çizelge 4.5.23. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Branş Değişkeni ve “Okullarda bu çalışmalarla ilgili daha fazla duyuru yapılması gerektiğini düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	136
Çizelge 4.5.24. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Branş Değişkeni ve “Öğrencilerin eğitimlerinde müzecilik derslerinin seçmeli ders olarak verilmesini desteklerim” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	137
Çizelge 4.5.25. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Branş Değişkeni ve “Öğrencilerin eğitimlerinde müzelere ilgilerini artırıcı çalışmalar yapılması gerekir” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	137
Çizelge 4.5.26. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Branş Değişkeni ve “Müze gezilerine ön hazırlık yapma konusunda derslerimden zaman ayırmaktan hoşlanmam” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	138
Çizelge 4.5.27. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Branş Değişkeni ve “Plan hazırlarken müze gezilerine periyodik olarak yer vermenin faydalı olacağını düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	139
Çizelge 4.5.28. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Branş Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde öğrencilerin tarihlerini eğlenerek öğrenecekleri kanaatindeyim” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	139

Çizelge 4.5.29. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Branş Değişkeni ve “Müzedede gerçekleştirilen etkinliklerin yanında alternatif stratejiler ve etkinlikler geliştirmek gerekir” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	140
Çizelge 4.5.30. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Branş Değişkeni ve “Müzelere uygulatılan etkinlikler sayesinde bu gezilere katılımın artacağını ve müzelere gitme davranışlarının da kalıcı bir hale geleceğini düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	140
Çizelge 4.5.31. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Branş Değişkeni ve “Gezi sonrası öğrenilenlerin kalıcılığını arttırmak için okul içi projeler gerçekleştirmek gerekir” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	141
Çizelge 4.5.32. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Branş Değişkeni ve “Gezi sonrası müzede yapılan etkinlikleri velilerle paylaşmak gerekir” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo.....	142

BÖLÜM 5

5.1.Sonuç Ve Tartışma.....	143
5.1.2. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Demografik Özelliklerine Ait Sonuçlar.....	143
5.1.3. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkeni ve Anket Maddelerine İlişkin Verdikleri Cevapların Çapraz Tablolar Bağlamında Yorumları.....	144
5.1.4. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Okul Türü Değişkeni ve Anket Maddelerine İlişkin Verdikleri Cevapların Çapraz Tablolar Bağlamında Yorumları.....	148
5.1.5. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Branş Türü Değişkeni ve Anket Maddelerine İlişkin Verdikleri Cevapların Çapraz Tablolar Bağlamında Yorumları.....	152
5.2. OSÖMUEDG Anketi Genel Sonuçlarının Bağımsız Değişkenlere Göre İncelenmesi İle Elde Edilen Sonuçlar ve Yorumlar.....	156
5.3. Öneriler	161
5.3.1. Araştırmacılara Yönelik Öneriler.....	161
5.3.2. Uygulayıcılara yönelik Öneriler.....	162
KAYNAKÇA.....	163
EKLER.....	168
Ek 1-Anket I. Bölüm.....	168
Kişisel Bilgiler.....	168

Ek 2-Anket II. Bölüm	169
Ek 3-Özgeçmiş.....	173

I. BÖLÜM

GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın temelini oluşturan problem durumu, amaç, araştırmanın önemi, sayıltılar, sınırlılıkları sunulmuş ve araştırmada kullanılan terimlere ilişkin kavramsal bilgilere yer verilmiştir.

1.1. Problem Durumu

Geçmişten günümüze önemli kültür yapıları olarak karşımıza çıkan müzelerin bugünkü yaşam koşullarına da uyumluluk sağladığını görmekteyiz. Eğitim ve öğretimin sadece okullarla sınırlı olmayıp deneysel aktivitelerle müzelerden oyun alanlarına kadar pek çok farklı mekânda sunuluyor olduğu etkileşimli bir çağda yaşamaktayız. Yaşadığımız yüzyılı değerlendirecek olursak, çocuklar söz konusu olduğunda anlamı her geçen gün artan yeni kuramlar ve eğitim yaklaşımlarından haberdar olunmaktadır.

“Günümüzde eğitimciler, etkin öğrenmenin insan potansiyelinin bütünüyle gelişebilmesi için temel teşkil ettiğini ve gelişimsel açıdan uygun öğrenme durumları sağlayan ortamlarda etkin öğrenmenin en verimli şekilde gerçekleşeceği görüşündedirler. Bu doğrultuda bütün gelişim alanlarını (bedensel, psiko-motor, sosyal, duygusal, bilişsel) destekleyen çocuk merkezli genel çerçeve programında oyun, en doğaçlama ve etkili öğrenme ortamını oluşturmaktadır. Bu durumda öğrenme, çocuğun etkin olduğu ve giderek daha çok ayrıntılaştıran gerçeklik yapıları geliştirmesiyle ortaya çıkar” (Sevinç, 2004).

Bulduğumuz çağı düşündüğümüzde “müze” ve “oyun” sözcüklerini birbirinden ayrı düşünmek oldukça zordur. Özellikle de çocukların dikkatlerini daha fazla çekmek isteyen müzelerin oyuna yönelik etkinliklerle zenginleştirilmiş atölye uygulamalarına ülkemizde de her geçen gün daha fazla rastlanmaktadır. Bu müzeler baktığımızda günlük programların içerisine entegre edilmiş oyun ve atölye uygulama örneklerinin, hafta sonu eğitim aktivitelerinin, müzelerde uygulanan drama ve benzer sanat aktivitelerinin daha fazla yer aldığı görülmektedir.

Müzelerin yıllar içerisinde ki değişim sürecine bakacak olursak “20. Yüzyılın içinde, müzeler halka daha da yakın kurumlar olmuşken, zamanla toplumun, özellikle de çocukların eğitimine doğrudan hizmet veren bir kurum niteliğine bürünmüştür. Müzenin eğitimsel işlevi artık müze galerilerinde kendiliğinden oluşan bir durum olmaktan çıkmış,

müzelerin bünyelerinde oluşturdukları eğitim birimlerinin programları ve müze-okul işbirliğinin sonucu olarak eğitime yaratıcı bir değer katmıştır” (Önder, Abacı ve Kamaraj, 2009).

“Günümüzde müzelerin sadece arkeolojik buluntuların ve sanat eserlerinin yabancılar, yerel halk ve okula giden çocuklar tarafından gezildiği sergilemeler olmaktan çıktığını, müzelerin eğitim görevini giderek artan bir yoğunlukta üstlenen kurumlar olduğunu görmekteyiz. Çünkü doğrudan kültürel mirası tanımlayabiliyorlar ve sergi galerileri, izleyenlerin ilgisini toplayabilecek çekicilikte hazırlanıyor. Bunların ziyaretçiler açısından çekiciliğini artırmak için de pek çok çalışma yapılıyor” (Shabbar, 2001).

“Müzelerin yeni bir anlam kazandığı ve farklı bir müze ideasının doğduğu bu süreçte en önemli değişim müzeler ile ziyaretçileri arasındaki ilişkinin niteliğinde ortaya çıkmaktadır. Müze kültürünün yeniden örgütlenmesi anlamına gelen bu süreçte ziyaretçilerle daha yakın ve ayrıntılı ilişkiler kurulması söz konusudur” (Onur, 2002). Bu yakınlıklardan kasıt müzelerde gerçekleştirilen etkinliklerin zenginleştirilmesiyle daha etkili ve gözle görülür bir değişim sağlamasıdır.

“Müze, öğrenmenin kişisel olarak güdülendiği ve özgür seçime dayandığı bir ortam yaratmalıdır. Ziyaretçi her zaman bir sergiyi kendi kişisel deneyimi çerçevesinde anlamaya çalışır, dolayısıyla ziyaretin kişiselleşmesini teşvik etmek gerekir. Müzede içsel güdülenme yoluyla öğrenme ziyaretçinin kendi yaşamsal gereksinimlerini daha iyi çözümlemesini, fark etmesini ve müzeyle ilişki kurmasını sağlar” (Onur, 2012).

Yaratıcılık ve sanat kavramları irdelendiğinde, sanatın hem maddi kültürü hem de manevi kültürü aynı anda yansıttığını görmekteyiz. Sanatın önemli görevlerinden biri de toplumun kültürünü yansıtmaktır. İnsanların ürünlerini içlerinde buldukları çevre koşullarına göre değerlendirmekte yarar vardır. Sanat eğitiminde öğrenci sadece okuyan, dinleyen, araştıran ve anlatan değildir aynı zamanda da, gözlemleyen, gören, inceleyen, yorum katan, uygulayan ve değerlendiren bireylerdir. Bu özelliklere sahip bir öğrenci ile arkeolojik sit alanları, sanatçı atölyeleri, tarihi kalıntılar gibi farklı mekânlarda bulunmak, incelemek, gözlemlemek ve buna benzer mekânlarda ders işlemek, o dersin öğretmenine ve öğrencilerine farklı bir heyecan verecektir. Eğitimin sadece sınıf ortamlarından ibaret olmaması bu anlamda çocukların daha iyi güdülenmesini ve eğitimin deneyimleme yolu ile aktif bir şekilde katılımları sayesinde öğrenme daha kalıcı gerçekleşecektir (MEB, 2009).

Müze gezileri sırasında çocuklara gösterilecek sanat eserlerinin seçimi dikkatli bir şekilde yapılmalıdır. Eğer çocuklar kendi çalışmalarında, genellikle seçilerek gösterilen sanat eserlerindeki ilke ve elemanları en azından gösterebilirse, müze onlara yardımcı olmuş olur. Çocuklar, müzede çalıştıkları konu ile kendi çalışmaları arasında, renkler, biçimler, çizgiler, düzenlemeler konusundaki benzerlikleri bulabilmelidir. Sanatı takdir etme anlayışı, merak, farkındalık, karşılık verme ve başkalarının sanat çalışmalarına coşkulu bir ilgi bu şekilde sağlanabilir. Öğrenciler açısından müze eğitimi, onların sadece müzede gezmesi ile sınırlı kalmamaktadır, müzelerde eğitim öğretim programları ve müze dışındaki eğitsel etkinlikleri bir bütün olarak düşünme ve ayrıca halk eğitimiyle toplumu aydınlatma, bilginin yaygınlaştırılmasını sağlama gibi görevleri bulunduğu için önemlidir. Müzelerin türleri kadar içerikleri de farklıdır, fakat sanat müzelerinin tamamı, özellikle öğrencilerin yaratıcılıklarını teşvik eden bir çevre sağlayabilir. Öğrencilere sanata daha fazla teşvik edebilir. Böyle olduğunda her sanat müzesi, sanat öğretmenleri ve sınıf öğretmenleri için değerli bir kaynak olabilir. Önceden tasarlanmış olan çerçeve turlar çoğu sanat müzelerinde vardır. Ancak çok sık ve etkili bir şekilde kullanılmamaktadır. Müze turları çocuklara ulaşmanın bir yoludur (Buyurgan ve Mercin, 2005).

Okullar için müze gezileri ve galeri eğitiminin mevcut durumuna bakıldığında 1990'ların başlarından itibaren tahmin edilemeyecek değişikliklerle dolu yoğun bir döneme girildiği açıktır. Bu değişiklikler, toplumlarda müzecilik alanının ve eğitim dünyasının bir bütün olarak gerçekleşmesine zemin hazırlamaktadır (Hooper-Greenhill,1999).

“Günümüzde müzelerin eğitimdeki rolü, çok etkili ve önemli bir hale gelmiştir. Bu rol, insanlarla doğrudan ilişkilidir ve insanın okul öncesi döneminden itibaren başlayıp yaşlılık dönemine kadar olan bir dönemi içine almaktadır. Müze eğitimi çocuklara, okulların verdiği estetik ve etik mantığını daha açık biçimde verir. Bu yüzden son dönemlerde müzeler farklı bir bakış açısı kazanmıştır” (Buyurgan ve Mercin, 2005). Özellikle son yıllarda müzelerin yaratıcı düşünmeye yönelik etkinlikler de ön plana çıkmaktadır. Her ne kadar birçok kurum yaratıcı düşünmeyi desteklese de çoğu kurumlarda gözlemlenen, geleneksel yaklaşımı benimsedikleridir. Son yıllarda Türkiye’de bu değişim rüzgârından etkilenmiş ve farklı eğitim yaklaşımlarıyla bu bilinci değiştirmeyi hedeflemiştir. Özel kurumların özellikle bu yaklaşımları daha net benimsedikleri ve programlarına daha çabuk kaynaştırıldığını görmekteyiz. Farklı bir kurum olarak karşımıza çıkan müzelerde,

gözlemlenen değişimler düşünöldüğünde, müzelerin içerisinde gerçekleştirilen etkinlikler sayesinde de yaratıcılığın özellikle desteklendiği görölmektedir.

Eğitimin vazgeçilmez bir parçası haline gelen müzelere çocukların daha fazla dikkatini çekmek ve bunu yaşamlarının bir parçası haline getirmek de bu yüzden çok önem kazanmıştır. Çocukların büyümesi sırasında bedensel, bilişsel ve duygusal evreler olmak üzere değişik gelişim evrelerinden geçerler. Bu evrelere bağlı olarak da farklı birtakım davranışlar ile anlama ve değerlendirme yetileri kazanırlar. Özellikle zaman kavramını anlamak, zamanın geçmişı, bugünü ve geleceği içeren bir boyut olduğunun farkına varmak, çocuklarımızı giderek tarihi anlamaya ulaştırır. Tarih kavramı çocuğun geçmişini algılanmaya başlandığı andan itibaren gündemine girer (Abacı, 2005).

İngiltere ve diğer ölkelerde müzeler ve galerilerde eğitim için yeni imkânlar ve farklı yapılar doğmakta, özellikle galeri eğitimi gözden geçirilmekte, değerlendirilmekte ve etkin biçimde her geçen gün geliştirilmektedir. Amerikan Müzeler Birliği'nin 1984 yılı raporuna göre *Yeni Bir Yüzyıl için Müzeler* müze eğitimini ayrıntularıyla tartışmakta ve müze öğrenme süreçleriyle ilgili olarak daha fazla araştırma yapılması gerektiğine öncelik vermektedir (Hooper-Greenhill, 1999). Eğitime farklı bakış açılarıyla kaynaştırılan müzeler dünyada birçok ölkede her geçen gün yeni bir yaklaşımla daha fazla dikkat çekmekte ve insanların hayatında daha fazla yer etme çabası göstermektedir.

Dünyada her geçen gün gelişen müzecilik çalışmalarına paralel olarak Türkiye müzeleri de daha bilinçli ve geniş kapsamlı bir çalışma sürecine girmiştir. Gerek Kültür ve Turizm Bakanlığı'nın yaptığı çalışmalar gerekse müzelerin kendi olanakları ölçüsünde getirdikleri yenilikler sonucu Türk müzeleri uluslararası alanda birçok ödöl kazanmıştır. 1983 yılında "Avrupa Nostra" ödölünü alan Sadberk Hanım Müzesi, 1984 yılında Avrupa Konseyi tarafından "Seçkin Müze" ödölüne layık görölen "İstanbul Türk ve İslam Eserleri Müzesi" ve 1996 yılında özel müze ödölüne layık görölen "İstanbul Rahmi M. Koç Endüstri Müzesi", ödüllü Türk müzelerinden bazılarıdır" (Buyurgan ve Mercin, 2005). Bu müzelerde son yıllarda dikkat çeken çalışmalar diğer müzelere de örnek teşkil etmektedir. Yeni kurulan ve kurulma aşamasında olan birçok müzeye de örnek oluşturmaktadırlar. Bu tip müzelerde öne çıkan çalışmalara bakıldığında eğitim departmanlarının ağırlık kazandıklarını, farklı atölye çalışmalarlarıyla eğitime verilen önemi, çocukların müzeye olan ilgilerini daha fazla artırmaya yönelik yoğun çalışmalar içerisinde oldukları görölmektedir.

Özellikle müze etkinliklerinde yaratıcı drama, müze içi oyunlar, sergilere ait atölye sanat etkinlikleri gibi uygulamalar öncelikli olarak göze çarpan çalışmalardan sadece bazılarıdır. Çocukların yaparak ve yaşayarak öğrenmesinin önem kazandığı, müzeleri önemseyen ve bunu yaşam tarzı haline getiren etkileşimli bir nesil yetiştirmek adına müzeleri çocukların daha fazla önemsemesi konusunda özellikle öğretmenlere daha fazla sorumluluk düşmektedir. Müzeleri bir oyun ortamı olarak düşündüğümüzde ve bunu çocuklara bu şekilde yansıttığımızda bir öğretmenin eğitim ortamı olarak oyundan yararlanması ve bunu değerlendirmek için dikkat etmesi ona birçok yarar sağlayabilir.

“Kendiliğinden olan veya yaratıcı ifadelerin alışkanlık haline geldiği konuşmaların yapıldığı sanat ya da galeri turları yerine, sanat eserleriyle çalışmayı kolaylaştıracak, algıyı uyaracak ve bir sanat eserine karşı yaklaşımı kolaylaştıracak ve görsel, duygusal farkındalığı ortaya çıkaracak bir programla yer değişikliği yapılmalıdır. Müze, kendisinin sanatın bir hayat damarı ve insanların yaşamlarını zenginleştiren ve biçimlendiren bir deneyim olduğu inancını ileri sürmelidir. Sanat eğitimcileri, ilkokul ve okulöncesi çocuklarını müze ziyaretlerinde ilgilerine uygun, teşvik edici uygulamalarla karşılamalıdır. Bu anlamda müze, çocukların zihinlerini ve hislerini genişletecek ve kişiliğini açığa vurmasını cesaretlendirecek eğlenceli bir yer olabilir”(Buyurgan ve Mercin, 2005). “Geleneksel yöntem; yani bir müzenin herhangi bir sergi salonunda çocuklara oradaki nesnelere ilgili bilgi vermek, etkili bir eğitim yöntemi değildir. Çocuklar saatler süren açıklamaları dinleyemezler ve sergilere olan ilgileri azalır. Çocukların dokunmaları, görmeleri ve duymaları gerekmektedir. Bu eğitim süreci hem eğlenceli, hem faydalı, hem de hoş bir şekilde çocukların öğrenimlerine yardım edecektir. Bunun yanı sıra okullarla müzeler arasındaki ilişkiyi de pekiştirecektir” (Shabbar, 2001). Çocuklar ilgileri, yaş özellikleri ve istekleri doğrultusunda müzelerde karşılandığında ve buna uygun etkinliklerle müze turları gerçekleştirildiğinde burada kazandıkları bilgiler hem daha anlamlı hem de daha kalıcı bir öğrenme haline dönüşecektir. Bu turlar sırasında öğretmenlere ve tur rehberlerine daha fazla görev ve organizasyon sorumluluğu düşmektedir.

Bu araştırma kapsamında müzelerin hayatımızdaki önemi, müze eğitiminin önemi, çocuk müzelerinin önemi, okullarda müze gezilerine ne kadar yer verildiği, müze gezileri sırasında müze etkinliklerine yer verilme durumu, bu etkinliklerin öğretmenler tarafından

ne kadar bilindiği, müze etkinliklerinin kapsamı ve bu konudaki öğretmen görüşleri incelenmiştir.

1.2. Problem Cümlesi

Araştırmanın problem cümlesi “Okul öncesi öğretmenlerinin ve sınıf öğretmenlerinin müzelerde uygulanan etkinliklere ilişkin görüşleri nelerdir?” şeklinde belirlenmiştir.

1.2.1.Amaçlar ve Alt Amaçlar

Bu çalışmanın amacı; İstanbul Avrupa Yakası’na ait Milli Eğitim Bakanlığı’na Bağlı İlkokullarda çalışan Okul Öncesi Öğretmenleri ve Sınıf Öğretmenlerinin müzelerde uygulanan etkinliklere ilişkin görüşlerinin belirlenmesidir. Bu amaçla aşağıdaki sorulara cevap aranacaktır:

1. Öğretmenlerin müzelerde uygulanan eğitim etkinliklerine ilişkin görüşleri cinsiyet değişkenine göre nasıl bir dağılım göstermektedir?
2. Öğretmenlerin müzelerde uygulanan eğitim etkinliklerine ilişkin tutum ölçeğinden aldıkları puanlar öğrenim durumu değişkenine göre nasıl bir dağılım göstermektedir?
3. Öğretmenlerin müzelerde uygulanan eğitim etkinliklerine ilişkin tutum ölçeğinden aldıkları puanlar okul türü değişkenine göre nasıl bir dağılım göstermektedir?
4. Öğretmenlerin müzelerde uygulanan eğitim etkinliklerine ilişkin tutum ölçeğinden aldıkları puanlar öğretmenin görev türü değişkenine göre nasıl bir dağılım göstermektedir?
5. Öğretmenlerin müzelerde uygulanan eğitim etkinliklerine ilişkin tutum ölçeğinden aldıkları puanları branş değişkenine göre nasıl bir dağılım göstermektedir?
6. Öğretmenlerin müzelerde uygulanan eğitim etkinliklerine ilişkin tutum ölçeğinden aldıkları puanları yaş değişkenine göre nasıl bir dağılım göstermektedir?
7. Öğretmenlerin müzelerde uygulanan eğitim etkinliklerine ilişkin tutum ölçeğinden aldıkları puanları mesleki kıdem değişkenine göre nasıl bir dağılım göstermektedir?

8. Öğretmenlerin müzelerde uyguladıkları eğitim etkinliklerine ilişkin tutum ölçeğinden aldıkları puanları müzeye gitme sıklığı değişkenine göre nasıl bir dağılım göstermektedir?

1.3. Araştırmanın Önemi

Günümüz eğitim dünyası erken dönem çocukluk eğitiminin önemini kabul etmiş, yapılan bütün bilimsel araştırma ve çalışmalar bu bilgiyi doğrular nitelikte olmuştur. Bu dönemlerde çocuğa sunulacak zengin yaşantıları çoğaltmak için müze gezisi ile eğitim, çok önemli bir fırsat ve gerekli bir yaygın eğitim şeklidir. 20.yy.'da toplumun değişen profili müzeleri halka daha yakınlaştırmış bu yeni durum müzelere günümüzde toplum eğitimine doğrudan hizmet veren yaygın eğitim kurumu niteliği kazandırmıştır.

Bu bilgilerden yola çıkılarak özellikle erken çocukluk döneminden başlayarak, okulöncesi ve sınıf öğretmenlerinin Türkiye'deki müzelerde yapılan etkinliklere ilişkin görüşlerinin araştırılmadığı saptanmıştır. Bu etkinliklerin verimliliğini artırmak için;

1. Öğretmenlerin bu konudaki görüşlerinin incelenmesi gelecekte yapılması planlanan etkinliklere yön vereceği,
2. Okulöncesi ve ilkökul öğrencilerinin müze öncesi, müze içi ve müze sonrası etkinliklere yönelik beceri ve görüşlerini düşünme ve tartışma olanağından yararlanması,
3. Bu konuda yapılacak olan diğer araştırmalara da yardımcı olacağı; umulmaktadır.

1.4. Varsayımlar

- Bu araştırmada; örneklem grubunu oluşturan okulöncesi ve sınıf öğretmenlerinin anket sorularını samimi şekilde cevapladığı varsayılmıştır.

1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları

- Bu araştırma; İstanbul ilinde var olan Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı özel ve devlet okullarında çalışan okulöncesi ve sınıf öğretmeni olarak görev yapan müze gezilerine katılmış öğretmenler ile sınırlıdır.

- Bu araştırma 2013-2014 eğitim-öğretim yılı İstanbul ilinde bulunan Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı özel veya devlet okullarına ait İlkokul ve okulöncesi eğitim kurumlarında çalışan öğretmenler ile yapılan istatistiksel çözümlenmelerle sınırlandırılmıştır.

1.6. Tanımlar

Küratör: Sergi organizatörlerine verilen isim (Buyurgan ve Mercin, 2005)

Konservasyon: Her tür sanat yapıtında bir onarım ya da tamamlama işlemine girişilmeksizin, yıpranmanın durdurulması çalışması. Amacı yapıtı bulunduğu yıpranma aşamasında “dondurmak” (Buyurgan ve Buyurgan, 2012).

Mineroloji: Mineral Bilimi

Müze-i Hümayun: İstanbul Arkeoloji Müzeleri'nin temeli oluşturan birim

Restorasyon: Tarihsel belge niteliğindeki kültür ürünlerinin gelecek kuşaklara aktarılabilmesi için yapılan müdahalelerin tümü. Amacı yapının tarihsel kimliğini ve belge değerini korumak (Buyurgan ve Buyurgan, 2012).

Vivaryum: Hayvan veya bitkilerin yetiştirildiği park ya da akvaryum gibi yerler.

ICOM: Uluslar Arası Müze Konseyi (International Council of Museum)

II. BÖLÜM

2. İLGİLİ YAZIN ALANI

Bu bölümde, müze eğitiminin tarihçesi, müze eğitiminin amaçları ve önemi, yurt dışı ve yurt içindeki gelişimi, müzede öğrenme, müzelerde uygulanan etkinlikler, müzelerde gezi öncesi, gezi sırasında ve gezi sonrasında öğretmenin rolü ve önemi gibi konular yer almaktadır.

2.1. Müzeciliğin Tarihsel Gelişimi

“Helenistik Çağın bir ürünü olan museion, İlk Çağ Grek kültüründe düşüncelere dalmak için bir yer, bir felsefe kurumu; esin perileri Musaların tapınağı idi. MÖ 306 – 285 yılları arasında Mısır’ın bugün İskenderiye olarak bildiğimiz kentinde yer alan saray bahçesinin ortasına museion (müze) yapılmıştır”(Mirza ve Denizci, 2012). “Müze (museum) sözcüğü ilham perilerinin (Muses) düşünme yeri ya da tapınağı anlamındaki Yunanca “mouseion” sözcüğünden türemiştir. Romalılar bu sözcüğü felsefi tartışma yerlerini belirlemek amacıyla kullanmışlardır. 18. Yüzyılın sonlarında müze, koleksiyonun kendisinden çok, kültür mirasıyla ilgili nesnelere depolamak ve sergilemek için kullanılan bina anlamını taşımaya yönelmiştir. Günümüzde ise müze terimi sanat galerilerini, bilim ve keşif merkezlerini içine alacak biçimde oldukça genişlemiştir” (Onur, 2012). “Bir kurum olarak müze kısaca, çok uzak geleceği hedefleyen bir kamu koleksiyonu olarak tanımlanabilir. Bu tanıma açıklamak gerekirse koleksiyon, özel olarak korumak ve insan ya da insan olmayan ziyaretçilerin görmesi için tahsis edilen bir kapalı mekânda sergilenen, geniş bir kullanım alanı içinde seçilmiş doğal ya da yapay nesnelere” (Pomian,2000). “Müze sözcüğünün ilk defa telaffuz edildiği yıllarda konu sadece “asar-ı atika” yani eski eserler kavramıyla sınırlı kalmıştır. Okul müzesi kavramının pedagojik bir anlayışla eğitim sürecine dâhil edilmesinde önemli rolü olan Satı Bey, öğrencilerin eğitiminde sadece okul içi eğitimi yeterli bulmamış, okul dışında yaşanan gerçekleri de yakından tanımları için toplumsal ve tarihi çevreyi inceleme gezilerini öğretim yöntemi olarak kullanmıştır. Satı Bey’in 1909 yılında Maarif Nezareti’ne sunduğu raporunda dikkati çeken konu, müzelerin önemini gündeme getirmesi olmuştur”(Adıgüzel ve Öztürk,1999, akt; Şahan, 2009).

“Müze fikri insanlarda ihtiyaçtan doğar. Orta Asya’daki değerli eşyalarla dolu mezarlar da müzedir. Mezopotomya’da Sümerler’e ait büyük bir kütüphane bulunur. Bu kütüphane de dünyanın ilk müzelerindendir. Kral ve Fravun mezarları birer müze gibi değerli eşyalarla doludur. Bu mezarlar bize müze fikrinin ilk insandan beri yaşamakta olduğunu anlatır” (Buyurgan ve Buyurgan, 2012).

“Avrupa’da ilk genel müze kurma düşüncesi 1746’da başlar. Fransa’da kralların saraylarında bulunan eserlerin halk tarafından da izlenebilmesi fikri o zamanlar olumlu karşılanır. İngiltere’de Oxford Üniversitesi’nde 1679-1683 tarihinde, İngiliz koleksiyoncu ve tarihçi Elias Ashmolen’in koleksiyonundan yararlanılarak ilk müze kurulur. Ashmolen Müzesi halk müzesi olarak açılmış olup, dünyadaki en eski halka açık müze olarak kabul edilir (Gerçek, 1999, akt. : Buyurgan ve Buyurgan, 2012)

“Bir kurum olarak müze kısaca, çok uzak geleceği hedefleyen bir kamu koleksiyonu olarak tanımlanabilir. Bu tanıma açıklamak gerekirse koleksiyon, özel olarak korunmak ve ziyaretçilerin görmesi için tahsis edilen, kapalı bir mekânda sergilenen, geniş bir kullanım alanı içerisinden seçilmiş doğal ya da yapay nesnelere” (Pomian,2000).

“Müzeler bugün geniş anlamda insan elinden çıksın çıkmasın, insanlarca değerli bulunup toplanmış, biriktirilip koleksiyonlar şeklinde oluşturulmuş, bilimsel, eğitici ve tanıtıcı nitelikte ve korunması gerekli olan, doğadaki ve hatta uzaydan getirilmiş tüm varlıkların ve yapıtların korunduğu, sergilendiği ve araştırıldığı, açık ve kapalı mekânlarda halkın yararlanmasına sunulduğu yer ve kurumlardır” (Karadeniz, 2010).

“ICOM’un 1995’deki toplantısında, “toplumun ve gelişimin hizmetinde olan, halka açık, insana ve yaşadığı çevresine tanıklık etmiş malzemelerin üzerinde araştırmalar yapan, toplayan, koruyan, bilgiyi paylaşan ve sonunda inceleme, eğitim ve zevk alma doğrultusunda sergileyen, kar düşüncesinden bağımsız, sürekliliği olan bir kuruluş” olarak tanımlanmıştır. Müzelerin bu tanımından yola çıkarak beş sorumluluk alanından bahsedebiliriz. Bunlar bildiğimiz gibi, toplama, koruma, araştırma, sergileme ve eğitim ya da yorumdur” (Atagök, 2002).

“Müzeler XV. Yüzyılın sonlarına doğru doğmuştur. Müzelerin sayısı 1750’lerden itibaren önemli artış göstermiş ve Avrupa’ya yayılmıştır. Diğer kıtalara yayılmaları bir yüzyıl sonra başlamıştır. Öte yandan 1750’lerden bugüne kadar müzeler her açıdan birçok değişikliklere uğramıştır. Bu süre içerisinde sanat müzeleri sayıca üstünlüklerini ve diğer müzelerin mümkün olduğunca benzemeye çalıştıkları bir model olma niteliklerini yitirmişlerdir.

Müzeler üzerinde yapılan son istatistiklere göre müzelerin büyük bir çoğunluğunun tarih müzeleri olduğu görülür” (Pomian, 2000). “Müzelerin temel işlevlerini, kendi birikimleri ile ilgili işlevler ve yaptığı etkinlikler ile ilgili işlevler olmak üzere iki gruba ayırabiliriz. Müzelerin kendi birikimleri ile ilgili işlevleri koleksiyon oluşturmak, belge toplamak, bunları korumak, kötü durumda olanları kurtarmak ve onarmaktır. Müzelerin etkinliklerle ilgili işlevleri ise araştırma yapmak, sergi tasarlamak ve eserleri yorumlayarak, halkın eserleri daha iyi anlayabilmesi için küratörlerin konu üzerinde araştırma, yayın ve benzeri çalışmaları yapmalarına olanak sağlamaktır”(Karadeniz, 2010).

“ICOM’a göre müzelerin topluma hizmet verirken gerçekleştirmeleri gereken koleksiyon oluşturma, koruma, belgeleme, sergileme ve eğitim gibi temel görevlerinin yanında bazı sorumlulukları daha bulunmaktadır. ICOM’un belirlemiş olduğu ve müze etik kodları olarak adlandırılan bu sorumluluklar şu şekilde sıralanmaktadır(ICOM, 2005’den akt: Karadeniz, 2010):

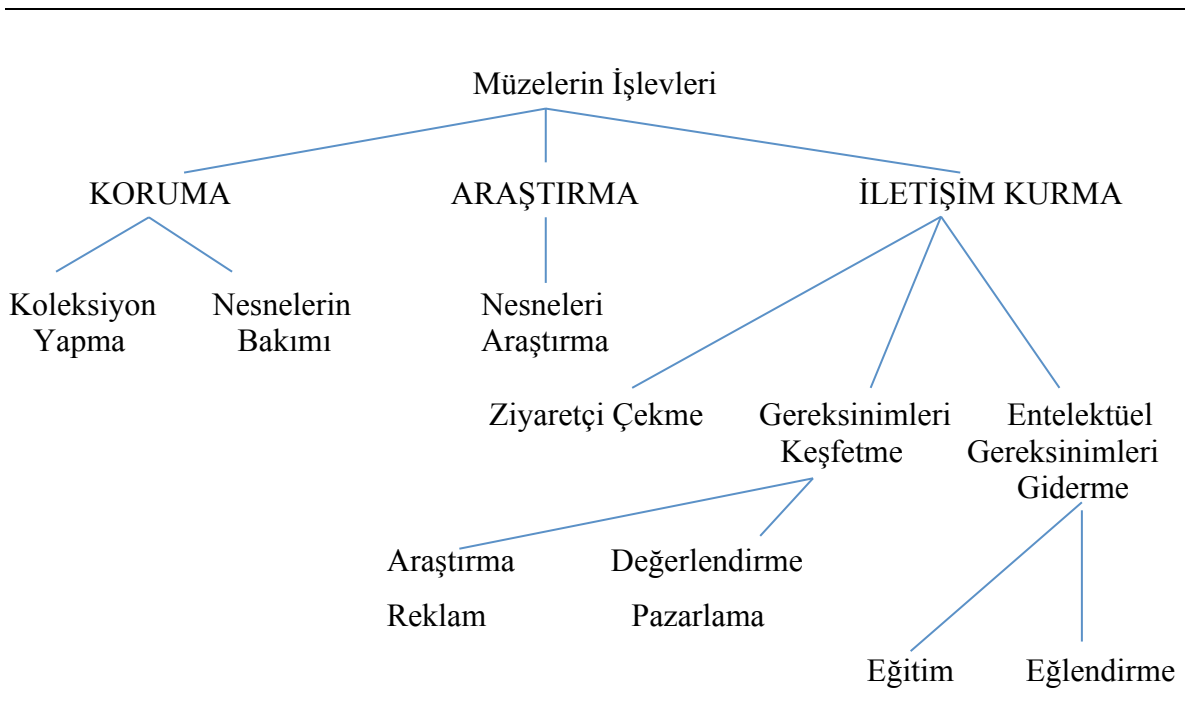
- 1.Müzeler, insanların doğal ve kültürel mirasını muhafaza eden, bilimsel açıdan inceleyen ve tanıtan kurumlardır.
- 2.Müzeler mevcut koleksiyonlarını toplumun ve toplumsal gelişimin hizmetine sunan kurumlardır.
- 3.Müzeler bilgiyi yerleştiren, geçerli kılan ve geliştiren kanıtlar olan nesnelere bünyelerinde barındıran ortamlardır.
- 4.Müzeler doğal ve kültürel mirası anlamak, yönetmek ve bu mirasa değer kazandırmak durumundadır.
- 5.Müzeler toplumun diğer kurum ve kuruluşları ile yakın işbirliği içinde bulunmalı ve koleksiyonlarını bu kurum ve kuruluşların kullanımına sunmalıdır.
- 6.Müzeler diğer kurum ve kuruluşların çalışmalarında kullanabilecekleri nesnelere ve kaynakları barındırır.
- 7.Müzelerin kendi yönetmelikleri vardır ve yasal prosedürleri uygulamak durumundadır.
- 8.Müzeler uzman profesyonel ekipler tarafından yönetilmelidir”.

“Müze ile bilgi arasındaki bağın tarihi oldukça eskilere gitmektedir. İngiltere’de müze sözcüğünün bilginin ilerlemesine katkıda bulunan kurum anlamında ilk kullanılışı 1683’te olmuştur. Temelde, özel koleksiyondan halka açık kuruma dönüşme, halkı bilgilendirme süreci var. Fransa’da 1789 devriminden itibaren müze toplumun bütün üyelerinin demokratik ve evrensel düzeyde eğitilmesi için en önemli kurum olarak görülmüştür.

Ancak, müzelerin temel işlevleri sayılan toplama, koruma, araştırma işlevlerine bir de eğitim işlevinin katılması çağımıza özgüdür ve özellikle 1970’lerde önem kazanmıştır. O günden bu güne müzelerin eğitsel rolünü araştıran, geliştiren, uygulamaya koyan çalışmalar hızla çoğalmıştır (Unesco’nun kitabına on dört ülke katkıda bulunmuş, aralarında Cezayir var, İran var, biz yokuz.)” (Onur, 2013).

Hooper Greenhill (1996) müzede iletişimin ne anlama geldiği sorusunu şöyle yanıtlamaktadır. “Müzenin temel bir işlevi olarak iletişim; ziyaretçileri müzeye çeken (reklam ve pazarlama), onların gereksinimlerini keşfeden (araştırma ve değerlendirme) ve entelektüel gereksinimlerini gideren (eğitim ve eğlenme) etkilerini içerir”. Müzenin bu işlevleri tablo 1’de gösterilmektedir (Hooper-Greenhill, akt; Onur, 2002).

TABLO 1

Kaynak: Hooper-Greenhill, Museum and their visitors, 1996’ dan geliştirilmiştir.

“Günümüzde müzeler eğitime ağırlık ve öncelik vermeye başlamış, insanların boş vakitlerini eğlenerek ve öğrenerek değerlendirmelerini sağlamış, müze nesnelerini dokunabilir kılmış ve her yaş grubundan ziyaretçi için etkileşimli bir sosyal ortam sağlamıştır. Müzeler nesnelerin bakım ve onarımını yapmak üzere konservatörler ile sergi tasarımı yapabilmek için profesyonel küratörler ve sergi tasarımcıları ile eğitim etkinliklerini organize etmek için müze eğitimcileri ve pedagoglar ile koleksiyonlara ilişkin

verilerin toplanması ve depolanması için bilgi işlem elemanları ile müzeyi ve elemanlarının tanıtılarak pazarlamasını yapacak pazarlama personelleri çalışmaya başlamıştır” (Karadeniz, 2010).

Günümüzde müzelerin rolü daha etkin hale getirilmeye çalışılmaktadır ancak birçok ülkeyle kıyaslandığında aslında Türkiye’de müze gelişiminin çok gerilerde olduğu görülmektedir. Birçok müze örneği henüz açılmamış ve çoğu türü bilinmemektedir. Fakat bu konuda çalışmalar ve araştırmalar yapılmakta müze eğitimcileri ve uzmanlarımızın destekleriyle Türkiye’de farklı müze anlayışlarıyla zamana ayak uydurmaya ve çağı yakalamaya çalışılmaktadır. Müzeler özellikle küçük yaş çocuklarından başlayarak yetişkinleri de kapsayan ve eğitimde önemli bir rol üstlenmiş kurumlardır.

“Gelişmiş ülkeler müze eğitiminde çok mesafeler kat etmiştir. Örneğin ABD’de müzede sanat eğitiminin öncüsü kabul edilen Munro, müzede sanat eğitimi denemeleriyle müzenin sanat eğitiminde çok etkili bir rolünü keşfetmeye çalışmış ve müze eğitimini sadece geleneksel dar bir sistem olarak görmemiş, sanatlarda öğrenme, gelişme ve yaratmanın estetik heyecandan kaçınma değil, sanat eserlerini etkin uygulamada bir aşama olarak karşılamak ve böylece hafızadaki, hayaldeki ve bunun yansımada ki bir uygulamayı yeniden organize etmek suretiyle başarılacağına inanmıştır”(Buyurgan ve Mercin,2005). Müzeler özellikle de yaşayarak öğrenmeyi desteklediği için çocuklar kendi edindikleri deneyimleri sonrasında yaşantılarına yansıtabilirler.

Yaşam boyu öğrenme sürecinde, çocuğun yaparak ve yaşayarak öğrenmesini içeren müze eğitimi, tarihi ve kültürel zenginlikleriyle birçok ülkeye göre Türkiye için çok yeni ve ihtiyaç duyulan bir alandır. Eserleri, objeleri ve sergileri ile belirli bir müzenin mesajı, ziyaretçi için etkileşimsel bir müze yaşantısı sonunda anlamlı hale gelebilir. Bu yaşantının bireysel, sosyal ve fiziksel boyutları, objelerle algılar ve ilgiler yoluyla etkileşim, gözlem yapma, duyguları ifade etme, hayal gücünü kullanma, kendi yaşamına bağlama, bilgilenme, müzenin bakış açısını/mesajını görme ve anlamlandırma, objeleri okuma, kültürel değerleri ve yaşamı paylaşma, gerçeği arama, uygulamalar yapma ve değerlendirme gibi boyutları kapsamaktadır” (Paykoç,2002). Son yıllarda ülkemizde bulunan müzelerdeki değişiklikler de dikkat çekmektedir. Özellikle müzelerde eğitim etkinliklerinden sanatsal deneyimlere ağırlık vererek, müze objelerini de kapsayan etkili bir öğrenme ortamı sunmaktadır.

2.2.Müze Eğitimi

“Sanat müzeleri, arberatoryumlar, botanik bahçeleri, tarihi evler, doğa tarihi müzeleri, tarih müzeleri, çocuk müzeleri, teknoloji merkezleri dünyanın dört bir yanında ziyaretçilerin sürekli gezdiği yerlerdir” (Maccario, 2002). “Müze, yüz yıldan uzun bir süredir özgün sanat eserlerinin görüleceği en saygın ve güvenilir yerdir. Bugün, Batı toplumlarındaki çoğu insan için, sanat kavramının kendisini müze olmadan tasavvur etmek imkânsız. Maddi ve manevi zenginlikleri barındıran bir hazine olarak, müzeden daha önemli başka bir kurum yoktur” (Artun, 2012). “Müzeler XV. Yüzyıl sonunda doğmuştur. Müzelerin sayısı ancak 1750’lerden itibaren artış göstermiştir ve Avrupa’ya yayılmıştır. Diğer kıtalara yayılmaları bir yüzyıl daha sonradır. Öte yandan 1750’lerden bugüne kadar müzeler her açıdan değişikliklere uğramıştır. Bu süre içerisinde sanat müzeleri sayıca üstünlüklerini ve diğer müzelerin mümkün olduğunca benzemeye çalıştıkları bir model olma niteliklerini yitirmişlerdir” (Tarih Vakfı, 2000).

“Müze eğitimi” nin geniş anlamı; müzede öğrenmeyi ve deneyim kazanmayı sağlayacak etkinliklerin planlanması ve gerçekleştirilmesidir. Müze eğitimi; müze objeleri, onların içerdiği anlamlar ile ziyaretçiler arasında ilişki kurmanın aracıdır. Almanca’ da “Müze Pedagojisi” olarak kullanılan bu kavramda, pedagoji kelimesi; obje içeriklerinin ziyaretçilere aktarılmasından çok, eğitim, eğitim bilimi, bilgi ve insanın sosyalleşmesi ile olan bağlantısını göstermektedir”(Zilcioğlu, 2008)

Son yıllar irdelenecek olursa, müzelerin eğitimdeki rolünün altını çizmek gerekirse kayda değer değişim ve gelişim göstermiştir. 19. yüzyılın başlarını değerlendirecek olursak müzelerin kuruluş amaçlarından biri eğitmek ve bilgilendirmek şeklindeydi. Doğal dünyadan ve geçmişten nesnelere, insanların yaşadıkları dünya hakkında bilgi edinmek amacıyla biriktiriliyordu. Müzeler o dönem, uzun soluklu eğitim alma fırsatı olmamış insanların buralarda kendilerini eğitmek amacıyla faydalanabilecekleri eğitim kurumları olarak görülüyordu. Özellikle nesnelere ve resimler öğrenmede fazla bir beceriye sahip olmayan kişilerin öğretiminde özellikle yararlı bulunuyordu. Ayrıca müzelerin toplumu birleştirme ve kaynaştırma gibi görevler verilmişti: Müzeler her zümreden insanın aynı zeminde bir araya gelmeleri için müsait yerlerdi. Böylece müzeler ideal kurumlar olarak, bireylerin öğrenme yoluyla gerçekleştirdikleri toplumsal eşitlik için kökten bir potansiyel sunan kurumlar olarak görülmeye başlandı (Hooper-Greenhill,1999). Müzeler, 21. Yüzyılda protatip bir ilkokul hayali gibi düşünülebilir. Çocukların gerçek konu ve

materyallerle bir araya gelerek edinebilecekleri ve eleştirel düşünme becerilerini geliştirebilecekleri gerçek bir ortam sağlamaktadır. Müzeler düşünme becerilerini geliştirmeye yönelik eleştirel okuma, analitik düşünme, problem çözme, açık yazma ve bilgisayar anlayışı gibi faaliyetleri de kapsayan bir kurumdur (Skramstad, 2004).

Atagök'e göre özellikle ABD ve Almanya örneklerinde müzelerin eğitim programları, halka yönelik yaygın eğitim olarak ortaya çıkar. Bu noktada müzelerin her bireye ulaşamayacağı anlaşılınca kurumlarla işbirliği yapılarak bireylere ulaşma imkânı arandığı belirtilmiştir. Bu programlar, çocuklar çok küçük yaşlarda iken, yani anasınıflarında başlamakta, müzelerin bir eğitim kurumu olduğu fikri aşılana çalışılmakta ve böylece onların hem genç, hem de ileriki yaşamlarında müzeleri ziyaret etmeleri ve eğitim amaçlı kullanabilmeleri amaçlanmaktadır. Gerçek anlamda verilecek bir sanat eğitimiyle bireylerin sanata ve sanatçıya saygıyı daha küçük yaşta öğrenmelerini, sanatsal yeteneklerini keşfetmelerini ve yaratıcılıklarının ortaya çıkarılmasını ve geliştirilmesini, duygulu, kibar ve zevkli birer insan olmalarını sağlayacaktır (akt: Buyurgan ve Mercin, 2005).

“Comenius ve J. Dewey gibi eğitim kuramcılarının yeni düşünceler üzerine yaptıkları çalışmalarında, öğrenmede öğrenenin nesnelere etkileşimi yoluyla öğrenenin aktif katılımının ve deneyiminin önemini vurgulamaları, müzelerin eğitim rolünü ön plana çıkarmıştır. Bu dönemlerde bu düşüncelerle birlikte geleneksel eğitim anlayışının yerini ilerlemeci eğitim almış bununla birlikte müzelerde, okullara hizmet vermek amacıyla eğitim bölümleri kurulmuştur”(Kaya Koçak, 2010). “Yaşam boyu öğrenme görüşünün 1980’lerde yaygınlaşması da müzeleri yetişkin eğitimi için ön plana çıkarmış; müzeler doğal olarak yetişkinlerin eğitim alabilecekleri kurumlar olarak görülmüştür” (Hooper-Greenhil, 1999).

“Öğrenciler yalnızca sergileri inceleyerek çok şey öğrenebilirler. Fakat bir müzenin gücü, tarihi daha dokunabilir ve canlı yapmasındandır. Bir insan çok değişik dönemlerden ve kültürlerden kalma nesnelere görebilir, inşa edilmiş ortamları keşfedebilir, slayt gösterilerine katılabilir ve film izleyebilir; meslekleri deneyebilir ve diğer etkinliklere katılabilir. Okul kitapları, birincil olarak, tarihin zihinsel kavrayışını sağlarken, bir müze geçmişin kültürlerine ve insanlarına daha duygusal bağlar yaratabilir. Müzelerin sağlayabileceği bazı nitelikler olarak; empati, yaratıcılık, merak ve bilgiye susama, eleştirel düşünme, okul ve müze arasında bir buluşma, müzeleri tanımaya başlama, müze ziyaretleri

ile öğretimi bütünleştirme, eğitimcilerin yardımları olmaksızın müzeleri kullanma ve müze personelinin yeterliliğini kullanma sayılabilir”(Seidel ve Hudson,1999).

1880 yıllarında ziyaretçilere daha yararlı olabileceği düşüncesiyle “Müzeleri Dolaşırken Akılda Tutulması Gereken Kurallar” listesi yapıldı (Hooper-Greenhil, 1999):

1. Çok fazla şey görmeye çalışmaktan kaçının, az ve öz değerlendirmeler yapın.
2. Net görülen bir modelin ya da eserin üstünkörü yerleştirilen birçok numuneden daha fazla akılda kalıcı olduğunu unutmayın.
3. Bir müze gezisi planladığınızda içeri girmeden önce özellikle neyi görmek istediğinizi kafanızda tasarlayın ve ilginizi büyük ölçüde bu numunelerle sınırlandırmaya çalışın. Her odada özellikle neyin ilginç olduğunu sormaktan kaçınmayın.
4. Eserlerin başlıca amacının sizlere öğretmek olduğunu unutmayın.
5. İzlenimlerinizi kaydedin, böylece bir sonraki gelişinizde öncekinde kaldığınız yerden devam edebilirsiniz. Özellikle büyük müzelerde etkili bir yöntem olduğunu unutmayın.
6. Müzelerde edindiğiniz deneyimleri mutlaka başkalarıyla da paylaşın.
7. İlgi duyduğunuz özel konuya ait teknik yayınlara sık sık başvurun.
8. Size en yakın müzeyi düzenli olarak ziyaret edin ve sizin için gelişiminize büyük ölçüde katkı sağlayacak bir okul olduğunu unutmayın.
9. Her gittiğinizde farklı başka bir yönün keşfedeceğinizi aklınızdan hiç çıkarmayın.
10. Kendinize ait özel bir koleksiyon yapın. Örneğin, posta pulu koleksiyonunun birçok yararı vardır.
11. Müze çalışmalarına ait bazı özel koleksiyonları ve konularını izleyin.
12. Acele etmeden bakın, gözlemleyin ve gördükleriniz üzerinde düşünün.

Bu maddelere dikkat ederek bir müze gezisi planlandığında, gezi daha etkili ve kalıcı olacaktır.

Müze eğitimine dair asıl gelişme ise 1990 sonra başlar. 1981 yılında Yıldız Teknik Üniversitesi’nde Müzecilik Ana Bilim Dalı’nın, 1998’de Ankara Üniversitesi’nde Müzecilik Ana Bilim Dalı’nın kurulması müze eğitimi konusunu bilimsel bir temele oturması amaçlanmıştır ancak müze eğitimi ile ilgili çalışmalar daha çok özel müzeler tarafından uygulanır. Rahmi Koç Müzesi, Sabancı Müzesi, İstanbul Modern bunlara örnek gösterilebilir. Kültür Bakanlığı’na bağlı olup yani özel olmayıp müzede eğitim işlevini yerine getiren müze olarak da Anadolu Medeniyetleri Müzesi sayılabilir. Bunun en önemli

sebebi Kùltür ve Turizm Bakanlığı müzelerinde nesne merkezli toplama, koruma ve sergilemeye dayalı müzecilik anlayışının devam etmesidir (Akyürek, 2011).

2.3.Müzelerin Görev ve Amaçları

“Başlangıçta müzeler, eserleri toplama, belgeleme (arşivleme), koruma ve sergileme işlevlerini yerine getirmişlerdir. Ancak 19. Yüzyılda müzelerin eğitim işlevi en az diğer görevleri kadar, hatta, halkın eğitimindeki rolü göz önüne alınarak daha fazla önem kazanmıştır” (Buyurgan ve Buyurgan, 2012). “Müze eğitimi, izleyicilerin gelişimine ve yaşam boyu eğitimine müze nesnelere ve koleksiyonları aracılığıyla katkıda bulunma sürecidir. Müzelerdeki eğitim programlarının genel amacı, müzenin öğrenme potansiyelini yükselterek farklı izleyici gruplarına ulaşmaktır(Demirel Gököl, 2013).

- Müze eğitimi, insanlar arasında iletişim kurarak nesnelere onların yaşantıları ile bütünleşmesini sağlamak İnsanın değişen dünyaya uyum sağlamasına yardımcı olmak,
- Geçmişle şimdiki yaşam arasında bağlantı kurmak,
- Günümüz sorunlarına ve çatışmalarına yönelik anlayış kazandırmak,
- İnsanların bugünkü yaşantıları ile nesnelere bağlantısını kurarak siyasi, kültürel, sosyal, ekonomik ve çevreyle ilgili ilişkileri anlamalarını sağlamak ve araştırmacı yönlerini geliştirmek,
- Bireylerin zamanlarını yaratıcı bir biçimde değerlendirmek,
- İnsanlar arasındaki iletişim ve etkileşimi geliştirmek gibi çeşitli amaçları içerebilirler. Ancak her müzenin kendine özgü amaçları vardır”.

“Müze Eğitimi ve uygulamaları, müzeciliğin tarihi, müze türleri, amaçları ve işlevleri, gerekliliği (karşılaştırmalı inceleme) ; müze ve kültürler, müze ve sanat, müze ve eğitim, müze ve toplum ilişkileri gibi teorik bazı konuları içerir.

Genel olarak amaçlara değinilirse(Buyurgan ve Mercin,2005);

- Müzeciliğin tarihi, türleri, amaçları ve işlevleri ile ilgili bilgiler edinebilme,
- Müzeler, kültürler ve uygarlıklar, müze ve sanat, müze ve eğitim, müze ve toplum konularında bilgi edinme,
- Müzeleri sanat eğitimi amaçlı kullanabilme alışkanlığı kazanabilme,
- Bir müze ziyareti ile ilgili hazırlık ve süreçleri kavrayabilme,

- Müzelerde yer alan farklı kültürlere ait sanat eserleri ve tarihi eserlerdeki benzerlik ve farklılıkları ayırt edebilme,
- Müzeleri oluşturan farklı kültür sayesinde, diğer toplumlara karşı saygıyı geliştirebilme,
- Müze ziyaretleri için öğrenci rehberleri hazırlayabilme,
- Müze çalışmalarına dayalı olarak proje tabanlı etkinlikler hazırlayabilme,
- İlk/ortaokul sanat dersleri için müze eğitimi projesine dayalı ünite planı ve günlük plan hazırlayabilme,
- Müzede sanat eğitimi ile sanat eserlerine karşı ilgi, değer verme ve onları koruma bilincini kazandırabilme,
- Müzede sanat eğitimi ile bireylerin heyecanlı, zevkli, eğlenceli bir ortamda eğitim almalarını sağlayabilme,
- Müzede sanat eğitimi ile yaratıcılığı geliştirmeyi teşvik edebilme,
- Müzede sanat eğitimi ile bireylerin, gerçek sanat eserleriyle karşı karşıya gelmelerini sağlayarak, onlara eser eleştiri ve uygulama çalışması yaptırabilme, şeklinde sıralamak mümkündür”.

“Müzelerin görev tanımları gün geçtikçe değişmekte ve genişlemektedir. Eskiden tarihi eserleri ve koleksiyonları koruma, araştırmalar yapma, sergiler düzenleme gibi görevlerini üstlenirken, günümüzde bu görevlerin yanı sıra insanın yeryüzündeki tarihini canlandırmak, devam ettirdiği yaşamının çevresini ve geçmişini, nesiller boyunca zorluklarla oluşturulmuş kültürün ve uygarlığın nasıl ve ne şekilde geliştiğini bize göstermektir. Bunun yanı sıra halka sergiledikleri eserlerin anlam ve değerini öğretmek gibi görevler üstlenmiştir” (Topallı,2001). Müzeleri günümüzde en zorlayan konulardan birisi de teknolojidir. Çocukların ve yetişkinlerin dikkatlerini çekmek amacıyla sürekli güncel olmalı ve programlarını sürekli yenilemek ve gündemi takip ederken insanların ilgileri doğrultusunda programlarını zenginleştirmek gibi göz ardı edilemeyecek bir görev daha eklenebilir.

Müze eğitimi konusunda genel olarak amaçlarına bakılacak olunursa, çok kapsamlı olduğu görülmektedir. Müze eğitimi kültür, sanat, tarih, estetik, sanat felsefesi gibi birçok alanı bir arada sunmaktadır. Bu sayede değişik bakış açısı yaratma, empati kurma, estetik bakış

açısı kazandırma, geçmişi ile geleceği arasında ilişki kurma gibi eğitici öğretici çalışmalar yapmaktadır. Müze eğitiminin genel amaçları şu şekilde sıralanabilir(Kaya Koçak, 2010);

- Müze eğitimi ile milli ve dini bayramlar, mahalli kurtuluş günleri ve kutlama günleri, önemli olaylar, önemli kişiler, belirli gün ve haftaları takip ederek bu olgularla öğrencilerin milli duyarlılığı geliştirilmelidir.
- Müze eğitiminin amaçlarından biri öğrencileri milli, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerler bakımından doyurucu; demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devleti olan Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı görev ve sorumluluklarını yerine getirebilen bireyler olarak yetiştirmektir.
- Müze eğitiminde öğrenci gruplarının ilgileri, beklentileri, ihtiyaçları, hazır bulunuşluluk düzeyleri ve ön bilgileri dikkate alınmalıdır.
- Müze eğitiminde ortak ve bireysel becerilerin yanı sıra, kronoloji oluşturma becerileri kazandırılmalıdır.
- Müze eğitimi ile klasik geleneksel estetik ile günümüz estetiğinin birbiri arasındaki farklılıklarını ve bunların benzer yönlerini görüp gösterebilen bireyler yetiştirmek hedeflemelidir.
- Müze eğitiminde, ziyaret edilecek eserlerin yerinde incelenmesine olanak sağlamalıdır.
- Tarihi yörelerin ve ören yerlerinin tanınması, bunların incelenmesi, korunması ve bunların yaşanarak öğrenilmesi gibi konularda, eğitici çalışmalara öncelik verilmelidir.
- Sanatta yaşanan devrimi ve gelişimi gören ve geçmişle karşılaştırma yaparak, ilişki kuran, günlük yaşamın içine katabilen, bir felsefeyi benimsemiş olan müze eğitimi öğrencilere yeni hedefler hazırlayarak ufuklar açmayı amaç edinmelidir.
- Müze eğitimi, araştırmacı kimliği aşılıp, ortaya çıkarırken günümüz sorunlarına ve çatışmalarına yönelik farklı bakış açıları kazandırmalıdır.
- Müze eğitimi, kültür incelemesi açısından farklı ülkelerin, dönemlerin, sanatçıların kültürel sanat formlarının karşılaştırılmasına, aradaki aynı yönlerini ve farklılıklarının tartışılmasına olanak sağlamalıdır.
- Müze eğitimi sanat eserlerini inceleyerek, estetik ve sanat tarihi, sanat felsefesi gibi konular açısından bağlantı kurabilecek diğer derslerle ilişki kurmasına olanak sağlanmalıdır.

- Müze eğitiminde, estetik sezgilerin gelişimi, öğrencilerin gelişmiş bireyler olarak yetişmelerini sağlayacaktır.
- Müze eğitimi, sergilenen nesnelere insanlar arasında köprü kurarak nesnelere onların yaşantıları ile bütünleşmesini sağlamalıdır.
- Müze eğitimi, nesnelere maddi ve ideal değerleri ile algılanması yerine insan yaşamının somut gerçeklik belgesi olarak algılanmasını sağlamalıdır.
- Müze eğitimi, geçmişle şimdiki yaşam arasında bağ kurarak, insanın yaşadığı ortama yabancılaşmasını önlemelidir.
- Müze eğitimi, insanların bugünkü yaşantıları ile nesnelere bağlantısını kurarak siyasi, kültürel, sosyal, ekonomik ve ekolojik ilişkileri anlamalarını sağlamalıdır.
- Müze eğitimi, bireylerin zamanlarını yaratıcı bir biçimde değerlendirmesini sağlamalı ve müzeyi bir yaşam biçimi haline getirmelidir.
- Müze eğitimi, görsel okuryazarlığı, sanatçıların dilinin anlaşılmasını ve takdir edilmesi gerektiğini öğretmelidir.
- Sanat eserlerine bakarak ve yaparak uygulamalı sanatsal deneyimler sunmalıdır.
- Müze eğitimi, insanların yaşamında sürekli karşılaştıkları problemleri anlamak ve bilgilerini günlük hayatta kullanmak bakımından önem taşımaktadır. Bu anlamda müze eğitimi, çoğunlukla müzelerde yapılabileceği gibi müze dışında, okullarda, tatil ve eğitim merkezlerinde de yapılabilir”.

2.3.1. Müzelerin Toplama Görevi

Müzelerin, eser toplama ve koleksiyonlarını sürekli geliştirme en temel görevidir. Türlerine göre çeşitli yöntemlerle eserler toplamaya çalışmaktadırlar. Satın alma, arkeolojik kazılar sonucunda, bağış yapma (hibe), karşılıklı eser değiştirme, el koyma, müzelerin eser toplama yöntemleridir (Buyurgan ve Buyurgan, 2012). Müzelerin yapıtları bir çatı altında toplama isteği, genel olarak onların zaman ve mekânda dağınmış bir takım objeleri kolaylıkla takip edilmesini ve gözlenmesini sağlama amacından kaynaklanmaktadır. Müzelerin, eskiden olduğu gibi günümüzde de fonksiyonel amaçlarından biri olan toplama görevini farklı biçimlerde yerine getirmeye çalışmaktadır. Müzeler, toplama işlevlerini yaparken, satın alma, kazılar sonucunda ulaşma, bağış yapma ve değiş tokuş yoluyla yerine getirebilmektedirler (Oruç ve Altın, 2008).

2.3.2.Müzelerin Belgeleme (Arşivleme) Görevi

“Müzelerin eserlere ulaştıktan sonraki görevleri, elde ettiği her eserin ne olduğunu tam ve doğru olarak belirlemek ve belgelemektir. Bir eser müzeye gelince ilk olarak, ona nerede, ne zaman ve nasıl elde edildiğini gösteren bir etiket koyulur ve bu bilgiler ayrıca numaralı bir fiş kataloğuna kaydedilir. Fişteki numaranın eserin üzerine koyulması da önemlidir. Daha sonra eserle ilgili bilgi toplama evresi başlar. Bu son derece önemli bir süreçtir. Bu aşamada müzedeki uzman personel görev alır. Gerek duyulduğunda diğer müzelerden, ya da üniversitelerin ilgili birimlerinden yardım alınarak en geniş bilgiye ulaşma sağlanır. Günümüzde eserlerin belgelenmesi teknolojinin değişik imkânları kullanılarak da yapılmaktadır. Video çekimleri, slayt koleksiyonları, CD oluşturma bunlardan bazılarıdır” (Buyurgan ve Buyurgan, 2012).

2.3.3.Eserlerin Korunması

“Müzelerin en zor görevlerinden biri de eserlerini korumasıdır. Çeşitli müzeler içlerinde asırlar öncesinden tarihi eserler, malzeme olarak ısı ve ışık karşısında bozulabilen eserler barındırmaktadır. Her bir eser özelliğine göre önce **konservasyon** (tamir ya da tamamlama işlemi başlamadan yıpranmanın önüne geçilmesi) sonra da **restorasyon** (aslına sadık kalarak tamir etme ve onarım) işlemine tabi tutulur. Her müzenin deposunda birçok eser korumalı bir şekilde muhafaza edilir. Eserlerin konservasyon ve restorasyon çalışmaları uzmanlar tarafından yapılır” (Buyurgan ve Buyurgan, 2012). Müzelerin koleksiyonlarındaki eserlere ait koruma işlevi belki de en zor görevdir. Çünkü yüzyıllar önce yapılmış birçok eşyayı ya da eseri, hem iklim bakımından, hem de kimyasal özelliklerinden dolayı, bozulmaya ve çürümeye yüz tutmaya başlar. Müzeler bunun önüne geçmeye çalışır. (Oruç ve Altın, 2008). “Müzelerde eserlerin korunması için malzemelerin bozulmasına, yıpranmasına neden olan yıkıcı etkenlere karşı önlemler alınmaktadır” (Mirza ve Denizci, 2012).

2.3.4.Eserlerin Sergilenmesi

“Müzelerde eserler amaca yönelik belirli bir düzen içerisinde (kronolojik) ve eserlerin özelliklerine göre sergilenirler. Son yıllarda sergileme öyle farklı yöntemler ve heyecan verici sunuşlar yapılmaktadır ki bu da insanları hem daha çok müzelere çekmekle hem de daha duygulu (keyifli, hüzünlü) müze ziyaretleri gerçekleştirmektedir” (Buyurgan ve

Buyurgan, 2012). Son yıllarda insanları daha fazla müzelere çekmek amacıyla farklı türlerde müzeler oluşturulmaya başlanmış, gelen kitleyi verimli ve eğlenceli vakit geçirmeleri amacıyla daha yaratıcı fikirler ortaya konulmaya çalışılmaktadır. Bazı özel müzelerin hafta sonu oluşturdukları paket programlar sayesinde hem yetişkinler hem çocuklar eğlenceli vakit geçirmekte ve bu doğrultuda da müzelere gidişlerde de artış görüldüğü gözlenmiştir.

2.3.5.Müzelerin Eğitim Görevi

“Müzeler sanata, tarihe, bilime, doğaya ve kültüre ait gerçek objeleri içinde barındıran önemli mekânlardandır. Öyleyse her alana yönelik en heyecan verici ve kalıcı öğrenme müzelerde gerçekleştirilebilir. Özellikle gelişmiş ülkeler müzelerin öğrenmedeki rolünü keşettikten sonra müzeler öğrenmede aktif olarak kullanılmaya başlanmış ve müzeler de, okullara, öğretmenlere ve öğrencilere yönelik eğitim hizmetleri oluşturmaya başlamıştır. Müzelerde öncelikle eğitim birimleri kurulmuş, bu birimler, her tür izleyici grubuna yönelik eğitim hizmetleri sunmaya başlamıştır. Bugün gelişmiş ülkelerin birçoğunda müzelerde eğitim birimleri kurulmuş ve buralarda da eğitim uzmanları görev yapmaktadır. Bu müzelerin eğitim birimlerinde farklı yaş gruplarına yönelik eğitim etkinlikleri yer almakta ya da müze eğitim birimi uzmanları öğretmenlere kendi programlamak istedikleri müze ziyareti konusunda yardımcı olmaktadır. Ülkemizde bulunan müzelerde de hızla eğitim birimleri kurulmakta ve buralarda da eğitim birimi uzmanları görev almaktadır. Ancak henüz istenilen seviyeye gelememiştir. Öğretmenlerimizin çoğunluğu da eğitim-öğretim sürecinde müze gezme bilinci ve verimli bir müze ziyaretleri organize etme konusunda yeterli bilgiye sahip olmamaktadır” (Buyurgan ve Buyurgan, 2012). “Müze, insanlara ilgi çekici ve özgür bir öğrenme ortamı sağlar. Öğrenme, kitap veya okul ile sınırlı değildir. Bugün müzeler okul ve toplumla iş birliği yaparak “duvarsız sınıf”ın önemli bir parçasını oluşturmaktadır. Bu kapsamda oyunlar, dramalar, atölye çalışmaları, tartışma oturumları vb. etkinlikler de yapılabilir” (Mirza ve Denizci, 2012).

“Okul grupları için; rehberli turlar, atölye çalışmaları, okul içinde öğretmenlere yönelik yaz kursları, kısa süreli oturumlar düzenlenmektedir. Öğretmenlerle sürekli temas kurularak, müze ziyaretine hazırlık amacı ile telefonla bilgi verme, müze programları ile ödünç malzeme gönderme, bilgi takımı hazırlama, öğretmenlerden müze ziyareti sonrası

rapor isteme, düzenli kurslar açma, atölyeler düzenleme ve okullara gitme gibi hizmetler verilmektedir” (Maccario, 2002)

Müzelere yapılan okul gezilerinin en önemli doğrultularından biri, öğrencilerin seçeneklerini öğrenme yolları ile karşılaşarak, maddi kanıt ile aktif biçimde çalışma fırsatı sunmasından ileri gelmektedir. Bazı çocuklar için ise bu durum daha resmi olan sınıf ortamında pek görülmeyen yetenek ve becerileri gösterme şansı sunabilir. Bütün çocuklar için yeni bir yere gitme heyecanı, yeni insanlarla tanışma isteği, bilgi toplamak amacıyla yeni yaklaşımları deneme isteği ve gerçek nesnelere karşılaşarak güdüleyici ve uyarıcı olma, okulda edindikleri bilgi ve deneyimleri bir bakış açısına yerleştirebilmeyi kolaylaştırır (Hooper-Greenhill, 1999).

Buyurgan ve Buyurgan’a göre (2012), bir müze eğitim paketlerinin amaçları düşünüldüğünde aşağıdaki unsurlar göz önünde bulundurulmalıdır (Buyurgan ve Buyurgan, 2012);

- Türk Milli Eğitiminin amaçlarına uygun olarak, gidecek grubun bilgileri, bulunduğu çevreye ait özellikler ve öğretim programlarında tanımlanan konuların dikkate alınarak uygulanması.
- Akranların kendi becerileri ve değerlerinin geliştirilmesini sağlayarak, sosyal, eğitsel, kültürel, sanatsal, sportif ve bilimsel faaliyetlerle kültürünü özümsemelerine yardımcı olunmasını sağlamak.
- Akranların özgüveni yüksek, sistematik düşünebilen, planlı ve programlı çalışma alışkanlıklarına sahip, duygularını estetik ve sanatsal yollarla ifade edebilen ve yaratıcı düşünme gücü yüksek bireyler olarak yetişmelerini sağlamak.
- Akranların düzgün araç gereç kullanımını öğrenme, kaynakları ve zamanı verimli kullanma, sanattan keyif almalarını sağlayarak onları yaratıcı ve eleştirel düşünmeye, özellikle de araştırma yapmaya özendirme.
- Akranların, faaliyetlerin süreç kısmını en iyi şekilde deneyimlemelerini ve çevreyle etkileşim kurarak, onların estetik duyarlılığını gelişimini desteklemek.
- Özellikle öğrencileri müzelere götürürken bir görevi yerine getiriyormuşçasına götürülmemeye dikkat edilmeli. Öğrenme potansiyelinin yüksek olduğu bir müze ziyaretini organize edebilmek için öğretmenlere düşen birtakım görev ve sorumlulukları yerine getirebilmek.

Oruç ve Altın (2008), müzelere giden ziyaretçilerin profilini değerlendirerek üç tip müze ziyaretçisinden söz etmişlerdir;

1. grupta yer alan ziyaretçiler; Bu gruptakiler, müzeyi hızla gezme ve çıkışa odaklı bir davranış gösterme eğilimindedirler. Bunlar genellikle ilgisiz ziyaretçilerdir ve amaçları ise boş zamanlarını değerli gösterebilecek bir etkinlikle geçirme isteğinde olmalarıdır. Bu tip kişiler belki de bu tür kurumları dolaşmaktan da çok da hoşlanmazlar. Ancak kültürel etkinliklerle ilgileniyor gibi görünmek isterler ve müze içerisindeki nesnelere aslında pek fazla ilgilerini çekmez.

2. grupta yer alan ziyaretçiler; Bu gruptakiler, genellikle müze deneyimine ve müzedeki koleksiyonlara gerçek bir ilgi gösterme eğilimindedirler. Müzede eserlere ait açıklamaları ve bilgileri okumaktan ziyade, müzelerde sergilenen görsel materyaller onların daha fazla dikkatini çeker. Asıl dikkatleri çeken materyallerdir. Özellikle ilgileri doğrultusunda kendilerinde yeterince merak ve ilgi uyandıran nesnelere varsa, büyük bir dikkat ve merakla o eserleri incelerler.

3. grupta yer alan ziyaretçiler; Bu gruptaki ziyaretçiler en düşük orana sahip olanlardır. Bu kişiler, müzelerde sergilenen eserleri büyük bir dikkatle incelerler ve anlamaya çalışırlar, özellikle bütün açıklama ve yer alan etiketleri inceleyerek, mümkün olduğunca müzede fazla zaman geçirmeye çalışırlar. Sık sık müze ziyaretleri gerçekleştirerek, bu ziyaretler sırasında da oldukça yüksek bir motivasyona sahiptirler.

Müze eğitiminin sonunda akranlar şu soruları kendilerine sormalıdır (Buyurgan ve Mercin, 2005);

- Müze gezisi sırasında nasıl bir tecrübe yaşadım?
- Bu gezi sırasındaki tecrübeler hakkında neler hissettim?
- Bu tecrübe hakkında neler düşünüyorum?
- Bu düşüncelerimi neden düşündüm?
- Yargılama yaparken temel olarak hangi ölçütleri / değerleri göz önüne bulurdum?
- Neden gezi sırasında bazı şeylerden hoşlanıp, bazı şeylerden hoşlanmıyorum?
- Bu durumu daha iyiye götürmek için ne yapabilirim / iz?
- Bu yaşadığım deneyimleri nerelerde / nasıl kullanabilirim / iz?

Bu tip soruları kendine yönlendiren akran gruplarının bu tip değerlendirme yapımları oldukça önemlidir. Özellikle Avrupa ülkelerinde, çocukların müzelere dikkatlerini daha

fazla çekebilmek amacıyla, müzelerin bazı bölümleri çeşitli aktivitelerini gerçekleştirebilecekleri atölyelere ait mekânlar olarak düzenlenmektedir. Müzelerde öğrencileri ve öğretmenleri bilgilendirme amaçlı uzman personeller yetiştirilir. Ülkemizde de müzelerin eğitim amaçlı kullanılmasının erken farkına varıldığını görmekteyiz. Son yıllarda müzelerimizde bu tip faaliyetlerin özellikle özel müzelerde hız kazandığı görülmektedir.

2.4.Müze Türleri

İlk zamanlarda arkeoloji ve etnografya müzeleri en çok rastlanan müze türlerinden olmasına karşın, şimdilerde ise yüzlerce farklı türe ulaşmıştır. Müze türlerinde çok fazla çeşitlilik oluşmaya başlayınca bir sınıflama yapmak zorunluluğu doğmuştur. Müze türleri;

1. Koleksiyonlarına göre,
2. Bağlı oldukları yönetim birimlerine göre,
3. Hizmet ettikleri bölgeye göre,
4. Hitap ettikleri kitleye göre ,
5. Koleksiyonlarını sergiledikleri alanlara göre (Madran, 1999, akt: Buyurgan ve Mercin, 2005),
6. İşlevlerine göre farklı müze türleri olarak ele alınır (Buyurgan ve Mercin,2005).

UNESCO'nun 1958 tarihli Brezilya Bölgesel Semineri'nde belirlenen gruplamaya göre müzeler ilgili oldukları bilim dallarına göre şu şekilde sınıflandırılmıştır:

- Arkeoloji, Tarih ve Kültürel Miras
- Sanat
- Modern Sanat
- Etnografya ve Folklor
- Doğa Tarih
- Bilim ve Teknoloji
- Bölge
- Uzmanlık
- Üniversite
- Diğer Müze Türleri

2.4.1. Koleksiyonlarına Göre Müzeler

Koleksiyon içeriklerine göre gruplandırılan müzeler; fayda sağlama ve zevk alma özelliklerini dikkate alarak bir araya getirilmişlerdir (Buyurgan ve Mercin, 2005). Görsel sanatlar eğitiminin uygulama alanı olmaları açısından koleksiyon içeriklerine göre sınıflandırılan müzeler genel müzeler, arkeoloji müzeleri, sanat ve tarih müzeleri, doğa tarihi müzeleri, jeoloji ve etnografya vb. müzeler gibi türlerden oluşur (Mirza ve Denizci, 2012).

2.4.1.1.Genel Müzeler

18. , 19. Ve 20. Yüzyılın başlarında kurulmuş olan genel müzeler, içlerinde birçok farklı koleksiyonları barındırdıkları için diğer müze türlerine göre en ideali olarak kabul edilmektedir. Çok sayıda disiplini içeren tür olması açısından disiplinler arası olarak da bilinmektedir (Demirel Gökcalp, 2013). Özellikle küçük şehirlerde yer alan bir müze içerisinde arkeolojik kalıntılar ve etnografik eserler farklı salonlarda sergilenir (“Adıyaman Müzesi” ve “Amasra Müzesi” gibi) (Buyurgan ve Buyurgan, 2012). Bu müze türleri pek yaygın olmamakla beraber içlerinde farklı birçok koleksiyon grubuna da ev sahipliği yapmaktadır.

2.4.1.2.Arkeoloji Müzeleri

Ortadan kaybolmuş ya da kaybolmaya yüz tutmuş kültürlerle ait maddi yönü yüksek buluntuların tanımlanması ve akademik olarak açıklanmasına dayalı bir bilim dalı olarak karşımıza çıkmaktadır. Buna göre, arkeoloji müzelerini, koleksiyonları arkeolojik kazılardan elde edilen eserlerden meydana gelen müzeler olarak açıklamak mümkündür. Türkiye’deki en yaygın müze türüdür”(Buyurgan ve Mercin, 2005).

İnsanlığın geçmişini, bıraktığı maddi kültür belgelerine dayanarak inceleyen bilim dalına arkeoloji denmektedir. Tarih öncesi ve tarihin ilk çağlarına ait insanların, yaptığı ya da doğada bulduğu biçimiyle kendi gereksinimleri için kullandığı nesnelerin tamamının (İlk aletler, en eski evler, tapınaklar, çanak çömlek kalıntıları, taş boncuklar, pişmiş toprak heykelcikler, taş heykeller, ocaklar, hayvan kemikleri, yazı tabletleri vs.) sergilendiği müzelere de arkeoloji müzeleri denir (Ana-Britanica 1986-87, akt: Abacı, 2005).

“Ülkemiz arkeoloji müzeleri açısından oldukça zengindir ve bu müzelerimiz de zengin ve eşsiz koleksiyonlara sahiptir. Daha kurtuluş savaşı sürerken, Atatürk’ün talimatıyla Ankara Kalesi’nin “Akkale” olarak isimlendirilen burcunda kurulan, önce “Hitit Müzesi”, sonra “Arkeoloji Müzesi” isimlerini alan, bugün “Anadolu Medeniyetleri Müzesi” olarak varlığını sürdüren müze, zengin ve nadide koleksiyonu, eserlerini sergilediği tarihi binaları, etkileyici sergileme yöntemleri ve sunduğu eğitim etkinlikleri ile dünyanın sayılı arkeoloji müzeleri arasında yer alır”(Buyurgan ve Buyurgan, 2012). Türkiye arkeolojik kalıntılar bakımından oldukça zengin kaynaklara sahiptir. Birçok uygarlığın yaşamına tanıklık etmiş topraklara sahip bir ülke olarak Türkiye de hemen hemen birçok ilde arkeoloji müzeleri bulunmaktadır. Türkiye’de bulunan arkeoloji müzelere bakıldığında özellikle;

- Afyon Arkeoloji Müzesi
- Adıyaman Müzesi
- Alanya Arkeoloji Müzesi
- Ankara Anadolu Medeniyetleri Müzesi
- Adana Arkeoloji Müzesi
- Antalya Bölge Müzesi
- Bolvadin Müzesi (Afyon)
- Bursa Arkeoloji Müzesi
- Eskişehir Arkeoloji Müzesi
- Gordion Müzesi (Ankara, Polatlı)
- Çorum-Boğazköy Müzesi
- Hatay Arkeoloji Müzesi
- İstanbul Arkeoloji Müzeleri (Arkeoloji Müzesi, Eski Şark Eserleri Müzesi ve Çinili Köşk Müzesi olarak üç müze ve bir atölyeden oluşmaktadır)
- İzmir Arkeoloji Müzesi
- Kastamonu Arkeoloji Müzesi
- Kayseri Arkeoloji Müzesi
- Konya Arkeoloji Müzesi
- Malatya Müzesi
- Misis Mozaik Müzesi
- Muğla Bodrum Müzesi

- Samsun Arkeoloji ve Etnografya Müzesi
- Silifke Müzesi
- Tokat Müzesi
- Trabzon Müzesi
- Zeugma Mozaik Müzesi(Gaziantep) şeklinde sıralamak mümkündür.

2.4.1.3.Sanat Müzeleri

“Resim, heykel vb. güzel sanat dallarındaki yapıtların ve sanat akımlarına ait eserlerin kronolojik olarak sergilendiği müzelerdir” (Abacı,2005). Sanatsal değeri yüksek olan, ancak bilimsel değerinin de yadsınamayacağı sanat eserlerinin belirli takımlar halinde toplanarak, birkaç yüzyılın sanat verilerinin veya sanat akımlarının ya da sadece bir sanatçıya ait kronolojik olarak koleksiyonlarında sergilenen ve gelişmeleri takip eden müzelerdir. Sanat müzelerinin içeriğine değinilecek olunursa, çağdaş sanat müzeleri ile resim, sanat tarihi, heykel, grafik sanatlar, fotoğraf, geleneksel el sanatları ve sinema gibi diğer görsel sanatlarla da alakalı müzeleri de koymak mümkündür (Demirel Gökalp, 2013). Sanat müzelerine örnek verilecek olunursa İstanbul Karaköy’de bulunan İstanbul Modern Sanat Müzesi ve Sabancı Müzesi, Pera Güzel Sanatlar Müzesi, İstanbul Resim ve Heykel Müzesi, Ankara Devlet Resim ve Heykel Müzesi, İzmir Resim ve Heykel Müzesi örnekleri sayılabilir.

2.4.1.4.Tarih Müzeleri

Bir ülkeyi, bir şehri ya da bir bölgeyi veya bir toplumu sistemli olarak inceleyen, tarih kronolojisini, siyasi, iktisadi ve toplumsal açılardan koleksiyon içeriklerinde bir araya toplamış müzelerdir (Konya/Akşehir’deki “Batı Cephesi Karargâhı Müzesi” gibi) (Buyurgan ve Buyurgan, 2012). Özellikle bu müzeler arkeoloji müzeleriyle de bir anılabilmektedir fakat tarih müzeleri arkeoloji müzelerine göre farklı özellikler taşımaktadır. (Buyurgan ve Mercin, 2005).

2.4.1.5.Etnografya Müzeleri

“İnsanların yaşantılarının, kültürlerinin, gelenek, dil ve el ürünlerinin gözden geçirildiği ve incelendiği yerlerdir”(Buyurgan ve Buyurgan, 2012). Farklı bir değerlendirme yapılacak olursa; “Belirli insan topluluklarını, kültürel öğelerinin biçimlendirdiği nesnelere

aracılığıyla betimlemek, etnografya biliminin kapsamındadır. Koleksiyonlarını bu tür (Halı, kilim, halk giyim eşyası, takılar, örtüler, dokumayla ilgili araç gereçler, bakır işçilikler, tepsi, sini, mangal, güğüm, ibrik gibi) nesnelere oluşturduğu müzelere etnografya müzeleri denir” (Ana-Britanica 1986-87, akt; Abacı, 2005). “Bu müzeler, sergilemeleri ve canlandırmaları aracılığıyla halk kültürünü yansıtan, kuşaktan kuşağa bilgi aktarımında etkin rol oynayan müzelerdir. Özellikle etnografya müzeleri kendi yöreleri dışında, yakın çevre kültürlerine ait etnografik özellikler taşıyan malzemelerini de toplayabilir. Bu yaklaşım ait olunan çevre ile yakın çevresi arasındaki kültürel iletişimi ortaya koyabilmesi açısından önemlidir” (Demirel Gökalp, 2013). Türkiye’de bulunan etnografya müzeleri;

- Adana Etnografya Müzesi
- Ankara Etnografya Müzesi
- Ayşe Sıdıka Erke Etnografya Müzesi (Balıkesir)
- Cumalıkızık Etnografya Müzesi (Bursa)
- Kaleiçi Müzesi (Antalya)
- Kızılkule Etnografya Müzesi
- Konya Etnografya Müzesi (Alanya)
- Ortahisar Etnografya Müzesi (Nevşehir)
- Samsun Arkeoloji ve Etnografya Müzesi
- Silifke Müzesi
- Tahtakuşlar Etnografya Müzesi (Balıkesir-Edremit) şeklinde sıralamak mümkündür

2.4.1.6.Doğa Tarihi ve Jeoloji Müzeleri

“İnsan, bitki ve hayvan ırklarının oluşumu ve gelişim süreçleri, yer kabuğunun oluşumu ve gelişim süreçleri, yer kabuğunun oluşumu, mineral örnekleri, gökyüzü olayları (güneş sistemi, yıldızlar, gezegenler), madenler, kristaller sergilenir. New York’taki Tabiat Tarihi Müzesi” en zengin tabiat tarihi müzelerindendir” (Buyurgan ve Buyurgan, 2012). Genel olarak değerlendirilecek olunursa, tabiatta yer alan, ancak içeriğindeki özelliklerine göre gruplara ayrılan, fosiller, eskiden kalma mineraller, taş vb. eserleri barındıran müzelerdir. Farklı türde hayvan ve bitkiler, hayvan bahçeleri, akvaryumlar, vivaryumlar, doğal rezervler, botanik bahçeleri ve doğal etkileşimler sonucunda oluşmuş peyzajlar bu müzelerin içeriklerini oluşturmaktadır. Bu tip müzeler maddi bir güç de sağlamaktadır.

Antropoloji, paleontoloji, mineroloji, ekoloji, botanik, zooloji, biyoloji gibi alanlarla ilgilenen kişiler için önemli birer kaynak oluşturmaktadırlar (Buyurgan ve Mercin, 2005). Ülkemizdeki ilk ve tek tabiat tarihi müzesi, 7 Şubat 1968 yılında açılan “MTA Tabiat Tarihi Müzesi(Ankara)”dır. Müzede doğanın oluşumuna ve gelişimine ait önemli buluntular sergilenmektedir. İlk insana ait ayak izleri, nesli tükenmiş hayvan örnekleri gibi”(Buyurgan ve Buyurgan, 2012).

2.4.1.7.Bilim Müzeleri

“Bu müzelerde bilim alanındaki gelişmeler incelenir. Özellikle deneylerle izleyicilere etkili öğrenme ortamları oluşturulur. Örneğin Amerika’da çok fazla bilim müzesi vardır, en önemlilerinden biri “Boston Bilim Müzesi” ‘dir”(Buyurgan ve Buyurgan, 2012). Bilim müzeleri bir ülkenin kalkınmasında büyük rol üstlenirler. Bu müzelerde dokunarak ve yaşayarak öğrenme esas olmakla birlikte, kurulacak olan stantlardaki düzeneklerde ziyaretçilerin aletlere dokunabilmeleri ve kullanabilmeleri sağlanır. Bu aletlerin hangi aşamalarla ve ne şekillerde yapıldıkları hangi amaca hizmet ettikleri de öğretilir (Buyurgan ve Mercin, 2005). Türkiye’de bilim müzelerine ait pek fazla örnek bulunmamaktadır. Ankara’daki “Feza Gürsoy Bilim Merkezi” örnek olarak gösterilebilir. Fakat son yıllarda bu müzelere benzetilmeye çalışılan girişimlere rastlanabilir.

2.4.1.8. Planetaryumlar

Bilim müzelerine dâhil edilebilecek bir içeriğe sahiptirler. Sanal ortamlarda gökyüzünün canlandırılması söz konusu olmaktadır. Planetaryumlarda öğrencilere yıldız kümeleri, galaksi, astronomi tarihi, astro fizik, gök mekaniği gibi dersler verilmektedir. Bu derslerin içeriklerinin amacı özellikle astronomi konusunda ilgiyi devam ettirebilmek ve bu konudaki yetenekleri ortaya çıkarmayı hedeflemektedir (Subramanian, 1977,akt: Buyurgan ve Mercin, 2005). “Amerika’da çok fazla örneğine rastlanmaktadır. Bilim ve Tabiat Tarihi Müzeleri içerisinde yer alır. Örneğin “Boston Bilim Müzesi (ABD)” ve “MTA Tabiat Tarihi Müzesi (Ankara)” içerisinde sanal ortamda gökyüzü oluşumları canlandırılmıştır. Ülkemizde Amasya Planetaryum ve Gözlem Evi, Gaziantep, Samsun ve Sakarya Planetaryumları bu müze türlerinin ilk örnekleridir” (Buyurgan ve Buyurgan, 2012).

2.4.1.9.Endüstri Müzeleri

“Ulaşım, endüstri ve iletişim alanındaki tüm gelişimleri içlerinde barındıran müzelerdir. Kara, hava, demiryolu ve deniz ulaşımına ait araçların oluşumu, özellikleri; her alana ait makinelerin gelişim süreci, çalışma prensipleri; abaküsten macintosh kadar bilgisayar teknolojisindeki tüm gelişmelere ait belgeler, bilgiler; kısacası ilk aletten makineleşmeye, insanlığın ortaya koyduğu her tür değişme ve gelişme bu müzelerde sergilenir” (Buyurgan ve Buyurgan, 2012).

Bu tip müzelerde, endüstriyel mirası korumakla kalmayarak, birlikte sanayi gelişimine de olanak sağlarlar. Amerika’da, Avusturya’da, Fransa’da, Brezilya’da ve İngiltere’de, bu türden müzeler, yaygın olarak devamlılığını sağlamaktadır. Özellikle ülkemizde de bu tür müzeye ait örnek olarak Rahmi Koç Müzesi verilebilir” (Buyurgan ve Mercin, 2005). “Rahmi Koç’un hayatı boyunca topladığı ve çeşitli kurum ve şahıslardan gelen bağışlardan oluşan koleksiyonun ilk müzeleşme süreci 1991 yılında Haliç’teki Legerhane’nin (gemicilikte denize atılan zincir ve çıpanın üretildiği yer satın alınmasıyla başlamıştır. Daha sonra 1996 yılında Hasköy Tersanesi de bu komplekse eklenmiştir. Gerçek boyutlu makinaların, buharlı lokomotif, buharlı gemi, DC-3 Uçağı, oyuncaklar, matbaa makinaları gibi ürünlerin sergilendiği müze, endüstri tarihinin araştırılması, korunması, sergilenmesi ve halkı bilgilendirmek için kurulmuştur. Eğitim programları ve aktiviteleri ile daha fazla ziyaretçiye ulaşmayı hedefleyen müze 2001 yılında Avrupa Müzeleri Konseyi Özel Ödülü’ne layık görülmüştür. Diğer bir örnek ise 2007 yılında açılan Santral İstanbul’dur. Türkiye’nin ilk endüstriyel arkeoloji müzesi olarak değerlendirilen müze, Osmanlı Devleti’nin kent ölçekli ilk elektrik santrali olan İstanbul Silahtarlığa Elektrik Santrali’nin dönüştürülmesi ile oluşturulmuştur. Santral İstanbul Enerji Müzesi aynı zamanda sanatçı atölyeleri, halka açık kütüphanesi ve İstanbul Bilgi Üniversitesi’ne ait eğitim binaları gibi tesisleri bünyesinde barındırmaktadır” (Demirel Gökalp, 2013).

2.4.1.10.Ekonomüzeler

İçerik bakımından ekomüzelere yakın olan bu tip müzeler, araştırma, koruma ve sergilemeyle birlikte ticari açılardan da faaliyet göstermektedirler. Endüstrileşmenin gelişmesi ve hızlanmasıyla geride kalan geleneksel üretim metotlarının tanıtıldığı, uygulama açısından da canlı tutulmaya çalışılan ekonomüzeler, içeriğinde tarım ve zanaat gibi konuları ele almaktadır (Madran, 1999). Örnek olarak Gaziantep’te bulunan Medusa

Cam Eserler Müzesi'ni verebilir. Bir kültür ve sanat merkezi olarak sayılabilir. Özellikle 2000'e yakın cam eser tanıtılmakta ve bronz, gümüş, altın eser koleksiyonu bulunmaktadır. El sanatlarını yeniden canlandırmayı hedefleyen, özellikle cam üfleme sanatını usta sanatçıların gösterileri ile tanıtan, eğlenceli vakit geçirerek sevdiren ve öğreten bir müzedir. Ayrıca orada bulunan ürünlerden satışlar da gerçekleşmektedir.

2.4.1.11. Panoromik Müze

Örneklerinden yola çıkılacak olursak, Belçika'daki Waterloo Savaşı Panoraması, Osmanlı-Rus Savaşı Panoraması ve ülkemizde İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ne bağlı "Panorama 1453 Fetih Müzesi" örnek olarak verilebilir.

2.4.2.Bağlı Olduğu Birime Göre Müze Türleri

2.4.2.1. Devlet Müzeleri

"Eski eserleri korumak ve değerlendirmek için kurulmuş bu müzeler devlete aittir. Türkiye'de Devlet müzelerinin büyük bir kısmı Kültür ve Turizm Bakanlığı kapsamında Eski Eserler ve Müzeler Genel Müdürlüğü'nün sorumluluğu altındadır. Devlet Kültür Bakanlığı'nın aracılığıyla yurt içinde korunması gereken tüm eserleri ve yurt dışında ülke ile ilgili tüm eserleri yurt dışında ülke ile ilgili tüm eser ve belgeleri satın alma, değiş-tokuş ve bağış yoluyla toplama, koruma ve yararlandırmaya sunulması için gerekli ortamı hazırlama, resmi ve özel çalışmalar yapma konusunda öncülük ve liderlik eder" (Sezgin ve Karaman, 2009, akt: Demirel Gökalp, 2013). Örnek verilecek olursa, Milli Mücadele Atatürk Konutu ve Demiryolları Müzesi(Ankara) gibi, TCDD Müzesi ve Sanat Galerisi (Ankara) sayılabilir. Kültür ve Turizm Bakanlığı'na bağlı arkeoloji müzeleri arasında Anadolu Medeniyetleri Müzesi (Ankara) örnek olarak verilebilir. Devlet Resim Heykel Müzesi (Ankara), "Topkapı Sarayı", "Yıldız Sarayı" vs. Yurt dışı örneklerine bakacak olursak Fransa'da Louvre, Rusya'daki Hermitage Müzeleri de devlete bağlı müzeler arasında yer almaktadır.

2.4.2.2.Yerel Yönetim Müzeleri (Belediye Müzeleri)

"Bu grup içerisinde yer alan "Belediye Müzeleri" devlet tarafından desteklenir ve denetlenir, ortak amaç halka hizmet etmektir. İstanbul Belediyesi kapsamındaki Atatürk

Müzesi, Karikatür ve Mizah Müzesi, İtfaiye Müzesi; Eskişehir Belediyesi'ne bağlı Eskişehir Çağdaş Cam Sanatları Müzesi örnekleri verilebilir. Örnekler daha da artırılabilir. Dünya da uzun bir geçmişi olan ancak ülkemizde son yıllarda ivme kazanan "Kent Müzeleri" de "Yerel Yönetime Bağlı" müzeler içinde değerlendirilebilir. Dünya'da "Kent Müzeleri" içinde en başarılı olarak kabul edilen örnek "Londra Müzesi" dir. Türkiye'de 2002-2004 yılları arasında restore edilen ve 1932 yılında inşa edilmiş olan İzmir İtfaiyesi Merkezi binası 2004 yılında İzmir Büyükşehir Belediyesi Kent Arşivi ve Müzesi adıyla hizmete girmiştir. Daha sonra kurumun adı Ahmet Piriştina Kent Arşivi ve Müzesi (APİKAM) olarak değiştirilmiştir. Diğer bir örnek ise 2004 yılında açılan Bursa Büyükşehir Belediyesi'ne ait Bursa Kent Müzesi'dir" (Demirel Gökalp, 2013).

2.4.2.3.Kent Müzeleri

"İçinde bir kentin tüm belleğini barındıran müzelerdir. Müzede kentin geçirdiği tüm gelişim aşamaları, geleneksel sanatları, arkeolojik geçmişi, önemli ürünleri, geleneksel mimari yapısı, kültürü, fotoğraflarla, belge ve bilgilerle, maket ve balmumu heykellerle canlandırılır. Ülkemizden, "Bursa Kent Müzesi", "İnegöl Kent Müzesi" ve "Safranbolu Kent Müzesi" örnek olarak verilebilir"(Buyurgan ve Buyurgan, 2012). Türkiye'de pek fazla örneği bulunmaktadır; örneğin Osmaniye belediyesinin desteğiyle açılan Kent Müzesi Projesiyle Osmaniye'nin tarihi ve kültürel zenginliklerin yaşatılması ve geleceğe taşınması adına geçmişten günümüze beldeyi tanıtmayı hedefleyen bir müze oluşturulmuştur.

2.4.2.4.Üniversite Müzeleri

"Eğitim, araştırma ve inceleme amaçlı kurulan müzelerdir. Üniversite müzeleri ve koleksiyonlarının oluşturulmasındaki etmenler, eğitim ve öğretim kurumu olan üniversite bünyesindeki fakülte ve bölümlerin verdikleri eğitime malzeme sağlamak, bu malzemeyle eğitimi desteklemek ve güçlendirmektir. Bilim tarihinde "bilimsel devrim" olarak adlandırılan 17. Ve 18. Yüzyıllar üniversite ve koleksiyonlarını da etkilemiş ve bu dönemde ilk üniversite müzeleri kurulmaya başlamıştır. Üniversitelerde tek tip üniversite müzesi yoktur. Biçimleri, amaçları ve koleksiyonları çok farklı olan eğitim kurumları içindeki işlevini sürdüren birçok müze olabilir. Bu müzelerin ortak noktası işletmelerinin ve sermayelerinin her zaman yeterli olması da bir destekleyici olarak üniversite tarafından

sağlanmasıdır. Üniversite müzeleri, üniversite kampüsü içinde olduğu gibi dışında da olabilir. Ancak kampüs içinde yer alan üniversite müzeleri sayıca daha çoktur. Dünyadaki en önemli örnekleri arasında İngiltere’de Birmingham Üniversitesi, Cambridge Üniversitesi (Fitzwilliam Müzesi), Oxford Üniversitesi (Sanat ve Arkeoloji Ashmolean Müzesi), Şangay Balıkçılık Üniversitesi (Balık Bilimleri Müzesi) vb birçok örnek verilebilir (Erbay, 1999,akt: Demirel Gökalp, 2013). “Türkiye’de Gazi Üniversitesine bağlı “Resim Heykel Müzesi” Türk Sanatının başlangıcından bugüne, resim, heykel ve baskı resim alanlarındaki sanatçıların eserlerini bünyesinde barındırmaktadır. Yine Gazi Üniversitesi bünyesinde, “Mimar Kemaleddin Müzesi” mevcuttur” (Buyurgan ve Buyurgan, 2012).

2.4.2.5.Askeri Müzeler

Çeşitli dönemlere ait askeri malzemeler ve silah türleri, savaş anlatımları vb. konuları işleyen müze türleridir. Türkiye’de Ankara’nın Altındağ ilçesinde bulunan Kurtuluş Savaşı Müzesi bu türe örnek verilebilir. “İstanbul Askeri Müzesi” sahip olduğu zengin koleksiyon, sergileme yöntemleri ve tarihi binası ile bu alanda dünyanın sayılı müzeleri arasında yer almaktadır. Yine, “Devlet Mezarlığı Müzesi (Ankara)”, “İstanbul Havacılık Müzesi”, “Uçak Müzesi’de (Ankara)” askeri müzelerimizdendir” (Buyurgan ve Buyurgan, 2012). “Bu müzeler bağlı buldukları komutanlıkça denetlenir ve Savunma Bakanlığı’ndan destek alır. Ülkemizdeki askerî müzeler genellikle Genel Kurmay Bakanlığı, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı ve Hava Kuvvetleri Komutanlığı’na bağlıdır. Örnekler arasında Harita Genel Komutanlığına bağlı Ankara Haritacılık Müzesi ve Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı Çanakkale Boğaz Komutanlığı Müzesi ve Genelkurmay Askerî Tarih ve Stratejik Etüt Daire Bakanlığı’na bağlı İstanbul Askerî Müze ve Kültür Sitesi Komutanlığı sayılabilir(Demirel Gökalp, 2013). Başka örneklere bakılacak olursak, İstanbul Deniz Müzesi ülkemizdeki ilk deniz müzesidir. Müze 1897 yılında İstanbul-Kasımpaşa’da açılmış ve 1961 yılında Beşiktaş iskele Meydanı’ndaki bugünkü bulunduğu yere taşınmıştır. İlk askerî müze olma özelliğini bakımından çok önemlidir. Müzede bulunan saltanat kayıkları, bahriyeli kıyafetleri, el yazmaları, gemi modelleri, haritalar, tuğralar, armalar, seyir aletleri ve silahlar öne çıkan eserlerdir.

2.4.2.6.Bağımsız ya da Özel Müzeler

“Özel müzeler koleksiyonculuk faaliyetlerinin kurumsallaşması sonucu ortaya çıkmıştır. Bu müzelerde koleksiyonlarının yönetimi özel kişilere bağlıdır. Ancak özel olmalarına rağmen kuruluşlarını onaylayan devlet tarafından denetlenir ve aynı zamanda da devlet tarafından desteklenir. Bu müzeler; çeşitli kuruluşlar, vakıflar, gerçek ve tüzel kişilerle, bilimsel enstitülerin araştırma birimleri, çeşitli işyerleri ve kişilerce kurulabilir. Özel müzeler kuruluşun yapısına bağlı olarak resim, seramik, heykel, el sanatları, bilimsel alet, ev eşyaları gibi çok çeşitli koleksiyonları kapsayabilir. Ülkemizde müzeye dönüştürülen ilk şahıs koleksiyonu 1980 yılında İstanbul’da açılan Sadberk Hanım Müzesi’dir” (Demirel Gökalp, 2013). Son yıllarda ülkemizde özellikle sanata destek veren özel müzelerin sayısı her geçen gün artmaktadır. “Sabancı Müzesi (İstanbul)”, “Bayburt Baksı Müzesi”, “Mustafa Ayaz Müzesi” örnek olarak verilebilir. Özellikle Rahmi M. Koç Müzesi (İstanbul ve Ankara’da)’de özel müzeler içerisinde iletişim, ulaşım ve endüstri alanındaki gelişmeleri başlangıcından bugüne kadar gözler önüne seren önemli müzelerimizdendir.

2.4.2.7.Vakıf Müzeleri

“Koleksiyon yönetimi vakıflara bağlı olarak kültür varlıklarını korumak amacıyla kurulmuş müzelerdir. Türkiye’deki bu tür müzelerdeki eski eserlerin korunması ve değerlendirilmesi Vakıflar Genel Müdürlüğü’nce yapılmaktadır. 1846 yılında İstanbul’da silah deposu olarak kullanılan Aya İrini Kilisesi’ne eski eserler getirilerek ve bir anlamda ilk Türk Müzesi kurulmuştur. Aya İrini’den sonra Çinili Köşk’te biriktirilen eserler arasında arkeolojik eserler yeni müzeye taşındıktan sonra, Müze-i Hümayun Müdürü Osman Hamdi Bey başkanlığında, Evkaf Nezareti temsilcisinin de bulunduğu komisyonda, İslam eserlerinin koruma önlemleri alınmış ve çalışmalar sonucunda 1914 yılında Süleymaniye İmaret Binası’nda Evkaf Nezareti tarafından Evkaf-ı İslamiye Müzesi açılmıştır” (Demirel Gökalp, 2013). Vakıf Müzeleri’ne örnek verilecek olursa, Ankara Vakıf Eserleri Müzesi Vakıflar Genel Müdürlüğü’nce yeni açılan müzeler arasında merkez sayılabilir. Ayrıca Edirne Selimiye Vakıf Müzesi, Gaziantep Mevlevihanesi Vakıf Müzesi, İstanbul Akaretler Mustafa Kemal Müzesi, Kastamonu Şeyh Şaban-ı Veli Vakıf Müzesi, Konya Sahip Ata Vakıf Müzesi, Tokat Mevlevihane Vakıf Müzesi, Kilim ve Düz Dokuma Yaygılar Müzesi, Türk Vakıf Hat Sanatları Müzesi, Türk İnşaat ve Sanat Müzesi Vakıflar Genel Müdürlüğü’ne bağlı diğer müzelerdir.

2.4.3.Koleksiyonlarını Sergiledikleri Alana Göre Müzeler

2.4.3.1.Açık Hava Müzeleri

Bu müzeler, genel olarak kırsal açık hava müzeleri, bölgesel açık hava müzeleri ve ulusal açık hava müzeleri olmak üzere üç gruba ayrılır. Türkiye'nin neredeyse tamamı bir açık hava müzesi niteliğindedir (Buyurgan ve Buyurgan, 2012). “Arkeolojik sit alanları bu tür müzelere örnek olarak verilebilir. Örneğin Ahlat Açık Hava Müzesi, Göreme Açık Hava Müzesi, Pessinus Müzesi ve Yazılıkaya, Aspendos (Belkıs) Antik Kentleri ve Tiyatrosu, Perge, Tomessos, Myra, Xantos, Efes, Bergama Antik Kentleri, Apollon Tapınağı bu tür müzelerdendir” (Abacı, 2005).

2.4.3.2.Anıt Müzeler

“Tarih içinde insan eliyle yapılmış, yapılı olduğu çevrede boyutları, mimarisi ve tarihî geçmişiyle nadir olma özelliği taşıyan ya da bir kentin sembolü hâline gelmiş kimi yapılar müze olarak değerlendirilir” (Demirel Gökalp, 2013). Belirli bir koleksiyon ya da eser sergilemeye gerek kalmaksızın mekânların sergilendiği alanlar olarak da tanımlanabilirler. Türkiye'deki örneklerinden bahsedecek olursak birçok cami, kilise, mezar ve yapılar sayılabilir (Abacı,2005). Türkiye'deki en önemli anıt müze Ayasofya'dır, diğer örneklerine bakacak olursak; İstanbul'daki diğer eski kiliselerden Aya İrini, Kariye (Chora), St. Studios ve Tekfur Sarayı da anıt eserler arasındadır, Trabzon'daki Ayasofya, Van'da Akdamar ve Antalya Demre'deki St. Nicolas kiliseleri en çok ziyaret edilen anıt müzeler arasında yer alır. Doğu Beyazıt'ta bulunan İshak Paşa Sarayı, Ankara'da August Tapınağı, Erzurum Çifte Minareli Medrese, Anıtkabir, örnekleri arasındadır. Türkiye anıt müzeler bakımından çok zengin olmakla birlikte farklı birçok yapıya ev sahipliği yapmaktadır.

2.4.3.3.Müze Evler

Mimarisi, tarihî ve içinde bulunan değerler bakımından korunması gereken konak ve evler birer Müze Ev olarak değerlendirilir. Bir Müze Ev, içinde orijinal kullanımına uygun mobilyaları ile birlikte tarihî bir evden ya da önemli kişilerin doğdukları, yaşlandıkları evlerden dönüştürülmüş olabilir. Örneğin, Atatürk ya da Shakespeare'in doğduğu evler bu müze türü içinde değerlendirilir” (Demirel Gökalp, 2013). Ayrıca Türk sanat ve edebiyat dünyasında izler bırakan sanatçıların kendi adlarını taşıyan müze evler, büyük ustaların

hatıralarını, çalışmalarını ve günlük yaşamlarını sergilemektedir. Örneğin 2000 yılında açılan Orhan Kemal Müzesi (İstanbul-Cihangir), Zeki Müren Sanat Müzesi (Muğla-Bodrum), Cemil Meriç Kültür Evi (Hatay-Reyhanlı), Hüseyin Rahmi Gürpınar Müzesi (İstanbul-Heybeliada), Barış Manço Müzesi (İstanbul- Kadıköy) müze evlerin diğer örnekleri arasında sayılabilir.

2.4.4.Hizmet Alanlarına Göre Müzeler

2.4.4.1. Bölge Müzeleri

Ekseriyetle nüfus dağılımına göre şekillenen bu müzeler, taşra, merkez müzeleri ya da kırsal, bölgesel, ulusal müzeler olarak da adlandırılabilir. Asıl olarak bölge müzeleri, şehir merkezlerinden uzakta, tamamen coğrafik mahalli ya da yöresel konularla ilgili müzelerdir. Bu müzeler, ziyaretçilerin gittikleri yerlerle ilgili olarak sistemli olarak bilgi vermeyi hedeflemektedir (Demirel Gökcalp, 2013).

2.4.4.2.Halk Müzeleri

19. yüzyılda gelişmiş olan ve çoğu zaman bağımsız olmayan bu müzelerin bir kısmı etnografya müzeleri ile birleşmiştir. Dolayısıyla yer aldıkları ülkelerin etnografyasında millî veya bölge müzelerinde yer almaktadırlar. 19. yüzyılda İsveç, Norveç ve Danimarka'da arka arkaya gelişen ve amacı halka kendini ve geçmişini tanıtmaktır. Halk müzeleri genel olarak bina dahilinde olabileceği gibi ev, kasaba ya da bir çiftlik de olabilir (Demirel Gökcalp, 2013). Özellikle Norveç Oslo'da bulunan Norveç Halk Müzesi bu tanıma tam anlamıyla uymaktadır. Türkiye'de fazla bir örneğine rastlanmamış olması genellikle etnografya müzeleriyle kaynaştırılmış olmasındandır.

2.4.4.3.Ekomüze

Ekomüzeler diğer müzelerin aksine genellikle dinamik bir yapıya sahiptir. Açık Hava Müzelerinin farklı bir versiyonu da denilebilir. Ekomüzeler özellikle farklı kültür yapısına sahip toplumların, etnik azınlıkların ya da azınlık kültürlerinin korunmasına yardımcı olmayı ve gelecek nesillere aktarılmasını amaç edinmiştir. Klasik açık hava müzeleri binaları ve yapıları sergilerken, ekomüzeler orijinal ortamlarını bozmadan dinamik hayat içerisinde sergileme amacı güder. Bir ekomüze kendi toplum ve yerel çevresi içinde yer

almalıdır (Hong Yi, 2010). Türkiye’de henüz tam anlamıyla bir ekomüze oluşturulmuş olmasa da buna örnek sayılabilecek köyler ve yürütülen projeler bulunmaktadır. Bolu-Mudurnu’da bulunan Hüsamettindere Köyü Ekomüzesi örnek verilebilir.

2.4.5.Diğer Müze Türleri

2.4.5.1.Uzmanlık Müzeleri

“Koleksiyonlarını belirli bir konu etrafında toplamış müzelerdir” (Abacı,2005). “Bu tür müzelerin gelişiminin Türkiye’de son yıllarda artış gösterdiği söylenebilir. Örneğin dünyada da geçmişi 1950’li yıllara dayanan Oyuncak Müzelerinin ilki ülkemizde 1992 yılında Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi bünyesinde açılmıştır. 2005 yılında şair ve yazar olan Sunay Akın tarafından İstanbul’da açılan Oyuncak Müzesi, ardından İzmir Konak Belediyesi’nin açtığı Ümran Baradan Oyun ve Oyuncak Müzesi ve Antalya Belediyesi tarafından kurulan Antalya Oyuncak Müzesi önemli örnekler arasındadır” (Demirel Gökalp, 2013). İstanbul’da bulunan Kilim ve Düz Dokuma Yaygılar Müzesi, Basın Müzesi, Türk Vakıf Hat Sanatları Müzesi, Türk Sahne Sanatları Müzesi, Su Ürünleri Müzesi, Eskişehir Lüle Taşı Müzesi ve Oyuncak Müzesi uzmanlık müzelerinin örnekleri arasında sayılabilir.

2.4.5.2.Sanal Müzeler

“1980’li yıllar ve sonrasında müzelerin bilgi teknolojilerinden yararlanmaya başlaması, internet teknolojisinin hızlı gelişimi ve kullanımının yaygınlaşmasıyla “sanal müze” kavramı ortaya çıkmıştır. Sanal Müze, görüntü aktarma teknikleri ve iletişim teknolojileri yardımıyla gerçek müzenin internet ve bilgisayar ortamına taşınmış hâlidir. Yani bir müzenin koleksiyonuna digital olarak kaydedilmiş imge, ses dosyaları, metinler, tarihî, bilimsel ya da kültürel ilgi alanlarına elektronik ortamda ulaşılmasıdır” (Demirel Gökalp, 2013). Türkiye’de 1999 yılında Eczacıbaşı Sanal Müzesi ilk örneklerinden sayılabilir. Ayrıca son yıllarda oldukça fazla yaygınlaşan sanal ve 3D müzeler aracılığıyla birçok müzeyi panoramik bir şekilde görüntüsüne ulaşarak gezmek mümkün olmaktadır.

2.4.5.3.Devrim Müzeleri

“Bu müzelerde asıl amaç, nesne değil, anlatılmak istenendir. Diğer müzelerde eserler objektif olarak gözler önüne serilirken devrim müzeleri öznedir. “Jingangshan Devrim Müzesi”, Çin’de zorlu devrim mücadelesi yıllarını yeni nesillere anlatmak amacıyla Jingangshan’da yer alan Ciping kasabasında kurulan bir müzedir. Devrim müzelerinde, fotoğraflarla, tablolarla gerçek obje ve canlandırmalarla, ses efektleri ile etkiyi arttırarak anlatılmak istenen kişi ve olaylar en etkili şekilde yaşatılır, unutturulmamaya çalışılır. (Buyurgan ve Buyurgan, 2012). Havana’da bulunan Küba Devrim Müzesi de bu bu tür müzelere örnek olarak verilebilir. Türkiye’de bu müze türüne ait örnekler bulunmamaktadır. Milli Mücadele dönemine ait eserlerin sergilendiği müzeler yer alsa da bunlar farklı türde müzelerin içeriğine alınarak sergilenmektedir.

2.4.5.4.Çocuk ve Çocukluk Müzeleri

“Çocuk müzeleri; çocuklar için değişik deneyimlerin yaşandığı mekânlardır. Ziyaretçilerin şimdiye dek karşılaşmadığı yeni etkinliklerin, hareket ve keşfetmenin mekânlarıdır. Bu nedenle çocuk müzeleri; sergi içeriklerini tüm yaşam alanlarından seçerler. Bu müze türünde koleksiyonların önemi azalmış, izleyicinin önemi artmıştır. Çocukluk müzeleri ise çocukluğun tarihi ile ilgilenen akademik kuruluşlardır. Edinburg ‘daki “ Çocukluk Müzesi”, Derbyshire’deki “ Çocukluk Müzesi”, Londra’daki “ Bernthal Green Müzesi” bu tür müzelerdir. Bu müzelerin koleksiyonlarında genellikle çocukluğun tarihini araştırmayı sağlayan çocuk kitapları, çocuk giysileri, çocuk fotoğrafları, oyunlar, oyuncaklar yer almaktadır” (Zilcioğlu, 2008). “Milletlerarası Müzeler Komitesinin (ICOM) saptadığı müze çeşitlerinden biri olan uzmanlık müzelerine dahil edebileceğimiz ve 20. Yüzyılın müzecilik alanındaki en büyük gelişmelerinden biri olan çocuk müzeleri; geleneksel müzeciliğin ilke edindiği koleksiyon oluşturma, koruma, belgeleme, sergileme ve eğitim amaçlarına paralel olarak, çocukların gelişimini temel alan, öğrenmeye öncelik tanıyan, çocukların öncelikli yaşadıkları çevreye, daha sonra bir parçası oldukları dünyada olup bitene tanıklık etmelerini sağlayacak bilgi ve materyalleri araştıran, bu materyalleri inceleyen, depolayan ve bunları sadece salt çocukların değil gençlerin ve yetişkinlerin de eğitimi amacıyla sergileyerek ve bu sergilerle ilgili etkinlikler oluşturarak, ziyaretçileriyle paylaşan, kâr düşüncesinden bağımsız ve sürekliliği olan kuruluşlardır” (Çocuk Müzeleri Birliği (ACM), 2008;akt. Karadeniz, 2010).

“Çocuk müzeleri yalnızca çocuklar için tasarlanmış, çocukların eğitimini ve gelişim alanlarını bütünsel olarak desteklemeye özen gösteren, belli bir koleksiyona sahip olmak zorunda olmayan müzelerdir. Çocuk müzelerinin ortak amacı yaratıcı oyun ve dokunarak öğrenme etkinlikleri yoluyla öğrenmek amaçlanır” (Abacı,2005).

“Çocuk müzeleri; çocukların çocukluklarını doyasıya yaşayabildikleri, buldukları mekân içerisinde kendilerini herhangi bir baskı altında hissetmedikleri, özgürce hareket edebildikleri ve yaşam boyu eğitim alabildikleri müzelerdir. Çocuk müzeleri, farklı kültürel ve sosyal alt yapıya sahip aileleri buluşturan ve etkileşim içinde vakit geçirmelerini sağlayan, müzede buldukları sürede ziyaretçilerin yeni bilgi ve deneyimler kazanmalarını sağlayan çağımızın popüler eğitim ve keşif merkezleridir(Karadeniz, 2010).

“Nesneleri, faydalı hâle getiren profesyonel personelli, eğitim amaçlı ve belirli günlerde halka açık olan kurumlardır. Dolayısıyla çocuk müzelerinin koleksiyonlarda çocukların ilgi ve ihtiyaçlarının yer alması oldukça önemlidir. Çocuk müzeleri geleneksel müzelerden dört temel farkla ayrılır. 1. Eğitim her objeyi, aktiviteyi ve olayı açıklar. Her bir galeride açıklamak için bir fikir, her bir sergide anlatmak için bir hikâye, her bir gösterinin arkasında bir amaç vardır (Demirel Gökalp, 2013).

2. Canlı renkler ve şiddetli ışıldayan efektler çocukların ilgisini yakalamak için kullanılır. Etiketler kolayca anlamaya ve çağdaş dille yazılır.

3. Sergiler daha iyi bir görünümü meydana getirmek için dikkatli bir şekilde düzenlenir.

4. Bu müzelerde çocuk öğrenmenin en önemli kaynağıyla ilişki kurmaktadır”.

Hooper Greenhill’e (1999) göre, çocuk müzeleri müze eğitiminin temel ilkelerinin en iyi uygulandığı müzelerdir. Yaparak, dokunarak, konuşarak, etkinlik aracılığıyla öğrenme; çocuk merkezli öğrenme söz konusudur.

Çocuğun yaratıcı düşüncesini geliştirmek için (İlhan,2010);

- Düşünceler belli bir noktada yoğunlaştırılmalı,
- Derinlemesine düşünmesi için zaman verilmeli,
- Yaratıcı fikirlerini kullanabileceği ortam hazır edilmeli,
- Duyuları ve duyguları uyarılmalı,
- Farklı şeyler ortaya çıkarmasına fırsat verilmeli”.

“Bu tür müzelere örnek verecek olursak; Prof. Dr. Bekir Onur tarafından kurulan A.Ü. Eğitim Bilimleri Fakültesi Oyuncak Müzesi, İzmir Bademler Köyü’nde bulunan Arkeolog Musa Baran’ın kurduğu Çocuk Oyunları Müzesi ve Sunay Akın’ın kurduğu Oyuncak Müzesidir”(Abacı,2005).

“Günümüz aile yapısında değişen rollerle birlikte çocuğun eğitimine verilen önemin artması çocuklara yönelik yeni alanları (çocuk müzeleri, çocuk kütüphaneleri, çocuk oyun alanları vs.) beraberinde getirmiştir. Toplumsal değişimler sonucunda ailede çocuğa verilen değer artması, çocuk haklarına yönelik çalışmalar, çocuk gelişimindeki yeni kuramlar, uygulamalar ve müzecilikteki gelişmeler çocuk müzelerinin kurulmasında ve bu müze türünün gelişiminde büyük rol oynamıştır. Dünyada sayıları giderek artan çocuk müzelerinin tarihçesine baktığımızda, karşımıza yüzyılı aşkın bir geçmiş çıkmaktadır. Çocuk müzelerinin ortaya çıkışı 19. Yüzyılın son çeyreği ile 20. Yüzyılın başlarına rastlar. “Çocukların dokunarak ve yaparak öğrenmesi” anlayışı ancak 1900’lerin başında benimsenmeye başlamıştır. Dönemin öncü eğitimcilerinden John Dewey’in öğrenmede kişisel deneyim ile yaparak ve deneyerek öğrenmeyi vurgulaması ve Maria Montessorie’nin yetişkinlerin çocuk eğitiminde rehber görevi görmelerinin ve çocuğun öğrenme sürecinde bağımsız olmasının desteklenmesi gerektiğini savunan kuramları, ilk çocuk müzelerine ilham kaynağı olmuştur”(Çıldır, 2012).

“Almanya’ya Amerika’dan ithal edilmiş bir kavram olan “Çocuk Müzesi” tıpkı geleneksel müzelerde olduğu gibi; nesnelere biriktirme, koruma, araştırma, sergileme, doğa ve kültür tarihi mirasının tanınmasına aracılık etme konuları ile ilgilenir. Ancak bu müzelerin önemle ele aldıkları konular “aracılık etmek ve eğitim” dir. Örneğin; Sanat Müzesi, Teknik Müze ya da Oyuncak Müzesi, isimleri ile belirlenen objelerin koleksiyonlarını sergileyen, bunlar üzerinde araştırmalar yapan müzelerdir. Fakat Çocuk Müzeleri çocuk kültürüne ait belirli objelerin sergilendiği müzeler değildirler. Bunlar belli bir hedef kitle; 6-16 yaş grubu çocuk ve gençleri için düzenlenmiş ve çocuklar için bir müze olarak tanımlanmışlardır” (Zilcioğlu, 2008). Sadece “Amerika Birleşik Devletleri’nde ACM’nin (2008) kayıtlarına göre, Birleşik Devletler genelinde bu birliğe üye olan 300’e yakın çocuk müzesi bulunmaktadır. 65’i de kuruluş aşamasındadır. Dünyanın ilk çocuk müzesi de Brooklyn Çocuk Müzesi’dir. Dünya genelinde çocuk müzelerinin ve bilim merkezlerinin sayısı oldukça fazladır”(Karadeniz, 2010).

Birçok çocuk müzesinin ortaklaştığı noktalar bakımından değerlendirecek olursak, çocuklar müze gezilerinin merkez noktasını oluşturmaktadır. Özellikle çocukların ilgisini çekecek nesne ve materyallerle döşenmeye çalışılan müzeler, farklı aktivite ve atölye uygulamalarıyla çocukların dikkatini çekmeye çalışırlar. Bu atölye uygulamaları genellikle çocukların da görüşleri doğrultusunda uzmanlar tarafından hazırlanmaya çalışılır. Bu uzmanlar çocuk psikolojisini iyi bilen, onlarla doğru ve iyi bir şekilde iletişim kurabilen, eğitilmiş kişilerden oluşmalıdır.

2.4.5.4.1.Çocuk Müzelerinin Hedefleri ve Görevleri

“Çocuk müzelerinin ana görevleri; eğitim yapmak ve ziyaretçilerin farklı öğretim yöntemleri ile tanışmasına aracılık etmektir. Çocuk müzelerinin hedeflerini okul programlarından bağımsız olarak belirler ve çocuklar ile aileler için anlamlı boş zaman etkinlikleri sunarlar. Çocuklarda doğaya, sosyal konumlara karşı ilgi, anlayış ve duyarlılık oluşturmaktadır. Çocuklar kendi kültürlerini ve diğer kültürleri tanımalıdırlar. Doğa bilimleri ile teknik arasındaki ilişkiyi kavramalıdırlar. Onlara karışık ve zor görünen yetişkin dünyası hakkında bir anlayış kazanmaları sağlanmalıdır.

Bağımsız, kültürel öğrenme mekânları olarak çocuk müzeleri; dünyasal ve bölgesel çalışmalar yapabilir, uyum, haberleşme, ilişki kurma ve anlaşmaya katkıda bulunabilirler. Düzenledikleri sergiler, toplantılar, seminerler, atölye çalışmaları, müzik, tiyatro, dans, film gösterileri, kurslar vb. ile çocuk müzeleri tüm aile için bir iletişim, tanışma ve boş zaman değerlendirme mekânı olabilir” (Zilcioğlu, 2008).

“Greenhill’in (1999) vurguladığı gibi, öğrenme çocuk müzelerinde daha az yetenek gerektirebilir, daha eğlenceli ve gerçekten keşfedici olabilmektedir. Kuşkusuz bu eğlenceye zemin hazırlayan öge öncelikle oyundur. Oyun değişmek ve öğrenmektir. Çocuk müzeleri yaşayarak ve oynayarak öğrenme ilkelerinden yola çıkarak ve farklı öğrenme yöntemlerine dayanarak hazırladıkları müze etkinliklerinde, gerek müze eğitim uzmanını gerekse öğretmeni öğretmeni öğreten kişi konumundan ve öğrenciyi de pasif dinleyici konumundan kurtarmakta; böylece hem çocukların zihinlerindeki geleneksel müze anlayışını yıkmakta, hem de müzeleri yaşayan ve öğreten birer yaşam boyu öğrenme merkezi haline getirmektedir (Akt; Karadeniz, 2010).

“Müzeler hem öğretmeli hem de eğlendirmelidir. Müzenin öğretici rolü ziyaretçiyi daha zengin bir yaşam yaşayacak ve topluluğa daha fazla şeyler getirecek şekilde donatmak,

onun bilgilerini genişletmesine yarayacak yöndedir. Eğlendirici rolü ise, bireyin çevresine tepki olanaklarını genişletmek, aynı zamanda bu çevrenin onun üzerine yaptığı baskıdan, sözgelimi çevrenin onu yaşatabilmek için zorladığı çetin savaştan ya da bir endüstri şehrinde yaşamaya zorladığı kötü yaşamdan onu bir dereceye kadar kurtarmaya yöneliktir. Çocukların ve gençlerin tarihi anlamaları, geçmişi ile yaşadığı gün arasında sağlıklı ilişki kurabilmesi müzelerdeki etkin eğitimle sağlanabilir” (Topallı, 2001).

“Avrupa’da çocuk müzeleri bulunan ülkeler arasında 40’a yakın çocuk müzesi ile Almanya ilk sırada, 6’şar müze ile Hollanda ve Rusya ikinci sırada ve 5 çocuk müzesiyle İngiltere 3. sırada yer almaktadır. Bu verilerden yola çıkarak 21.yüzyılda dünya genelinde çocuk müzelerinin sayısının 400’ü aştığı ve bu rakamın bünyesinde çocuklar ile ilgili bölümler ya da sergiler bulunduran diğer müze ve benzeri kurumlarla beraber 500’e yaklaştığı söylenebilir” (Lord, 1999, akt; Karadeniz, 2010).

Çocuk müzeleri geleneksel müze anlayışından uzak, çocuklara eğlenceli ve ilginç bir dünya sunmaktadır. Farklı yaş gruplarına hitap eden aktiviteler sunulan eğitim atölyelerine sahiptir. Tüm aile bireylerini kapsayan etkinlikleriyle renkli bir dünyaya sahip olan çocuk müzelerinin örneklerine son yıllarda Türkiye’de de rastlamak mümkündür.

2.5.Müze Pedagojisi

“Eğitim alanında ortaya çıkan ve değişik başlıklar altında incelenen öğrenci ya da insan merkezli eğitim ihtiyaçlara ve sorunlara çözüm olarak geliştirilmiştir. Çağdaş öğrenme kuramına göre öğrenme için aktif katılım gereklidir ve öğrenen bireyin vardığı sonuçlar onun dışında bir standartta değil, kendi geliştirdiği değişikliğe göre anlamlı olmalıdır. Bundan dolayı eğitimde sürekli farklı bakış açılarına ve aktif öğrenme tarzlarına yer veren, nesnelere bireyin kendi yaşamı arasında bağlantı kuran, deney/uygulama yapma, tahminde bulunma ve sonuçlar çıkarma olanağı veren yaşantılara öncelik verilmelidir.

Müze pedagojisi genel olarak dört temel ihtiyaç alanından ortaya çıkmıştır (Paykoç ve Baykal,2000):

- Kendi kültürünü ve farklı kültürleri çok yönlü ve hoş görülü bir yaklaşımla tanıma, benzerlik ve farklılıkları anlama ve kültürlerarası anlayış ve empati geliştirme,
- Eğitimin kalitesini artırma, çevreyi ve kültürel varlıkları koruma bilincini etkili bir biçimde geliştirme,

- Müzelerin arkeoloji, sanat tarihi vb alanlarda yetişmiş elemanlarını kaliteli hizmet verecek biçimde işlevsel olarak kullanma,
- İstihdam olanakları yaratma” şeklinde sıralanabilir”.

“Müze pedagojisinin Türkiye’deki yansımalarını yaratıcı drama açısından değerlendiren bildirilerde amaç müze, galeri ya da sergi salonlarının istenildiği zaman farklı amaçlarla işe koşulabileceğini, özellikle kültür pedagojik, estetik öğrenme alanları olarak yararlanabileceğini yeniden tartışmaktır. Bu gerekçe ile sabit ya da mobil olup nerede sergilenirse sergilenirse sergi ve sergilemeyi de müze pedagojisi bağlamında değerlendirmektir.

Eğitimin belirli bir zaman ve planla sınırlı olan öğretimden farkı yaşam boyu devam eden bir süreç oluşu ve öğrenmeyi insanın tüm yaşamına yaymış olmasıdır. Okul, önceden belirlenmiş eğitim amaçlarına uygun olarak, eğitmek istediği öğrencilere yeni davranışlar kazandıracak ya da istenmeyen davranışları kaldıracak yaşantılar hazırlayıp sunan bir sistemdir. Okul çocuk ve ergene yaparak, yaşayarak öğrenme ortamları sunmayı başaramamakta, onların hayal güçlerini oyun, deney gibi “birlikte yapma” odaklı etkinliklerle zenginleştirememektedir. Kamunun denetiminde olmasına rağmen okul bir öğrenme ortamı olarak farklı ve yeni ortamlarla çalışma becerisini özellikle Türk Eğitim sisteminde gösterememekte, çocuk ve ergenin istediği konularda odaklaşmasına olanak tanımamaktadır. Okuldaki öğrenme modeli daha çok kuramsal bilgilerin aktarımına yöneliktir. Öğrenme özellikle not almaya odaklanmış görüntüsü vermektedir. Oysa okul öğrenmenin ve bilginin tek kaynağı değildir. Bu nedenle söz gelimi müzeler, galeriler, parklar, sanat ve kültür merkezleri gibi farklı ortamlar okulun sahip olduğu işlevleri; hedef, içerik ve yöntemlerin oluşturulmasıyla eğitsel etkinlikleri gerçekleştirebilir”(Adıgüzel, 2000).

Müze Pedagojisinin amaçlarını ayrıntılı olarak şu şekilde sıralayabiliriz (Museum für Völkerkunde Hamburg,1995, akt: Paykoç ve Baykal, 2000);

- İnsanın değişen dünyaya uyum sağlamasında yardımcı olmak,
- İnsanların yaşadıkları ortamlara yabancılaşmalarına engel olmak,
- Geçmişle şuanaki yaşam arasında bağ kurmak,
- Günümüz sorunlarına ve çatışmalarına yönelik daha anlayışlı bir bakış açısı kazandırmak,

- Sergilenen eserlerde insanlar arasında bir köprü kurarak nesnelerin onların yaşantıları ile bütünleştirilmelerini sağlamak,
- Eserlerin maddi veya ideal değerleri ile algılanması yerine insan yaşamının somut ve otantik bir mirası olarak algılanmasını sağlamak,
- İnsanların bu güne dair yaşantıları ile nesnelerin bağlantısını kurarak siyasi, kültürel, ekonomik, sosyal ve ekolojik ilişkileri anlamalarını sağlayarak, onların araştırmacı yönlerini geliştirmeyi hedeflemek,
- Bireylerin zamanını yaratıcı bir biçimde değerlendirmek,
- Müzeyi bir yaşam biçimi haline getirmek, iletişim ve öğrenmeyi yoğunlaştırmak amacıyla tüm olanakları sağlamak,
- Müze ekonomisini geliştirmek”.

Yukarıda verilen amaçları gerçekleştirebilmek için yapılacak hizmetlerin hedef grupları çocuklar, gençler, yetişkinler, öğrenciler ve öğretmenlerdir. Burada müze pedagojisi alanında eğitim görmüş arkeoloji, sanat tarihi, tarih, güzel sanatlar, halk bilimi uzmanları ve öğretmenleri olan elemanlara ihtiyaç vardır. Bu elemanların nesnelere eğitim amacıyla hazırlamaları ve sergilemeleri, okullar ve diğer eğitim kuruluşlarıyla işbirliği yapmaları, amaçların gerçekleşmesinde çeşitli bilgi teknolojilerinden yararlanmaları öngörülmektedir”.

“Bireyselleşme süreci ilerledikçe sergilere ve müzelere gelen ziyaretçiler, sunulan nesnelere ve senaryoları nasıl yorumlamaları gerektiğinin kendilerine öğretilmesinden hoşlanmamaya başladılar. Bu yüzden, “sınıf”, “cinsiyet”, “toplumsal tarih” gibi başlıca yorum alanlarının etkisi ve yorumsal gücü giderek yerini bir yorumlar örgüsüne, bakış açılarına ve farklı kaynaklara bırakmaktadır. Yorumun içinde belirli bir konunun önemi yoksa modern müzelerin ve tarih sergilerinin elinde de başka bir anlatım biçimi yoktur” (Beier-De Haan, 2000).

2.6. Müze ve Çocuk

“Müzeler sanata, tarihe, bilime, doğaya ve kültüre ait gerçek objeleri içinde barındıran önemli mekânlardır. Öyleyse her alana yönelik en heyecan verici ve kalıcı öğrenme müzelerde gerçekleşebilir”(Buyurgan ve Buyurgan, 2012). Çocuk müzeyi gezerken bunu bir görevmiş gibi yapmamalı ve eğlenceli vakit geçirmesi sağlanmalıdır. Eğlenerek, yaparak yaşayarak öğrenen çocuğun bilgileri de daha kalıcı olabilir.

“Çocukların müze olgusunu anlamaları zaman alır çünkü geçmiş zaman algısının oluşması gerekmektedir. Müzeler bu kavramların oluşmasında büyük önem taşır. Çocuklar somut düşünce evresinde olduğundan, eski günlere ait eşyaların yardımıyla geçmişi kavrarlar. Ne yazık ki artık birçoğumuz evlerimizde eskiye ait eşya bulundurmuyoruz. Dolayısıyla aile albümleri daha önceki dönemler hakkında çocuklara rehber görevi üstlenirler. Ülkemizde müzelerin, çocukların ve halkın eğitimine katkısı yeni yeni önemsenmeye başlanmış olsa da henüz müze ve okul işbirliği tam olarak gelişmemiştir. Bu nedenle çocuklarımızın tarihle karşılaştırılmaları görevi büyük ölçüde öğretmenlere ve ailelere düşmektedir. Somut düşünen çocuğun soyut düşünmeye geçiş sürecinde müzenin böyle bir katkısı, çocukların gelişim sürecinde önemli kilometre taşlarından birini oluşturmaktadır.” (Abacı, 2005).

“Avrupa’da 70’li yılların başlarında ortaya çıkmalarına rağmen günümüze değin gösterdikleri hızlı gelişim şaşırtıcıdır. Çocuk müzeleri; yaparak, yaşayarak öğrenmenin, eğlenmenin, aile ile birlikte anlamlı etkinlikler geliştirmenin, özel günlerde geçmişe ya da geleceğe yapılan yolculuk ile farklı bir kutlamayı gerçekleştirmenin mekânlarıdır. Değişen dünya düzeni ile birlikte son yıllarda Avrupa ülkelerinin farklı etnik kökenden çok sayıda yurttaşının olması, çok kültürlü olarak adlandırılan uluslara dönüşmeleri ile birlikte çocuk müzelerinin önemi daha da artmıştır” (Zilcioğlu,2008).

“Çocuklar birçok geziye katılırlar, gerek okullarıyla gerekse anne babalarıyla gitmektedirler. Şüphesiz ki her gezi onlar için yeni bir keşif niteliğindedir. Doğayı, hayvanları gözlemlemek, incelemek çocukların öğrenmelerine olumlu yansır. Ancak bir müze gezisi, çocuklarımıza diğer gezilerden daha farklı bir dünya sunar.

Müze gezileri (Abacı,1996, akt.; Abacı, 2005);

- Çocuklarımızın tarih bilinci edinmelerine yardımcı olur.
- Çocuklarımıza bilgilerini geliştirme yollarını öğretir. Bu bilgileri kitap bilgileriyle karşılaştırma alışkanlığı kazandırır.
- Çocuklara kitaplarda okudukları tarihsel dönemlerde kullanılan yaşam nesnelерinin gerçeklerini görme olanağı verir.
- Çocukların tarihsel olaylar ve o dönemin yaşam nesneleri arasında ilişki kurmaya yönlendirir.
- Bu nesnelerin günümüzdeki nesnelere farklılıklarını ve benzerliklerini, düşüncelerinde karşılaşmalarını sağlar.

- Çocuklarımızda gözlem, mantık, yaratıcılık, hayal gücü ve beğeni duygusunun oluşmasına ve gelişmesine katkıda bulunur.
- Gelişimin ve değişimin kaçınılmaz olduğunu gösterir.
- Olayları bütün boyutlarıyla düşünmeyi, değerlendirmeyi (çok boyutlu düşünmeyi) öğretir”

2.7.Sanatsal Öğrenme

“Günümüzde sanatın insan yaşamındaki önemli yeri ve eğitimdeki gerekliliği tartışılmaz. Sanat, küçük yaştan beri alışlagelen sanat eğitiminin kazandırdığı estetik duyarlılık süzgecinden geçerek, yaşam biçimimizde, bireysel ve toplumsal ilişkilerimizde, olaylara bakışımızdaki tutum ve davranışlarımızda somutlaşır. Kendi yeteneklerinin bilincinde, başarılı, gelişmiş kişilikli insanlar, mutlaka sanatın verdiği renkli ve çok boyutlu dünyadan geçmiştir. Sanat yaşantımız içerisinde olması gereken bir niteliktir. Bunun eğitimi de doğumla başlar”(Abacı, 2000).

“Müzeler Görsel Sanatlar Dersinin öğrenme yaşantılarının zenginleşmesine katkıda bulunan ideal mekânlardır. Müzelerin ideal bir öğretim yeri olmasının temel nedeni, kültürle ilgili her tür nesneyi barındırmalarıdır. Okulda öğrenilenler daha çok kuramsal boyutta kalmakta ve yaşamla bağlantısı kurulamamaktadır. Görsel Sanatlar Dersinde öğrenilenler müzedeki nesnelere bağlantılı olarak uygulanır, kuramsal bilgiler dokunulabilir canlı ve kalıcı kılınır. Diğer bir nedeni, müzelerde nesnelere yapılan drama, hikâye anlatma, sanat çalışmaları vb. etkinliklerle öğrencinin aktif hale getirilmesi ve kendi yaşantıları ile bağlantı kurulmasıdır. Öğrenciler, kendilerine aktif olma fırsatı verildiğinde canlanırlar ve yaşantıları ile bağlantı kurulduğunda konuya daha ilgi ile yaklaşır. Böylece özellikle Görsel Sanatlar Dersinde müze, nesnelere, yaratıcı düşünceyi harekete geçirerek, öğrencinin belleğinde kalıcı olmasını sağlayarak, öğrencinin belleğinde kalıcı olmasını sağlayarak, öğrencinin kendinde bulunan yetenekleri de ortaya çıkarmasına yardımcı olur” (Koçak, 2010).

“Sanat eğitimi, yalnızca görsel ve plastik alandaki eğitimi değil, tüm anlatım yollarını kapsayan bir süreç olmalıdır. Algılama, görmeyi öğrenme, beğeni ve estetik değerlerin oluşmasıyla başlayan sanat eğitimi süreci, yaratma ve yaratımından zevk alma olarak gelişmesini sürdürür. Sanat eğitiminin amaçları şu şekilde sıralanabilir (Gürtuna, 2007):

- Görmeyi öğretmek,

- Yaratıcılığı geliştirmek,
- Görsel düşünmeyi sağlamak,
- Çok yönlü ve çok boyutlu düşünmeyi öğretmek,
- Farklılıkların ve benzerliklerin farkına vardiirmek,
- Estetik duyguları geliştirmek, sanata karşı duyarlılık oluşturmak,
- Yaratıcılığı destekleyerek sorunları farklı yöntemlerle çözme becerisi geliştirmek,
- Çeşitli yöntem ve tekniklerle düşünceyi estetik bir bütünlük içinde görselleştirmek,
- rn, olay ve olguları eleştirel bir yaklaşımla değerlendirebilme davranışı kazandırarak, estetik değerlerin önemini kavratmak,
- Planlı çalışmayı, sorumluluk yüklenmeyi, işbirliği yapmayı, yardımlaşmayı ve dayanışmayı öğretmek,
- Çocukların kendilerini kanıtlamalarına ve kimliklerinin gelişmesine katkıda bulunmak,
- Çocuklara evre ile ilgili gözlemlerini, izlenimlerini, duygularını, düşüncelerini ve heyecanlarını çeşitli sanat etkinlikleriyle anlatma alışkanlığı kazandırmak,
- Tasarım yeteneğini geliştirerek öz güveni gelişmiş, estetik beğeni düzeyi yüksek, ağdaş ve uygar bireyler yaratmaktır”

“Sanat eğitimi tanımı okullarımızda çocukların kendilerini farklı şekillerde ifade edebilecekleri ifade tarzlarının tümünü karşılamalıdır (resim, müzik, drama, tiyatro). Yine okullarımızda tüm bu derslerin içerikleri ve işleyişleri amaca uygun bir şekilde yrtlebilmelidir. İlkokullarda ve ortaokullarda okutulan resim dersleri incelendiğinde, dersin amacını karşılamayan, çözülmesi gereken birçok sorun olduğu görülür. Bu sorunların bir kısmı çözüm bulurken bir kısmının daha da geriye gittiği görülür. Çocukların ve gençlerin yetişme sürecinde; beynin sol yarım küresinin aktif olduğu düşünme biçimlerinin (matematik ve fen dersleri) ağırlıkta verildiği okul programları, çocukların ve gençlerin yetişmesinde, hangi alanda olursa olsun ilerlemesinde ve yaratıcılıklarının gelişmesinde, yeterli değildir. Okul programlarında, matematik ve fen dersleri kadar sanat dersleri de amacına uygun içerikte ve ders saatinde zorunlu ders olarak yer almalıdır. Eğitim sürecinde beynin sağ yarım küresini de aktif kılan ve geliştirmeye yönelik, sözel olmayan, somut, sezgisel düşünme biçimlerine de yer verilmelidir. O zaman okul programları, her alanda, yaratıcı bireylerin yetişmesine uygun hale gelir” (Onur, 2013).

Sanat eğitimi, eğitimle sanatın değişik konumlarda, değişik boyutta ve ağırlıkta bir araya geldiği bir alandır. Çevreyle ilk tanışma, görme, algılama, adlandırma ve düzenleme ile başlayan sanat eğitimi daha sonra ürün verme, üründen tat alma olarak gelişir. Okul düzeyinde ise sanatsal bilgi ve deneyimin çocuğa, gence, yetişkine belirli bir düzen içinde, kazandırıldığı bir disiplin alan olur. Sanatsal öğrenme çok küçük yaşlarda başlamakla birlikte gerçek anlamda öğrenmenin büyük bir çoğunluğu okulda olmaktadır. Bu alan içinde; estetik değerler içeren, anlatımsal ve teknik anlamda nitelikli ürünler yaratmak, çevrede ve sanat yapıtlarında nitelikler görmek, ayımsamak, sanat tarihini ve estetiği öğretmek yer alır (Kırıçoğlu,2002). Ancak öğreticilere yani öğretmenlere çok fazla sorumluluk düşmektedir. Yeni yaklaşımları ve modern teknikleri takip ederek yaratıcılıklarını geliştirici teknikler kullanarak bu öğretimleri gerçekleştirmeleri gerekir. Geleneksel teknikleri tercih etmektense yaratıcılıklarını farklı materyallerle ortaya çıkarmak gibi hedefler koyabilir.

“Sanat eğitimi çocuğun kendini özgürce ifade edebildiği bir ortamdır. Çocuğun kişiliğinin gelişmesinde, kendine güvenmesinde önemli rol oynar. Atölye derslerinde paylaşma, sorumluluk, düzen, malzemeyi kullanma konularında bilinçlenir. Sanat eğitimi, özgür, barışçı, insancıl, yaratıcı, toplumu ile bütünleşmiş, değişen şartlara göre kendini yenileyebilen, geleceğin izlerini yansıtan çocukların yetişmesi için vazgeçilmez bir dünyadır”(Onur, 2013).

“Çocuğun sanat eğitimiyle neler kazanabileceğine bakacak olursak(Abacı, 2000);

- Görsel olgunluğa ulaşır.
- Farklılıkların ve benzerliklerin farkına varır.
- Renkleri, biçimleri ve dokuları tanır.
- Görsel belleği gelişir.
- Oranları düşünmeyi kazanır.
- Oranlar arasında ilişki kurmayı öğrenir.
- Bunların gerçek yaşamla bağlantılarını kurabilir.
- El göz koordinasyonu gelişir.
- Alet kullanmayı öğrenir.
- Malzemeyi nasıl ve ne amaçla kullanacağını dener.
- Giderek malzemelere yeni anlamlar yüklemeyi, yaptıklarıyla düşünsel boyutta kendini ifade etmeyi geliştirir.

- Dikkat süresi uzar.
- Muhakeme yapmayı öğrenir.
- Seçmeyi, karar vermeyi dener.
- Sosyal ve duygusal alanda ilerlemeler olur.
- Hayal gücünü kullanmayı öğrenir.
- Kendini tanımaya başlar.
- Grup çalışmalarına işbirliği yapmayı, gerekirse liderliği öğrenir.
- Düşündüklerini planlamayı, uygulamayı ve sonuçlandırmayı öğrenir.
- Çevresindeki kişilerle doğru ilişkiler kurabilmeyi geliştirir.
- Dilini geliştirir, kendini ve duygularını sözel olarak ifade etmeyi öğrenir.
- Karşılaştığı problemleri yorumlayabilmeyi, çözüm yollarını geliştirebilmeyi öğrenir.
- Değerlendirmeyi öğrenir.
- Çok boyutlu düşünmeyi öğrenir.
- Yaratıcı düşünmeyi ve davranmayı öğrenir.

Yaratıcılık, çocuk eğitiminin temellerinin başında gelir. Geleceğin bilinçli ve yaratıcı toplumunu oluşturmak için çocuklara okulöncesi dönemden itibaren yaratıcı düşünmeyi ve yaratıcı davranma alışkanlığını kazandırmak, sanat eğitiminin de temel ilkelerindedir”.

“Sanat eğitimindeki birikimin ürünü olan çağdaş görüşler, öğrencilerin bir bütün içinde sanatı anlaması, öğrenmesi ve yaratıcı etkinlikte bulunmasıyla, sanat eğitimini alanına yeni ve çağdaş bir kimlik kazandırılmasını içermektedir. Böylece sanat eğitimi, çağdaş ve yetkin bir kişilik geliştirme ve kültürlenme aracı olmaktadır” (Kurtuluş, 2001).

“Özellikle Görsel Sanatlar Eğitimi dersi kapsamında, oyuna dayalı öğrenme yaklaşımına göre hazırlanmış müze etkinliklerinin uygulanması eğitim programında yer alan kazanımların, öğrencilere kazandırılması bakımından önemlidir. Çünkü bir öğrenme ortamı olarak kabul edilen müzelerde öğrencilerin oyuna dayalı etkinliklerde bulunması, öğrencilerin aktif olarak katılımını sağlayarak farkında olmadan öğrenmelerini destekler” (Turanlı, 2012).

2.8.Çocuk ve Yaratıcılık

“Yaratıcılık, her bireyde var olan ve insan yaşamının her aşamasında giderek gelişen bir yeti, günlük yaşamdan bilimsel çalışmalara dek uzanan geniş bir alanı içine alan süreçler

bütünü, bir tutum ve davranış biçimidir. Yaratıcılık konusunda ruh bilimciler, sanat eğitimcileri ve sanatçılar farklı pencerelerden bakarlar.”(Gürtuna, 2007). Yaratıcılık süreç içerisinde belirli bir hiyerarşik sıra ile gerçekleşir. Bu sürecin ilerleyişi özetle şu şekilde olmaktadır; Hazırlık dönemi (bireyin bir sorun hakkında bilgi toplamaya çalıştığı evredir), Kuluçka evresi (bilinç ötesinde yetkinleştiği evre), Aydınlanma evresi (kişinin çözüm getirdiği, buldum dediği andır), Eleme evresi (rafine edilen çözüm sürecinin uygulanabilirliğinin, kararın verildiği an). Bazen bu sıra bozulabilir ya da kişi bu sırayı değiştirebilir (Özen, 2012).

“Günümüzde yaratıcılık, hangi alanda olursa olsun önce sorunu hissetme, tanımlama, çözüme yönelik düşünceler üretme, deneme ve yanılgılarla çözüm yolları arama ve özgün sonucu ortaya koymaktır. Yaratıcılık insan yaşamının her aşamasında, insanlığın evriminin tüm yönlerinde yer alan temel bir yetenek ve insan tarafından ortaya koyulmuş her üründe bulunan temel bir öğedir. Yaratıcı süreçte, merak, hayal kurma, hata yapmaktan korkmama, başaramayınca yeniden devam etme isteği duyabilme, bilinenlerin dışına çıkabilme ve bulma gibi birtakım yeti ve nitelikler, özgünlük gibi de bir sonuç yer alır. Hangi tür alanda olursa olsun ortaya koyulan ürünün daha önce yapılmamış, özgün olması gerekir” (Buyurgan ve Buyurgan, 2012).

“En genel tanımıyla Yaratıcılık, var olan şeylerden yeni ve özgün anlatım biçimleriyle farklı düşüncelere ulaşılma; yorumlar getirebilme, sorunlara değişik çözüm yolları önerebilme ve benzerliklerinden farklı sonuçlara ulaşabilme yetisidir. Bu bir ürünün üretilmesinde özgün bir yöntem geliştirmek, karşılaşılan sorunların çözülmesinde değişik düşünceler üreterek herkesten farklı çözüm yolları bulmak ya da sanatta bir düşünceyi ve kavramı farklı yorumlarla sunmak olabilir” (Abacı,2000).

“Dikkatlerin çocuk resimlerine yöneldiği 20.yüzyılın hemen başından başlayarak, yaratıcılık konusu çocukta da incelenmeye başlanmıştır. Çocukların ilk yıllardan başlayarak ortaya koydukları çizimlerin çeşitli kültür ayrılıklarına karşın, benzer aşama ve evrelerden geçtiği saptanmış, kimi kez bu çocuk yaratıları ilkel budunların (kavim) yaratıları ile bir tutulmuş, kimi kez de 20.yüzyılın çeşitli sanat akımlarıyla kıyaslanmıştır. Yaratıcılığın gelişiminin en iyi izlenebildiği alan, çocuk resimleridir ve özellikle kavram gelişimi, çocuğun çizim ve resimlerinde izlenebilir. Çocukta ve yetişkinde yaratıcılık konusu belli başlı üç düzlemde ele alınabilir (San, 1979):

- Çocuğun, yani yetişen ve gelişen insanın, kişilik gelişimi açısından,

- Bu yetiştirilmekte olanın nasıl yetiştirildiği, nasıl eğitildiği ve nasıl eğitilmesi gerektiği açısından (Burada söz konusu olan **süreç** olarak yaratıcılıktır),
- Gerek doğal gelişimi içindeki her insanda az ya da çok var olduğu kabul edilen yaratıcı yetinin ortaya koyduğu, gerek yaratıcı kılmak için çeşitli yaşam dönemlerinde yönlendirilerek ele alınabilmiş yaratıcı süreçler sonunda ortaya çıkan **ürünler** açısından,

Her üç düzlemin kendi içinde gene psikolojik ve eğitsel boyutları olduğu gibi, konuya toplumsal ve sosyolojik boyutlarda, ruh-çözümsel (psikanalitik), ruh-sağaltımsal (psikoterapik) yaklaşımlarla eğilmek de mümkündür. Görüldüğü gibi girift ve çok yönlü, çok boyutlu bir olgular ve süreçler topluluğudur yaratıcılık” .

“Yaratıcı kişilik özelliklerine bakılacak olursa (Özden, 2003, akt; Özen, 2012);

Kendine güvenen, risk alan. Yaratıcı bireyler genellikle kendine güvenen, bağımsız olmayı tercih eden ve risk almaktan çekinmeyen kişilerdir. Yeni bir şeyler keşfeden, farklı olmaktan korkmayan, kendi görüşünde ısrar eden ve başkalarıyla ayrı düşünmekten çekinmeyen, kaybetmekten yılmayan insanlardır.

Meraklı. Yaratıcı kişiler her şeye karşı merakla yaklaşırlar. Bir şeyin nasıl çalıştığını anlamak için onu parçalara ayırıp incelerler.

Oynamayı seven, şakacı ve mizahçı. Mizah çocukça düşünmenin ve oyun oynamanın yakın arkadaşıdır. Üstün zekalı yaratıcı bireylerin kişilik özelliklerinin başında güçlü bir mizah anlayışı gelir.

Yüksek enerjili ve maceracı. Yaratıcı bireyler fikir ve buluşları içinde, adeta boğulan ve bir sonuca ulaşmaya kadar dinlenmeyen kişilerdir.

Kendi başına olmayı seven. Düşünmek, üretmek, sorun çözmek için yalnız kalma ihtiyacı duyarlar.

Artistik ve estetik ilgilere sahip.

Yeniliklere düşkün, acayip, gizemli ve kompleks şeyleri seven. Yeni ve acayip şeyler birçok insanı ürkütürken onların ilgisini çeker. Resimde, müzikte ve fikirde yeni ve acayip şeylerle karşılaştıklarında hemen ilgilenirler. Karışık, gizemli olay ve düşüncelere bayılırlar.

İdealist. Yaratıcı bireyler sıradan bir insana göre daha idealisttir. Hayattaki gayeleri konusunda daha duyarlıdır. Onların idealistliği bazen okulu terk etme veya sistem karşıtlığı noktasına kadar varabilir”.

Öğretmenlere çocukların yaratıcılıklarını geliştirmede çok fazla rol düşmektedir. Çünkü çocukta var olan yaratıcı kişilik özelliklerini destekleyerek geliştirmek de onu köreltmek ve tek tip bir insan yaratmak da öğretmenin elinde olan bir olgudur. Özellikle Türkiye’de yürürlükte olan geleneksel öğretmenleri değerlendirecek olursak etkinlik sonucunda bir ürün bekleyen ve süreçten daha çok da ürüne önem veren bir yapıyla karşılaşırız. Çünkü öğretmen bir not vermek durumundadır ve bunu da ürüne göre bir değerlendirme yaparak vermektedir. Türkiye’deki eğitim sisteminin işleyişi her ne kadar yapılandırmacı yaklaşım doğrultusunda yeniden revize edilmeye çalışılsa da öğretmenlerin düşünme şeklini değiştirmek bu süreçte daha fazla emek ve zaman gerektirecek gibi görünmektedir. Yaratıcılığın gelişmesinde destekçi bir rol benimseyen öğretmen özelliklerine bakacak olursak aşağıdaki maddeler sayılabilir.

Yaratıcılığı geliştiren öğretmen özellikleri(Buyurgan ve Buyurgan, 2012);

- Öğrencileri bir birey olarak kabul etme ve öyle davranma,
- Öğrenciyi özgür olmaya özendirme,
- Öğrencilere model olma,
- Sınıfın dışında onlara çok zaman ayırma,
- Heyecanlı olabilme,
- Öğrencileri eşit kabul etme,
- Öğrencileri doğrudan ödüllendirebilme,
- İlgili,
- Sürekli okuyan kişiler olabilme,
- Empati kurabilme,
- Öğrencilere yanlış yapma ya da başaramama durumunda yeniden isteklendirme isteği kazandırma, hayal kırıklığı yaşamasına engel olma,
- Yaratıcı düşünebilme ya da ortaya ürün koyabilme için gerekli alt yapıyı hazırlama (uygun mekan, zaman, malzeme sunma, motive etme, belirli bir bilgi birikimi kazandırma ve bilgiye ulaşma yollarını gösterme, düşündürme),
- Öğrenci çalışmalarını sergileme”.
- Üründen çok sürece değer verme

Yaratıcılığı engelleyen öğretmen özellikleri(Buyurgan ve Buyurgan, 2012);

- Öğrencinin cesaretini kıran,

- Güvensiz,
- Aşırı eleştiren,
- Davranışlarında tutarsız,
- Heyecanlı olmayan,
- Düz okumayı vurgulayan,
- Kuralcı ve katı,
- Alanda ilişkisini sürdüremeyen,
- Genelde yetersiz,
- Dar ilgileri ve dar bir bakış açısı olan,
- Sınıf dışında tartışma ve konuşma olanağı olmayan,
- Bencil olan, bilgiyi paylaşamayan,
- Öğrencisini kendine rakip gören, önünü açmayan öğretmenler olarak tanımlanır”.
- Kendini geliştirmeyen, yeni yaklaşımları takip etmeyen,
- Geleneksel eğitim şeklini benimseyen,
- Hizmet içi eğitimlerin ve seminerlerin çoğunu takip etmeyen ve gitmeyen,
- Kendi bilgisini öğrencisine dayatmaya çalışan,
- Teknoloji gelişmelerini, yeni materyalleri ve malzemeleri takip etmeyen kişilik özellikleri sayılabilir.

“Eğitimde yaratıcı drama bilişsel, duyuşsal, devinişsel öğrenmeleri destekleyebilen ve gerçekleştirebilen bir öğretim yöntemidir. Bu nedenle müze eğitimi programları içerisinde eğitimde yaratıcı dramaya yer verilmesi, müzeden sağlayabileceğimiz kazanımların en üst düzeye çıkmasına olanak sağlayabilecektir” (Oruç ve Altın, 2008).

2.9.Çocuk Müzeleri ve Yaratıcı Drama

“Son yıllarda ülkemizde de drama, özellikle okulöncesi eğitim kurumlarında daha çok uygulanmaya başlanmış ve adından sıklıkla söz edilir olmuştur. Giderek yaygınlaşan uygulamalarla, çocuk eğitiminde önemli bir yer tutan bu teknik için, çocuklarla doğrudan doğruya çalışan çeşitli uzmanlar, “drama” terimini kullanmayı tercih ederler. Drama, birçok eğitim etkinliğinde bir araç olarak, bir teknik olarak kullanıldığı gibi, yalnızca kendi başına özel bir konu olarak da uygulanmakta ve öğretilmektedir” (Önder,2012). Çocukların yaratıcılıkları farklı şekillerde de ortaya koyulabilir. Müze eğitimi açısından değerlendirildiğinde müzeler sadece öğrencilerin orada dolaşarak vakit geçirecekleri yerler

olarak düşünülmemelidir. Müzelerde uygulanan eğitim programlarının içerikleri incelendiğinde birçok eğitim uygulamalarından biri de yaratıcı drama uygulamalarıdır.

“İnsanların var olan bilgi, yetenek ve kişisel ilgilerine göre müze koleksiyonlarından deneyim kazanmalarını, kendi anlamlarını çıkarmalarını sağlama ve yaşam boyu eğitimlerine katkıda bulunma süreci olarak bilinen müze eğitimi, müzedeki sergileri, atölye çalışmalarını, müzecilik ve müze eğitimi ile ilgili yayınları içeren, sadece çocukları değil yetişkinleri de içine alan geniş bir etkinlikler bütünüdür. Çocuk müzelerinde etkinlik çocuklarla birlikte, hatta çocuklarla birlikte, hatta çocuklar tarafından ve çocuklar için yapılır. Dolayısıyla drama ve oyun öğrenme boyutlarıyla çocuk müzelerinin ortasında yer alır” (Cleaver, 1988, akt: Okvuran, 2012).

“Drama alanında, bir öğretim yöntemi ve bir disiplin olmak üzere iki yaklaşım bulunur. Drama bir öğretim yöntemi olarak pek çok alanda kullanılmaktadır. Çocuk müzelerinde de drama bir öğretim yöntemi olarak diğer öğretim yöntemleriyle birlikte yer alır. Çocuklar dönem kostümleriyle geçmiş anlar, eylemleri yorumlar. Rol içinde canlandırdığı kahramanlarla gerçeği öğrenir. Drama öncesindeki ısınma oyunları eğlendirir ve müzelerden zevk almayı sağlar. Müzede drama (Okvuran, 2012);

- Empatiyi sağlar,
- Kolaylaştırıcılık sağlar,
- Öğrenmeyi sağlar,
- Estetik eğitime katkı sağlar,
- Eğlenmeyi sağlar”
- Yaşayarak öğrenmeyi sağlar.

“Çocuk drama etkinliğini genellikle oyun olarak algılar ve öyle algıladığı için de dikkatini ve enerjisini tıpkı oyun sırasında olduğu gibi etkinlik üzerinde yoğunlaştırır. Bu sayede çocuğa eğitici drama yolu ile birçok kavram, konu ve sosyal davranışlar daha etkili olarak öğretilir. Eğitici drama türleri ile ilgili farklı sınıflandırmalar yapmak mümkündür. Aşağıda özellikle okulöncesi ve temel eğitim çocukları ile de uygulanabilen drama türleri sınıflandırılmıştır (Önder, 2012);

- Tanışma, selamlaşma, isim öğrenme çalışmaları
- İlişki kurma, iletişim ve hareket çalışmaları

- Rahatlama ve gevşeme çalışmaları
- Duyu çalışmaları
- Doğaalama ve yaratıcılık çalışmaları
- Pantomimle doğaalama
- Konu doğaalamaları
- Olay/öykü doğaalamaları

Drama uygulamaları sırasında, çocuğun etkinlik sürecine kendisinden bir şeyler katmasına, değişiklik yapmasına izin verilebilir. Bu sayede yaratıcılığını kullanması için olanak sağlanmış olur. Çocuğa, kendi yaratıcılığını kullanması için olanak verilmesi, yalnızca kişisel potansiyelini geliştirmesine yardımcı olmakla kalmaz, içinde yaşadıklarını dışarı vurmasına da olanak sağlar”.

“Müze eğitiminde özellikle dramada kullanılan teknikler şunlardır:

Birinci Kişi Yorumu: Oyuncu geçmişten gerçek veya hayali bir karakteri canlandırır ve ziyaretçilerle ve/veya diğer oyuncularla doğaçtan konuşur. Oyuncunun araştırma yapması gerekebilir ve sergi hakkında geniş bilgiye sahip olmalıdır.

Metinli Monologlar: Oyuncu sadece önceden yazılmış, araştırmaya dayalı bir metni oynar. Ancak bazı durumlarda metnin dışına çıkıp ziyaretçilerle doğaçlama konuşabilir.

Canlı Yorumlama ve Üçüncü Kişi Yorumu: Oyuncular döneme uygun tarihi bir kostüm giyerler, fakat seyircilere doğrudan seslenmezler. Bir karakter canlandırmazlar. Geçmişte insanların nasıl yaşadığı hakkında konuşur, müze rehberi gibi hareket ederler.

Kostümlü Gösteri: Kostümlü gösterici zanaatını sergileyen bir ustadır, kumaş boyacılığı, matbaacılık, fıçıcılık gibi. Fakat geçmişten biriymiş gibi rol yapmaz (Earl, 1997,akt: Okvuran, 2012).

“Müze eğitimi disiplinlerarası bir eğitimidir. Dramada kullanılan teknikler, eğitimde kullanılan yöntemler ve teknikler, müze eğitiminde kullanılan teknikler bir arada kullanılarak müze eğitimi gerçekleştirilir. Müzede drama bu bütünün içerisinde önemli bir parçayı oluşturur. Müzede drama yaparken temel amaç drama olsa da, beyin fırtınası, tartışma, ara bulma oyunları, ipucu kâğıtları, olmadan salt drama etkinliği yeterli olamaz.

Müzedeki drama yapacak olan bireylerin hem müze eğitim, hem genel eğitim yöntem ve teknikleri bilgisine ve hem de drama eğitimini müzeye göre yorumlama bilgi ve becerisine sahip olması gerekir” (Okvuran, 2012).

2.10.Müze Gezilerinin Diğer Gezilerden Farkı

“Geçmişte yalnızca nesnelere toplamayı, korumayı, sergilemeyi düşünen müzeler bugün bu tür sorulara da yanıt arıyorlar. Henüz insanların müzeleri nasıl kullandığını, müzelerin verdiği mesajları özümleyip özümlemediğini tam anlamıyla bilmiyoruz. Müze nasıl bir imge uyandırır? Anıt mı, tapınak mı, halk merkezi mi, okul mu, kütüphane mi yoksa büyük bir mağaza mı? Bütün bu sorunların bilimsel araştırmalara konu olduğunu kolayca kestirebilirsiniz. Çünkü çağımızda müzeler hızla değişiyor” (Onur, 2013). Yaşayarak öğrenmenin bilgileri daha kalıcı hale getirdiği artık kabullenilmiş bir gerçektir. Çocukların yaşantıları içerisine ne kadar katılırsa eğitim o ölçüde başarılı ve kalıcı hale gelir. Yeni yaklaşımların çoğu çocukların öğrenmelerinin yaşantıya dayalı olduğunu destekler niteliktedir.

“Müze eğitiminin temel ilkelerine bakacak olursak(Hooper-Greenhill, 1999);

- Müze eğitimi sürekli, yaşam boyu bir eğitimidir.
- Her müzenin sunduğu eğitim kendine özgüdür.
- Müzenin koleksiyonları ile ziyaretçilerin gereksinimleri ve ilgileri arasında ilişki kurmak esastır.
- Koleksiyonları incelemek, eğitim için uygun nesnelere seçmek, bağlantılarını kurmak ön koşuldur.
- Koleksiyonlarla hedef kitle arasında ilişki kurmak gerekir.
- Ziyaretçinin çevreyle ve nesnelere etkin bir etkileşim içinde olması sağlanmalıdır.
- Olguları/Bilgileri iletmekten çok duyulara, düşünme gücüne, yaratıcılığa yönelmek önemlidir.
- Müzedeki öğrenme “nesnelere öğrenme” dir, duyuları temel alır, yaşantıya dayanır.
- Müze eğitimi zorunlu değil gönüllüdür.
- Müzelerdeki eğitimin hoş gitmesi, haz vermesi beklenir.
- Müzelerdeki öğrenme somuttan soyuta giden düşünmeyi geliştirir”.

“Müze eğitiminin temellerinden biri de yaşam boyu bir eğitim tarzı olmasıdır. Müze eğitiminde de öğrenmenin yaşam boyu sürdüğü ve formal eğitimle sınırlı olmadığı kabul edilmektedir. Müze eğitimi belirli bir müfredatla, hatta belirli bir binanın duvarlarıyla sınırlı değildir. Her şeyden önce müze eğitimi geleneksel okul eğitiminden birçok açıdan çok farklıdır. Müzelerde öğrenmenin temel özelliklerinden biri “nesnelere öğrenme” olmasıdır. Gerçekten de müzede öğrenmenin sayısız yollarının başında koleksiyonların, buluntuların, numunelerin kullanılması gelmektedir”(Onur, 2013).

İlhan’a (2012) göre müze eğitimi paketinde farklı türde öğrenme alanlarının yanı sıra çok yönlü zeka kuramı, yapılandırmacı yaklaşım, proje yaklaşımlarıyla birlikte aktif öğrenme yöntemleri ve ölçme-değerlendirme yaklaşımlarından yararlanılmıştır. Müze eğitimi çalışmaları sırasında, öğrencinin iç dünyası ve çevresinde var olan somut ve soyut her şey tema/konu olarak ele alınabilir. Konu öğrencilerin kazanımlarının yanı sıra algı gücüyle, sezgi gücüyle ve yorumlama yetisiyle örtüşmelidir. Bir öğretmenin dikkat etmesi gereken noktalara değinilecek olunursa;

Bir öğretmen;

- Gerektiğinde etkinliklerin içinde yer almalı ve gerektiğinde gözlem yapmalıdır.
- Gözlemleri nesnel değerlendirmelere göre ve öğrencinin dikkatini çekmeden yapmalıdır.
- Mutlaka öğrencilerin eleştirilerini ve önerilerini dinlemelidir.
- Kendi düşüncelerini öneri olarak sunmalıdır.
- Özellikle önyargılı olmamalıdır.
- Ortamın mümkün olduğunca fazla eğlenceli olmasını sağlamalı, oyun oynama etkinliklerinin zevkine fırsat vermelidir.
- Farklı zamanlarda etkinliklerin keyif verici ve eğlenceli olup olmadığını, faaliyetlerde hangi aşamalardan geçildiğini, nasıl ve ne şekilde etkinlikler istediklerini gruba sormalıdır. Mutlaka fikirlerine başvurmalıdır.
- Doğru yanlış kaygısı içinde olmadan, sonucun değil de sürecin önemli olduğunu aklından çıkarmamalıdır.

2.10.1.Verimli Bir Müze Ziyaretinin Aşamaları

Verimli bir müze gezisi planlanıyorsa belli aşamalarla gerçekleşmesi gerekir. Bu aşamaların sırası önemlidir.

2.10.1.1.Müze Ziyareti Öncesi Öğretmen Hazırlığı

“Müzelerin eğitim amaçlı kullanılması ve müzelerde gerçekleştirilecek etkinliklerin tamamı öğretmene düşmektedir. Öğretmenler, günümüzde oldukça pasif olan müze-okul arasındaki işbirliğini geliştirme konusunda aktif rol almalıdır”(Buyurgan ve Mercin,2005). Müze öncesi çalışmalar genel olarak kişileri ve şartları hazırlama evresidir. “Öğretmenler önce amaca uygun gideceği müzeyi belirlemeli, gerekli izinleri (okul idaresi ve veliler) almalıdır. Sonra gideceği müze ile bağlantı kurmak varsa müzenin eğitim sorumlularından yardım almalıdır. Yine öğretmen müze ziyareti öncesi gezi giderlerini belirlemeli, gidilecek araç ile ilgili girişimlerde bulunmalıdır” (Buyurgan ve Buyurgan, 2012).

Küçük yaş gruplarıyla bir gezi düzenliyorsa çocuklara boyunlarına asabilecekleri, kimlik kartları hazırlamalıdır. Yol için bir ilk yardım çantası ve sulukları hazır bulundurulmalıdır. Eğer okuldan uzakta bir müze gezisi planlanıyorsa bir de atıştırmalıklardan oluşan bir beslenme çantası (sandviç ya da poğaça, meyve suyu vb.) bulundurulabilir. Çocuklara gidilecek müze ile ilgili ön bilgi vermeli, neler görecekleri hakkında konuşulmalıdır ve müzede uyulması gereken kurallar hatırlatılmalıdır. Çocuklara sorular sorulurken cevapları onların vermeleri sağlanmalı bu şekilde onları düşünmeye sevk ederek tahminlerde bulunmaları sağlanmalıdır. Öğretmenler eğer müzelerde bir etkinlik planlıyorsa bu etkinliğin materyallerini ve planını yanında bulundurmalıdır.

Müze gezisi sırasında öğretmen kuralları çocuklara hatırlatmalıdır. Bu kurallardan bazıları şöyledir(Buyurgan ve Buyurgan, 2012);

- “Müzede size gerekli olacak malzemeleri yanınıza almayı unutmayınız.
- Müzede sergilenen eserlere ve kasalarına (kaidelerine)dokunmayınız, üzerlerine yazı yazmayınız (bu uyarı özellikle açık hava müzelerine ve ören yerlerine giderken yapılmalıdır).
- Gürültü yapmayınız.
- Anlatılanları dikkatle dinleyiniz, merak ettiklerinizi öğretmeninize ve varsa müze eğitim uzmanına sorunuz.
- Müzede yapılan uyarıları dikkate alınız.
- Müze rehberlerinize istediğiniz ya da gerekli bulduğunuz bilgileri yazınız, çizimleri yapınız.
- Merak ettiklerinizi öğretmeninize veya müze görevlilerine sorunuz.
- Müzede bir şey yemeyiniz ya da içmeyiniz.

- Yerlere çöp atmayınız.
- Müzede fotoğraf çekmeyiniz / çekebilirsiniz.
- Müzede flaş çekim yapmayınız / yapabilirsiniz.(bu uyarılar gidilecek müzeye göre değişiklik gösterebilir).
- Gruptan ayrılır ya da kaybolduğunuzu düşünürseniz görevlilerden yardım isteyerek danışmaya gidiniz. Orada öğretmeninizin gelerek sizi almasını bekleyiniz.
- Müzede size sunulan dünyayı tanımaya çalışınız. Haydi, bakalım heyecanlı bir güne başlamaya hazır mısınız? (Küçük yaş gruplarında bu tarz cümleler çok etkili olabilir. Burada müzeye götüreceğiniz öğrencilerin hepsinin merak ve heyecanla “hazırız” cevabını duyabiliriz”).

2.10.1.2. Müzede Uygulamalar

Müzede yapılan çalışmalar, önceden planlanmış fakat koşullara göre değişik seçeneklere açık, farklı algı ve duylara hitap eden eğitici, eğlendirici, yaratıcı ve açık düşünebilmeye uygun uygulamalardır. Müzelerde yapılan çalışmalarda tüm müzenin görülmesi şart değildir. Çoğunlukla bir nesneye, döneme ya da düşünceye odaklanan müze eğitimi yeni edinilebilecek kazanımları destekleyen yaratıcı drama ve atölye çalışmalarını içerebilir (İlhan, 2012). “Öğretmenler müzede öğrencilerinin birtakım ihtiyaçlarını karşılayacak şekilde hareket etmelidir. Yaşlarına göre müzede geçirebilecekleri zamanı dikkate almalı, doğal ihtiyaçlarını karşılayabilecekleri mekânları, danışmayı, görevlilerin buldukları yerleri tanıtmalıdır. Müze ziyaretleri boyunca öğrencileriyle birlikte olmalı, onlara bilgi ve güven vermelidir. Onlarla bireysel olarak bilgi alışverişinde bulunmalı, düşünce üretmeye sevk etmelidir” (Buyurgan ve Buyurgan, 2012).

Müzelerde bulunan rehberler eşliğinde bir gezi yapılıyorsa, çocuklara verdiği eğitimde öğretmen de destek olmalı, yönlendirmelerinde ve uygulanan aktivitelerde öğretmen de aktif katılarak çocuklarıyla hareket etmelidir. Müzelerde çocuklara da farklı sorumluluklar vererek değişik etkinlikler yaptırılabilir.

Eğitim sadece müzelerde uygulatılan etkinliklerle sınırlı kalmamalıdır. Bilgilerin daha kalıcı ve hayatla bağlantılar kurabilmesi açısından müze sonrası etkinliklerle desteklenmelidir. Son dönemlerde bu etkinliklerin birçoğu müzelerde de uygulatılarak kalıcı ve eğlenceli bir hale getirilmeye çalışılmaktadır. Bu çalışmalar sırasında öğretmen bir rehber konumunda olmalı ve onun hatırlatmalar ve ne gördüklerini tekrar etmektense

çocuklara ipuçlarıyla hatırlatmalarda bulunarak, sorular yönlendirerek üzerine düşünmeleri sağlamalıdır.

“Modern müzecilikte müze, yalnız sergileme salonlarıyla değil, kütüphane ve toplantı salonları, laboratuvar ve eğitim bölümleriyle bir “kültür ünitesi” olarak düşünülmelidir. Buna göre kendini fiziksel olduğu kadar, eğitim anlayışı açısından da yenileyen Tabiat Tarihi Müzesi’nde bir eğitim birimi oluşturulmuş ve şu çalışmalara yer verilmiştir. Bunlar (Metin, 2012);

- Öğretmenler için danışmanlık kursları, kısa süreli oturumlara yer vermek,
- Öğretmenlere yönelik “Müze Eğitim Kitapçıkları hazırlamak,
- Çocuklar için müzedeki sergiler hakkında basit öyküler anlatan resimli müze rehberi ve boyama kitapçıkları hazırlama,
- Müze Eğitim Alanı’nda ilgi çekici, nesnelere odaklı, eğlenceli, katılımcı, oyunlarla zenginleştirilmiş programlar oluşturarak, çocuklara kendi seçtikleri nesnelere çalışma fırsatı verme,
- Okul grupları için, atölye çalışmaları, okullarda öğretmenlere yönelik kısa oturumlar yapılması,
- Öğretmenlerle sürekli iletişim kurarak, müze ziyaretlerine hazırlık amaçlı bilgi verme,
- Gezici sergiler: Müzemizi ziyaret edemeyecek durumda olan okullara müzemizi anlatan slayt paketleri(video, CD) ve müze tanıtım paketiyle (fosil, kayaç, mineral vb... örneklerle) ziyarete gitme,
- Müze Eğitim Alanı’nda (atölye) yapılacak çalışmalar sonucunda sergiler düzenlemek, yılda bir defa okullar arası resim yarışması düzenlemek,
- Müzemizi her türlü eğitsel etkinlikte kurum içi ve kurum dışında temsil etmek,
- Ayrıca bedensel engeli olan arkadaşlarımız için onlarında müzelerden rahatlıkla yararlanmak amacıyla müzede önemli ayrıntılara dikkat etme”.

2.10.1.3. Müze Ziyaretinden Sonra Yapılabilecek Çalışmalar

“Müze ziyaretinden sonraki izleme çalışması en az müzeyi ziyaret etmek kadar önemlidir. Müzede kazanılan bilgilerin daha kalıcı olması, yaratıcı düşüncelerini geliştirmeleri, düşünmeleri ve müze ziyaretini daha iyi özümseyebilmeleri için birçok çalışma yaptırabiliriz” (Buyurgan ve Mercin, 2005). Müze ziyaretleri sonrasında çocukların yaş

gruplarına göre etkinlikler belirlenerek uygulanabilir. Bu etkinlikler uygulanırken farklı öğretim yöntemleri kullanarak etkinlikler zenginleştirilebilir ve çocukların aktif katılımları sağlanarak gezinin daha kalıcı hale gelmesi sağlanabilir. Örneğin gezilen müzede görülen eserlere göre resimler çizdirilebilir ya da farklı türde hamurlar (kâğıt, kil ya da seramik hamuru gibi) verilerek üç boyutlu eserler oluşturmaları sağlanabilir. Çocuklarla kendi oluşturdukları bir müze hazırlanabilir ve okuldaki diğer grupların bu müzeyi dolaşmaları sağlanabilir. Öğretmen roller dağıtabilir, olayların canlandırması yapılabilir. Farklı sanat etkinlikleriyle örneğin grup çalışmaları, proje uygulamaları gibi etkinliklerle bilgilerin kalıcı hale gelmesi sağlanabilir.

III. BÖLÜM

3. YÖNTEM

Bu bölümde; araştırma modeli, araştırmanın evreni, örnekleme, veri toplama araçları ve verilerin çözümlenmesine ilişkin bilgiler yer almaktadır.

3.1 Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, okulöncesi ve sınıf öğretmenlerinin, müzelerde uygulanan eğitim etkinliklerine ilişkin tutumlarını çeşitli demografik değişkenler açısından incelemeyi amaçlayan tarama modelinde bir araştırmadır.

Tarama modelleri, geçmişte ya da halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır. Onları herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez (Karasar, 2012). Bu araştırma da, okul öncesi ve sınıf öğretmenlerinin müzelerde uygulanan eğitim etkinliklerine ilişkin görüşlerinin var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçladığı için, araştırma modeli olarak tarama modeli seçilmiştir.

3.2. Araştırmanın Evreni ve Örnekleme

Araştırmanın evrenini, 2013-2014 eğitim- öğretim yılında İstanbul ili Avrupa Yakası sınırları içinde bulunan Milli Eğitim Bakanlığına bağlı resmi- özel ilkokullarında görev yapmakta olan okul öncesi ve sınıf öğretmenlerinden müze etkinliklerine katılanlar oluşturmuştur. 650 öğretmenin tamamına ulaşılmaya çalışılarak, anket için 25 okul belirlenmiş, tesadüfi oransız küme örnekleme yöntemi ile toplam 20 okulda uygulama gerçekleştirilmiştir. Bu okullar seçilirken Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlı özel ve resmi okullar olması ve müze gezileri düzenleme sayıları göz önünde bulundurularak belirlenmiştir. Sonuçta 224 devlette çalışan 96 özel kurumlarda çalışan olmak üzere 320 öğretmene anket uygulaması gerçekleştirilmiştir.

3. 3. Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada “Bireyi tanıma formu” ve “Eğitimde Müze Etkinliklerine İlişkin Görüşler Anketi” kullanılmıştır.

3.3.1. Bireyi Tanıma Formu

Bireyi tanıma formu, araştırmacı tarafından öğretmenlerin bazı demografik bilgilerini elde etmek için hazırlanmıştır. Cinsiyet, yaş, çalıştığı okul türü, branş, görev biçimi, öğrenim durumu, mesleki kıdem, müzelere gitme sıklığına yönelik soruları içermektedir (EK1).

3.3.2. Eğitimde Müze Etkinliklerine İlişkin Görüşler Anketi

Araştırmacı tarafından hazırlanan Eğitimde Müze Etkinliklerine İlişkin ankette 32 madde yer almaktadır. Anket, Likert tipi 5’li dereceleme ölçeği şeklinde dir. Her maddenin karşısında “kesinlikle katılmıyorum”, “katılmıyorum”, “kararsızım”, “katılıyorum”, “kesinlikle katılıyorum” şeklinde 5 seçenek bulunmaktadır. Anket geliştirilirken benzer literatür taramaları yapılarak, benzer araştırmaların incelenmesi sağlanmış, uzmanlarla görüşülmüş, ölçme ve değerlendirme uzmanları tarafından da kontrolleri sağlanmıştır. (EK2).

3. 4. Verilerin Toplanması

Araştırmaya başlamadan önce gerekli olan yasal izin Milli Eğitim Bakanlığı’ndan alınacak, çalışma grubunu oluşturan Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı İstanbul ili Avrupa Yakasında yer alan okullara izin belgesi ulaşılmıştır. Araştırmacı öğretmenlere, “Anketin, okul öncesi ve sınıf öğretmenlerinin müzelerde uygulanan eğitim etkinliklerine İlişkin tutumlarını incelemeyi amaçladığını” yazılı olarak açıklamıştır. Araştırmacı, araştırmaya katılmak istemeyen öğretmenlere anket formunu vermemiş, anketi uygulamak isteyen öğretmenlere ise anketin gerçeğe uygun ve eksiksiz bir biçimde doldurulması için bilgilendirmelerde bulunmuştur. Öğretmenler tarafından doldurulan ölçekler bir araya getirilerek, veri toplama süreci sonlandırılmıştır.

3.5. Verilerin Çözümlemesi

Verilerin toplanması işlemi ve kapsam dışı bırakılan verilerin belirlenmesi tamamlandıktan sonra, tüm veriler bilgisayarda kodlanmış, ardından istatistiksel çözümlenmeler yapılmıştır. Öncelikle araştırma grubunu oluşturan öğretmenlerin demografik özelliklerini betimleyici frekans ve yüzde dağılımları çıkarılmış, sonra Eğitimde Müze Etkinliklerine ilişkin Görüşler Anketine verilen cevaplar ile demografik değişkenlere ait çapraz tablolar hazırlanmıştır.

Elde edilen veriler bilgisayarda SPSS 15.00 programında çözümlenmiş bulgular araştırmanın amaçlarına uygun olarak tablolar halinde sunulmuştur.

IV. BÖLÜM

4. BULGULAR

Bu bölümde anket uygulaması sonucu elde edilen veriler değerlendirilmektedir. İlk olarak araştırmaya katılan okulöncesi ve sınıf öğretmenlerin demografik özelliklerine ait bulgu ve yorumlar, ardından müzelerde uygulatılan etkinliklere ait demografik bilgiler sunulmakta ve son olarak da anket maddelerine verilen cevaplarla yapılan çapraz tablolara yer verilmektedir.

4.1. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerine Ait Demografik Değişkenler için Frekans ve Yüzde Değerleri

Bu bölümde araştırmaya katılan okulöncesi ve sınıf öğretmenlerine ait cinsiyet, çalıştığı okul türü, branşı, görev biçimi, yaşı, mesleki kıdemi, öğrenim durumu ve ortalama olarak bir eğitim öğretim yılı içerisinde müzelere gidiş sayısı ile ilgili demografik değişkenlere ait frekans ve yüzde dağılımları tablolar halinde gösterilmektedir.

Çizelge 4.1.1. Cinsiyet Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Cinsiyet	f	%	%geç	%yığ
Kadın	247	77,2	77,2	77,2
Erkek	73	22,8	22,8	100,0
Toplam	320	100,0	100,0	

Çizelge 4.1.1’de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin 247’si (% 77,2) kadın, 73’ü (% 22,8) erkektir.

Çizelge 4.1.2. Okul Türü Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

okul türü	f	%	%geç	%yığ
Devlet okulu	224	70,0	70,0	70,0
Özel okul	96	30,0	30,0	100,0
Toplam	320	100,0	100,0	

Çizelge 4.1.2’de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan okulların 224’ü (% 70,0) devlet okulu, 96’sı (% 30,0) özel okuldur.

Çizelge 4.1.3. Branş Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Branş	f	%	%geç	%yığ
Okulöncesi	176	55,0	55,0	55,0
Sınıf Öğretmeni	144	45,0	45,0	100,0
Toplam	320	100,0	100,0	

Çizelge 4.1.3'te görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin 176'sı (% 55,0) okulöncesi öğretmeni, 144'ü (% 45,0) sınıf öğretmenidir.

Çizelge 4.1.4. Görev Biçimi Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Görev Biçimi	f	%	%geç	%yığ
Kadrolu	218	68,1	68,1	68,1
Ücretli	102	31,9	31,9	100,0
Toplam	320	100,0	100,0	

Çizelge 4.1.4'te görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin 218'i (% 68,1) kadrolu, 102'si (% 31,9) ücretli öğretmendir.

Çizelge 4.1.5. Yaş Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Yaş	f	%	%geç	%yığ
21-31	154	48,1	48,1	48,1
32-41	113	35,3	35,3	83,4
42-52	44	13,8	13,8	97,2
52 ve üzeri	9	2,8	2,8	100,0
Toplam	320	100,0	100,0	

Çizelge 4.1.5'te görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin 154'ü (% 48,1) 21-31 yaş aralığında, 113'ü (% 35,3) 32-41 yaş aralığında, 44'ü (% 13,8) 42-52 yaş aralığında, 9'u (% 2,8) 52 ve üzeri yaş aralığındadır.

Çizelge 4.1.6. Mesleki Kıdem Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Mesleki Kıdem	f	%	%geç	%yığ
1 yıldan az	18	5,6	5,6	5,6
1-5 yıl	113	35,3	35,3	40,9
6-10 yıl	103	32,2	32,2	73,1
11 yıl ve üzeri	86	26,9	26,9	100,0
Toplam	320	100,0	100,0	

Çizelge 4.1.6’da görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin 18’i (% 5,6) 1 yıldan az, 113’ü (% 35,3) 1-5 yıl, 103’ü (% 32,2) 6-10 yıl, 86’sı (% 26,9) 11 yıl ve üzeri, 9’u (% 2,8) 52 ve üzeri mesleki kıdeme sahiptir.

Çizelge 4.1.7. Öğrenim Durumu Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Öğrenim Durumu	f	%	%geç	%yığ
lise	21	6,6	6,6	6,6
ön lisans	19	5,9	5,9	12,5
lisans	249	77,8	77,8	90,3
yüksek lisans	31	9,7	9,7	100,0
Toplam	320	100,0	100,0	

Çizelge 4.1.7’de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerin 21’i (% 6,6) lise, 19’u (%5,9) ön lisans, 249’u (% 77,8) lisans, 31’i (% 9,7) yüksek lisans okumuştur.

Çizelge 4.1.8. Müzeye Gidiş Sayısı Değişkeni İçin Frekans ve Yüzde Değerleri

Müzeye gidiş sayısı	f	%	%geç	%yığ
1-5	257	80,3	80,3	80,3
6-10	52	16,3	16,3	96,6
10 dan fazla	11	3,4	3,4	100,0
Toplam	320	100,0	100,0	

Çizelge 4.1.8’de görüldüğü üzere, örneklem grubunu oluşturan öğretmenlerden bir eğitim öğretim 257’si (% 80,3) 1-5 arasında, 52’si (%16,3) 6-10 arasında, 11’i (% 3,4) 10’dan fazla kez müzeye gitmektedir.

4.2. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Anket Maddelerine Verdikleri Cevaplara Göre Frekans ve Yüzde Değerleri

Bu bölümde okulöncesi ve sınıf öğretmenlerinin anket maddelerine verdikleri cevaplara göre frekans ve yüzde değerleri tablolarına yer verilmiştir.

Çizelge 4.2.1. “Müze Gezilerinin Öğrencilerde Müze Bilincini Kazandırmaya Yönelik Davranışları Desteklediğini Düşünüyorum” İfadesine Verilen Cevaplar

	f	%	%geç	%yığ
Katılmıyorum	3	,9	,9	,9
Kararsızım	9	2,8	2,8	3,8
Katılıyorum	159	49,7	49,7	53,4
Kesinlikle Katılıyorum	149	46,6	46,6	100,0
Toplam	320	100,0	100,0	

Çizelge 4.2.1.'de görüldüğü üzere, örneklem grubunun müze gezilerinin öğrencilerde müze bilincini kazandırmaya yönelik davranışları desteklediğini düşünme durumuna göre dağılımı tabloda incelenmiştir. Buna göre araştırmaya katılan öğretmenlerin 149'u(% 46,6) kesinlikle katılıyorum, 159'u (% 49,7) katılıyorum, 9'u (% 2,8) kararsızım, 3'ü (% ,9) katılmıyorum cevabını vermişlerdir.

Çizelge 4.2.2. “Müzede Gerçekleştirilen Etkinliklerin Hangi Amaca Hizmet Ettiğinin Farkındayım” İfadesine Verilen Cevaplar

	f	%	%geç	%yığ
Katılmıyorum	2	,6	,6	,6
Kararsızım	12	3,8	3,8	4,4
Katılıyorum	164	51,3	51,3	55,6
Kesinlikle Katılıyorum	142	44,4	44,4	100,0
Toplam	320	100,0	100,0	

Çizelge 4.2.2.'de görüldüğü üzere, örneklem grubunun müzede gerçekleştirilen etkinliklerin hangi amaca hizmet ettiğinin farkındalığı durumuna göre dağılımı tabloda incelenmiştir. Buna göre araştırmaya katılan öğretmenlerin 142'si (% 44,4) kesinlikle katılıyorum, 164'ü (% 51,3) katılıyorum, 12'si (% 3,8) kararsızım, 2'si (% ,6) katılmıyorum cevabını vermişlerdir.

Çizelge 4.2.3. “Müzelerde Uygulatılan Etkinliklerin Hangi Yöntem ve Tekniklerle Uygulandığını Biliyorum” İfadesine Verilen Cevaplar

	f	%	%geç	%yığ
Kesinlikle Katılmıyorum	1	,3	,3	,3
Katılmıyorum	9	2,8	2,8	3,1
Kararsızım	71	22,2	22,2	25,3
Katılıyorum	155	48,4	48,4	73,8
Kesinlikle Katılıyorum	84	26,3	26,3	100,0
Toplam	320	100,0	100,0	

Çizelge 4.2.3.’de görüldüğü üzere, müzelerde uygulatılan etkinliklerin hangi yöntem ve tekniklerle uygulandığını bildiği durumuna göre dağılımı tabloda incelenmiştir. Buna göre araştırmaya katılan öğretmenlerin 84’ü (% 26,3) kesinlikle katılıyorum, 155’i (% 48,4) katılıyorum, 71’i (% 22,2) kararsızım, 9’u (% 9,9) katılmıyorum, 1’i (% ,3) kesinlikle katılmıyorum cevabını vermişlerdir.

Çizelge 4.2.4. “Müzelerde Uygulanan Eğitim Etkinlikleriyle İlgili Uygulamalardan Haberdarım” İfadesine Verilen Cevaplar

	f	%	%geç	%yığ
Kesinlikle Katılmıyorum	3	,9	,9	,9
Katılmıyorum	35	10,9	10,9	11,9
Kararsızım	64	20,0	20,0	31,9
Katılıyorum	158	49,4	49,4	81,3
Kesinlikle Katılıyorum	60	18,8	18,8	100,0
Toplam	320	100,0	100,0	

Çizelge 4.2.4.’de görüldüğü üzere, müzelerde uygulanan eğitim etkinlikleriyle ilgili uygulamalardan haberdarlık durumuna göre dağılımı tabloda incelenmiştir. Buna göre araştırmaya katılan öğretmenlerin 60’ı (% 18,8) kesinlikle katılıyorum, 158’i (% 49,4) katılıyorum, 64’ü (% 20,0) kararsızım, 35’i (% 10,9) katılmıyorum, 3’ü (% ,9) kesinlikle katılmıyorum cevabını vermişlerdir.

Çizelge 4.2.5. Müze Gezileri Sırasında Uygulanan Etkinliklerin, Aktif Katılımı Artıracağını Düşüncesi Durumuna Göre Dağılımı

	f	%	%geç	%yığ
Kesinlikle Katılmıyorum	1	,3	,3	,3
Katılmıyorum	2	,6	,6	,9
Kararsızım	10	3,1	3,1	4,1
Katılıyorum	155	48,4	48,4	52,5
Kesinlikle Katılıyorum	152	47,5	47,5	100,0
Toplam	320	100,0	100,0	

Çizelge 4.2.5.'de görüldüğü üzere, müze gezileri sırasında uygulanan etkinliklerin, aktif katılımı artıracağını düşüncesi durumuna göre dağılımı tabloda incelenmiştir. Buna göre araştırmaya katılan öğretmenlerin 152'si (% 47,5) kesinlikle katılıyorum, 155'i (% 48,4) katılıyorum, 10'u (% 3,1) kararsızım, 2'si (% ,6) katılmıyorum, 1'ü (% ,3) kesinlikle katılmıyorum cevabını vermişlerdir.

Çizelge 4.2.6. “Müzelerde Uygulanan Etkinliklerin Öğrencilerin Yaratıcılıklarını Geliştirdiğini Düşünüyorum” İfadesine Verilen Cevaplar

	f	%	%geç	%yığ
Katılmıyorum	3	,9	,9	,9
Kararsızım	11	3,4	3,4	4,4
Katılıyorum	144	45,0	45,0	49,4
Kesinlikle Katılıyorum	162	50,6	50,6	100,0
Toplam	320	100,0	100,0	

4.2.6.'de görüldüğü üzere, müze gezileri sırasında uygulanan etkinliklerin, aktif katılımı artıracağını düşüncesi durumuna göre dağılımı tabloda incelenmiştir. Buna göre araştırmaya katılan öğretmenlerin 162'si (% 50,6) kesinlikle katılıyorum, 144'ü (% 45,0) katılıyorum, 11'i (% 3,4) kararsızım, 3'ü (% ,9) katılmıyorum cevabını vermişlerdir.

Çizelge 4.2.7. “Müzelerde Uygulanan Etkinlikler Farklı Kültürleri Tanırken Empati Duygusunun Da Gelişimine Katkı Sağlar” İfadesine Verilen Cevaplar

	f	%	%geç	%yığ
Katılmıyorum	3	,9	,9	,9
Kararsızım	27	8,4	8,4	9,4
Katılıyorum	137	42,8	42,8	52,2
Kesinlikle Katılıyorum	153	47,8	47,8	100,0
Toplam	320	100,0	100,0	

Çizelge 4.2.7.’de görüldüğü üzere, müzelerde uygulanan etkinlikler farklı kültürleri tanırken empati duygusunun da gelişimine katkı sağladığı durumuna göre dağılımı tabloda incelenmiştir. Buna göre araştırmaya katılan öğretmenlerin 153’ü (% 47,8) kesinlikle katılıyorum, 137’si (% 42,8) katılıyorum, 27’si (% 8,4) kararsızım, 3’ü (% ,9) katılmıyorum cevabını vermişlerdir.

Çizelge 4.2.8. “Müzelerde Uygulanan Etkinliklerin Sosyal İlişkileri ve İletişimlerini Zenginleştirdiğini Düşünüyorum” İfadesine Verilen Cevaplar

	f	%	%geç	%yığ
Katılmıyorum	2	,6	,6	,6
Kararsızım	15	4,7	4,7	5,3
Katılıyorum	152	47,5	47,5	52,8
Kesinlikle Katılıyorum	151	47,2	47,2	100,0
Toplam	320	100,0	100,0	

Çizelge 4.2.8.’da görüldüğü üzere, müzelerde uygulanan etkinliklerin sosyal ilişkileri ve iletişimlerini zenginleştirdiğini düşüncesi durumuna göre dağılımı tabloda incelenmiştir. Buna göre araştırmaya katılan öğretmenlerin 151’i (% 47,2) kesinlikle katılıyorum, 152’si (% 47,5) katılıyorum, 15’i (% 4,7) kararsızım, 2’si (% ,6) katılmıyorum cevabını vermişlerdir.

Çizelge 4.2.9. “Müzelerde Uygulanan Etkinliklerin Öğrencilerde Herhangi Bir Farkındalık Yaratmadığını Düşünüyorum” İfadesine Verilen Cevaplar

	f	%	%geç	%yığ
Kesinlikle Katılmıyorum	126	39,4	39,4	39,4
Katılmıyorum	151	47,2	47,2	86,6
Kararsızım	18	5,6	5,6	92,2
Katılıyorum	14	4,4	4,4	96,6
Kesinlikle Katılıyorum	11	3,4	3,4	100,0
Toplam	320	100,0	100,0	

Çizelge 4.2.9.’da görüldüğü üzere, müzelerde uygulanan etkinliklerin öğrencilerde herhangi bir farkındalık yaratmadığı düşüncesi durumuna göre dağılımı tabloda incelenmiştir. Buna göre araştırmaya katılan öğretmenlerin 11’i (% 3,4) kesinlikle katılıyorum, 14’ü (% 4,4) katılıyorum, 18’i (% 5,6) kararsızım, 151’i (% 47,2) katılmıyorum, 126’sı (% 39,4) kesinlikle katılmıyorum cevabını vermişlerdir.

Çizelge 4.2.10. “Müzelerde Uygulanan Etkinlikler Sayesinde Farklı Kültürleri Tanıyarak, Kültürel Değerlerini Koruma Bilincini Daha Çabuk Kazanacakları Düşünüyorum” İfadesine Verilen Cevaplar

	f	%	%geç	%yığ
Kesinlikle Katılmıyorum	1	,3	,3	,3
Katılmıyorum	2	,6	,6	,9
Kararsızım	10	3,1	3,1	4,1
Katılıyorum	189	59,1	59,1	63,1
Kesinlikle Katılıyorum	118	36,9	36,9	100,0
Toplam	320	100,0	100,0	

Çizelge 4.2.10.’de görüldüğü üzere, müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde farklı kültürleri tanıyarak, kültürel değerlerini koruma bilincini daha çabuk kazanacakları düşüncesi durumuna göre dağılımı tabloda incelenmiştir. Buna göre araştırmaya katılan öğretmenlerin 118’i (% 36,9) kesinlikle katılıyorum, 189’u (% 59,1) katılıyorum, 10’u (% 3,1) kararsızım, 2’si (% ,6) katılmıyorum, 1’i (% ,3) kesinlikle katılmıyorum cevabını vermişlerdir.

Çizelge 4.2.11. “Müzelerde Uygulanan Etkinlikler Sayesinde Öğrencilerin Farklı Kültürleri Severek Öğrenebileceklerini Düşünüyorum” İfadesine Verilen Cevaplar

	f	%	%geç	%yığ
Katılmıyorum	1	,3	,3	,3
Kararsızım	14	4,4	4,4	4,7
Katılıyorum	166	51,9	51,9	56,6
Kesinlikle Katılıyorum	139	43,4	43,4	100,0
Toplam	320	100,0	100,0	

Çizelge 4.2.11.’de görüldüğü üzere, müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde öğrencilerin farklı kültürleri severek öğrenebileceklerini düşüncesi durumuna göre dağılımı tabloda incelenmiştir. Buna göre araştırmaya katılan öğretmenlerin 139’u (% 43,4) kesinlikle katılıyorum, 166’sı (% 51,9) katılıyorum, 14’ü (% 4,4) kararsızım, 1’i (% ,3) katılmıyorum cevabını vermişlerdir.

Çizelge 4.2.12. “Müzelerde Uygulanan Farklı Eğitim Etkinlikleriyle Kitaplardan Edindiği Bilgileri Farklı Yollarla Geliştirme Fırsatı Bulabileceği Düşünüyorum” İfadesine Verilen Cevaplar

	f	%	%geç	%yığ
Katılmıyorum	2	,6	,6	,6
Kararsızım	9	2,8	2,8	3,4
Katılıyorum	164	51,3	51,3	54,7
Kesinlikle Katılıyorum	145	45,3	45,3	100,0
Toplam	320	100,0	100,0	

Çizelge 4.2.12.’de görüldüğü üzere, müzelerde uygulanan farklı eğitim etkinlikleriyle kitaplardan edindiği bilgileri farklı yollarla geliştirme fırsatı bulabileceği düşüncesi durumuna göre dağılımı tabloda incelenmiştir. Buna göre araştırmaya katılan öğretmenlerin 145’i (% 45,3) kesinlikle katılıyorum, 164’ü (% 51,3) katılıyorum, 9’u (% 2,8) kararsızım, 2’si (% ,6) katılmıyorum cevabını vermişlerdir.

Çizelge 4.2.13. “Müzelerde Uygulanan Etkinlikler Sayesinde Müzelerde Bulunan Nesnelere, Günümüzdeki Nesnelere Arasındaki Farklılıkları ve Benzerlikleri Daha Net Tanımlayabileceği Düşünüyorum” İfadesine Verilen Cevaplar

	f	%	%geç	%yığ
Katılmıyorum	3	,9	,9	,9
Kararsızım	6	1,9	1,9	2,8
Katılıyorum	175	54,7	54,7	57,5
Kesinlikle Katılıyorum	136	42,5	42,5	100,0
Toplam	320	100,0	100,0	

Çizelge 4.2.13.’de görüldüğü üzere, müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde müzelerde bulunan nesnelere, günümüzdeki nesnelere arasındaki farklılıkları ve benzerlikleri daha net tanımlayabileceği düşüncesi durumuna göre dağılımı tabloda incelenmiştir. Buna göre araştırmaya katılan öğretmenlerin 136’sı (% 42,5) kesinlikle katılıyorum, 175’i (% 54,7) katılıyorum, 6’sı (% 1,9) kararsızım, 3’ü (% ,9) katılmıyorum cevabını vermişlerdir.

Çizelge 4.2.14. “Müzelerde Uygulanan Yaratıcı Etkinliklerin Öğrencilerin Gelişimleri Açısından Faydalı Olduğu Düşünüyorum” İfadesine Verilen Cevaplar

	f	%	%geç	%yığ
Kesinlikle Katılmıyorum	1	,3	,3	,3
Katılmıyorum	2	,6	,6	,9
Kararsızım	8	2,5	2,5	3,4
Katılıyorum	161	50,3	50,3	53,8
Kesinlikle Katılıyorum	148	46,3	46,3	100,0
Toplam	320	100,0	100,0	

Çizelge 4.2.14.’de görüldüğü üzere, müzelerde uygulanan yaratıcı etkinliklerin öğrencilerin gelişimleri açısından faydalı olduğu düşüncesi durumuna göre dağılımı tabloda incelenmiştir. Buna göre araştırmaya katılan öğretmenlerin 148’i (% 46,3) kesinlikle katılıyorum, 161’i (% 50,3) katılıyorum, 8’i (% 2,5) kararsızım, 2’si (% ,6) katılmıyorum, 1’i (% ,3) kesinlikle katılmıyorum cevabını vermişlerdir.

Çizelge 4.2.15. “Müze Gezileri Sırasında (Rehber olmadığında) Öğrencilere Farklı Öğretim Tekniklerini De Kullanarak Geziyi Daha Kalıcı Hale Getirmeye Çalışırım (Rol oynama, farklı oyunlar, film gösterimi vs.)” İfadesine Verilen Cevaplar

	f	%	%geç	%yığ
Kesinlikle Katılmıyorum	9	2,8	2,8	2,8
Katılmıyorum	37	11,6	11,6	14,4
Kararsızım	82	25,6	25,6	40,0
Katılıyorum	120	37,5	37,5	77,5
Kesinlikle Katılıyorum	72	22,5	22,5	100,0
Toplam	320	100,0	100,0	

Çizelge 4.2.15.’da görüldüğü üzere, müze gezileri sırasında (Rehber olmadığında) öğrencilere farklı öğretim tekniklerini de kullanarak geziyi daha kalıcı hale getirmeye çalışma (Rol oynama, farklı oyunlar, film gösterimi vs.) durumuna göre dağılımı tabloda incelenmiştir. Buna göre araştırmaya katılan öğretmenlerin 72’si (% 22,5) kesinlikle katılıyorum, 120’si (% 37,5) katılıyorum, 82’si (% 25,6) kararsızım, 37’si (% 11,6) katılmıyorum, 9’u (% 2,8) kesinlikle katılmıyorum cevabını vermişlerdir.

4.2.16. “Gezi Öncesinde Gezi Hakkında Öğrencilere Ön Bilgi Vermenin Öğrenileceklerin Etkililiğini Arttıracaklarını Düşünüyorum” İfadesine Verilen Cevaplar

	f	%	%geç	%yığ
Katılmıyorum	2	,6	,6	,6
Kararsızım	3	,9	,9	1,6
Katılıyorum	139	43,4	43,4	45,0
Kesinlikle Katılıyorum	176	55,0	55,0	100,0
Toplam	320	100,0	100,0	

4.2.16.’de görüldüğü üzere, gezi öncesinde gezi hakkında öğrencilere ön bilgi vermenin öğrenileceklerin etkililiğini arttıracaklarını düşünme durumuna göre dağılımı tabloda incelenmiştir. Buna göre araştırmaya katılan öğretmenlerin 176’sı (% 55,0) kesinlikle katılıyorum, 139’u (% 43,4) katılıyorum, 3’ü (% ,9) kararsızım, 2’si (% ,6) katılmıyorum cevabını vermişlerdir.

4.2.17. “Müzelerde Uygulanan Etkinlikler Sayesinde Öğrencilerin Müzelerden Keyif Alabilecekleri Yerler Haline Dönüşebileceğini Düşünüyorum” İfadesine Verilen Cevaplar

	f	%	%geç	%yığ
Katılmıyorum	2	,6	,6	,6
Kararsızım	10	3,1	3,1	3,8
Katılıyorum	124	38,8	38,8	42,5
Kesinlikle Katılıyorum	184	57,5	57,5	100,0
Toplam	320	100,0	100,0	

4.2.17.'de görüldüğü üzere, müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde öğrencilerin müzelerden keyif alabilecekleri yerler haline dönüşebileceğini düşünme durumuna göre dağılımı tabloda incelenmiştir. Buna göre araştırmaya katılan öğretmenlerin 184'ü (% 57,5) kesinlikle katılıyorum, 124'ü (% 38,8) katılıyorum, 10'u (% 3,1) kararsızım, 2'si (% ,6) katılmıyorum cevabını vermişlerdir.

4.2.18. “Müzelerde Uygulanan Etkinlikler Sayesinde Öğrencilerin Mantık, Gözlem, Hayal Gücü ve Beğeni Duygularını Geliştirdiğini Düşünüyorum” İfadesine Verilen Cevaplar

	f	%	%geç	%yığ
Katılmıyorum	0	0,0	0,0	0,0
Kararsızım	9	2,6	2,8	2,8
Katılıyorum	131	37,4	40,9	43,8
Kesinlikle Katılıyorum	180	51,4	56,3	100,0
Toplam	320	91,4	100,0	

4.2.18.'de görüldüğü üzere, müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde öğrencilerin müzelerden keyif alabilecekleri yerler haline dönüşebileceğini düşünme durumuna göre dağılımı tabloda incelenmiştir. Buna göre araştırmaya katılan öğretmenlerin 180'i (% 51,4) kesinlikle katılıyorum, 131'i (% 37,4) katılıyorum, 9'u (% 2,6) kararsızım cevabını vermişlerdir.

4.2.19. “Müzelerde Uygulatılan Etkinliklerin Dikkat Toplamayı Zorlaştırdığını Düşünüyorum” İfadesine Verilen Cevaplar

	f	%	%geç	%yığ
Kesinlikle Katılmıyorum	96	30,0	30,0	30,0
Katılmıyorum	151	47,2	47,2	77,2
Kararsızım	42	13,1	13,1	90,3
Katılıyorum	21	6,6	6,6	96,9
Kesinlikle Katılıyorum	10	3,1	3,1	100,0
Toplam	320	100,0	100,0	

4.2.19.'de görüldüğü üzere, müzelerde uygulatılan etkinliklerin dikkat toplamayı zorlaştırdığını düşünme durumuna göre dağılımı tabloda incelenmiştir. Buna göre araştırmaya katılan öğretmenlerin 10'u (% 3,1) kesinlikle katılıyorum, 21'i (% 6,6) katılıyorum, 42'si (% 13,1) kararsızım, 151'i (% 47,2) katılmıyorum, 96'sı (%30,0) kesinlikle katılmıyorum cevabını vermişlerdir.

4.2.20. “Müzelerde Uygulatılan Etkinlikler Sayesinde Orada Geçirilen Sınırlı Zamanın Daha Verimli Hale Geldiğini Düşünüyorum” İfadesine Verilen Cevaplar

	f	%	%geç	%yığ
Katılmıyorum	4	1,3	1,3	1,3
Kararsızım	27	8,4	8,4	9,7
Katılıyorum	198	61,9	61,9	71,6
Kesinlikle Katılıyorum	91	28,4	28,4	100,0
Toplam	320	100,0	100,0	

4.2.20.'de görüldüğü üzere, müzelerde uygulatılan etkinlikler sayesinde orada geçirilen sınırlı zamanın daha verimli hale geldiğini düşünme durumuna göre dağılımı tabloda incelenmiştir. Buna göre araştırmaya katılan öğretmenlerin 91'i (% 28,4) kesinlikle katılıyorum, 198'i (% 61,9) katılıyorum, 27'si (% 8,4) kararsızım, 4'ü (% 1,3) katılmıyorum cevabını vermişlerdir.

4.2.21. “Müzelerde Uygulanan Etkinliklerden Yaratıcı Dramanın, Eserlerin ve Kişilerin Daha İyi Tanınmasını Sağlayacağını Düşünüyorum” İfadesine Verilen Cevaplar

	f	%	%geç	%yığ
Katılmıyorum	1	,3	,3	,3
Kararsızım	10	3,1	3,1	3,4
Katılıyorum	173	54,1	54,1	57,5
Kesinlikle Katılıyorum	136	42,5	42,5	100,0
Toplam	320	100,0	100,0	

4.2.21.'de görüldüğü üzere, müzelerde uygulanan etkinliklerden yaratıcı dramanın, eserlerin ve kişilerin daha iyi tanınmasını sağlayacağını düşünme durumuna göre dağılımı tabloda incelenmiştir. Buna göre araştırmaya katılan öğretmenlerin 136'sı (% 42,5) kesinlikle katılıyorum, 173'ü (% 54,1) katılıyorum, 10'u (% 3,1) kararsızım, 1'i (% ,3) katılmıyorum cevabını vermişlerdir.

4.2.22. “Müzelerde Uygulatılan Etkinliklerin Sadece Orada Eğlenceli Vakit Geçirmek Amacıyla Yapıldığını Düşünüyorum” İfadesine Verilen Cevaplar

	f	%	%geç	%yığ
Kesinlikle Katılmıyorum	103	32,2	32,2	32,2
Katılmıyorum	135	42,2	42,2	74,4
Kararsızım	42	13,1	13,1	87,5
Katılıyorum	27	8,4	8,4	95,9
Kesinlikle Katılıyorum	13	4,1	4,1	100,0
Toplam	320	100,0	100,0	

4.2.22.'de görüldüğü üzere, müzelerde uygulatılan etkinliklerin sadece orada eğlenceli vakit geçirmek amacıyla yapıldığını düşünme durumuna göre dağılımı tabloda incelenmiştir. Buna göre araştırmaya katılan öğretmenlerin 13'ü (% 4,1) kesinlikle katılıyorum, 27'si (% 8,4) katılıyorum, 42'si (% 13,1) kararsızım, 135'i (% 42,2) katılmıyorum, 103'ü (%32,2) kesinlikle katılmıyorum cevabını vermişlerdir.

4.2.23. “Okullarda Bu Çalışmalarla İlgili Daha Fazla Duyuru Yapılması Gerekliğini Düşünüyorum” İfadesine Verilen Cevaplar

	f	%	%geç	%yığ
Kesinlikle Katılmıyorum	2	,6	,6	,6
Katılmıyorum	2	,6	,6	1,3
Kararsızım	5	1,6	1,6	2,8
Katılıyorum	163	50,9	50,9	53,8
Kesinlikle Katılıyorum	148	46,3	46,3	100,0
Toplam	320	100,0	100,0	

4.2.23.'de görüldüğü üzere, okullarda bu çalışmalarla ilgili daha fazla duyuru yapılması gerektiğini düşünme durumuna göre dağılımı tabloda incelenmiştir. Buna göre araştırmaya katılan öğretmenlerin 148'i (% 46,3) kesinlikle katılıyorum, 163'ü (% 50,9) katılıyorum, 5'i (% 1,6) kararsızım, 2'si (% ,6) katılmıyorum, 2'ü (% ,6) kesinlikle katılmıyorum cevabını vermişlerdir.

4.2.24. “Öğrencilerin Eğitimlerinde Müzecilik Derslerinin Seçmeli Ders Olarak Verilmesini Desteklerim” İfadesine Verilen Cevaplar

	f	%	%geç	%yığ
Kesinlikle Katılmıyorum	1	,3	,3	,3
Katılmıyorum	9	2,8	2,8	3,1
Kararsızım	56	17,5	17,5	20,6
Katılıyorum	145	45,3	45,3	65,9
Kesinlikle Katılıyorum	109	34,1	34,1	100,0
Toplam	320	100,0	100,0	

4.2.24.'de görüldüğü üzere, öğrencilerin eğitimlerinde müzecilik derslerinin seçmeli ders olarak verilmesini destekleme durumuna göre dağılımı tabloda incelenmiştir. Buna göre araştırmaya katılan öğretmenlerin 109'u (% 34,1) kesinlikle katılıyorum, 145'i (% 45,3) katılıyorum, 56'sı (% 17,5) kararsızım, 9'u (% 2,8) katılmıyorum, 1'i (% ,3) kesinlikle katılmıyorum cevabını vermişlerdir.

4.2.25. “Öğrencilerin Eğitimlerinde Müzelere İlgilerini Artırıcı Çalışmalar Yapılması Gerekir” İfadesine Verilen Cevaplar

	f	%	%geç	%yığ
Katılmıyorum	1	,3	,3	,3
Kararsızım	19	5,9	5,9	6,3
Katılıyorum	149	46,6	46,6	52,8
Kesinlikle Katılıyorum	151	47,2	47,2	100,0
Toplam	320	100,0	100,0	

4.2.25.'de görüldüğü üzere, öğrencilerin eğitimlerinde müzelere ilgilerini artırıcı çalışmalar yapılması gerektiği durumuna göre dağılımı tabloda incelenmiştir. Buna göre araştırmaya katılan öğretmenlerin 151'i (% 47,2) kesinlikle katılıyorum, 149'u (% 46,6) katılıyorum, 19'u (% 5,9) kararsızım, 1'u (% ,3) katılmıyorum cevabını vermişlerdir.

4.2.26. “Müze Gezilerine Ön Hazırlık Yapma Konusunda Derslerimden Zaman Ayırmaktan Hoşlanmam” İfadesine Verilen Cevaplar

	f	%	%geç	%yığ
Kesinlikle Katılmıyorum	103	32,2	32,2	32,2
Katılmıyorum	169	52,8	52,8	85,0
Kararsızım	24	7,5	7,5	92,5
Katılıyorum	19	5,9	5,9	98,4
Kesinlikle Katılıyorum	5	1,6	1,6	100,0
Toplam	320	100,0	100,0	

4.2.26.'de görüldüğü üzere, müze gezilerine ön hazırlık yapma konusunda derslerimden zaman ayırmaktan hoşlanmama durumuna göre dağılımı tabloda incelenmiştir. Buna göre araştırmaya katılan öğretmenlerin 5'i (% 1,6) kesinlikle katılıyorum, 19'u (% 5,9) katılıyorum, 24'ü (% 7,5) kararsızım, 169'u (% 52,8) katılmıyorum, 103'ü (%32,2) kesinlikle katılmıyorum cevabını vermişlerdir.

4.2.27. “Plan Hazırlarken Müze Gezilerine Periyodik Olarak Yer Vermenin Faydalı Olacağını Düşünüyorum” İfadesine Verilen Cevaplar

	f	%	%geç	%yığ
Katılmıyorum	4	1,3	1,3	1,3
Kararsızım	21	6,6	6,6	7,8
Katılıyorum	195	60,9	60,9	68,8
Kesinlikle Katılıyorum	100	31,3	31,3	100,0
Toplam	320	100,0	100,0	

4.2.27.’de görüldüğü üzere, plan hazırlarken müze gezilerine periyodik olarak yer vermenin faydalı olacağını düşünme durumuna göre dağılımı tabloda incelenmiştir. Buna göre araştırmaya katılan öğretmenlerin 100’ü (% 31,3) kesinlikle katılıyorum, 195’i (% 60,9) katılıyorum, 21’i (% 6,6) kararsızım, 4’ü (% 1,3) katılmıyorum cevabını vermişlerdir.

4.2.28. “Müzelerde Uygulatılan Etkinlikler Sayesinde Öğrencilerin Tarihlerini Eğlenerek Öğrenecekleri Kanaatindeyim” İfadesine Verilen Cevaplar

	f	%	%geç	%yığ
Katılmıyorum	1	,3	,3	,3
Kararsızım	11	3,4	3,4	3,8
Katılıyorum	175	54,7	54,7	58,4
Kesinlikle Katılıyorum	133	41,6	41,6	100,0
Toplam	320	100,0	100,0	

4.2.28.’da görüldüğü üzere, müzelerde uygulatılan etkinlikler sayesinde öğrencilerin tarihlerini eğlenerek öğrenecekleri kanaati durumuna göre dağılımı tabloda incelenmiştir. Buna göre araştırmaya katılan öğretmenlerin 133’ü (% 41,6) kesinlikle katılıyorum, 175’i (% 54,7) katılıyorum, 11’i (% 3,4) kararsızım, 1’i (% ,3) katılmıyorum cevabını vermişlerdir.

4.2.29. “Müzede Gerçekleştirilen Etkinliklerin Yanında Alternatif Stratejiler ve Etkinlikler Geliştirmek Gerekir” İfadesine Verilen Cevaplar

	f	%	%geç	%yığ
Katılmıyorum	2	,6	,6	,6
Kararsızım	23	7,2	7,2	7,8
Katılıyorum	174	54,4	54,4	62,2
Kesinlikle Katılıyorum	121	37,8	37,8	100,0
Toplam	320	100,0	100,0	

4.2.29.’da görüldüğü üzere, müzede gerçekleştirilen etkinliklerin yanında alternatif stratejiler ve etkinlikler geliştirmek gerekliliği durumuna göre dağılımı tabloda incelenmiştir. Buna göre araştırmaya katılan öğretmenlerin 121’i (% 37,8) kesinlikle katılıyorum, 174’ü (% 54,4) katılıyorum, 23’ü (% 7,2) kararsızım, 2’si (% ,6) katılmıyorum cevabını vermişlerdir.

4.2.30. “Müzelerde Uygulatılan Etkinlikler Sayesinde Bu Gezilere Katılımın Artacağını ve Müzelere Gitme Davranışlarının da Kalıcı Bir Hale Geleceğini Düşünüyorum” İfadesine Verilen Cevaplar

	f	%	%geç	%yığ
Katılmıyorum	2	,6	,6	,6
Kararsızım	10	3,1	3,1	3,8
Katılıyorum	176	55,0	55,0	58,8
Kesinlikle Katılıyorum	132	41,3	41,3	100,0
Toplam	320	100,0	100,0	

4.2.30.’de görüldüğü üzere, müzelerde uygulatılan etkinlikler sayesinde bu gezilere katılımın artacağını ve müzelere gitme davranışlarının da kalıcı bir hale geleceğini düşünme durumuna göre dağılımı tabloda incelenmiştir. Buna göre araştırmaya katılan öğretmenlerin 132’si (% 41,3) kesinlikle katılıyorum, 176’sı (% 55,0) katılıyorum, 10’u (% 3,1) kararsızım, 2’si (% ,6) katılmıyorum cevabını vermişlerdir.

4.2.31. “Gezi Sonrası Öğrenilenlerin Kalıcılığını Arttırmak İçin Okul İçi Projeler Gerçekleştirmek Gerekir” İfadesine Verilen Cevaplar

	f	%	%geç	%yığ
Katılmıyorum	2	,6	,6	,6
Kararsızım	14	4,4	4,4	5,0
Katılıyorum	186	58,1	58,1	63,1
Kesinlikle Katılıyorum	118	36,9	36,9	100,0
Toplam	320	100,0	100,0	

4.2.31.'de görüldüğü üzere, gezi sonrası öğrenilenlerin kalıcılığını arttırmak için okul içi projeler gerçekleştirmek gerekliliği durumuna göre dağılımı tabloda incelenmiştir. Buna göre araştırmaya katılan öğretmenlerin 118'i (% 36,9) kesinlikle katılıyorum, 186'sı (% 58,1) katılıyorum, 14'ü (% 4,4) kararsızım, 2'si (% ,6) katılmıyorum cevabını vermişlerdir.

4.2.32. “Gezi Sonrası Müzede Yapılan Etkinlikleri Velilerle Paylaşmak Gerekir” İfadesine Verilen Cevaplar

	f	%	%geç	%yığ
Kesinlikle Katılmıyorum	2	,6	,6	,6
Katılmıyorum	6	1,9	1,9	2,5
Kararsızım	31	9,7	9,7	12,2
Katılıyorum	162	50,6	50,6	62,8
Kesinlikle Katılıyorum	119	37,2	37,2	100,0
Total	320	100,0	100,0	

4.2.32.'de görüldüğü üzere, gezi sonrası müzede yapılan etkinlikleri velilerle paylaşmak gerekliliği durumuna göre dağılımı tabloda incelenmiştir. Buna göre araştırmaya katılan öğretmenlerin 119'u (% 37,2) kesinlikle katılıyorum, 162'si (% 50,6) katılıyorum, 31'i 9,7) kararsızım, 6'sı (% 1,9) katılmıyorum, 2'si (% ,6) kesinlikle katılmıyorum cevabını vermişlerdir.

4.3. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkeni ve Anket Maddelerine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablolar

Bu bölümde araştırmaya katılan okulöncesi ve sınıf öğretmenlerinin “cinsiyet” değişkeni ve anket maddelerine verdikleri cevaplarla ilgili çapraz tablolar sunulmaktadır.

4.3.1. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkeni ve “Müze Gezilerinin Öğrencilerde Müze Bilincini Kazandırmaya Yönelik Davranışları Desteklediğini Düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	1.Müze gezilerinin öğrencilerde müze bilincini kazandırmaya yönelik davranışları desteklediğini düşünüyorum.			Total	
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi		
Cinsiyet	Kadın	f	3	7	237	247
		%	1,2	2,8	96,0	100,0
	Erkek	f	0	2	71	73
		%	,0	2,7	97,3	100,0
Toplam	f	3	9	308	320	
	%	,9	2,8	96,3	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, “Müze gezilerinin öğrencilerde müze bilincini kazandırmaya yönelik davranışları desteklediğini düşünüyorum.” ifadesine kadınların 237’si (% 96,0) katılmış, 7’si (% 2,8) kararsız olduğunu belirtmiş, 3’ü (% 1,2) katılmamıştır. Öte yandan, erkeklerin 71’i (% 97,3) katılmış, 2’si (% 2,7) kararsız olduğunu belirtmiştir. Erkeklerin kadınlara oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.3.2. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkeni ve “Müzedeki gerçekleştirilen etkinliklerin hangi amaca hizmet ettiğinin farkındayım” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	2.Müzedeki gerçekleştirilen etkinliklerin hangi amaca hizmet ettiğinin farkındayım.			Total	
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi		
Cinsiyet	Kadın	f	2	9	236	247
		%	,8	3,6	95,5	100,0
	Erkek	f	0	3	70	73
		%	,0	4,1	95,9	100,0
Toplam	f	2	12	306	320	
	%	,6	3,8	95,6	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, “Müzedeki gerçekleştirilen etkinliklerin hangi amaca hizmet ettiğinin farkındayım” ifadesine kadınların 236’sı (% 95,5) katılmış, 9’u (% 3,6) kararsız olduğunu belirtmiş, 2’si (% ,8) katılmamıştır. Öte yandan, erkeklerin 70’i (% 95,9) katılmış, 3’ü (% 4,1) kararsız olduğunu belirtmiştir. Erkeklerin kadınlara oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.3.3. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan etkinliklerin hangi yöntem ve tekniklerle uygulandığını biliyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	3.Müzelerde uygulanan etkinliklerin hangi yöntem ve tekniklerle uygulandığını biliyorum.			Total	
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi		
Cinsiyet	Kadın	f	8	46	193	247
		%	3,2	18,6	78,1	100,0
	Erkek	f	2	25	46	73
		%	2,7	34,2	63,0	100,0
Toplam	f	10	71	239	320	
	%	3,1	22,2	74,7	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, “Müzelerde uygulanan etkinliklerin hangi yöntem ve tekniklerle uygulandığını biliyorum.” ifadesine kadınların 193’si (% 78,1) katılmış, 46’sı (% 18,6) kararsız olduğunu belirtmiş, 8’i (% 3,2) katılmamıştır. Öte yandan, erkeklerin 46’sı (% 63,0) katılmış, 25’si (% 34,2) kararsız olduğunu belirtmiş, 2’si (% 2,7) katılmamıştır. Kadınların erkeklere oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.3.4. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan eğitim etkinlikleriyle ilgili uygulamalardan haberdarım” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	4.Müzelerde uygulanan eğitim etkinlikleriyle ilgili uygulamalardan haberdarım.			Total	
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi		
Cinsiyet	Kadın	f	31	44	172	247
		%	12,6	17,8	69,6	100,0
	Erkek	f	7	20	46	73
		%	9,6	27,4	63,0	100,0
Toplam	f	38	64	218	320	
	%	11,9	20,0	68,1	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, “Müzelerde uygulanan eğitim etkinlikleriyle ilgili uygulamalardan haberdarım” ifadesine kadınların 172’si (% 69,6) katılmış, 44’ü (% 17,8) kararsız olduğunu belirtmiş, 31’i (% 12,6) katılmamıştır. Öte yandan, erkeklerin 46’sı (% 63,0) katılmış, 20’si (% 27,4) kararsız olduğunu belirtmiş, 7’si (% 9,6) katılmamıştır.

Kadınların erkeklere oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.3.5. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkeni ve “Müze gezileri sırasında uygulanan etkinliklerin, aktif katılımı artıracığını düşünüyorum.” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	5. Müze gezileri sırasında uygulanan etkinliklerin, aktif katılımı artıracığını düşünüyorum.			Total
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi	
Cinsiyet	Kadın	f	3	8	236
		%	1,2	3,2	95,5
	Erkek	f	0	2	71
		%	,0	2,7	97,3
Toplam	f	3	10	307	
	%	,9	3,1	95,9	

Tabloda görüldüğü üzere, “Müze gezileri sırasında uygulanan etkinliklerin, aktif katılımı artıracığını düşünüyorum.” ifadesine kadınların 236’sı (% 95,5) katılmış, 8’i (% 3,2) kararsız olduğunu belirtmiş, 3’ü (% 1,2) katılmamıştır. Öte yandan, erkeklerin 71’i (% 97,3) katılmış, 2’si (% 2,7) kararsız olduğunu belirtmiştir. Erkeklerin kadınlara oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.3.6. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan etkinliklerin öğrencilerin yaratıcılıklarını geliştirdiğini düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	6. Müzelerde uygulanan etkinliklerin öğrencilerin yaratıcılıklarını geliştirdiğini düşünüyorum.			Total
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi	
Cinsiyet	Kadın	f	3	7	237
		%	1,2	2,8	96,0
	Erkek	f	0	4	69
		%	,0	5,5	94,5
Toplam	f	3	11	306	
	%	,9	3,4	95,6	

Tabloda görüldüğü üzere, “Müzelerde uygulanan etkinliklerin öğrencilerin yaratıcılıklarını geliştirdiğini düşünüyorum.” ifadesine kadınların 237’si (% 96,0) katılmış, 7’si (% 2,8) kararsız olduğunu belirtmiş, 3’ü (% 1,2) katılmamıştır. Öte yandan, erkeklerin 69’u (%

94,5) katılmış, 4'ü (% 5,5) kararsız olduğunu belirtmiştir. Kadınların erkeklere oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.3.7. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan etkinlikler farklı kültürleri tanıırken empati duygusunun da gelişimine katkı sağlar” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	7.Müzelerde uygulanan etkinlikler farklı kültürleri tanıırken empati duygusunun da gelişimine katkı sağlar.			Total	
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi		
Cinsiyet	Kadın	f	3	22	222	247
		%	1,2	8,9	89,9	100,0
	Erkek	f	0	5	68	73
		%	,0	6,8	93,2	100,0
Toplam	f	3	27	290	320	
	%	,9	8,4	90,6	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, “Müzelerde uygulanan etkinlikler farklı kültürleri tanıırken empati duygusunun da gelişimine katkı sağlar.” ifadesine kadınların 237’si (% 96,0) katılmış, 7’si (% 2,8) kararsız olduğunu belirtmiş, 3’ü (% 1,2) katılmamıştır. Öte yandan, erkeklerin 69’u (% 94,5) katılmış, 4’ü (% 5,5) kararsız olduğunu belirtmiştir. Kadınların erkeklere oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.3.8. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan etkinliklerin sosyal ilişkileri ve iletişimlerini zenginleştirdiğini düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	8. Müzelerde uygulanan etkinliklerin sosyal ilişkileri ve iletişimlerini zenginleştirdiğini düşünüyorum.			Total	
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi		
Cinsiyet	Kadın	f	2	10	235	247
		%	,8	4,0	95,1	100,0
	Erkek	f	0	5	68	73
		%	,0	6,8	93,2	100,0
Toplam	f	2	15	303	320	
	%	,6	4,7	94,7	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, “Müzelerde uygulanan etkinliklerin sosyal ilişkileri ve iletişimlerini zenginleştirdiğini düşünüyorum.” ifadesine kadınların 235’i (% 95,1)

katılmış, 10'u (% 4,0) kararsız olduğunu belirtmiş, 2'si(% ,8) katılmamıştır. Öte yandan, erkeklerin 68'i (% 93,2) katılmış, 5'i (% 6,8) kararsız olduğunu belirtmiştir. Kadınların erkeklere oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.3.9. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan etkinliklerin öğrencilerde herhangi bir farkındalık yaratmadığını düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	9. Müzelerde uygulanan etkinliklerin öğrencilerde herhangi bir farkındalık yaratmadığını düşünüyorum.			Total	
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi		
Cinsiyet	Kadın	f	208	16	23	247
		%	84,2	6,5	9,3	100,0
	Erkek	f	69	2	2	73
		%	94,5	2,7	2,7	100,0
Toplam	f	277	18	25	320	
	%	86,6	5,6	7,8	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, “Müzelerde uygulanan etkinliklerin öğrencilerde herhangi bir farkındalık yaratmadığını düşünüyorum.” ifadesine kadınların 23'ü (% 9,3) katılmış, 16'sı (% 6,5) kararsız olduğunu belirtmiş, 208'i (%84,2) katılmamıştır. Öte yandan, erkeklerin 2'si (% 2,7) katılmış, 2'si (% 2,7) kararsız olduğunu belirtmiş, 69'u (%94,5) katılmamıştır. Erkeklerin kadınlara oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.3.10. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde farklı kültürleri tanıyarak, kültürel değerlerini koruma bilincini daha çabuk kazanacaklarını düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	10.Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde farklı kültürleri tanıyarak, kültürel değerlerini koruma bilincini daha çabuk kazanacaklarını düşünüyorum.			Total	
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi		
Cinsiyet	Kadın	f	1	9	237	247
		%	,4	3,6	96,0	100,0
	Erkek	f	2	1	70	73
		%	2,7	1,4	95,9	100,0
Toplam	f	3	10	307	320	
	%	,9	3,1	95,9	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, “Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde farklı kültürleri tanıyarak, kültürel değerlerini koruma bilincini daha çabuk kazanacaklarını düşünüyorum” ifadesine kadınların 237’si (% 96,0) katılmış, 9’u (% 3,6) kararsız olduğunu belirtmiş, 1’i (% ,4) katılmamıştır. Öte yandan, erkeklerin 70’i (% 95,9) katılmış, 1’i (% 1,4) kararsız olduğunu belirtmiş, 2’si (%2,7) katılmamıştır. Kadınların erkeklere oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.3.11. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde öğrencilerin farklı kültürleri severek öğrenebileceklerini düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	11. Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde öğrencilerin farklı kültürleri severek öğrenebileceklerini düşünüyorum.			Total	
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi		
			f			
Cinsiyet	Kadın	f	1	12	234	247
		%	,4	4,9	94,7	100,0
	Erkek	f	0	2	71	73
		%	,0	2,7	97,3	100,0
Toplam	f	1	14	305	320	
	%	,3	4,4	95,3	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, “Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde öğrencilerin farklı kültürleri severek öğrenebileceklerini düşünüyorum” ifadesine kadınların 234’ü (% 94,7) katılmış, 12’si (% 4,9) kararsız olduğunu belirtmiş, 1’i (% ,4) katılmamıştır. Öte yandan, erkeklerin 71’i (% 97,3) katılmış, 2’si (% 2,7) kararsız olduğunu belirtmiştir. Erkeklerin kadınlara oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.3.12. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan farklı eğitim etkinlikleriyle kitaplardan edindiği bilgileri farklı yollarla geliştirme fırsatı bulabileceğini düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	12. Müzelerde uygulanan farklı eğitim etkinlikleriyle kitaplardan edindiği bilgileri farklı yollarla geliştirme fırsatı bulabileceğini düşünüyorum.			Total	
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi		
Cinsiyet	Kadın	f	2	6	239	247
		%	,8	2,4	96,8	100,0
	Erkek	f	0	3	70	73
		%	,0	4,1	95,9	100,0
Toplam	f	2	9	309	320	
	%	,6	2,8	96,6	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, “Müzelerde uygulanan farklı eğitim etkinlikleriyle kitaplardan edindiği bilgileri farklı yollarla geliştirme fırsatı bulabileceğini düşünüyorum” ifadesine kadınların 239’u (% 96,8) katılmış, 6’sı (% 2,4) kararsız olduğunu belirtmiş, 2’si (% ,8) katılmamıştır. Öte yandan, erkeklerin 70’i (% 95,9) katılmış, 3’ü (% 4,1) kararsız olduğunu belirtmiştir. Kadınların erkeklere oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.3.13. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde müzelerde bulunan nesnelere, günümüzdeki nesnelere arasındaki farklılıkları ve benzerlikleri daha net tanımlayabileceğini düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	13. Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde müzelerde bulunan nesnelere, günümüzdeki nesnelere arasındaki farklılıkları ve benzerlikleri daha net tanımlayabileceğini düşünüyorum.			Total	
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi		
Cinsiyet	Kadın	f	3	4	240	247
		%	1,2		97,2	100,0
	Erkek	f	0	2	71	73
		%	,0	2,7	97,3	100,0
Toplam	f	3	6	311	320	
	%	,9	1,9	97,2	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, “Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde müzelerde bulunan nesnelere, günümüzdeki nesnelere arasındaki farklılıkları ve benzerlikleri daha net tanımlayabileceğini düşünüyorum” ifadesine kadınların 240’ı (% 97,2) katılmış, 4’ü (%

1,6) kararsız olduğunu belirtmiş, 3'ü (% 1,2) katılmamıştır. Öte yandan, erkeklerin 71'i (% 97,3) katılmış, 2'si (% 4,1) kararsız olduğunu belirtmiştir. Erkeklerin kadınlara oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.3.14. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan yaratıcı etkinliklerin öğrencilerin gelişimleri açısından faydalı olduğunu düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	14.Müzelerde uygulanan yaratıcı etkinliklerin öğrencilerin gelişimleri açısından faydalı olduğunu düşünüyorum.			Total	
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi		
Cinsiyet	Kadın	f	3	6	238	247
		%	1,2	2,4	96,4	100,0
	Erkek	f	0	2	71	73
		%	,0	2,7	97,3	100,0
Toplam	f	3	8	309	320	
	%	,9	2,5	96,6	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, “Müzelerde uygulanan yaratıcı etkinliklerin öğrencilerin gelişimleri açısından faydalı olduğunu düşünüyorum” ifadesine kadınların 238'i (% 96,4) katılmış, 6'sı (% 2,4) kararsız olduğunu belirtmiş, 3'ü (% 1,2) katılmamıştır. Öte yandan, erkeklerin 71'i (% 97,3) katılmış, 2'si (% 2,7) kararsız olduğunu belirtmiştir. Kadınların erkeklere oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.3.15. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkeni ve “Müze gezileri sırasında (Rehber olmadığında) öğrencilere farklı öğretim tekniklerini de kullanarak geziyi daha kalıcı hale getirmeye çalışırım.(Rol oynama, farklı oyunlar, film gösterimi vs.)” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	15.Müze gezileri sırasında (Rehber olmadığında) öğrencilere farklı öğretim tekniklerini de kullanarak geziyi daha kalıcı hale getirmeye çalışırım.(Rol oynama, farklı oyunlar, film gösterimi vs.)			Total	
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi		
Cinsiyet	Kadın	f	32	51	164	247
		%	13,0	20,6	66,4	100,0
	Erkek	f	14	31	28	73
		%	19,2	42,5	38,4	100,0
Toplam	f	46	82	192	320	
	%	14,4	25,6	60,0	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, “Müze gezileri sırasında (Rehber olmadığında) öğrencilere farklı öğretim tekniklerini de kullanarak geziyi daha kalıcı hale getirmeye çalışırım.(Rol oynama, farklı oyunlar, film gösterimi vs.)” ifadesine kadınların 164’ü (% 66,4) katılmış, 51’i (% 20,6) kararsız olduğunu belirtmiş, 32’si (% 13,0) katılmamıştır. Öte yandan, erkeklerin 28’i (% 38,4) katılmış, 31’i (% 42,5) kararsız, 14’ü (19,2) katılmadığını belirtmiştir. Kadınların erkeklere oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.3.16. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkeni ve “Gezi öncesinde gezi hakkında öğrencilere ön bilgi vermenin öğrenileceklerin etkililiğini arttıracaklarını düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	16.Gezi öncesinde gezi hakkında öğrencilere ön bilgi vermenin öğrenileceklerin etkililiğini arttıracaklarını düşünüyorum.			Total
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi	
Cinsiyet	Kadın	f	1	3	243
		%	,4	1,2	98,4
	Erkek	f	1	0	72
		%	1,4	,0	98,6
Toplam	f	2	3	315	
	%	,6	,9	98,4	

Tabloda görüldüğü üzere, “Gezi öncesinde gezi hakkında öğrencilere ön bilgi vermenin öğrenileceklerin etkililiğini arttıracaklarını düşünüyorum” ifadesine kadınların 243’ü (% 98,4) katılmış, 3’ü (% 1,2) kararsız olduğunu belirtmiş, 1’i (% ,4) katılmamıştır. Öte yandan, erkeklerin 72’si (% 98,6) katılmış, 1’i (% ,4) katılmadığını belirtmiştir. Erkeklerin kadınlara oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.3.17. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde öğrencilerin müzelerden keyif alabilecekleri yerler haline dönüşebileceğini düşünüyorum.” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	17. Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde öğrencilerin müzelerden keyif alabilecekleri yerler haline dönüşebileceğini düşünüyorum.			Total	
		Katılmama	Kararsızlık	Katılma		
		Eğilimi	Eğilimi	Eğilimi		
Cinsiyet	Kadın	f	2	7	238	247
		%	,8	2,8	96,4	100,0
	Erkek	f	0	3	70	73
		%	,0	4,1	95,9	100,0
Toplam	f	2	10	308	320	
	%	,6	3,1	96,3	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, “Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde öğrencilerin müzelerden keyif alabilecekleri yerler haline dönüşebileceğini düşünüyorum” ifadesine kadınların 238’i (% 96,4) katılmış, 7’si (% 2,8) kararsız olduğunu belirtmiş, 2’si (% ,8) katılmamıştır. Öte yandan, erkeklerin 70’i (% 95,6) katılmış, 3’ü (% ,4) kararsız olduğunu belirtmiştir. Kadınların erkeklere oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.3.18. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde öğrencilerin mantık, gözlem, hayal gücü ve beğeni duygularını geliştirdiğini düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	18. Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde öğrencilerin mantık, gözlem, hayal gücü ve beğeni duygularını geliştirdiğini düşünüyorum.			Total	
		Katılmama	Kararsızlık	Katılma		
		Eğilimi	Eğilimi	Eğilimi		
Cinsiyet	Kadın	f	0	9	238	247
		%	,0	3,6	96,3	100,0
	Erkek	f	0	0	73	73
		%	,0	,0	100,0	100,0
Toplam	f	0	9	311	320	
	%	,0	2,8	97,2	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, “Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde öğrencilerin mantık, gözlem, hayal gücü ve beğeni duygularını geliştirdiğini düşünüyorum” ifadesine kadınların 238’i (% 96,3) katılmış, 9’u (% 3,6) kararsız olduğunu belirtmiştir. Öte yandan, erkeklerin

73'ü (% 100,0) katılmıştır. Erkeklerin kadınlara oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.3.19. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkeni ve “Müzelerde uygulatılan etkinliklerin dikkat toplamayı zorlaştırdığını düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	19.Müzelerde uygulatılan etkinliklerin dikkat toplamayı zorlaştırdığını düşünüyorum.			Total	
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi		
Cinsiyet	Kadın	f	191	29	27	247
		%	77,3	11,7	10,9	100,0
	Erkek	f	56	13	4	73
		%	76,7	17,8	5,5	100,0
Toplam	f	247	42	31	320	
	%	77,2	13,1	9,7	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, “Müzelerde uygulatılan etkinliklerin dikkat toplamayı zorlaştırdığını düşünüyorum” ifadesine kadınların 27’si (% 10,9) katılmış, 29’u (% 11,7) kararsız olduğunu belirtmiş, 191’i (% 77,3) katılmamıştır. Öte yandan, erkeklerin 4’ü (% 5,5) katılmış, 13’ü (% 17,8) kararsız, 56’sı (% 76,7) katılmadığını belirtmiştir. Kadınların erkeklere oranla daha fazla katılmama eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.3.20. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkeni ve “Müzelerde uygulatılan etkinlikler sayesinde orada geçirilen sınırlı zamanın daha verimli hale geldiğini düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	20. Müzelerde uygulatılan etkinlikler sayesinde orada geçirilen sınırlı zamanın daha verimli hale geldiğini düşünüyorum.			Total	
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi		
Cinsiyet	Kadın	f	4	23	220	247
		%	1,6	9,3	89,1	100,0
	Erkek	f	0	4	69	73
		%	,0	5,5	94,5	100,0
Toplam	f	4	27	289	320	
	%	1,3	8,4	90,3	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, “Müzelerde uygulatılan etkinlikler sayesinde orada geçirilen sınırlı zamanın daha verimli hale geldiğini düşünüyorum” ifadesine kadınların 220’si (% 89,1) katılmış, 4’ü (% 1,6) kararsız olduğunu belirtmiş, 23’ü (% 9,3) katılmamıştır. Öte yandan, erkeklerin 69’u (% 94,5) katılmış, 4’ü (% 5,5) kararsız, 0’sı (% ,0) katılmadığını belirtmiştir. Kadınların erkeklere oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

89,1) katılmış, 23'ü (% 9,3) kararsız olduğunu belirtmiş, 4'ü (% 1,6) katılmamıştır. Öte yandan, erkeklerin 69'u (% 94,5) katılmış, 4'ü (% 5,5) kararsız olduğunu belirtmiştir. Erkeklerin kadınlara oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.3.21. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan etkinliklerden yaratıcı dramanın, eserlerin ve kişilerin daha iyi tanınmasını sağlayacağını düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	21.Müzelerde uygulanan etkinliklerden yaratıcı dramanın, eserlerin ve kişilerin daha iyi tanınmasını sağlayacağını düşünüyorum.			Total	
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi		
Cinsiyet	Kadın	f	1	9	237	247
		%	,4	3,6	96,0	100,0
	Erkek	f	0	1	72	73
		%	,0	1,4	98,6	100,0
Toplam	f	1	10	309	320	
	%	,3	3,1	96,6	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, “Müzelerde uygulanan etkinliklerden yaratıcı dramanın, eserlerin ve kişilerin daha iyi tanınmasını sağlayacağını düşünüyorum” ifadesine kadınların 237'si (% 96,0) katılmış, 9'u (% 3,6) kararsız olduğunu belirtmiş, 1'i (% ,4) katılmamıştır. Öte yandan, erkeklerin 72'si (% 98,6) katılmış, 1'i (% 1,4) kararsız olduğunu belirtmiştir. Erkeklerin kadınlara oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.3.22. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan etkinliklerin sadece orada eğlenceli vakit geçirmek amacıyla yapıldığını düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	22.Müzelerde uygulanan etkinliklerin sadece orada eğlenceli vakit geçirmek amacıyla yapıldığını düşünüyorum.			Total	
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi		
Cinsiyet	Kadın	f	180	32	35	247
		%	72,9	13,0	14,2	100,0
	Erkek	f	58	10	5	73
		%	79,5	13,7	6,8	100,0
Toplam	f	238	42	40	320	
	%	74,4	13,1	12,5	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, “Müzelerde uygulatılan etkinliklerin sadece orada eğlenceli vakit geçirmek amacıyla yapıldığını düşünüyorum” ifadesine kadınların 35’i (% 14,2) katılmış, 32’si (% 13,0) kararsız olduğunu belirtmiş, 180’i (% 72,9) katılmamıştır. Öte yandan, erkeklerin 5’i (% 6,8) katılmış, 10’u (% 13,7) kararsız, 58’i (% 79,5) katılmadığını belirtmiştir. Erkeklerin kadınlara oranla daha fazla katılmama eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.3.23. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkeni ve “Okullarda bu çalışmalarla ilgili daha fazla duyuru yapılması gerektiğini düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	23.Okullarda bu çalışmalarla ilgili daha fazla duyuru yapılması gerektiğini düşünüyorum.			Total	
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi		
Cinsiyet	Kadın	f	4	3	240	247
		%	1,6	1,2	97,2	100,0
	Erkek	f	0	2	71	73
		%	,0	2,7	97,3	100,0
Toplam	f	4	5	311	320	
	%	1,3	1,6	97,2	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, “Okullarda bu çalışmalarla ilgili daha fazla duyuru yapılması gerektiğini düşünüyorum” ifadesine kadınların 240’ı (% 97,2) katılmış, 3’ü (% 1,2) kararsız olduğunu belirtmiş, 4’ü (% 1,6) katılmamıştır. Öte yandan, erkeklerin 71’i (% 97,3) katılmış, 2’si (% 2,7) kararsız olduğunu belirtmiştir. Erkeklerin kadınlara oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.3.24. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkeni ve “Öğrencilerin eğitimlerinde müzecilik derslerinin seçmeli ders olarak verilmesini desteklerim” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	24.Öğrencilerin eğitimlerinde müzecilik derslerinin seçmeli ders olarak verilmesini desteklerim.			Total	
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi		
Cinsiyet	Kadın	f	9	43	195	247
		%	3,6	17,4	78,9	100,0
	Erkek	f	1	13	59	73
		%	1,4	17,8	80,8	100,0
Toplam	f	10	56	254	320	
	%	3,1	17,5	79,4	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, “Öğrencilerin eğitimlerinde müzecilik derslerinin seçmeli ders olarak verilmesini desteklerim” ifadesine kadınların 195’i (% 78,9) katılmış, 43’ü (% 17,4) kararsız olduğunu belirtmiş, 9’u (% 3,6) katılmamıştır. Öte yandan, erkeklerin 59’u (% 80,8) katılmış, 13’ü (% 17,8) kararsız, 1’i (% 1,4) katılmadığını belirtmiştir. Erkeklerin kadınlara oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.3.25. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkeni ve “Öğrencilerin eğitimlerinde müzelere ilgilerini artırıcı çalışmalar yapılması gerekir” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	25.Öğrencilerin eğitimlerinde müzelere ilgilerini artırıcı çalışmalar yapılması gerekir.			Total	
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi		
Cinsiyet	Kadın	f	1	17	229	247
		%	,4	6,9	92,7	100,0
	Erkek	f	0	2	71	73
		%	,0	2,7	97,3	100,0
Toplam	f	1	19	300	320	
	%	,3	5,9	93,8	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, “Öğrencilerin eğitimlerinde müzelere ilgilerini artırıcı çalışmalar yapılması gerekir” ifadesine kadınların 229’u (% 97,2) katılmış, 17’si (% 6,9) kararsız olduğunu belirtmiş, 1’i (% ,4) katılmamıştır. Öte yandan, erkeklerin 71’i (% 97,3) katılmış, 2’si (% 2,7) kararsız olduğunu belirtmiştir. Erkeklerin kadınlara oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.3.26. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkeni ve “Müze gezilerine ön hazırlık yapma konusunda derslerimden zaman ayırmaktan hoşlanmam” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	26.Müze gezilerine ön hazırlık yapma konusunda derslerimden zaman ayırmaktan hoşlanmam.			Total	
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi		
Cinsiyet	Kadın	f	207	20	20	247
		%	83,8	8,1	8,1	100,0
	Erkek	f	65	4	4	73
		%	89,0	5,5	5,5	100,0
Toplam	f	272	24	24	320	
	%	85,0	7,5	7,5	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, “Müze gezilerine ön hazırlık yapma konusunda derslerimden zaman ayırmaktan hoşlanmam” ifadesine kadınların 20’si (% 8,1) katılmış, 20’si 8,1) kararsız olduğunu belirtmiş, 207’si (% 83,8) katılmamıştır. Öte yandan, erkeklerin 4’ü (% 5,5) katılmış, 4’ü (% 5,5) kararsız olduğunu, 65’i (% 89,0) katılmadığını belirtmiştir. Erkeklerin kadınlara oranla daha fazla katılmama eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.3.27. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkeni ve “Plan hazırlarken müze gezilerine periyodik olarak yer vermenin faydalı olacağını düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	27.Plan hazırlarken müze gezilerine periyodik olarak yer vermenin faydalı olacağını düşünüyorum.			Total	
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi		
Cinsiyet	Kadın	f	4	14	229	247
		%	1,6	5,7	92,7	100,0
	Erkek	f	0	7	66	73
		%	,0	9,6	90,4	100,0
Toplam	f	4	21	295	320	
	%	1,3	6,6	92,2	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, “Plan hazırlarken müze gezilerine periyodik olarak yer vermenin faydalı olacağını düşünüyorum” ifadesine kadınların 229’u (% 92,7) katılmış, 14’ü (% 5,7) kararsız olduğunu belirtmiş, 4’ü (% 1,6) katılmamıştır. Öte yandan, erkeklerin 66’sı (% 90,4) katılmış, 7’si (% 9,6) kararsız olduğunu belirtmiştir. Kadınların erkeklere oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.3.28. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde öğrencilerin tarihlerini eğlenerek öğrenecekleri kanaatindeyim” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	28.Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde öğrencilerin tarihlerini eğlenerek öğrenecekleri kanaatindeyim.			Total	
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi		
Cinsiyet	Kadın	f	1	8	238	247
		%	,4	3,2	96,4	100,0
	Erkek	f	0	3	70	73
		%	,0	4,1	95,9	100,0
Toplam	f	1	11	308	320	
	%	,3	3,4	96,3	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, “Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde öğrencilerin tarihlerini eğlenerek öğrenecekleri kanaatindeyim” ifadesine kadınların 238’u (% 96,4) katılmış, 8’i (% 3,2) kararsız olduğunu belirtmiş, 1’i (% ,4) katılmamıştır. Öte yandan, erkeklerin 70’i (% 95,9) katılmış, 3’ü (% 4,1) kararsız olduğunu belirtmiştir. Kadınların erkeklere oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.3.29. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkeni ve “Müzedeki gerçekleştirilen etkinliklerin yanında alternatif stratejiler ve etkinlikler geliştirmek gerekir” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	29.Müzedeki gerçekleştirilen etkinliklerin yanında alternatif stratejiler ve etkinlikler geliştirmek gerekir.			Total	
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi		
Cinsiyet	Kadın	f	2	17	228	247
		%	,8	6,9	92,3	100,0
	Erkek	f	0	6	67	73
		%	,0	8,2	91,8	100,0
Toplam	f	2	23	295	320	
	%	,6	7,2	92,2	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, “Müzedeki gerçekleştirilen etkinliklerin yanında alternatif stratejiler ve etkinlikler geliştirmek gerekir” ifadesine kadınların 228’u (% 92,3) katılmış, 17’si (% 6,9) kararsız olduğunu belirtmiş, 2’si (% ,8) katılmamıştır. Öte yandan, erkeklerin 67’si (% 91,8) katılmış, 6’sı (% 8,2) kararsız olduğunu belirtmiştir. Kadınların erkeklere oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.3.30. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkeni ve “Müzelerde uygulatılan etkinlikler sayesinde bu gezilere katılımın artacağını ve müzelere gitme davranışlarının da kalıcı bir hale geleceğini düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	30.Müzelerde uygulatılan etkinlikler sayesinde bu gezilere katılımın artacağını ve müzelere gitme davranışlarının da kalıcı bir hale geleceğini düşünüyorum.			Total	
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi		
Cinsiyet	Kadın	f	2	8	237	247
		%	,8	3,2	96,0	100,0
	Erkek	f	0	2	71	73
		%	,0	2,7	97,3	100,0
Toplam	f	2	10	308	320	
	%	,6	3,1	96,3	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, “Müzelerde uygulatılan etkinlikler sayesinde bu gezilere katılımın artacağını ve müzelere gitme davranışlarının da kalıcı bir hale geleceğini düşünüyorum” ifadesine kadınların 237’si (% 96,0) katılmış, 8’si (% 3,2) kararsız olduğunu belirtmiş, 2’si (% ,8) katılmamıştır. Öte yandan, erkeklerin 71’i (% 97,3) katılmış, 2’si (% 2,7) kararsız olduğunu belirtmiştir. Erkeklerin kadınlara oranla daha fazla katılmama eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.3.31. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkeni ve “Gezi sonrası öğrenilenlerin kalıcılığını arttırmak için okul içi projeler gerçekleştirmek gerekir” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	31.Gezi sonrası öğrenilenlerin kalıcılığını arttırmak için okul içi projeler gerçekleştirmek gerekir.			Total	
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi		
Cinsiyet	Kadın	f	2	10	235	247
		%	,8	4,0	95,1	100,0
	Erkek	f	0	4	69	73
		%	,0	5,5	94,5	100,0
Toplam	f	2	10	235	247	
	%	,8	4,0	95,1	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, “Gezi sonrası öğrenilenlerin kalıcılığını arttırmak için okul içi projeler gerçekleştirmek gerekir” ifadesine kadınların 235’i (% 95,1) katılmış, 10’u (% 4,0) kararsız olduğunu belirtmiş, 2’si (% ,8) katılmamıştır. Öte yandan, erkeklerin 69’u (% 94,5) katılmış, 4’ü (% 5,5) kararsız olduğunu belirtmiştir. Kadınların erkeklere oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.3.32. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkeni ve “Gezi sonrası müzede yapılan etkinlikleri velilerle paylaşmak gerekir” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	32.Gezi sonrası müzede yapılan etkinlikleri velilerle paylaşmak gerekir.			Total
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi	
Cinsiyet	Kadın	f	6	23	247
		%	2,4	9,3	88,3
	Erkek	f	2	8	63
		%	2,7	11,0	86,3
Toplam	f	8	31	281	
	%	2,5	9,7	87,8	

Tabloda görüldüğü üzere, “Gezi sonrası müzede yapılan etkinlikleri velilerle paylaşmak gerekir” ifadesine kadınların 218’i (% 88,3) katılmış, 23’ü (% 9,3) kararsız olduğunu belirtmiş, 6’sı (% 2,4) katılmamıştır. Öte yandan, erkeklerin 63’ü (% 86,3) katılmış, 8’ü (% 11,0) kararsız, 2’si (%2,7) katılmadığını belirtmiştir. Kadınların erkeklere oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.4. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Okul Türü Değişkeni ve Anket Maddelerine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablolar

Bu bölümde araştırmaya katılan okulöncesi ve sınıf öğretmenlerinin “okul türü” değişkeni ve anket maddelerine verdikleri cevaplarla ilgili çapraz tablolar sunulmaktadır.

4.4.1. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Okul Türü Değişkeni ve “Müze gezilerinin öğrencilerde müze bilincini kazandırmaya yönelik davranışları desteklediğini düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	1.Müze gezilerinin öğrencilerde müze bilincini kazandırmaya yönelik davranışları desteklediğini düşünüyorum.			Total
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi	
Okul Türü	Devlet Okulu	f	2	6	216
		%	,9	2,7	96,4
	Özel Okul	f	1	3	92
		%	1,0	3,1	95,8
Toplam	f	3	9	308	
	%	,9	2,8	96,3	

Tabloda görüldüğü üzere, “Müze gezilerinin öğrencilerde müze bilincini kazandırmaya yönelik davranışları desteklediğini düşünüyorum” ifadesine devlet okulu öğretmenlerinin 216’sı (% 96,4) katılmış, 6’sı (% 2,7) kararsız olduğunu belirtmiş, 2’si (% 0,9) katılmamıştır. Öte yandan, özel okul öğretmenlerinin 92’si (% 95,8) katılmış, 3’ü (% 3,1) kararsız olduğunu belirtmiş, 1’i (% 1,0) katılmamıştır. Devlet okulu öğretmenlerinin özel okul öğretmenlerine oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.4.2. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Okul Türü Değişkeni ve “Müzede gerçekleştirilen etkinliklerin hangi amaca hizmet ettiğinin farkındayım” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	2.Müzede gerçekleştirilen etkinliklerin hangi amaca hizmet ettiğinin farkındayım.			Total	
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi		
Okul Türü	Devlet Okulu	f %	2 ,9	7 3,1	215 96,0	224 100,0
	Özel Okul	f %	0 ,0	5 5,2	91 94,8	96 100,0
Toplam		f %	2 ,6	12 3,8	306 95,6	320 100,0

Tabloda görüldüğü üzere, “Müzede gerçekleştirilen etkinliklerin hangi amaca hizmet ettiğinin farkındayım” ifadesine devlet okulu öğretmenlerinin 215’i (% 96,0) katılmış, 7’si (% 3,1) kararsız olduğunu belirtmiş, 2’si (% 0,9) katılmamıştır. Öte yandan, özel okul öğretmenlerinin 91’i (% 94,8) katılmış, 5’i (% 5,8) kararsız olduğunu belirtmiştir. Devlet okulu öğretmenlerinin özel okul öğretmenlerine oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.4.3. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Okul Türü Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan etkinliklerin hangi yöntem ve tekniklerle uygulandığını biliyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	3.Müzelerde uygulanan etkinliklerin hangi yöntem ve tekniklerle uygulandığını biliyorum.			Total	
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi		
Okul Türü	Devlet	f	8	54	162	224
	Okulu	%	3,6	24,1	72,3	100,0
	Özel Okul	f	2	17	77	96
		%	2,1	17,7	80,2	100,0
Toplam	f	10	71	239	320	
	%	3,1	22,2	74,7	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, “Müzelerde uygulanan etkinliklerin hangi yöntem ve tekniklerle uygulandığını biliyorum” ifadesine devlet okulu öğretmenlerinin 162’si (% 72,3) katılmış, 54’ü (% 24,1) kararsız olduğunu belirtmiş, 8’i (% 3,6) katılmamıştır. Öte yandan, özel okul öğretmenlerinin 77’si (% 80,2) katılmış, 17’si (% 17,7) kararsız, 2’si (%2,1) katılmadığını belirtmiştir. Özel okul öğretmenlerinin devlet okulu öğretmenlerine oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.4.4. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Okul Türü Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan eğitim etkinlikleriyle ilgili uygulamalardan haberdarım” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	4.Müzelerde uygulanan eğitim etkinlikleriyle ilgili uygulamalardan haberdarım.			Total	
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi		
Okul Türü	Devlet	f	27	48	149	224
	Okulu	%	12,1	21,4	66,5	100,0
	Özel Okul	f	11	16	69	96
		%	11,5	16,7	71,9	100,0
Toplam	f	38	64	218	320	
	%	11,9	20,0	68,1	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, “Müzelerde uygulanan eğitim etkinlikleriyle ilgili uygulamalardan haberdarım” ifadesine devlet okulu öğretmenlerinin 149’u (% 65,5) katılmış, 48’i (% 21,4) kararsız olduğunu belirtmiş, 27’si (% 12,1) katılmamıştır. Öte yandan, özel okul öğretmenlerinin 69’u (% 71,9) katılmış, 16’sı (% 16,7) kararsız, 11’i

(%2,1) katılmadığını belirtmiştir. Özel okul öğretmenlerinin devlet okulu öğretmenlerine oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.4.5. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Okul Türü Değişkeni ve “Müze gezileri sırasında uygulanan etkinliklerin, aktif katılımı artıracığını düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	5. Müze gezileri sırasında uygulanan etkinliklerin, aktif katılımı artıracığını düşünüyorum.			Total	
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi		
Okul Türü	Devlet Okulu	f %	2 ,9	6 2,7	216 96,4	224 100,0
	Özel Okul	f %	1 1,0	4 4,2	91 94,8	96 100,0
Toplam		f %	3 ,9	10 3,1	307 95,9	320 100,0

Tabloda görüldüğü üzere, “Müze gezileri sırasında uygulanan etkinliklerin, aktif katılımı artıracığını düşünüyorum” ifadesine devlet okulu öğretmenlerinin 216’sı (% 96,4) katılmış, 6’sı (% 2,7) kararsız olduğunu belirtmiş, 2’si (% ,9) katılmamıştır. Öte yandan, özel okul öğretmenlerinin 91’i (% 94,8) katılmış, 4’ü (% 4,2) kararsız, 1’i (%1,0) katılmadığını belirtmiştir. Devlet okulu öğretmenlerinin özel okul öğretmenlerine oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.4.6. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Okul Türü Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan etkinliklerin öğrencilerin yaratıcılıklarını geliştirdiğini düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	6. Müzelerde uygulanan etkinliklerin öğrencilerin yaratıcılıklarını geliştirdiğini düşünüyorum.			Total	
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi		
Okul Türü	Devlet Okulu	f %	2 ,9	6 2,7	216 96,4	224 100,0
	Özel Okul	f %	1 1,0	5 5,2	90 93,8	96 100,0
Toplam		f %	3 ,9	11 3,4	306 95,6	320 100,0

Tabloda görüldüğü üzere, “Müzelerde uygulanan etkinliklerin öğrencilerin yaratıcılıklarını geliştirdiğini düşünüyorum” ifadesine devlet okulu öğretmenlerinin 216’sı (% 96,4)

katılmış, 6'sı (% 2,7) kararsız olduğunu belirtmiş, 2'si (% ,9) katılmamıştır. Öte yandan, özel okul öğretmenlerinin 90'ı (% 93,8) katılmış, 5'i (% 5,2) kararsız, 1'i (%1,0) katılmadığını belirtmiştir. Devlet okulu öğretmenlerinin özel okul öğretmenlerine oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.4.7. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Okul Türü Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan etkinlikler farklı kültürleri tanıırken empati duygusunun da gelişimine katkı sağlar” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	7.Müzelerde uygulanan etkinlikler farklı kültürleri tanıırken empati duygusunun da gelişimine katkı sağlar.			Total	
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi		
Okul Türü	Devlet Okulu	f	1	23	200	224
		%	,4	10,3	89,3	100,0
Okul Türü	Özel Okul	f	2	4	90	96
		%	2,1	4,2	93,8	100,0
Toplam		f	3	27	290	320
		%	,9	8,4	90,6	100,0

Tabloda görüldüğü üzere, “Müzelerde uygulanan etkinlikler farklı kültürleri tanıırken empati duygusunun da gelişimine katkı sağlar” ifadesine devlet okulu öğretmenlerinin 200'ü (% 89,3) katılmış, 23'ü (% 10,3) kararsız olduğunu belirtmiş, 1'i (% ,4) katılmamıştır. Öte yandan, özel okul öğretmenlerinin 90'ı (% 93,8) katılmış, 4'ü (%4,2) kararsız, 2'si (% 2,1) katılmadığını belirtmiştir. Devlet okulu öğretmenlerinin özel okul öğretmenlerine oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.4.8. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Okul Türü Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan etkinliklerin sosyal ilişkileri ve iletişimlerini zenginleştirdiğini düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	8. Müzelerde uygulanan etkinliklerin sosyal ilişkileri ve iletişimlerini zenginleştirdiğini düşünüyorum.			Total	
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi		
Okul Türü	Devlet Okulu	f	2	12	210	224
		%	,9	5,4	93,8	100,0
Okul Türü	Özel Okul	f	0	3	93	96
		%	,0	3,1	96,9	100,0
Toplam		f	2	15	303	320
		%	,6	4,7	94,7	100,0

Tabloda görüldüğü üzere, “Müzelerde uygulanan etkinliklerin sosyal ilişkileri ve iletişimlerini zenginleştirdiğini düşünüyorum” ifadesine devlet okulu öğretmenlerinin 210’u (% 93,8) katılmış, 12’si (% 5,4) kararsız olduğunu belirtmiş, 2’si (% ,9) katılmamıştır. Öte yandan, özel okul öğretmenlerinin 93’ü (% 96,9) katılmış, 3’ü (%3,1) kararsız olduğunu belirtmiştir. Özel okul öğretmenlerinin devlet okulu öğretmenlerine oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.4.9. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Okul Türü Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan etkinliklerin öğrencilerde herhangi bir farkındalık yaratmadığını düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	9. Müzelerde uygulanan etkinliklerin öğrencilerde herhangi bir farkındalık yaratmadığını düşünüyorum.			Total	
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi		
Okul Türü	Devlet Okulu	f	195	12	17	224
		%	87,1	5,4	7,6	100,0
Okul Türü	Özel Okul	f	82	6	8	96
		%	85,4	6,3	8,3	100,0
Toplam		f	277	18	25	320
		%	86,6	5,6	7,8	100,0

Tabloda görüldüğü üzere, “Müzelerde uygulanan etkinliklerin öğrencilerde herhangi bir farkındalık yaratmadığını düşünüyorum” ifadesine devlet okulu öğretmenlerinin 17’si (% 7,6) katılmış, 12’si (% 5,4) kararsız olduğunu belirtmiş, 195’i (% 87,1) katılmamıştır. Öte yandan, özel okul öğretmenlerinin 8’i (% 8,3) katılmış, 6’sı (% 6,3) kararsız, 82’si (%85,4) katılmadığını belirtmiştir. Devlet okulu öğretmenlerinin özel okul öğretmenlerine oranla daha fazla katılmama eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.4.10. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Okul Türü Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde farklı kültürleri tanıyarak, kültürel değerlerini koruma bilincini daha çabuk kazanacaklarımı düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	10.Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde farklı kültürleri tanıyarak, kültürel değerlerini koruma bilincini daha çabuk kazanacaklarımı düşünüyorum.			Total	
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi		
Okul Türü	Devlet	f	3	7	214	224
	Okulu	%	1,3	3,1	95,5	100,0
	Özel Okul	f	0	3	93	96
		%	,0	3,1	96,9	100,0
Toplam	f	3	10	307	320	
	%	,9	3,1	95,9	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, “Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde farklı kültürleri tanıyarak, kültürel değerlerini koruma bilincini daha çabuk kazanacaklarımı düşünüyorum” ifadesine devlet okulu öğretmenlerinin 214’ü (% 95,5) katılmış, 7’si (% 3,1) kararsız olduğunu belirtmiş, 3’ü (% 1,3) katılmamıştır. Öte yandan, özel okul öğretmenlerinin 93’ü (% 96,9) katılmış, 3’ü (% 3,1) kararsız olduğunu belirtmiştir. Özel okul öğretmenlerinin devlet okulu öğretmenlerine oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.4.11. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Okul Türü Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde öğrencilerin farklı kültürleri severek öğrenebileceklerini düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	11. Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde öğrencilerin farklı kültürleri severek öğrenebileceklerini düşünüyorum.			Total	
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi		
Okul Türü	Devlet	f	1	9	214	224
	Okulu	%	,4	4,0	95,5	100,0
	Özel Okul	f	0	5	91	96
		%	,0	5,2	94,8	100,0
Toplam	f	1	14	305	320	
	%	,3	4,4	95,3	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, “Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde öğrencilerin farklı

kültürleri severek öğrenebileceklerini düşünüyorum” ifadesine devlet okulu öğretmenlerinin 214’ü (% 95,5) katılmış, 9’u (% 4,0) kararsız olduğunu belirtmiş, 1’i (% ,4) katılmamıştır. Öte yandan, özel okul öğretmenlerinin 91’i (% 94,8) katılmış, 5’i (% 5,2) kararsız olduğunu belirtmiştir. Devlet okulu öğretmenlerinin özel okul öğretmenlerine oranla daha fazla katılmama eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.4.12. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Okul Türü Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan farklı eğitim etkinlikleriyle kitaplardan edindiği bilgileri farklı yollarla geliştirme fırsatı bulabileceğini düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	12. Müzelerde uygulanan farklı eğitim etkinlikleriyle kitaplardan edindiği bilgileri farklı yollarla geliştirme fırsatı bulabileceğini düşünüyorum.			Total	
		Katılmama	Kararsızlık	Katılma		
		Eğilimi	Eğilimi	Eğilimi		
Okul Türü	Devlet	f	2	4	218	224
	Okulu	%	,9	1,8	97,3	100,0
	Özel Okul	f	0	5	91	96
		%	,0	5,2	94,8	100,0
Toplam	f	2	9	309	320	
	%	,6	2,8	96,6	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, “Müzelerde uygulanan farklı eğitim etkinlikleriyle kitaplardan edindiği bilgileri farklı yollarla geliştirme fırsatı bulabileceğini düşünüyorum” ifadesine devlet okulu öğretmenlerinin 218’i (% 97,3) katılmış, 4’ü (% 1,8) kararsız olduğunu belirtmiş, 2’si (% ,9) katılmamıştır. Öte yandan, özel okul öğretmenlerinin 91’i (% 94,8) katılmış, 5’i (% 5,2) kararsız olduğunu belirtmiştir. Devlet okulu öğretmenlerinin özel okul öğretmenlerine oranla daha fazla katılmama eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.4.13. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Okul Türü Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde müzelerde bulunan nesnelere, günümüzdeki nesnelere arasındaki farklılıkları ve benzerlikleri daha net tanımlayabileceğini düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	13. Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde müzelerde bulunan nesnelere, günümüzdeki nesnelere arasındaki farklılıkları ve benzerlikleri daha net tanımlayabileceğini düşünüyorum.			Total	
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi		
Okul Türü	Devlet	f	1	5	218	224
	Okulu	%	,4	2,2	97,3	100,0
	Özel Okul	f	2	1	93	96
		%	2,1	1,0	96,9	100,0
Toplam	f	3	6	311	320	
	%	,9	1,9	97,2	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, “Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde müzelerde bulunan nesnelere, günümüzdeki nesnelere arasındaki farklılıkları ve benzerlikleri daha net tanımlayabileceğini düşünüyorum” ifadesine devlet okulu öğretmenlerinin 218’i (% 97,3) katılmış, 5’i (%2,2) kararsız olduğunu belirtmiş, 1’i (% ,4) katılmamıştır. Öte yandan, özel okul öğretmenlerinin 93’ü (% 96,9) katılmış, 1’i (% 1,0) kararsız, 2’si (% 2,1) katılmadığını belirtmiştir. Devlet okulu öğretmenlerinin özel okul öğretmenlerine oranla daha fazla katılmama eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.4.14. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Okul Türü Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan yaratıcı etkinliklerin öğrencilerin gelişimleri açısından faydalı olduğunu düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	14.Müzelerde uygulanan yaratıcı etkinliklerin öğrencilerin gelişimleri açısından faydalı olduğunu düşünüyorum.			Total	
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi		
Okul Türü	Devlet	f	3	5	216	224
	Okulu	%	1,3	2,2	96,4	100,0
	Özel Okul	f	0	3	93	96
		%	,0	3,1	96,9	100,0
Toplam	f	3	8	309	320	
	%	,9	2,5	96,6	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, “Müzelerde uygulanan yaratıcı etkinliklerin öğrencilerin

gelişimleri açısından faydalı olduğunu düşünüyorum” ifadesine devlet okulu öğretmenlerinin 216’sı (% 96,4) katılmış,5’i (%2,2) kararsız olduğunu belirtmiş, 3’ü (% 1,3) katılmamıştır. Öte yandan, özel okul öğretmenlerinin 93’ü (% 96,9) katılmış, 3’ü (% 3,1) kararsız olduğunu belirtmiştir. Özel okul öğretmenlerinin devlet okulu öğretmenlerine oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.4.15. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Okul Türü Değişkeni ve “Müze gezileri sırasında (Rehber olmadığında) öğrencilere farklı öğretim tekniklerini de kullanarak geziyi daha kalıcı hale getirmeye çalışırım.(Rol oynama, farklı oyunlar, film gösterimi vs.)” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	15.Müze gezileri sırasında (Rehber olmadığında) öğrencilere farklı öğretim tekniklerini de kullanarak geziyi daha kalıcı hale getirmeye çalışırım.(Rol oynama, farklı oyunlar, film gösterimi vs.)			Total	
		Katılmama	Kararsızlık	Katılma		
		Eğilimi	Eğilimi	Eğilimi		
Okul Türü	Devlet	f	33	62	129	224
	Okulu	%	14,7	27,7	57,6	100,0
	Özel Okul	f	13	20	63	96
		%	13,5	20,8	65,6	100,0
Toplam	f	46	82	192	320	
	%	14,4	25,6	60,0	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, “Müze gezileri sırasında (Rehber olmadığında) öğrencilere farklı öğretim tekniklerini de kullanarak geziyi daha kalıcı hale getirmeye çalışırım.(Rol oynama, farklı oyunlar, film gösterimi vs.)” ifadesine devlet okulu öğretmenlerinin 129’u (% 57,6) katılmış, 62’si (%27,7) kararsız olduğunu belirtmiş, 33’ü (% 14,7) katılmamıştır. Öte yandan, özel okul öğretmenlerinin 63’ü (% 65,6) katılmış, 20’si (% 20,8) kararsız, 13’ü (% 13,5) katılmadığını belirtmiştir. Özel okul öğretmenlerinin devlet okulu öğretmenlerine oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.4.16. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Okul Türü Değişkeni ve “Gezi öncesinde gezi hakkında öğrencilere ön bilgi vermenin öğrenileceklerin etkililiğini arttıracaklarını düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	16. Gezi öncesinde gezi hakkında öğrencilere ön bilgi vermenin öğrenileceklerin etkililiğini arttıracaklarını düşünüyorum.			Total	
		Katılmama	Kararsızlık	Katılma		
		Eğilimi	Eğilimi	Eğilimi		
Okul Türü	Devlet Okulu	f	2	2	220	224
		%	,9	,9	98,2	100,0
Okul Türü	Özel Okul	f	0	1	95	96
		%	,0	1,0	99,0	100,0
Toplam		f	2	3	315	320
		%	,6	,9	98,4	100,0

Tabloda görüldüğü üzere, “Gezi öncesinde gezi hakkında öğrencilere ön bilgi vermenin öğrenileceklerin etkililiğini arttıracaklarını düşünüyorum” ifadesine devlet okulu öğretmenlerinin 220’si (% 98,2) katılmış, 2’si (% ,9) kararsız olduğunu belirtmiş, 2’si (% ,9) katılmamıştır. Öte yandan, özel okul öğretmenlerinin 95’i (% 99,0) katılmış, 1’i (% 1,0) kararsız olduğunu belirtmiştir. Özel okul öğretmenlerinin devlet okulu öğretmenlerine oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.4.17. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Okul Türü Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde öğrencilerin müzelerden keyif alabilecekleri yerler haline dönüşebileceğini düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	17. Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde öğrencilerin müzelerden keyif alabilecekleri yerler haline dönüşebileceğini düşünüyorum.			Total	
		Katılmama	Kararsızlık	Katılma		
		Eğilimi	Eğilimi	Eğilimi		
Okul Türü	Devlet Okulu	f	2	9	213	224
		%	,9	4,0	95,1	100,0
Okul Türü	Özel Okul	f	0	1	95	96
		%	,0	1,0	99,0	100,0
Toplam		f	2	10	308	320
		%	,6	3,1	96,3	100,0

Tabloda görüldüğü üzere, “Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde öğrencilerin müzelerden keyif alabilecekleri yerler haline dönüşebileceğini düşünüyorum” ifadesine

devlet okulu öğretmenlerinin 213'ü (% 95,1) katılmış, 9'u (% 4,0) kararsız olduğunu belirtmiş, 2'si (% ,9) katılmamıştır. Öte yandan, özel okul öğretmenlerinin 95'i (% 99,0) katılmış, 1'i (% 1,0) kararsız olduğunu belirtmiştir. Özel okul öğretmenlerinin devlet okulu öğretmenlerine oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.4.18. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Okul Türü Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde öğrencilerin müzelerden keyif alabilecekleri yerler haline dönüşebileceğini düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	18. Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde öğrencilerin mantık, gözlem, hayal gücü ve beğeni duygularını geliştirdiğini düşünüyorum.			Total	
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi		
Okul Türü	Devlet Okulu	f	0	7	217	224
		%	,0	3,1	96,9	100,0
	Özel Okul	f	0	2	94	96
		%	,0	2,1	97,9	100,0
Toplam	f	0	9	311	320	
	%	,0	2,8	97,2	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, “Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde öğrencilerin mantık, gözlem, hayal gücü ve beğeni duygularını geliştirdiğini düşünüyorum” ifadesine devlet okulu öğretmenlerinin 217'si (% 96,9) katılmış, 7'si (% 3,1) kararsız olduğunu belirtmiştir. Öte yandan, özel okul öğretmenlerinin 94'ü (% 97,9) katılmış, 2'si (% 2,1) kararsız olduğunu belirtmiştir. Özel okul öğretmenlerinin devlet okulu öğretmenlerine oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.4.19. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Okul Türü Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan etkinliklerin dikkat toplamayı zorlaştırdığını düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	19.Müzelerde uygulanan etkinliklerin dikkat toplamayı zorlaştırdığını düşünüyorum.			Total	
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi		
Okul Türü	Devlet Okulu	f	170	32	22	224
		%	75,9	14,3	9,8	100,0
	Özel Okul	f	77	10	9	96
		%	80,2	10,4	9,4	100,0
Toplam	f	247	42	31	320	
	%	77,2	13,1	9,7	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, “Müzelerde uygulatılan etkinliklerin dikkat toplamayı zorlaştırdığını düşünüyorum” ifadesine devlet okulu öğretmenlerinin 22’si (% 9,8) katılmış, 32’si (% 14,3) kararsız olduğunu belirtmiş, 170’i (% 75,9) katılmamıştır. Öte yandan, özel okul öğretmenlerinin 9’u (% 9,4) katılmış, 10’u (% 10,4) kararsız, 75’i (%80,2) katılmadığını belirtmiştir. Özel okul öğretmenlerinin devlet okulu öğretmenlerine oranla daha fazla katılmama eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.4.20. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Okul Türü Değişkeni ve “Müzelerde uygulatılan etkinlikler sayesinde orada geçirilen sınırlı zamanın daha verimli hale geldiğini düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	20. Müzelerde uygulatılan etkinlikler sayesinde orada geçirilen sınırlı zamanın daha verimli hale geldiğini düşünüyorum.			Total	
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi		
Okul Türü	Devlet Okulu	f	2	19	203	224
		%	,9	8,5	90,6	100,0
	Özel Okul	f	2	8	86	96
		%	2,1	8,3	89,6	100,0
Toplam		f	4	27	289	320
		%	1,3	8,4	90,3	100,0

Tabloda görüldüğü üzere, “Müzelerde uygulatılan etkinlikler sayesinde orada geçirilen sınırlı zamanın daha verimli hale geldiğini düşünüyorum” ifadesine devlet okulu öğretmenlerinin 203’ü (% 90,6) katılmış, 19’u (% 8,5) kararsız olduğunu belirtmiş, 2’si (% ,9) katılmamıştır. Öte yandan, özel okul öğretmenlerinin 86’sı (% 89,6) katılmış, 8’i (% 8,3) kararsız, 2’si (% 2,1) katılmadığını belirtmiştir. Devlet okulu öğretmenlerinin özel okul öğretmenlerine oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.4.21. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Okul Türü Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan etkinliklerden yaratıcı dramanın, eserlerin ve kişilerin daha iyi tanınmasını sağlayacağını düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	21.Müzelerde uygulanan etkinliklerden yaratıcı dramanın, eserlerin ve kişilerin daha iyi tanınmasını sağlayacağını düşünüyorum.			Total	
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi		
Okul Türü	Devlet Okulu	f	0	9	215	224
		%	,0	4,0	96,0	100,0
Okul Türü	Özel Okul	f	1	1	94	96
		%	1,0	1,0	97,9	100,0
Toplam		f	1	10	309	320
		%	,3	3,1	96,6	100,0

Tabloda görüldüğü üzere, “Müzelerde uygulanan etkinliklerden yaratıcı dramanın, eserlerin ve kişilerin daha iyi tanınmasını sağlayacağını düşünüyorum” ifadesine devlet okulu öğretmenlerinin 215’i (% 96,0) katılmış, 9’u (% 4,0) katılmadığını belirtmiştir. Öte yandan, özel okul öğretmenlerinin 94’ü (% 97,9) katılmış, 1’i (% 1,0) kararsız, 1’i (% 1,0) katılmadığını belirtmiştir. Özel okul öğretmenlerinin devlet okulu öğretmenlerine oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.4.22. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Okul Türü Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan etkinliklerin sadece orada eğlenceli vakit geçirmek amacıyla yapıldığını düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	22.Müzelerde uygulanan etkinliklerin sadece orada eğlenceli vakit geçirmek amacıyla yapıldığını düşünüyorum.			Total	
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi		
Okul Türü	Devlet Okulu	f	172	30	22	224
		%	76,8	13,4	9,8	100,0
Okul Türü	Özel Okul	f	66	12	18	96
		%	68,8	12,5	18,8	100,0
Toplam		f	238	42	40	320
		%	74,4	13,1	12,5	100,0

Tabloda görüldüğü üzere, “Müzelerde uygulanan etkinliklerin sadece orada eğlenceli vakit geçirmek amacıyla yapıldığını düşünüyorum” ifadesine devlet okulu öğretmenlerinin

22'si (% 9,8) katılmış, 30'u (% 13,4) kararsız, 172'si (% 76,8) katılmadığını belirtmiştir. Öte yandan, özel okul öğretmenlerinin 18'i (% 18,8) katılmış, 12'si (% 12,5) kararsız, 66'sı (% 68,8) katılmadığını belirtmiştir. Özel okul öğretmenlerinin devlet okulu öğretmenlerine oranla daha fazla katılmama eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.4.23. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Okul Türü Değişkeni ve “Okullarda bu çalışmalarla ilgili daha fazla duyuru yapılması gerektiğini düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar		Değer	23.Okullarda bu çalışmalarla ilgili daha fazla duyuru yapılması gerektiğini düşünüyorum.			Total
			Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi	
Okul Türü	Devlet	f	1	4	219	224
	Okulu	%	,4	1,8	97,8	100,0
	Özel Okul	f	3	1	92	96
		%	3,1	1,0	95,8	100,0
Toplam	f	4	5	311	320	
	%	1,3	1,6	97,2	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, “Okullarda bu çalışmalarla ilgili daha fazla duyuru yapılması gerektiğini düşünüyorum” ifadesine devlet okulu öğretmenlerinin 219'u (% 97,8) katılmış, 4'ü (% 1,8) kararsız, 1'i (% ,4) katılmadığını belirtmiştir. Öte yandan, özel okul öğretmenlerinin 92'si (% 95,8) katılmış, 1'i (% 1,0) kararsız, 3'ü (% 3,1) katılmadığını belirtmiştir. Devlet okulu öğretmenlerinin özel okul öğretmenlerine oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.4.24. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Okul Türü Değişkeni ve “Öğrencilerin eğitimlerinde müzecilik derslerinin seçmeli ders olarak verilmesini desteklerim” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar		Değer	24.Öğrencilerin eğitimlerinde müzecilik derslerinin seçmeli ders olarak verilmesini desteklerim.			Total
			Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi	
Okul Türü	Devlet	f	7	32	185	224
	Okulu	%	3,1	14,3	82,6	100,0
	Özel Okul	f	3	24	69	96
		%	3,1	25,0	71,9	100,0
Toplam	f	10	56	254	320	
	%	3,1	17,5	79,4	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, “Öğrencilerin eğitimlerinde müzecilik derslerinin seçmeli ders olarak verilmesini desteklerim” ifadesine devlet okulu öğretmenlerinin 185’i (% 82,6) katılmış, 32’si (% 14,3) kararsız, 7’si (% 3,1) katılmadığını belirtmiştir. Öte yandan, özel okul öğretmenlerinin 69’u (% 71,9) katılmış, 24’ü (% 25,0) kararsız, 3’ü (% 3,1) katılmadığını belirtmiştir. Devlet okulu öğretmenlerinin özel okul öğretmenlerine oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.4.25. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Okul Türü Değişkeni ve “Öğrencilerin eğitimlerinde müzelere ilgilerini artırıcı çalışmalar yapılması gerekir” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	25.Öğrencilerin eğitimlerinde müzelere ilgilerini artırıcı çalışmalar yapılması gerekir.			Total	
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi		
Okul Türü	Devlet Okulu	f %	1 ,4	9 4,0	214 95,5	224 100,0
	Özel Okul	f %	0 ,0	10 10,4	86 89,6	96 100,0
Toplam		f %	1 ,3	19 5,9	300 93,8	320 100,0

Tabloda görüldüğü üzere, “Öğrencilerin eğitimlerinde müzelere ilgilerini artırıcı çalışmalar yapılması gerekir” ifadesine devlet okulu öğretmenlerinin 214’ü (% 95,5) katılmış, 9’u (% 4,0) kararsız, 1’i (% ,4) katılmadığını belirtmiştir. Öte yandan, özel okul öğretmenlerinin 86’sı (% 89,6) katılmış, 10’u (% 10,4) kararsız olduğunu belirtmiştir. Devlet okulu öğretmenlerinin özel okul öğretmenlerine oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.4.26. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Okul Türü Değişkeni ve “Müze gezilerine ön hazırlık yapma konusunda derslerimden zaman ayırmaktan hoşlanmam” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

		26.Müze gezilerine ön hazırlık yapma konusunda derslerimden zaman ayırmaktan hoşlanmam.				
Gruplar	Değer	Katılmama	Kararsızlık	Katılma	Total	
		Eğilimi	Eğilimi	Eğilimi		
Okul Türü	Devlet Okulu	f	195	13	16	224
		%	87,1	5,8	7,1	100,0
	Özel Okul	f	77	11	8	96
		%	80,2	11,5	8,3	100,0
Toplam		f	272	24	24	320
		%	85,0	7,5	7,5	100,0

Tabloda görüldüğü üzere, “Müze gezilerine ön hazırlık yapma konusunda derslerimden zaman ayırmaktan hoşlanmam” ifadesine devlet okulu öğretmenlerinin 16’sı (% 7,1) katılmış, 13’ü (% 5,8) kararsız, 195’i (% 87,1) katılmadığını belirtmiştir. Öte yandan, özel okul öğretmenlerinin 8’i (% 8,3) katılmış, 11’i (% 11,5) kararsız, 77’si (% 80,2) katılmadığını belirtmiştir. Devlet okulu öğretmenlerinin özel okul öğretmenlerine oranla daha fazla katılmama eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.4.27. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Okul Türü Değişkeni ve “Plan hazırlarken müze gezilerine periyodik olarak yer vermenin faydalı olacağını düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

		27.Plan hazırlarken müze gezilerine periyodik olarak yer vermenin faydalı olacağını düşünüyorum.				
Gruplar	Değer	Katılmama	Kararsızlık	Katılma	Total	
		Eğilimi	Eğilimi	Eğilimi		
Okul Türü	Devlet Okulu	f	3	18	203	224
		%	1,3	8,0	90,6	100,0
	Özel Okul	f	1	3	92	96
		%	1,0	3,1	95,8	100,0
Toplam		f	4	21	295	320
		%	1,3	6,6	92,2	100,0

Tabloda görüldüğü üzere, “Plan hazırlarken müze gezilerine periyodik olarak yer vermenin faydalı olacağını düşünüyorum” ifadesine devlet okulu öğretmenlerinin 203’ü (% 90,6) katılmış, 18’i (% 8,0) kararsız, 3’ü (% 1,3) katılmadığını belirtmiştir. Öte yandan, özel

okul öğretmenlerinin 92'si (% 95,8) katılmış, 3'ü (% 3,1) kararsız, 1'i (% 1,0) kararsız olduğunu belirtmiştir. Özel okul öğretmenlerinin devlet okulu öğretmenlerine oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.4.28. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Okul Türü Değişkeni ve “Müzelerde uygulatılan etkinlikler sayesinde öğrencilerin tarihlerini eğlenerek öğrenecekleri kanaatindeyim” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	28.Müzelerde uygulatılan etkinlikler sayesinde öğrencilerin tarihlerini eğlenerek öğrenecekleri kanaatindeyim.			Total	
		Katılmama	Kararsızlık	Katılma		
		Eğilimi	Eğilimi	Eğilimi		
Okul Türü	Devlet	f	1	9	214	224
	Okulu	%	,4	4,0	95,5	100,0
	Özel Okul	f	0	2	94	96
		%	,0	2,1	97,9	100,0
Toplam	f	1	11	308	320	
	%	,3	3,4	96,3	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, “Müzelerde uygulatılan etkinlikler sayesinde öğrencilerin tarihlerini eğlenerek öğrenecekleri kanaatindeyim” ifadesine devlet okulu öğretmenlerinin 214'ü (% 95,5) katılmış, 9'u (% 4,0) kararsız, 1'i (% ,4) katılmadığını belirtmiştir. Öte yandan, özel okul öğretmenlerinin 94'ü (% 97,9) katılmış, 2'si (% 2,1) kararsız olduğunu belirtmiştir. Özel okul öğretmenlerinin devlet okulu öğretmenlerine oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.4.29. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Okul Türü Değişkeni ve “Müzedede gerçekleştirilen etkinliklerin yanında alternatif stratejiler ve etkinlikler geliştirmek gerekir” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	29.Müzedede gerçekleştirilen etkinliklerin yanında alternatif stratejiler ve etkinlikler geliştirmek gerekir.			Total	
		Katılmama	Kararsızlık	Katılma		
		Eğilimi	Eğilimi	Eğilimi		
Okul Türü	Devlet	f	1	13	210	224
	Okulu	%	,4	5,8	93,8	100,0
	Özel Okul	f	1	10	85	96
		%	1,0	10,4	88,5	100,0
Toplam	f	2	23	295	320	
	%	,6	7,2	92,2	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, “Müzedede gerçekleştirilen etkinliklerin yanında alternatif stratejiler ve etkinlikler geliştirmek gerekir” ifadesine devlet okulu öğretmenlerinin 210’u (% 93,8) katılmış, 13’ü (% 5,8) kararsız, 1’i (% ,4) katılmadığını belirtmiştir. Öte yandan, özel okul öğretmenlerinin 85’i (% 88,5) katılmış, 10’u (%10,4) kararsız, 1’i (% 1,0) katılmadığını belirtmiştir. Devlet okulu öğretmenlerinin özel okul öğretmenlerine oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.4.30. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Okul Türü Değişkeni ve “Müzelere uygulatılan etkinlikler sayesinde bu gezilere katılımın artacağını ve müzelere gitme davranışlarının da kalıcı bir hale geleceğini düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	30.Müzelere uygulatılan etkinlikler sayesinde bu gezilere katılımın artacağını ve müzelere gitme davranışlarının da kalıcı bir hale geleceğini düşünüyorum.			Total	
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi		
Okul Türü	Devlet Okulu	f %	1 ,4	6 2,7	217 96,9	224 100,0
	Özel Okul	f %	1 1,0	4 4,2	91 94,8	96 100,0
Toplam		f %	2 ,6	10 3,1	308 96,3	320 100,0

Tabloda görüldüğü üzere, “Müzelere uygulatılan etkinlikler sayesinde bu gezilere katılımın artacağını ve müzelere gitme davranışlarının da kalıcı bir hale geleceğini düşünüyorum” ifadesine devlet okulu öğretmenlerinin 217’si (% 96,9) katılmış, 6’sı (% 2,7) kararsız, 1’i (% ,4) katılmadığını belirtmiştir. Öte yandan, özel okul öğretmenlerinin 91’i (% 94,8) katılmış, 4’ü (%4,2) kararsız, 1’i (% 1,0) katılmadığını belirtmiştir. Devlet okulu öğretmenlerinin özel okul öğretmenlerine oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.4.31. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Okul Türü Değişkeni ve “Gezi sonrası öğrenilenlerin kalıcılığını arttırmak için okul içi projeler gerçekleştirmek gerekir” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	31.Gezi sonrası öğrenilenlerin kalıcılığını arttırmak için okul içi projeler gerçekleştirmek gerekir			Total	
		Katılmama	Kararsızlık	Katılma		
		Eğilimi	Eğilimi	Eğilimi		
Okul Türü	Devlet	f	0	9	215	224
	Okulu	%	,0	4,0	96,0	100,0
	Özel Okul	f	2	5	89	96
		%	2,1	5,2	92,7	100,0
Toplam	f	2	14	304	320	
	%	,6	4,4	95,0	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, “Gezi sonrası öğrenilenlerin kalıcılığını arttırmak için okul içi projeler gerçekleştirmek gerekir” ifadesine devlet okulu öğretmenlerinin 215’i (% 96,0) katılmış, 9’u (% 24,0) kararsız olduğunu belirtmiştir. Öte yandan, özel okul öğretmenlerinin 89’u (% 92,7) katılmış, 5’i (%5,2) kararsız, 2’si (% 2,1) katılmadığını belirtmiştir. Devlet okulu öğretmenlerinin özel okul öğretmenlerine oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.4.32. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Okul Türü Değişkeni ve “Gezi sonrası müzede yapılan etkinlikleri velilerle paylaşmak gerekir” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	32.Gezi sonrası müzede yapılan etkinlikleri velilerle paylaşmak gerekir.			Total	
		Katılmama	Kararsızlık	Katılma		
		Eğilimi	Eğilimi	Eğilimi		
Okul Türü	Devlet	f	6	24	194	224
	Okulu	%	2,7	10,7	86,6	100,0
	Özel Okul	f	2	7	87	96
		%	2,1	7,3	90,6	100,0
Toplam	f	8	31	281	320	
	%	2,5	9,7	87,8	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, “Gezi sonrası müzede yapılan etkinlikleri velilerle paylaşmak gerekir.” ifadesine devlet okulu öğretmenlerinin 194’ü (% 86,6) katılmış, 24’ü (% 10,7)

kararsız, 6'sı (%2,7) katılmadığını belirtmiştir. Öte yandan, özel okul öğretmenlerinin 87'si (% 90,6) katılmış, 7'si (%7,3) kararsız, 2'si (% 2,1) katılmadığını belirtmiştir. Özel okul öğretmenlerinin devlet okulu öğretmenlerine oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.5. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Branş Değişkeni ve Anket Maddelerine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablolar

Bu bölümde araştırmaya katılan okulöncesi ve sınıf öğretmenlerinin “branş” değişkeni ve anket maddelerine verdikleri cevaplarla ilgili çapraz tablolar sunulmaktadır.

4.5.1. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Branş Değişkeni ve “Müze gezilerinin öğrencilerde müze bilincini kazandırmaya yönelik davranışları desteklediğini düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	1.Müze gezilerinin öğrencilerde müze bilincini kazandırmaya yönelik davranışları desteklediğini düşünüyorum.			Total
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi	
Branş	Okulöncesi	f	2	7	167
		%	1,1	4,0	94,9
Sınıf Öğretmeni		f	1	2	141
		%	,7	1,4	97,9
Toplam		f	3	9	308
		%	,9	2,8	96,3

Tabloda görüldüğü üzere, “Müze gezilerinin öğrencilerde müze bilincini kazandırmaya yönelik davranışları desteklediğini düşünüyorum.” ifadesine okulöncesi öğretmenlerinin 167'si (% 94,9) katılmış, 7'si (% 4,0) kararsız olduğunu belirtmiş, 2'si (% 1,1) katılmamıştır. Öte yandan, sınıf öğretmenlerinin 141'i (% 97,9) katılmış, 2'si (% 1,4) kararsız olduğunu belirtmiş, 1'i (% 0,7) katılmamıştır. Sınıf öğretmenlerinin okulöncesi öğretmenlerine oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.5.2. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Branş Değişkeni ve “Müzedede gerçekleştirilen etkinliklerin hangi amaca hizmet ettiğinin farkındayım” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	2.Müzedede gerçekleştirilen etkinliklerin hangi amaca hizmet ettiğinin farkındayım.			Total	
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi		
Branş	Okulöncesi	f	1	6	169	176
		%	,6	3,4	96,0	100,0
	Sınıf Öğretmeni	f	1	6	137	144
		%	,7	4,2	95,1	100,0
Toplam	f	2	12	306	320	
	%	,6	3,8	95,6	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, “Müzedede gerçekleştirilen etkinliklerin hangi amaca hizmet ettiğinin farkındayım.” ifadesine okulöncesi öğretmenlerinin 169’u (% 99,0) katılmış, 6’sı (% 3,4) kararsız olduğunu belirtmiş, 1’si (% ,6) katılmamıştır. Öte yandan, sınıf öğretmenlerinin 137’si (% 95,1) katılmış, 6’sı (% 4,2) kararsız olduğunu belirtmiş, 1’i (% 0,7) katılmamıştır. Okulöncesi öğretmenlerinin sınıf öğretilmelerine oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.5.3. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Branş Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan etkinliklerin hangi yöntem ve tekniklerle uygulandığını biliyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	3.Müzelerde uygulanan etkinliklerin hangi yöntem ve tekniklerle uygulandığını biliyorum.			Total	
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi		
Branş	Okulöncesi	f	6	30	140	176
		%	3,4	17,0	79,5	100,0
	Sınıf Öğretmeni	f	4	41	99	144
		%	2,8	28,5	68,8	100,0
Toplam	f	10	71	239	320	
	%	3,1	22,2	74,	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, “Müzelerde uygulanan etkinliklerin hangi yöntem ve tekniklerle

uygulandığını biliyorum.” ifadesine okulöncesi öğretmenlerinin 140’ı (% 79,5) katılmış, 30’u (% 17,0) kararsız olduğunu belirtmiş, 6’sı (% 3,4) katılmamıştır. Öte yandan, sınıf öğretmenlerinin 99’si (% 68,8) katılmış, 41’i (% 28,5) kararsız olduğunu belirtmiş, 4’ü (% 2,8) katılmamıştır. Okulöncesi öğretmenlerinin sınıf öğremlerine oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.5.4. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Branş Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan eğitim etkinlikleriyle ilgili uygulamalardan haberdarım” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	4.Müzelerde uygulanan eğitim etkinlikleriyle ilgili uygulamalardan haberdarım.			Total	
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi		
Branş	Okulöncesi	f	21	32	123	176
		%	11,9	18,2	69,9	100,0
	Sınıf Öğretmeni	f	17	32	95	144
		%	11,8	22,2	66,0	100,0
Toplam	f	38	64	218	320	
	%	11,9	20,0	68,1	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, “Müzelerde uygulanan eğitim etkinlikleriyle ilgili uygulamalardan haberdarım.” ifadesine okulöncesi öğretmenlerinin 123’ü (% 69,9) katılmış, 32’si (% 18,2) kararsız olduğunu belirtmiş, 21’i (% 11,9) katılmamıştır. Öte yandan, sınıf öğretmenlerinin 95’i (% 66,0) katılmış, 32’si (% 22,2) kararsız olduğunu belirtmiş, 17’si (% 11,8) katılmamıştır. Okulöncesi öğretmenlerinin sınıf öğremlerine oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.5.5. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Branş Değişkeni ve “Müze gezileri sırasında uygulanan etkinliklerin, aktif katılımı artıracağını düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar		Değer	5. Müze gezileri sırasında uygulanan etkinliklerin, aktif katılımı artıracağını düşünüyorum.			Total
			Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi	
Branş	Okulöncesi	f	2	5	169	176
		%	1,1	2,8	96,0	100,0
	Sınıf Öğretmeni	f	1	5	138	144
		%	,7	3,5	95,8	100,0
Toplam		f	3	10	307	320
		%	,9	3,1	95,9	100,0

Tabloda görüldüğü üzere, “Müze gezileri sırasında uygulanan etkinliklerin, aktif katılımı artıracağını düşünüyorum.” ifadesine okulöncesi öğretmenlerinin 169’ü (% 96,0) katılmış, 5’i (% 2,8) kararsız olduğunu belirtmiş, 2’si (% 1,1) katılmamıştır. Öte yandan, sınıf öğretmenlerinin 138’i (% 95,8) katılmış, 5’i (% 3,5) kararsız olduğunu belirtmiş, 1’i (% ,7) katılmamıştır. Okulöncesi öğretmenlerinin sınıf öğretmenlerine oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.5.6. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Branş Değişkeni ve “Müze gezileri sırasında uygulanan etkinliklerin, aktif katılımı artıracağını düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar		Değer	6. Müzelerde uygulanan etkinliklerin öğrencilerin yaratıcılıklarını geliştirdiğini düşünüyorum.			Total
			Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi	
Branş	Okulöncesi	f	2	8	166	176
		%	1,1	4,5	94,3	100,0
	Sınıf Öğretmeni	f	1	3	140	144
		%	,7	2,1	97,2	100,0
Toplam		f	3	11	306	320
		%	,9	3,4	95,6	100,0

Tabloda görüldüğü üzere, “Müzelerde uygulanan etkinliklerin öğrencilerin yaratıcılıklarını geliştirdiğini düşünüyorum.” ifadesine okulöncesi öğretmenlerinin 166’sı (% 96,0) katılmış, 8’i (% 4,5) kararsız olduğunu belirtmiş, 2’si (% 1,1) katılmamıştır. Öte yandan, sınıf öğretmenlerinin 140’ı (% 97,2) katılmış, 3’ü (% 2,1) kararsız olduğunu belirtmiş, 1’i

(% ,7) katılmamıştır. Sınıf öğretmenlerinin okulöncesi öğretmenlerine oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.5.7. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Branş Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan etkinlikler farklı kültürleri tanıırken empati duygusunun da gelişimine katkı sağlar” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	7.Müzelerde uygulanan etkinlikler farklı kültürleri tanıırken empati duygusunun da gelişimine katkı sağlar.			Total	
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi		
Branş	Okulöncesi	f	2	16	158	176
		%	1,1	9,1	89,8	100,0
	Sınıf Öğretmeni	f	1	11	132	144
		%	,7	7,6	91,7	100,0
Toplam	f	3	27	290	320	
	%	,9	8,4	90,6	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, “Müzelerde uygulanan etkinlikler farklı kültürleri tanıırken empati duygusunun da gelişimine katkı sağlar.” ifadesine okulöncesi öğretmenlerinin 158’i (% 89,8) katılmış, 16’sı (% 9,1) kararsız olduğunu belirtmiş, 2’si (% 1,1) katılmamıştır. Öte yandan, sınıf öğretmenlerinin 132’si (% 91,7) katılmış, 11’i (% 7,6) kararsız olduğunu belirtmiş, 1’i (% ,7) katılmamıştır. Sınıf öğretmenlerinin okulöncesi öğretmenlerine oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.5.8. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Branş Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan etkinliklerin sosyal ilişkileri ve iletişimlerini zenginleştirdiğini düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	8. Müzelerde uygulanan etkinliklerin sosyal ilişkileri ve iletişimlerini zenginleştirdiğini düşünüyorum.			Total	
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi		
Branş	Okulöncesi	f	1	7	168	176
		%	,6	4,0	95,5	100,0
	Sınıf Öğretmeni	f	1	8	135	144
		%	,7	5,6	93,8	100,0
Toplam	f	2	15	303	320	
	%	,6	4,7	94,7	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, “Müzelerde uygulanan etkinliklerin sosyal ilişkileri ve

iletişimlerini zenginleştirdiğini düşünüyorum.” ifadesine okulöncesi öğretmenlerinin 168’i (% 95,5) katılmış, 7’si (% 4,0) kararsız olduğunu belirtmiş, 1’i (% ,6) katılmamıştır. Öte yandan, sınıf öğretmenlerinin 135’i (% 93,8) katılmış, 8’i (% 5,6) kararsız olduğunu belirtmiş, 1’i (% ,7) katılmamıştır. Okulöncesi öğretmenlerinin sınıf öğretmenlerine oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.5.9. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Branş Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan etkinliklerin öğrencilerde herhangi bir farkındalık yaratmadığını düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	9. Müzelerde uygulanan etkinliklerin öğrencilerde herhangi bir farkındalık yaratmadığını düşünüyorum.			Total	
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi		
Branş	Okulöncesi	f	149	14	13	176
		%	84,7	8,0	7	100,0
	Sınıf Öğretmeni	f	128	4	12	144
		%	88,9	2,8	8,3	100,0
Toplam	f	277	18	25	320	
	%	86,6	5,6	7,8	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, “Müzelerde uygulanan etkinliklerin öğrencilerde herhangi bir farkındalık yaratmadığını düşünüyorum.” ifadesine okulöncesi öğretmenlerinin 13’ü (% 7,4) katılmış, 14’ü (% 8,0) kararsız olduğunu belirtmiş, 149’u (% 84,7) katılmamıştır. Öte yandan, sınıf öğretmenlerinin 12’si (% 8,3) katılmış, 4’ü (% 2,8) kararsız olduğunu belirtmiş, 128’i (% 88,9) katılmamıştır. Sınıf öğretmenlerinin okulöncesi öğretmenlerine oranla daha fazla katılmama eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.5.10. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Branş Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde farklı kültürleri tanıyarak, kültürel değerlerini koruma bilincini daha çabuk kazanacaklarını düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	10.Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde farklı kültürleri tanıyarak, kültürel değerlerini koruma bilincini daha çabuk kazanacaklarını düşünüyorum.			Total	
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi		
Branş	Okulöncesi	f	0	7	169	176
		%	,0	4,0	96,0	100,0
	Sınıf Öğretmeni	f	3	3	138	144
		%	2,1	2,1	95,8	100,0
Toplam	f	3	10	307	320	
	%	,9	3,1	95,9	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, “Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde farklı kültürleri tanıyarak, kültürel değerlerini koruma bilincini daha çabuk kazanacaklarını düşünüyorum.” ifadesine okulöncesi öğretmenlerinin 169’u (% 96,0) katılmış, 7’si (% 4,0) kararsız olduğunu belirtmiş, 0’ı (% ,0) katılmamıştır. Öte yandan, sınıf öğretmenlerinin 138’i (% 95,8) katılmış, 3’ü (% 2,1) kararsız olduğunu belirtmiş, 3’ü (% 2,1) katılmamıştır. Okulöncesi öğretmenlerinin sınıf öğretmenlerine oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.5.11. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Branş Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde öğrencilerin farklı kültürleri severek öğrenebileceklerini düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	11. Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde öğrencilerin farklı kültürleri severek öğrenebileceklerini düşünüyorum.			Total	
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi		
Branş	Okulöncesi	f	0	9	167	176
		%	,0	5,1	94,9	100,0
	Sınıf Öğretmeni	f	1	5	138	144
		%	,7	3,5	95,8	100,0
Toplam	f	1	14	305	320	
	%	,3	4,4	95,3	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, “Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde öğrencilerin farklı kültürleri severek öğrenebileceklerini düşünüyorum” ifadesine okulöncesi öğretmenlerinin

167'si (% 94,9) katılmış, 9'u (% 5,1) kararsız olduğunu belirtmiş, 0'ı (% ,0) katılmamıştır. Öte yandan, sınıf öğretmenlerinin 138'i (% 95,8) katılmış, 5'i (% 3,5) kararsız olduğunu belirtmiş, 1'i (% ,7) katılmamıştır. Sınıf öğretmenlerinin okulöncesi öğretmenlerine oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.5.12. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Branş Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan farklı eğitim etkinlikleriyle kitaplardan edindiği bilgileri farklı yollarla geliştirme fırsatı bulabileceğini düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	12. Müzelerde uygulanan farklı eğitim etkinlikleriyle kitaplardan edindiği bilgileri farklı yollarla geliştirme fırsatı bulabileceğini düşünüyorum.			Total	
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi		
Branş	Okulöncesi	f	1	6	169	176
		%	,6	3,4	96,0	100,0
	Sınıf Öğretmeni	f	1	3	140	144
		%	,7	2,1	97,2	100,0
Toplam	f	2	9	309	320	
	%	,6	2,8	96,6	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, “Müzelerde uygulanan farklı eğitim etkinlikleriyle kitaplardan edindiği bilgileri farklı yollarla geliştirme fırsatı bulabileceğini düşünüyorum.” ifadesine okulöncesi öğretmenlerinin 169'u (% 96,0) katılmış, 6'sı (% 3,4) kararsız olduğunu belirtmiş, 1'i (% ,6) katılmamıştır. Öte yandan, sınıf öğretmenlerinin 140'ı (% 97,2) katılmış, 3'ü (% 2,1) kararsız olduğunu belirtmiş, 1'i (% ,7) katılmamıştır. Sınıf öğretmenlerinin okulöncesi öğretmenlerine oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.5.13. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Branş Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde müzelerde bulunan nesnelere, günümüzdeki nesnelere arasındaki farklılıkları ve benzerlikleri daha net tanımlayabileceğini düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	13. Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde müzelerde bulunan nesnelere, günümüzdeki nesnelere arasındaki farklılıkları ve benzerlikleri daha net tanımlayabileceğini düşünüyorum.			Total	
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi		
Branş	Okulöncesi	f	2	2	172	176
		%	1,1	1,1	97,7	100,0
	Sınıf Öğretmeni	f	1	4	139	144
		%	,7	2,8	96,5	100,0
Toplam	f	3	6	311	320	
	%	,9	1,9	97,2	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, “Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde müzelerde bulunan nesnelere, günümüzdeki nesnelere arasındaki farklılıkları ve benzerlikleri daha net tanımlayabileceğini düşünüyorum.” ifadesine okulöncesi öğretmenlerinin 172’si (% 97,7) katılmış, 2’si (% 1,1) kararsız olduğunu belirtmiş, 2’si (% 1,1) katılmamıştır. Öte yandan, sınıf öğretmenlerinin 139’u (% 96,5) katılmış, 4’ü (% 2,8) kararsız olduğunu belirtmiş, 1’i (% ,7) katılmamıştır. Okulöncesi öğretmenlerinin sınıf öğretmenlerine oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.5.14. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Branş Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan yaratıcı etkinliklerin öğrencilerin gelişimleri açısından faydalı olduğunu düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	14. Müzelerde uygulanan yaratıcı etkinliklerin öğrencilerin gelişimleri açısından faydalı olduğunu düşünüyorum.			Total	
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi		
Branş	Okulöncesi	f	3	4	169	176
		%	1,7	2,3	96,0	100,0
	Sınıf Öğretmeni	f	0	4	140	144
		%	,0	2,8	97,2	100,0
Toplam	f	3	8	309	320	
	%	,9	2,5	96,6	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, “Müzelerde uygulanan yaratıcı etkinliklerin öğrencilerin gelişimleri açısından faydalı olduğunu düşünüyorum.” ifadesine okulöncesi

öğretmenlerinin 169’u (% 96,0) katılmış, 4’ü (% 2,3) kararsız olduğunu belirtmiş, 3’ü (% 1,7) katılmamıştır. Öte yandan, sınıf öğretmenlerinin 140’ı (% 97,2) katılmış, 4’ü (% 2,8) kararsız olduğunu belirtmiş, 0’ı (% ,0) katılmamıştır. Sınıf öğretmenlerinin okulöncesi öğretilerine oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.5.15. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Branş Değişkeni ve “Müze gezileri sırasında (Rehber olmadığında) öğrencilere farklı öğretim tekniklerini de kullanarak geziyi daha kalıcı hale getirmeye çalışırım.(Rol oynama, farklı oyunlar, film gösterimi vs.)” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	15.Müze gezileri sırasında (Rehber olmadığında) öğrencilere farklı öğretim tekniklerini de kullanarak geziyi daha kalıcı hale getirmeye çalışırım.(Rol oynama, farklı oyunlar, film gösterimi vs.)			Total	
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi		
Branş	Okulöncesi	f	20	34	122	176
		%	11,4	19,3	69,3	100,0
	Sınıf Öğretmeni	f	26	48	70	144
		%	18,1	33,3	48,6	100,0
Toplam	f	46	82	192	320	
	%	14,4	25,6	60,0	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, “Müze gezileri sırasında (Rehber olmadığında) öğrencilere farklı öğretim tekniklerini de kullanarak geziyi daha kalıcı hale getirmeye çalışırım.(Rol oynama, farklı oyunlar, film gösterimi vs.)” ifadesine okulöncesi öğretmenlerinin 122’si (% 69,3) katılmış, 34’ü (% 19,3) kararsız olduğunu belirtmiş, 20’si (% 11,4) katılmamıştır. Öte yandan, sınıf öğretmenlerinin 70’i (% 48,6) katılmış, 48’i (% 33,3) kararsız olduğunu belirtmiş, 26’sı (% 18,1) katılmamıştır. Okulöncesi öğretmenlerinin sınıf öğretilerine oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.5.16. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Branş Değişkeni ve “Gezi öncesinde gezi hakkında öğrencilere ön bilgi vermenin öğrenileceklerin etkililiğini arttıracaklarını düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	16. Gezi öncesinde gezi hakkında öğrencilere ön bilgi vermenin öğrenileceklerin etkililiğini arttıracaklarını düşünüyorum.			Total	
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi		
Branş	Okulöncesi	f	1	1	174	176
		%	,6	,6	98,9	100,0
	Sınıf Öğretmeni	f	1	2	141	144
		%	,7	1,4	97,9	100,0
Toplam	f	2	3	315	320	
	%	,6	,9	98,4	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, “Gezi öncesinde gezi hakkında öğrencilere ön bilgi vermenin öğrenileceklerin etkililiğini arttıracaklarını düşünüyorum.” ifadesine okulöncesi öğretmenlerinin 174’ü (% 98,9) katılmış, 1’i (% ,6) kararsız olduğunu belirtmiş, 1’i (% ,6) katılmamıştır. Öte yandan, sınıf öğretmenlerinin 141’i (% 97,9) katılmış, 2’si (% 1,4) kararsız olduğunu belirtmiş, 1’i (% ,7) katılmamıştır. Okulöncesi öğretmenlerinin sınıf öğretilmelerine oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.5.17. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Branş Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde öğrencilerin müzelerden keyif alabilecekleri yerler haline dönüşebileceğini düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	17. Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde öğrencilerin müzelerden keyif alabilecekleri yerler haline dönüşebileceğini düşünüyorum.			Total	
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi		
Branş	Okulöncesi	f	1	5	170	176
		%	,6	2,8	96,6	100,0
	Sınıf Öğretmeni	f	1	5	138	144
		%	,7	3,5	95,8	100,0
Toplam	f	2	10	308	320	
	%	,6	3,1	96,3	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, “Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde öğrencilerin müzelerden keyif alabilecekleri yerler haline dönüşebileceğini düşünüyorum.” ifadesine

okulöncesi öğretmenlerinin 170'i (% 96,6) katılmış, 5'i (% 2,8) kararsız olduğunu belirtmiş, 1'i (% ,6) katılmamıştır. Öte yandan, sınıf öğretmenlerinin 138'i (% 95,8) katılmış, 5'si (% 3,5) kararsız olduğunu belirtmiş, 1'i (% ,7) katılmamıştır. Okulöncesi öğretmenlerinin sınıf öğretilmelerine oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.5.18. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Branş Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde öğrencilerin mantık, gözlem, hayal gücü ve beğeni duygularını geliştirdiğini düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	18. Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde öğrencilerin mantık, gözlem, hayal gücü ve beğeni duygularını geliştirdiğini düşünüyorum.			Total
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi	
Branş	Okulöncesi	f	0	4	172
		%	,0	2,3	97,7
	Sınıf Öğretmeni	f	0	5	139
		%	,0	3,5	96,5
Toplam	f	0	9	311	
	%	,0	2,8	97,2	

Tabloda görüldüğü üzere, “Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde öğrencilerin mantık, gözlem, hayal gücü ve beğeni duygularını geliştirdiğini düşünüyorum.” ifadesine okulöncesi öğretmenlerinin 172'si (% 97,7) katılmış, 4'ü (% 2,3) kararsız olduğunu belirtmiştir. Öte yandan, sınıf öğretmenlerinin 139'u (%96,5) katılmış, 5'i (% 3,5) kararsız olduğunu belirtmiştir. Okulöncesi öğretmenlerinin sınıf öğretilmelerine oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.5.19. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Branş Değişkeni ve “Müzelerde uygulatılan etkinliklerin dikkat toplamayı zorlaştırdığını düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	19.Müzelerde uygulatılan etkinliklerin dikkat toplamayı zorlaştırdığını düşünüyorum.			Total
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi	
Branş	Okulöncesi	f	134	24	176
		%	76,1	13,6	100,0
	Sınıf Öğretmeni	f	113	18	144
		%	78,5	12,5	100,0
Toplam	f	247	42	320	
	%	77,2	13,1	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, “Müzelerde uygulatılan etkinliklerin dikkat toplamayı zorlaştırdığını düşünüyorum.” ifadesine okulöncesi öğretmenlerinin 18’i (% 10,2) katılmış, 24’ü (% 13,6) kararsız olduğunu belirtmiş, 134’ü (% 76,1) katılmamıştır. Öte yandan, sınıf öğretmenlerinin 13’ü (% 9,0) katılmış, 18’i (% 9,0) kararsız olduğunu belirtmiş, 113’ü (% 78,5) katılmamıştır. Sınıf öğretmenlerinin okulöncesi öğretmenlerine oranla daha fazla katılmama eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.5.20. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Branş Değişkeni ve “Müzelerde uygulatılan etkinlikler sayesinde orada geçirilen sınırlı zamanın daha verimli hale geldiğini düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	20. Müzelerde uygulatılan etkinlikler sayesinde orada geçirilen sınırlı zamanın daha verimli hale geldiğini düşünüyorum.			Total
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi	
Branş	Okulöncesi	f	3	15	176
		%	1,7	8,5	89,8
	Sınıf Öğretmeni	f	1	12	144
		%	,7	8,3	91,0
Toplam	f	4	27	320	
	%	1,3	8,4	90,3	

Tabloda görüldüğü üzere, “Müzelerde uygulatılan etkinlikler sayesinde orada geçirilen sınırlı zamanın daha verimli hale geldiğini düşünüyorum.” ifadesine okulöncesi öğretmenlerinin 158’i (% 89,8) katılmış, 15’i (% 8,5) kararsız olduğunu belirtmiş, 3’ü (% 1,7) katılmamıştır. Öte yandan, sınıf öğretmenlerinin 131’i (% 91,0) katılmış, 12’si (% 8,3)

kararsız olduğunu belirtmiş, 1'i (% ,7) katılmamıştır. Sınıf öğretmenlerinin okulöncesi öğretilmelerine oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.5.21. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Branş Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan etkinliklerden yaratıcı dramının, eserlerin ve kişilerin daha iyi tanınmasını sağlayacağını düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	21.Müzelerde uygulanan etkinliklerden yaratıcı dramının, eserlerin ve kişilerin daha iyi tanınmasını sağlayacağını düşünüyorum.			Total	
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi		
Branş	Okulöncesi	f	1	6	169	176
		%	,6	3,4	96,0	100,0
	Sınıf	f	0	4	140	144
	Öğretmeni	%	,0	2,8	97,2	100,0
Toplam		f	1	10	309	320
		%	,3	3,1	96,6	100,0

Tabloda görüldüğü üzere, “Müzelerde uygulanan etkinliklerden yaratıcı dramının, eserlerin ve kişilerin daha iyi tanınmasını sağlayacağını düşünüyorum.” ifadesine okulöncesi öğretmenlerinin 169'u (% 96,0) katılmış, 6'sı (% 3,4) kararsız olduğunu belirtmiş, 1'i (% ,6) katılmamıştır. Öte yandan, sınıf öğretmenlerinin 131'i (% 91,0) katılmış, 12'si (% 8,3) kararsız olduğunu belirtmiş, 1'i (% ,7) katılmamıştır. Sınıf öğretmenlerinin okulöncesi öğretilmelerine oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.5.22. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Branş Değişkeni ve “Müzelerde uygulatılan etkinliklerin sadece orada eğlenceli vakit geçirmek amacıyla yapıldığını düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	22.Müzelerde uygulatılan etkinliklerin sadece orada eğlenceli vakit geçirmek amacıyla yapıldığını düşünüyorum.			Total	
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi		
			f			
Branş	Okulöncesi	f	126	23	27	176
		%	71,6	13,1	15,3	100,0
	Sınıf Öğretmeni	f	112	19	13	144
		%	77,8	13,2	9,0	100,0
Toplam	f	238	42	40	320	
	%	74,4	13,1	12,5	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, “Müzelerde uygulatılan etkinliklerin sadece orada eğlenceli vakit geçirmek amacıyla yapıldığını düşünüyorum.” ifadesine okulöncesi öğretmenlerinin 27’si (% 15,3) katılmış, 23’ü (% 13,1) kararsız olduğunu belirtmiş, 126’sı (% 71,6) katılmamıştır. Öte yandan, sınıf öğretmenlerinin 13’ü (% 9,0) katılmış, 19’u (% 13,2) kararsız olduğunu belirtmiş, 112’si (%77,8) katılmamıştır. Sınıf öğretmenlerinin okulöncesi öğretilerine oranla daha fazla katılmama eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.5.23. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Branş Değişkeni ve “Okullarda bu çalışmalarla ilgili daha fazla duyuru yapılması gerektiğini düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	23.Okullarda bu çalışmalarla ilgili daha fazla duyuru yapılması gerektiğini düşünüyorum.			Total	
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi		
			f			
Branş	Okulöncesi	f	3	3	170	176
		%	1,7	1,7	96,6	100,0
	Sınıf Öğretmeni	f	1	2	141	144
		%	,7	1,4	97,9	100,0
Toplam	f	4	5	311	320	
	%	1,3	1,6	97,2	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, “Okullarda bu çalışmalarla ilgili daha fazla duyuru yapılması gerektiğini düşünüyorum.” ifadesine okulöncesi öğretmenlerinin 170’i (% 96,6) katılmış, 3’ü (% 1,7) kararsız olduğunu belirtmiş, 3’ü (% 1,7) katılmamıştır. Öte yandan, sınıf

öğretmenlerinin 141’i (% 97,9) katılmış, 2’si (% 1,4) kararsız olduğunu belirtmiş, 1’i (% 7) katılmamıştır. Sınıf öğretmenlerinin okulöncesi öğretilerine oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.5.24. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Branş Değişkeni ve “Öğrencilerin eğitimlerinde müzecilik derslerinin seçmeli ders olarak verilmesini desteklerim” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar		Değer	24.Öğrencilerin eğitimlerinde müzecilik derslerinin seçmeli ders olarak verilmesini desteklerim.			Total
			Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi	
Branş	Okulöncesi	f	6	35	135	176
		%	3,4	19,9	76,7	100,0
	Sınıf Öğretmeni	f	4	21	119	144
		%	2,8	14,6	82,6	100,0
Toplam	f	10	56	254	320	
	%	3,1	17,5	79,4	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, “Öğrencilerin eğitimlerinde müzecilik derslerinin seçmeli ders olarak verilmesini desteklerim.” ifadesine okulöncesi öğretmenlerinin 135’i (% 76,7) katılmış, 35’i (% 19,9) kararsız olduğunu belirtmiş, 6’sı (% 3,4) katılmamıştır. Öte yandan, sınıf öğretmenlerinin 119’u (% 82,6) katılmış, 21’i (% 14,6) kararsız olduğunu belirtmiş, 4’ü (% 2,8) katılmamıştır. Sınıf öğretmenlerinin okulöncesi öğretilerine oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.5.25. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Branş Değişkeni ve “Öğrencilerin eğitimlerinde müzelere ilgilerini artırıcı çalışmalar yapılması gerekir” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar		Değer	25.Öğrencilerin eğitimlerinde müzelere ilgilerini artırıcı çalışmalar yapılması gerekir.			Total
			Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi	
Branş	Okulöncesi	f	0	15	161	176
		%	,0	8,5	91,5	100,0
	Sınıf Öğretmeni	f	1	4	139	144
		%	,7	2,8	96,5	100,0
Toplam	f	1	19	300	320	
	%	,3	5,9	93,8	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, “Öğrencilerin eğitimlerinde müzelere ilgilerini artırıcı çalışmalar yapılması gerekir” ifadesine okulöncesi öğretmenlerinin 161’i (% 91,5) katılmış, 15’i (% 8,5) kararsız olduğunu belirtmiştir. Öte yandan, sınıf öğretmenlerinin 139’u (% 96,5) katılmış, 4’ü (% 2,8) kararsız olduğunu belirtmiş, 1’i (% ,7) katılmamıştır. Sınıf öğretmenlerinin okulöncesi öğretilerine oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.5.26. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Branş Değişkeni ve “Müze gezilerine ön hazırlık yapma konusunda derslerimden zaman ayırmaktan hoşlanmam” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	26.Müze gezilerine ön hazırlık yapma konusunda derslerimden zaman ayırmaktan hoşlanmam.			Total	
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi		
Branş	Okulöncesi	f	146	14	16	176
		%	83,0	8,0	9,1	100,0
	Sınıf Öğretmeni	f	126	10	8	144
		%	87,5	6,9	5,6	100,0
Toplam	f	272	24	24	320	
	%	85,0	7,5	7,5	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, “Müze gezilerine ön hazırlık yapma konusunda derslerimden zaman ayırmaktan hoşlanmam” ifadesine okulöncesi öğretmenlerinin 16’sı (% 9,1) katılmış, 14’ü (% 8,0) kararsız, 146’sı (%83,0) katılmadığını belirtmiştir. Öte yandan, sınıf öğretmenlerinin 8’i (% 5,6) katılmış, 10’u (% 6,9) kararsız olduğunu belirtmiş, 126’sı (% 87,5) katılmamıştır. Sınıf öğretmenlerinin okulöncesi öğretilerine oranla daha fazla katılmama eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.5.27. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Branş Değişkeni ve “Plan hazırlarken müze gezilerine periyodik olarak yer vermenin faydalı olacağını düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	27.Plan hazırlarken müze gezilerine periyodik olarak yer vermenin faydalı olacağını düşünüyorum.			Total
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi	
Branş	Okulöncesi	f	3	8	165
		%	1,7	4,5	93,8
	Sınıf Öğretmeni	f	1	13	130
		%	,7	9,0	90,3
Toplam	f	4	21	295	
	%	1,3	6,6	92,2	

Tabloda görüldüğü üzere, “Plan hazırlarken müze gezilerine periyodik olarak yer vermenin faydalı olacağını düşünüyorum” ifadesine okulöncesi öğretmenlerinin 165’i (% 93,8) katılmış, 8’i (% 4,5) kararsız, , 3’ü (% 1,7) katılmadığını belirtmiştir. Öte yandan, sınıf öğretmenlerinin 130’u (% 90,3) katılmış, 13’ü (% 9,0) kararsız olduğunu belirtmiş, 1’i (% ,7) katılmamıştır. Okulöncesi öğretmenlerinin sınıf öğretilerine oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.5.28. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Branş Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde öğrencilerin tarihlerini eğlenerek öğrenecekleri kanaatindeyim” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	28.Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde öğrencilerin tarihlerini eğlenerek öğrenecekleri kanaatindeyim.			Total
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi	
Branş	Okulöncesi	f	0	7	169
		%	,0	4,0	96,0
	Sınıf Öğretmeni	f	1	4	139
		%	,7	2,8	96,5
Toplam	f	1	11	308	
	%	,3	3,4	96,3	

Tabloda görüldüğü üzere, “Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde öğrencilerin tarihlerini eğlenerek öğrenecekleri kanaatindeyim” ifadesine okulöncesi öğretmenlerinin 169’u (% 96,0) katılmış, 7’si (% 4,0) kararsız olduğunu belirtmiştir. Öte yandan, sınıf öğretmenlerinin 139’u (% 96,5) katılmış, 4’ü (% 2,8) kararsız olduğunu belirtmiş, 1’i (%

,7) katılmamıştır. Sınıf öğretmenlerinin okulöncesi öğretilmelerine oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.5.29. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Branş Değişkeni ve “Müzedede gerçekleştirilen etkinliklerin yanında alternatif stratejiler ve etkinlikler geliştirmek gerekir” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	29.Müzedede gerçekleştirilen etkinliklerin yanında alternatif stratejiler ve etkinlikler geliştirmek gerekir.			Total
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi	
Branş	Okulöncesi	f	2	14	176
		%	1,1	8,0	90,9
	Sınıf Öğretmeni	f	0	9	135
		%	,0	6,3	93,8
Toplam	f	2	23	295	
	%	,6	7,2	92,2	

Tabloda görüldüğü üzere, “Müzedede gerçekleştirilen etkinliklerin yanında alternatif stratejiler ve etkinlikler geliştirmek gerekir” ifadesine okulöncesi öğretmenlerinin 160’ı (% 90,9) katılmış, 14’ü (% 8,0) kararsız, 2’si (% 1,1) katılmadığını belirtmiştir. Öte yandan, sınıf öğretmenlerinin 135’i (% 93,8) katılmış, 9’u (% 6,3) kararsız olduğunu belirtmiştir. Sınıf öğretmenlerinin okulöncesi öğretilmelerine oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.5.30. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Branş Değişkeni ve “Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde bu gezilere katılımın artacağını ve müzelere gitme davranışlarının da kalıcı bir hale geleceğini düşünüyorum” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	30.Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde bu gezilere katılımın artacağını ve müzelere gitme davranışlarının da kalıcı bir hale geleceğini düşünüyorum.			Total
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi	
Branş	Okulöncesi	f	1	6	176
		%	,6	3,4	96,0
	Sınıf Öğretmeni	f	1	4	139
		%	,7	2,8	96,5
Toplam	f	2	10	308	
	%	,6	3,1	96,3	

Tabloda görüldüğü üzere, “Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde bu gezilere

katılımın artacağını ve müzelere gitme davranışlarının da kalıcı bir hale geleceğini düşünüyorum” ifadesine okulöncesi öğretmenlerinin 169’u (% 96,0) katılmış, 6’sı (% 3,4) kararsız, 1’i (%6) katılmadığını belirtmiştir. Öte yandan, sınıf öğretmenlerinin 139’u (% 96,5) katılmış, 4’ü (% 2,8) kararsız, 1’i (%7) katılmadığını belirtmiştir. Sınıf öğretmenlerinin okulöncesi öğretmenlerine oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.5.31. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Branş Değişkeni ve “Gezi sonrası öğrenilenlerin kalıcılığını arttırmak için okul içi projeler gerçekleştirmek gerekir” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	31.Gezi sonrası öğrenilenlerin kalıcılığını arttırmak için okul içi projeler gerçekleştirmek gerekir			Total	
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi		
Branş	Okulöncesi	f	2	6	168	176
		%	1,1	3,4	95,5	100,0
	Sınıf Öğretmeni	f	0	8	136	144
		%	,0	5,6	94,4	100,0
Toplam	f	2	14	304	320	
	%	,6	4,4	95,0	100,0	

Tabloda görüldüğü üzere, “Gezi sonrası öğrenilenlerin kalıcılığını arttırmak için okul içi projeler gerçekleştirmek gerekir” ifadesine okulöncesi öğretmenlerinin 168’i (% 95,5) katılmış, 6’sı (% 3,4) kararsız, 2’si (% 1,1) katılmadığını belirtmiştir. Öte yandan, sınıf öğretmenlerinin 136’sı (% 94,4) katılmış, 8’i (% 5,6) kararsız olduğunu belirtmiştir. Okulöncesi öğretmenlerinin sınıf öğretmenlerine oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

4.5.32. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Branş Değişkeni ve “Gezi sonrası müzede yapılan etkinlikleri velilerle paylaşmak gerekir” Maddesine Verdikleri Cevaplar İçin Çapraz Tablo

Gruplar	Değer	32.Gezi sonrası müzede yapılan etkinlikleri velilerle paylaşmak gerekir.			Total
		Katılmama Eğilimi	Kararsızlık Eğilimi	Katılma Eğilimi	
Branş	Okulöncesi	f	2	11	163
		%	1,1	6,3	92,6
	Sınıf Öğretmeni	f	6	20	118
		%	4,2	13,9	81,9
Toplam		f	8	31	281
		%	2,5	9,7	87,8

Tabloda görüldüğü üzere, “Gezi sonrası müzede yapılan etkinlikleri velilerle paylaşmak gerekir” ifadesine okulöncesi öğretmenlerinin 163’ü (% 92,6) katılmış, 11’i (% 6,3) kararsız, 2’si (% 1,1) katılmadığını belirtmiştir. Öte yandan, sınıf öğretmenlerinin 118’i (% 81,9) katılmış, 20’si (% 13,9) kararsız, 6’sı (% 4,2) katılmadığını belirtmiştir. Okulöncesi öğretmenlerinin sınıf öğretilerine oranla daha fazla katılma eğilimi göstermeleri dikkat çekmektedir.

V. BÖLÜM

SONUÇ VE TARTIŞMA

5.1. Sonuç ve Tartışma

Araştırma Okul Öncesi Öğretmenleri ve Sınıf Öğretmenlerinin Müzelerde Uygulatılan Etkinliklere Dair Görüşlerine İlişkin genel görüşlerini belirlemek, bu görüşlerin bazı demografik değişkenlere (Cinsiyet, çalıştığı okul türü, branş, yaş, görev biçimi, mesleki kıdem, öğrenim durumu, bir eğitim öğretim yılı içerisinde müzelere gidiş sayısına bağlı olup olmaması) göre değişip değişmediğini saptamak ve eğitimde müzelere verilen önemin eğitim öğretim yılı içerisinde kullanımına yönelik görüşlerini almak amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Okul öncesi ve sınıf öğretmenlerinin müzelerde uygulanan etkinliklere yönelik tutumlarını araştıran çalışmaların olmayışı, araştırmaya literatür kısmında destek konusunda yeterli düzeyde olmadığı belirlenmiştir. Ancak, farklı düzeyde yapılmış tutuma yönelik araştırmalar dikkate alınmıştır.

Veri sonuçları sınıf öğretmenleri ve okulöncesi öğretmenler açısından oldukça önemlidir. Müzelere verilen önem ülkemizde gitgide daha da önem kazanmaktayken müzelerde uygulanan eğitim etkinlikleri oldukça yeni bir alandır. Bireylerin etkili bir şekilde eğlenerek öğrenmelerini sağlayan bu alan uygulayarak öğrettiği için bilgilerin daha kalıcı olmasını sağlar. Etkileri bu kadar önemli olan bu alanın eğitimde kullanılması ihtiyaçtır. Araştırmada okulöncesi ve sınıf öğretmenlerinin kullanılmasının amacı, çocukların bu dönemde edindikleri deneyimlerin çok daha etki bırakmasıdır. Özellikle yaşayarak deneyimlemeleri sayesinde daha kalıcı bir öğrenme sağlayarak müzeleri eğlenceli bir mekân olarak hatırlayacaklar ve müzeye olan bakış açıları da o ölçüde etkilenmiş olacaktır.

5.1.2. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Demografik Özelliklerine Ait Sonuçlar

- Araştırmaya katılan öğretmenlerin genel profili şu şekildedir: % 77,2 kadın, % 22,8'i erkektir. Bu anlamda özellikle okulöncesi öğretmenlerine uygulanan anketlerde kadınların çoğunlukta olması ankete katılan kadın sayısının fazla olmasını etkilemesiyle dikkat çekmektedir.
- Araştırmaya katılan öğretmenler arasında % 55,0 okulöncesi öğretmeni, % 45,0'ı

sınıf öğretmenidir.

- Araştırmaya katılan öğretmenlerden % 70,0 devlet okulu, % 30,0'ı özel okulda çalışmaktadır.
- Araştırmaya katılan öğretmenlerin % 68,1 kadrolu, % 31,9'u ücretlidir.
- % 48,1'i 21-31'i yaş aralığında, % 35,3'ü 32-41'i yaş aralığında, % 13,8'i 42-52'si yaş aralığında, % 2,8'i 52'si ve üzeri yaş aralığındadır.
- % 5,6'sı 1 yıldan az, %35,3'ü 1-5 yıl, % 32,2'si 6-10 yıl, % 26,9'u 11 yıl ve üzeri, % 2,8'i 52 ve üzeri mesleki kıdeme sahiptir.
- % 6,6'sı lise, %5,9'u ön lisans, % 77,8'i lisans, % 9,7'si yüksek lisans okumuştur.
- Bir eğitim öğretim yılı içerisinde % 80,3'ü 1-5 arasında, %16,3'ü 6-10 arasında, % 3,4'ü 10'dan fazla kez müzeye gitmiştir. Bu anlamda müzeye gidiş sayısının oldukça düşük olması dikkat çekmektedir.

5.1.3. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Cinsiyet Değişkeni ve Anket Maddelerine İlişkin Verdikleri Cevapların Çapraz Tablolar Bağlamında Yorumları

“Müze gezilerinin öğrencilerde müze bilincini kazandırmaya yönelik davranışları desteklediğini düşünüyorum” ifadesine erkeklerin (% 97,3) kadınlardan (% 96,0) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Müzelerde uygulanan etkinliklerin hangi yöntem ve tekniklerle uygulandığını biliyorum” ifadesine çoğunlukla kadınların (% 78,1) erkeklerden (% 63,0) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Müzelerde uygulanan eğitim etkinlikleriyle ilgili uygulamalardan haberdarım” ifadesine kadınların (% 69,6) erkeklerden (% 63,0) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Müze gezileri sırasında uygulanan etkinliklerin, aktif katılımı artıracaklarını düşünüyorum” ifadesine erkeklerin (% 97,3) kadınlardan (% 95,5) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Müzelerde uygulanan etkinliklerin öğrencilerin yaratıcılıklarını geliştirdiğini düşünüyorum” ifadesine kadınların (% 96,0) erkeklerden (% 94,5) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Müzelerde uygulanan etkinlikler farklı kültürleri tanıırken empati duygusunun da gelişimine katkı sağlar” ifadesine kadınların (% 96,0) erkeklerden (% 94,5) daha fazla

katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Müzelerde uygulanan etkinliklerin sosyal ilişkileri ve iletişimlerini zenginleştirdiğini düşünüyorum” ifadesine kadınların (% 95,1) erkeklerden (% 93,2) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Müzelerde uygulanan etkinliklerin öğrencilerde herhangi bir farkındalık yaratmadığını düşünüyorum” ifadesine erkeklerin (%94,5) kadınlardan (%84,2) daha fazla katılmadığı, kararsız ya da katıldığı görülmüştür.

“Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde farklı kültürleri tanıyarak, kültürel değerlerini koruma bilincini daha çabuk kazanacaklarını düşünüyorum” ifadesine kadınların (% 96,0) erkeklerden (% 95,9) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde öğrencilerin farklı kültürleri severek öğrenebileceklerini düşünüyorum” ifadesine erkeklerin (% 97,3) kadınlardan (% 94,7) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Müzelerde uygulanan farklı eğitim etkinlikleriyle kitaplardan edindiği bilgileri farklı yollarla geliştirme fırsatı bulabileceğini düşünüyorum” ifadesine kadınların (% 96,8) erkeklerden (%95,9) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde müzelerde bulunan nesnelere, günümüzdeki nesnelere arasındaki farklılıkları ve benzerlikleri daha net tanımlayabileceğini düşünüyorum” ifadesine erkeklerin (% 97,3) kadınlardan (% 97,2) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Müzelerde uygulanan yaratıcı etkinliklerin öğrencilerin gelişimleri açısından faydalı olduğunu düşünüyorum” ifadesine erkeklerin (% 97,3) kadınlardan (% 96,4) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Müze gezileri sırasında (Rehber olmadığında) öğrencilere farklı öğretim tekniklerini de kullanarak geziyi daha kalıcı hale getirmeye çalışırım.(Rol oynama, farklı oyunlar, film gösterimi vs.)” ifadesine kadınların (% 66,4) erkeklerden (% 38,4) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Gezi öncesinde gezi hakkında öğrencilere ön bilgi vermenin öğrenileceklerin etkililiğini arttıracaklarını düşünüyorum” ifadesine erkeklerin (% 98,6) kadınlardan (% 98,4) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde öğrencilerin müzelerden keyif alabilecekleri yerler haline dönüşebileceğini düşünüyorum” ifadesine kadınların (% 96,4) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde öğrencilerin mantık, gözlem, hayal gücü ve beğeni duygularını geliştirdiğini düşünüyorum” ifadesine erkeklerin (% 100,0) kadınlardan (% 96,3) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Müzelerde uygulanan etkinliklerin dikkat toplamayı zorlaştırdığını düşünüyorum” ifadesine kadınların (% 77,3) erkeklerden (% 76,7) daha fazla katılmadığı, diğerlerinin kararsız ya da katıldığı görülmüştür.

“Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde orada geçirilen sınırlı zamanın daha verimli hale geldiğini düşünüyorum” ifadesine erkeklerin (% 94,5) kadınlardan (% 89,1) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Müzelerde uygulanan etkinliklerden yaratıcı dramanın, eserlerin ve kişilerin daha iyi tanınmasını sağlayacağını düşünüyorum” ifadesine erkeklerin (% 98,6) kadınlardan (% 96,0) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Müzelerde uygulanan etkinliklerin sadece orada eğlenceli vakit geçirmek amacıyla yapıldığını düşünüyorum” ifadesine erkeklerin (% 79,5) kadınlardan (% 72,9) daha fazla katılmadığı, diğerlerinin kararsız ya da katıldığı görülmüştür.

“Okullarda bu çalışmalarla ilgili daha fazla duyuru yapılması gerektiğini düşünüyorum” ifadesine erkeklerin (% 97,3) kadınlardan (% 97,2) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Öğrencilerin eğitimlerinde müzecilik derslerinin seçmeli ders olarak verilmesini desteklerim” ifadesine erkeklerin (% 80,8) kadınlardan (% 78,9) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Öğrencilerin eğitimlerinde müzelere ilgilerini artırıcı çalışmalar yapılması gerekir” ifadesine erkeklerin (% 97,3) kadınlardan (% 97,2) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Müze gezilerine ön hazırlık yapma konusunda derslerimden zaman ayırmaktan hoşlanmam” ifadesine erkeklerin (% 89,0) kadınlardan (% 83,8) daha fazla katılmadığı, diğerlerinin kararsız ya da katıldığı görülmüştür.

“Plan hazırlarken müze gezilerine periyodik olarak yer vermenin faydalı olacağını düşünüyorum” ifadesine kadınlar (% 92,7) erkeklerden (% 90,4) daha fazla katıldığı,

diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Müzelerde uygulatılan etkinlikler sayesinde öğrencilerin tarihlerini eğlenerek öğrenecekleri kanaatindeyim” ifadesine kadınlar (% 96,4) erkeklerden (% 95,9) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Müzede gerçekleştirilen etkinliklerin yanında alternatif stratejiler ve etkinlikler geliştirmek gerekir” ifadesine kadınlar (% 92,3) erkeklerden (% 91,8) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Müzelerde uygulatılan etkinlikler sayesinde bu gezilere katılımın artacağını ve müzelere gitme davranışlarının da kalıcı bir hale geleceğini düşünüyorum” ifadesine erkeklerin (% 97,3) kadınlardan (% 96,0) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Gezi sonrası öğrenilenlerin kalıcılığını arttırmak için okul içi projeler gerçekleştirmek gerekir” ifadesine kadınlar (% 95,1) erkeklerden (% 94,5) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Gezi sonrası müzede yapılan etkinlikleri velilerle paylaşmak gerekir” ifadesine kadınlar (% 88,3) erkeklerden (% 86,3) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

Araştırma sonuçlarına bakıldığında, İstanbul İli Avrupa Yakası'ndaki devlet ilkokullarında görev yapmakta olan erkek öğretmenlerin ve kadın öğretmenlere göre müzelerde uygulatılan etkinliklerine dair ilgilerinin daha fazla olduğu ve daha fazla maddeye katıldıkları görülmüştür. Erkek öğretmenlerin müzelerde olan etkinlikler ve değişiklikler konusunda daha ilgili oldukları kanısına varılabilir. Müze etkinlikleri henüz çok yeni bir alan olması gerekçesiyle bu etkinliklerin uygulanma şekilleri henüz çok az müzede gerçekleşmesinden dolayı kadın öğretmenlerin bu konudaki tanıtım ve haberler konusunda yetersiz bilgiye sahip oldukları düşünülebileceği gibi, gelecek çalışmalarda olası nedenler daha detaylı olarak sorgulanabilecektir.

Müze bilinci ve kazandırılması gereken davranışlar konusunda erkek öğretmenler daha ilgili bir yaklaşım göstermişlerdir. Müze etkinlikleri sırasında uygulanan yöntem ve teknikler konusunda kadın öğretmenlerin daha fazla görüşe sahip oldukları dikkat çekmiştir. Kadın öğretmenlerin müzelerde uygulatılan etkinlikler konusunda erkek öğretmenlere oranla da daha fazla bilgi sahibi oldukları görülmüştür. Ayrıca müzelerde

rehber olmadığı zamanlarda farklı yöntemler kullanarak geziyi devam ettirme konusunda da kadın öğretmenlerin erkek öğretmenlerden daha fazla katıldıkları dikkat çekmektedir. Gezi sonrası proje çalışmalarını ve gezi çıktılarının velilerle paylaşılması gerekliliğiyle ilgili olarak kadın öğretmenler daha fazla katılırken erkek öğretmenlerin de bu tip etkinliklerin müzelere gidiş sayısını artıracığı düşüncesine daha fazla katıldıkları gözlenmiştir.

Ülkemizde okulöncesi öğretmenlerinin çoğunluğunun kadın olmasından, sınıf öğretmenlerinin ise hem kadın hem erkek öğretmenlerden oluşmasına rağmen, ankete katılan kadın öğretmenlerin fazla olduğu gerçeği ile değerlendirilebilir. Çıkan sonuçlarla, genellemelere ulaşabilmek için yeterli sayıda erkek öğretmene ulaşılamadığı söylenebilir.

5.1.4. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Okul Türü Değişkeni ve Anket Maddelerine İlişkin Verdikleri Cevapların Çapraz Tablolar Bağlamında Yorumları

“Müze gezilerinin öğrencilerde müze bilincini kazandırmaya yönelik davranışları desteklediğini düşünüyorum” ifadesine devlet okulu öğretmenleri (% 96,4) özel okul öğretmenlerinden (% 95,8) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Müzede gerçekleştirilen etkinliklerin hangi amaca hizmet ettiğinin farkındayım” ifadesine devlet okulu öğretmenleri (% 96,0) özel okul öğretmenlerinden (% 94,8) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Müzelerde uygulanan etkinliklerin hangi yöntem ve tekniklerle uygulandığını biliyorum” ifadesine özel okul öğretmenleri (% 80,2) devlet okulu öğretmenlerinden (% 72,3) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Müzelerde uygulanan eğitim etkinlikleriyle ilgili uygulamalardan haberdarım” ifadesine özel okul öğretmenlerinin (% 71,9) devlet okulu öğretmenlerinden (% 65,5) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Müze gezileri sırasında uygulanan etkinliklerin, aktif katılımı artıracığını düşünüyorum” ifadesine devlet okulu öğretmenleri (% 96,4) özel okul öğretmenlerinden (% 94,8) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Müzelerde uygulanan etkinliklerin öğrencilerin yaratıcılıklarını geliştirdiğini düşünüyorum” ifadesine devlet okulu öğretmenleri (% 96,4) özel okul öğretmenlerinden (% 93,8) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Müzelerde uygulanan etkinlikler farklı kültürleri tanırken empati duygusunun da gelişimine katkı sağlar” ifadesine devlet okulu öğretmenleri (% 89,3) özel okul öğretmenlerinden (%93,8) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Müzelerde uygulanan etkinliklerin sosyal ilişkileri ve iletişimlerini zenginleştirdiğini düşünüyorum” ifadesine özel okul öğretmenleri (% 96,9) devlet okulu öğretmenlerinden (%93,8) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Müzelerde uygulanan etkinliklerin öğrencilerde herhangi bir farkındalık yaratmadığını düşünüyorum” ifadesine devlet okulu öğretmenleri (% 87,1) özel okul öğretmenlerinden (%85,4) daha fazla katılmadığı, diğerlerinin kararsız ya da katıldığı görülmüştür.

“Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde farklı kültürleri tanıyarak, kültürel değerlerini koruma bilincini daha çabuk kazanacaklarını düşünüyorum” ifadesine özel okul öğretmenleri (% 96,9) devlet okulu öğretmenlerinden (% 95,5) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde öğrencilerin farklı kültürleri severek öğrenebileceklerini düşünüyorum” ifadesine devlet okulu öğretmenleri (% 95,5) özel okul öğretmenlerinden (% 94,8) daha fazla katıldığı, diğerlerinin diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Müzelerde uygulanan farklı eğitim etkinlikleriyle kitaplardan edindiği bilgileri farklı yollarla geliştirme fırsatı bulabileceğini düşünüyorum” ifadesine devlet okulu öğretmenleri (% 97,3) özel okul öğretmenlerinden (% 94,8) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde müzelerde bulunan nesnelere, günümüzdeki nesnelere arasındaki farklılıkları ve benzerlikleri daha net tanımlayabileceğini düşünüyorum” ifadesine devlet okulu öğretmenleri (% 97,3) özel okul öğretmenlerinden (% 96,9) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Müzelerde uygulanan yaratıcı etkinliklerin öğrencilerin gelişimleri açısından faydalı olduğunu düşünüyorum” ifadesine özel okul öğretmenleri (%96,9) devlet okulu öğretmenlerinden (% 96,4) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Müze gezileri sırasında (Rehber olmadığında) öğrencilere farklı öğretim tekniklerini de kullanarak geziyi daha kalıcı hale getirmeye çalışırım.(Rol oynama, farklı oyunlar, film

gösterimi vs.)” ifadesine özel okul öğretmenleri (% 65,6) devlet okulu öğretmenlerinden (%57,6) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Gezi öncesinde gezi hakkında öğrencilere ön bilgi vermenin öğrenileceklerin etkililiğini arttıracakını düşünüyorum” ifadesine özel okul öğretmenleri (% 99,0) devlet okulu öğretmenlerinden (% 98,2) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde öğrencilerin müzelerden keyif alabilecekleri yerler haline dönüşebileceğini düşünüyorum” ifadesine özel okul öğretmenleri (% 99,0) devlet okulu öğretmenlerinden (% 95,1) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde öğrencilerin mantık, gözlem, hayal gücü ve beğeni duygularını geliştirdiğini düşünüyorum” ifadesine özel okul öğretmenleri (% 97,9) devlet okulu öğretmenlerinden (% 96,9) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Müzelerde uygulanan etkinliklerin dikkat toplamayı zorlaştırdığını düşünüyorum” ifadesine özel okul öğretmenlerinin (%80,2) devlet okulu öğretmenlerinden (% 75,9) daha fazla katılmadığı, diğerlerinin kararsız ya da katıldığı görülmüştür.

“Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde orada geçirilen sınırlı zamanın daha verimli hale geldiğini düşünüyorum” ifadesine devlet okulu öğretmenleri (%90,6) özel okul öğretmenlerinden (% 89,6) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Müzelerde uygulanan etkinliklerden yaratıcı dramanın, eserlerin ve kişilerin daha iyi tanınmasını sağlayacağını düşünüyorum” ifadesine özel okul öğretmenleri (% 97,9) devlet okulu öğretmenlerinden (% 96,0) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Müzelerde uygulanan etkinliklerin sadece orada eğlenceli vakit geçirmek amacıyla yapıldığını düşünüyorum” ifadesine özel okul öğretmenleri (% 68,8) devlet okulu öğretmenlerinden 172’si (% 76,8) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Okullarda bu çalışmalarla ilgili daha fazla duyuru yapılması gerektiğini düşünüyorum” ifadesine devlet okulu öğretmenleri (% 97,8) özel okul öğretmenlerinden (% 95,8) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Öğrencilerin eğitimlerinde müzecilik derslerinin seçmeli ders olarak verilmesini desteklerim” ifadesine devlet okulu öğretmenleri (% 82,6) okul öğretmenlerinden (% 71,9) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Öğrencilerin eğitimlerinde müzelere ilgilerini artırıcı çalışmalar yapılması gerekir” ifadesine devlet okulu öğretmenleri (% 95,5) özel okul öğretmenlerinden (% 89,6) daha fazla katılmadığı, diğerlerinin kararsız ya da katıldığı görülmüştür.

“Müze gezilerine ön hazırlık yapma konusunda derslerimden zaman ayırmaktan hoşlanmam” ifadesine devlet okulu öğretmenlerinin (% 87,1) özel okul öğretmenlerinden (% 80,2) daha fazla katılmadığı, diğerlerinin kararsız ya da katıldığı görülmüştür.

“Plan hazırlarken müze gezilerine periyodik olarak yer vermenin faydalı olacağını düşünüyorum” ifadesine özel okul öğretmenlerinin (% 95,8) devlet okulu öğretmenlerinden (% 90,6) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Müzelerde uygulatılan etkinlikler sayesinde öğrencilerin tarihlerini eğlenerek öğrenecekleri kanaatindeyim” ifadesine özel okul öğretmenlerinin (% 97,9) devlet okulu öğretmenlerinden (% 95,5) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Müzede gerçekleştirilen etkinliklerin yanında alternatif stratejiler ve etkinlikler geliştirmek gerekir” ifadesine devlet okulu öğretmenleri (% 93,8) özel okul öğretmenlerinden (% 88,5) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Müzelerde uygulatılan etkinlikler sayesinde bu gezilere katılımın artacağını ve müzelere gitme davranışlarının da kalıcı bir hale geleceğini düşünüyorum” ifadesine devlet okulu öğretmenleri (% 96,9) özel okul öğretmenlerinden (% 94,8) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Gezi sonrası öğrenilenlerin kalıcılığını arttırmak için okul içi projeler gerçekleştirmek gerekir” ifadesine devlet okulu öğretmenleri (% 96,0) özel okul öğretmenlerinden (% 92,7) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Gezi sonrası müzede yapılan etkinlikleri velilerle paylaşmak gerekir” ifadesine özel okul öğretmenleri (% 90,6) devlet okulu öğretmenlerinden (% 86,6) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

Araştırma sonucuna göre, devlet okulları öğretmenlerinin özel okul öğretmenlerine oranla

daha fazla maddeye katıldıkları görülmüştür. Bununla birlikte devlet okulu öğretmenleri, müze gezilerinin müze bilincine yönelik davranışları desteklemesi ve hangi amaca hizmet ettiğiyle ilgili farkındalıklarının yüksek olduğunu belirtirken, özel okul öğretmenleri de uygulanan öğretim yöntemleriyle ilgili ve müzelerde uygulanan etkinliklerden de daha fazla bilgi sahibi olduklarını ifade etmişlerdir. Bulgulardaki farklılıkların nedeni, özel okulların devlet okullarına göre seminer ve hizmet içi eğitimlere daha fazla katılım göstermeleri ve maddi imkanlarının daha fazla olması ile açıklanabileceği gibi, gelecek çalışmalarda olası nedenler daha detaylı olarak sorgulanabilecektir.

Devlet okulu öğretmenlerinin, öğrencilerin eğitimlerinde müzelere ilgilerini artırıcı çalışmalar yapılması gerektiğine daha fazla katılırken, plan hazırlarken müze gezilerine periyodik olarak yer vermenin faydalı olacağını düşünüyorum düşüncesine az katılım gösterdikleri ortaya çıkmıştır. Ayrıca müze gezileri sonrası devlet öğretmenlerinin, projelere destek vermelerine rağmen, velilerle etkinliklere dair bilgi paylaşma konusuna daha az katıldıkları gözlenmiştir. Devlet okullarında çalışan öğretmenlerin gezilere yönelik farkındalıklarının yüksek olmasına rağmen daha az müze gezileri düzenlemeleri idari, ekonomik ve velilerinin isteksizlikleri gibi nedenlere bağlı olabileceken, hangi sebeplerin daha etkili olduğunu gelecek araştırmalar ortaya koyabilecektir.

5.1.5. Okulöncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Branş Türü Değişkeni ve Anket Maddelerine İlişkin Verdikleri Cevapların Çapraz Tablolar Bağlamında Yorumları

“Müze gezilerinin öğrencilerde müze bilincini kazandırmaya yönelik davranışları desteklediğini düşünüyorum” ifadesine sınıf öğretmenleri (% 97,9) okulöncesi öğretmenlerinden (% 94,9) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Müzede gerçekleştirilen etkinliklerin hangi amaca hizmet ettiğinin farkındayım” ifadesine okulöncesi öğretmenleri (% 99,0) sınıf öğretmenlerinden (% 95,1) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Müzelerde uygulanan etkinliklerin hangi yöntem ve tekniklerle uygulandığını biliyorum” ifadesine okulöncesi öğretmenleri (% 79,5) sınıf öğretmenlerinden (% 68,8) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Müzelerde uygulanan eğitim etkinlikleriyle ilgili uygulamalardan haberdarım” ifadesine okulöncesi öğretmenleri (% 69,9) sınıf öğretmenlerinden (% 66,0) daha fazla katıldığı,

diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Müze gezileri sırasında uygulanan etkinliklerin, aktif katılımı artıracaklarını düşünüyorum” ifadesine okulöncesi öğretmenleri (% 96,0) sınıf öğretmenlerinden (% 95,8) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Müzelerde uygulanan etkinliklerin öğrencilerin yaratıcılıklarını geliştirdiğini düşünüyorum” ifadesine sınıf öğretmenleri (% 97,2) okulöncesi öğretmenlerinden (% 96,0) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Müzelerde uygulanan etkinlikler farklı kültürleri tanırken empati duygusunun da gelişimine katkı sağlar” ifadesine sınıf öğretmenlerinin (% 91,7) okulöncesi öğretmenlerinin (% 89,8) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Müzelerde uygulanan etkinliklerin sosyal ilişkileri ve iletişimlerini zenginleştirdiğini düşünüyorum” ifadesine okulöncesi öğretmenleri (% 95,5) sınıf öğretmenlerinden (% 93,8) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Müzelerde uygulanan etkinliklerin öğrencilerde herhangi bir farkındalık yaratmadığını düşünüyorum” ifadesine sınıf öğretmenleri (% 88,9) okulöncesi öğretmenlerinden (% 84,7) daha fazla katılmadığı, diğerlerinin kararsız ya da katıldığı görülmüştür.

“Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde farklı kültürleri tanıyarak, kültürel değerlerini koruma bilincini daha çabuk kazanacaklarını düşünüyorum” ifadesine okulöncesi öğretmenleri (% 96,0) sınıf öğretmenlerinden (% 95,8) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde öğrencilerin farklı kültürleri severek öğrenebileceklerini düşünüyorum” ifadesine sınıf öğretmenleri (% 95,8) okulöncesi öğretmenlerinden (% 94,9) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Müzelerde uygulanan farklı eğitim etkinlikleriyle kitaplardan edindiği bilgileri farklı yollarla geliştirme fırsatı bulabileceğini düşünüyorum” ifadesine sınıf öğretmenleri (% 97,2) okulöncesi öğretmenlerinden (% 96,0) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde müzelerde bulunan nesnelere, günümüzdeki nesnelere arasındaki farklılıkları ve benzerlikleri daha net tanımlayabileceğini düşünüyorum” ifadesine okulöncesi öğretmenleri (% 97,7) sınıf öğretmenlerinden (% 97,7)

96,5) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Müzelerde uygulanan yaratıcı etkinliklerin öğrencilerin gelişimleri açısından faydalı olduğunu düşünüyorum.” ifadesine sınıf öğretmenleri (% 97,2) okulöncesi öğretmenlerinden (% 96,0) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Müze gezileri sırasında (Rehber olmadığında) öğrencilere farklı öğretim tekniklerini de kullanarak geziyi daha kalıcı hale getirmeye çalışırım.(Rol oynama, farklı oyunlar, film gösterimi vs.)” ifadesine okulöncesi öğretmenleri (% 69,3) sınıf öğretmenlerinden (% 48,6) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Gezi öncesinde gezi hakkında öğrencilere ön bilgi vermenin öğrenileceklerin etkililiğini arttıracaklarını düşünüyorum” ifadesine okulöncesi öğretmenleri (% 98,9) sınıf öğretmenlerinden (% 97,9) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde öğrencilerin müzelerden keyif alabilecekleri yerler haline dönüşebileceğini düşünüyorum” ifadesine okulöncesi öğretmenleri (% 96,6) sınıf öğretmenlerinden (% 95,8) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde öğrencilerin mantık, gözlem, hayal gücü ve beğeni duygularını geliştirdiğini düşünüyorum” ifadesine okulöncesi öğretmenleri (% 97,7) sınıf öğretmenlerinden (%96,5) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Müzelerde uygulatılan etkinliklerin dikkat toplamayı zorlaştırdığını düşünüyorum” ifadesine sınıf öğretmenleri (% 78,5) okulöncesi öğretmenlerinden (% 76,1) daha fazla katılmadığı, diğerlerinin kararsız ya da katıldığı görülmüştür.

“Müzelerde uygulatılan etkinlikler sayesinde orada geçirilen sınırlı zamanın daha verimli hale geldiğini düşünüyorum” ifadesine sınıf öğretmenleri (% 91,0) okulöncesi öğretmenlerinden (% 89,8) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Müzelerde uygulanan etkinliklerden yaratıcı dramanın, eserlerin ve kişilerin daha iyi tanınmasını sağlayacağını düşünüyorum” ifadesine okulöncesi öğretmenleri (% 96,0) sınıf öğretmenlerinden (% 91,0) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Müzelerde uygulanan etkinliklerin sadece orada eğlenceli vakit geçirmek amacıyla yapıldığını düşünüyorum” ifadesine sınıf öğretmenleri (%77,8) okulöncesi öğretmenlerinden (% 71,6) daha fazla katılmadığı, diğerlerinin kararsız ya da katıldığı görülmüştür.

“Okullarda bu çalışmalarla ilgili daha fazla duyuru yapılması gerektiğini düşünüyorum” ifadesine sınıf öğretmenleri (% 97,9) okulöncesi öğretmenlerinden (% 96,6) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Öğrencilerin eğitimlerinde müzecilik derslerinin seçmeli ders olarak verilmesini desteklerim” ifadesine sınıf öğretmenlerinin (% 82,6) okulöncesi öğretmenlerinden (% 76,7) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Öğrencilerin eğitimlerinde müzelere ilgilerini artırıcı çalışmalar yapılması gerekir” ifadesine sınıf öğretmenleri (% 96,5) okulöncesi öğretmenlerinden (% 91,5) katılmış, 15’i (% 8,5) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Müze gezilerine ön hazırlık yapma konusunda derslerimden zaman ayırmaktan hoşlanmam” ifadesine sınıf öğretmenleri (% 87,5) okulöncesi öğretmenlerinden (%83,0) daha fazla katılmadığı, diğerlerinin kararsız ya da katıldığı görülmüştür.

“Plan hazırlarken müze gezilerine periyodik olarak yer vermenin faydalı olacağını düşünüyorum” ifadesine okulöncesi öğretmenleri (% 93,8) sınıf öğretmenlerinden (%90,3) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde öğrencilerin tarihlerini eğlenerek öğrenecekleri kanaatindeyim” ifadesine sınıf öğretmenleri (% 96,5) okulöncesi öğretmenlerinden (% 96,0) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Müzede gerçekleştirilen etkinliklerin yanında alternatif stratejiler ve etkinlikler geliştirmek gerekir” ifadesine sınıf öğretmenleri (% 93,8) okulöncesi öğretmenlerinden (% 90,9) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde bu gezilere katılımın artacağını ve müzelere gitme davranışlarının da kalıcı bir hale geleceğini düşünüyorum” ifadesine sınıf öğretmenleri (% 96,5) okulöncesi öğretmenlerinden (% 96,0) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Gezi sonrası öğrenilenlerin kalıcılığını arttırmak için okul içi projeler gerçekleştirmek gerekir” ifadesine okulöncesi öğretmenleri (% 95,5) sınıf öğretmenlerinin (% 94,4) daha

fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

“Gezi sonrası müzede yapılan etkinlikleri velilerle paylaşmak gerekir” ifadesine okulöncesi öğretmenleri (% 92,6) sınıf öğretmenlerinden (% 81,9) daha fazla katıldığı, diğerlerinin kararsız ya da katılmadığı görülmüştür.

Araştırma sonuçlarına bakıldığında, İstanbul İli Avrupa Yakası’ndaki devlet ilkokullarında görev yapmakta olan okulöncesi ve sınıf öğretmenlerinin müzelerde uygulatılan etkinliklere ilgi düzeyleri incelendiğinde genel olarak sınıf öğretmenlerinin okulöncesi öğretmenlerine oranla daha fazla maddeye katıldıkları görülmüştür.

Müze gezilerinin öğrencilerde müze bilincini kazandırmaya yönelik davranışları desteklemesi, gerçekleştirilen etkinliklerin hangi amaca hizmet ettiği, uygulatılan etkinliklerin hangi yöntem ve tekniklerle uygulandığı, eğitim etkinlikleriyle ilgili uygulamalardan haberdar olma ve etkinliklerin, aktif katılımı artıracığına dair düşüncelere okulöncesi öğretmenlerinin daha fazla katıldıkları görülmüştür. Bunun nedeni olarak küçük yaş gruplarına hitap ederken daha çeşitli öğretim yöntemleri kullanarak etkinliklerini gerçekleştirmek zorunda olmaları düşünülebilir. Ancak bunun yanı sıra müzelerde uygulanan etkinliklerin öğrencilerin yaratıcılıklarını geliştirmesi düşüncesine daha az, sınıf öğretmenlerinin daha fazla katıldıkları görülmüştür. Bunun nedeni olarak sınıf öğretmenlerinin müzelerde uygulatılan etkinlikler sayesinde orada geçirilen sınırlı zamanın daha verimli hale geldiği düşüncesini de desteklemeleri düşünülebilir. Genel itibariyle sınıf öğretmenlerinin müzelerde uygulatılan etkinliklere dair daha ilgili oldukları gözlenmiştir.

5.2. OSÖMUEDG Anketi Genel Sonuçlarının Bağımsız Değişkenlere Göre İncelenmesi İle Elde Edilen Sonuçlar ve Yorumlar

Müzeleri, özellikle Türkiye’de, bir oyun alanı olarak düşünmek oldukça zor olabilir. Bununla birlikte son zamanlarda birçok kurum bu bakış açısını değiştirmek için oldukça çaba sarf etmektedir. Dünyada farklı türlerde ve sayılarda müzeler insanlara eğlenerek ve öğrenerek vakit geçirecekleri alanlar sunarken ülkemizde bu amaca yönelik çalışmalar hız kazanmaya başlamıştır.

Okulöncesi ve sınıf öğretmenlerinin hitap ettikleri yaş grupları düşünüldüğünde bu çocukların işi oyun oynamaktır. Burada öğretmenlerimiz çocuklara eğitimi zaten oyunlaştırarak ve eğlenceli hale dönüştürerek sunmaktadırlar. Bu anlamda çocuklar müze gezileri sırasında bir oyunun içerisine dâhil edildiğinde hem eğlenceli vakit geçirmiş

olacak hem de aktif bir şekilde katıldığı geziyi uzun süre unutmayarak bunu sık sık tekrarlamak isteyecektir. Bu noktada en önemli görev öğretmenlere düşmektedir. Örneğin müze gezisi programı hazırlayan öğretmenler müzelerde çalışan rehberlerle ortak hareket ederek gezi sırasında gerçekleştirilecek etkinlikleri ve oyunları önceden hazırlamalıdır. Bu hazırlıklar, öğrencilerin daha kolay odaklanmalarını sağlayarak müze gezilerinin verimini büyük ölçüde artıracaktır fakat öğretmenlerin çoğunun özellikle 15. soruya verdikleri cevaplar değerlendirildiğinde çoğunun bu maddeye katılmadığı da göze çarpmıştır. Gezi sırasında rehber olmadığı zamanlarda kendilerinin herhangi bir etkinlik uygulanması maddesine katılmadıklarını belirten öğretmenlerin sayısı oldukça fazla çıkmıştır. Bu öğretmenlerin neden katılmadıkları ve öğrencileriyle farklı öğretim teknikleri kullanarak müze etkinliklerini zenginleştirmek istememeleri ve herhangi bir etkinlik uygulamasından neden kaçındıklarıyla ilgili nedenler gelecekte yapılacak olan araştırmalarla hangi sebeplerin daha etkili olduğunu net bir şekilde ortaya koyabilecektir.

Araştırmaya göre öğretmenlerin müzeye gidiş sayıları açısından analiz sonuçlarına bakıldığında, bir eğitim öğretim yılı içerisinde, (% 80,3) 1-5 arasında, 52'si (%16,3) 6-10 arasında, 11'i (% 3,4) 10'dan fazla kez müzeye gittikleri görülmektedir. Veri sonuçlarına bakıldığında, sayı oldukça az olmakla birlikte okul türleri açısından değerlendirildiğinde de sonuçlar pek de farklı değildir. Devlet okullarında olduğu gibi birçok özel okul da müzelere gidiş sayısı oldukça düşük çıkmıştır. Gidiş sayılarının neden az olduğuyla ilgili nedenler ortaya konulmalı ve bununla ilgili hem öğretmenler hem de yöneticiler bilgilendirilmelidir.

Araştırma yaş ile birlikte kıdemin değişmesine rağmen aslında öğretmenlerin müzelere daha ilgili olması düşüncesinden doğan farklılıklara göre görüşleri öğrenilmeye çalışılmıştır. Yaş ile birlikte bireyin kıdemi artmasına rağmen müzeyle ilgili bilgilerden haberdar olma, genç yaşlı her öğretmenin yenilikleri takip etmeleriyle ortaya çıkmaktadır. Veri sonuçlarına bakıldığında birçok öğretmenin müzelerde uygulatılan etkinliklerden yeterli düzeyde haberlerinin olmadığı ortaya çıkmıştır. Bu konuda öğretmenlerin yetersiz müzelere gidişleri ya da müzelerin tanıtım konusunda yetersiz kalmaları gibi nedenler düşünülebilir.

Bu konuda yapılan benzer araştırma sonuçlarına göre;

Buyurgan ve Mercin (2005), ilköğretim I. Kademe için arkeoloji ve etnografya müzelerinin oldukça önemli olduğunu belirtmişlerdir. Müzelerde gezi sırasında farklı etkinliklerin

heykel, resim, rölyef gibi atölye uygulamalarını gerçekleştirebileceğini düşünmektedirler. Müzelerde yaşayarak öğrenebileceklerinin önemini savunmuşlar, nesnelere dokunarak ve yakından bakarak eserler arasında karşılaştırma yapabileceklerini, bu uygulamalar sayesinde de öğrencilerin tarih bilincini ve müzelere gitme alışkanlıklarını kazanabilecekleri görüşünü savunmaktadırlar.

Abacı, 1996 yılında “Müze Eğitimi” adlı, Sanatta Yeterlilik çalışmasında araştırmasının özellikle amacının aktif öğretim yöntemlerini kullanabilmeyi sağlaması gerektiğini, bunun olabilmesi içinse geçmişi sergileyen, toplumda tarihsel bilincin doğru ve tam olarak yerleşmesine katkıda bulunan ve görsel dil öğelerini kullanan müzelerin, eğitim için vazgeçilemeyecek birer kaynak olduğunu net bir biçimde aktarmıştır. Araştırmanın sonuç kısmında ise, Türkiye’nin birçok noktasında müzeler bulunmasına karşın müzelerdeki eğitimin formal olmadığını dile getirmiştir. Türkiye’de müzelerin özellikle görsel eğitim yöntemlerini kullanmada eğitime katkısının önemli olduğunun öğretmenler tarafından kabul görmüş olmasına rağmen öğretim programlarının buna uygun olmadığını belirtmektedir. Türkiye’deki okullar ve müzelerin birbirleriyle koordineli bir şekilde işbirliği içerisinde olmadıklarına da özellikle değinmiştir.

Belen, 1992 yılında “İlk ve Ortaöğretimde Arkeoloji Müzelerinde Eğitim Sorumluluklarının Belirlenmesi “Çözüm Üzerine Bir Deneme” araştırmasında, müzelerle okul ilişkisini ve müzelerin eğitim görevlerini yerine getirip getirmediğini belirlemeyi amaç edinmiştir. Araştırma sonuçlarına göre, Türkiye’deki müzelerle okulların ilişkisinin çoğunlukla bir plan dâhilinde yapılmadığının, tarihsel bilincin yeterli düzeyde verilmediğinin, çocukların müzelere çok az gittiğinin, hatta bunun da sadece Müzeler Haftasında olduğunun, çoğunun da hiç gidemediğinin, müzelerin çok azında eğitim programının bulunduğu ve Türk halkının müzelere fazla rağbet etmediğinin altını çizmiştir. Ayrıca müzelerin tanıtıcı broşür, dergi ve yazılı materyallerden yoksun oldukları için müzelerin tanınmama da ve kullanılmama da çok büyük etkisi olduğunu belirtmiştir.

Adıgüzel’in 2001 yılında düzenlenen Türkiye 3. Drama Liderleri Buluşması ve Ulusal Drama Seminerinin “Drama ve Müze Pedagojisi” isimli yayınlanan “Müze Pedagojisi ve Müzelerde Yaratıcı Drama ile Öğrenme Ortamları Oluşturma” isimli makalesinde, müzelerin temel işlevlerinin yanında okula alternatif, sınıftaki öğrenmeyi destekleyecek ortamlar oluşturduklarını belirtmiştir. Müzelerin, tarihsel, müzecilik ve eğitimsel işlevlerinin yanında başlı başına bir öğrenme ortamı olarak da değerlendirilebileceğini ve

müzelerin sahip olduğu içerik eğitim açısından yerinde bir eğitim anlayışına yönelik olarak önemli bir fırsat olduğunu belirtmiştir. Ayrıca öğrenme için yeni ortamların oluşturulmasında disiplinlerarası yaklaşımların işbirliğinin önemli bir koşul olduğunu ve pedagojinin, eğitim bilimleri, müze, müzecilik, yaratıcılık, yaratıcı drama, sanatlar eğitimbilimi, kültür pedagojisi gibi kavramların eğitim ve öğrenme ortamları oluşturmak için birbirine bağlı kavramlar olduğunu dile getirmiştir. Bu kavramları ve eğitim ortamlarını daha etkin hale getirmenin bir yolu olarak da yaratıcı drama ve oyunun büyük önemi olduğunu söylemiştir.

Maccario (2002) , “Müzelerin Eğitim Ortamı Olarak Kullanımı” isimli ulusal hakemli dergilerde yayınlanmış tam makalesinde, müzelerin genel ve özelde eğitim işlevini gerçekleştirmeye yönelik politikalarını ele almış, çağdaş müzelerin çocuk-genç-yetişkin eğitimine yönelik olarak uyguladıkları etkinlikleri araştırmıştır. Müzelerin eğitim işlevini yerine getirirken, ziyaretçi grubunu yaş aralığına göre programların uygulandığını, bu programlardan çocuklar için, eğlenceli ve nesne odaklı, ilgilerini çekebilecek etkinliklere yer verildiğini belirtmiştir. Okul grupları içinse, rehberli turlarla, atölye çalışmaları, yaza yönelik kısa süreli oturumların yapıldığını ve öğretmenlerle sürekli iletişim halinde olan müzelerin, ziyaret öncesi hazırlıkları amacıyla, okullara ödünç malzeme gönderme, telefonla bilgi verme, ziyaret sonrası rapor isteme, atölyeler düzenleme ve okullara gitme gibi hizmetleri bulunduğuna değinmiştir. Ayrıca müzelerde; rehberli turlar dışında resimli konferans, dokunma oturumu, öykü anlatma, drama-rol oynama, bir sanat eseri karşısında tartışma etkinlikleri düzenlendiğinin altını çizmiştir. Müze ziyareti öncesinde ve sonrasında ziyaretçi grupları ile yapılan bilgilendirme toplantıları, çocuklarla drama, elişi resim çalışmaları, film gösterisi, konferans etkinliklerinin hepsi eğitim ortamını oluşturmakta ve rehberli turların ardından gruplar konu ile ilgili atölye çalışmalarına katıldıklarına değinmiştir. Ayrıca müzelerde gönüllülerin orada yapabilecekleri işler ve yerlere dair yapılabilecek görevleri de şu şekilde sınıflandırmıştır; Müze ve galeri oyunları asistanlığı, öykü okuyuculuğu, müze sınıfı asistanlığı, okulöncesi grupları ve ana okulu asistanlığı, hayvan bakıcılığı, karakterlerin kostümlerini giyerek animatörlük, çevirmenlik, kart etkinliği asistanlığı, bilim takımı asistanlığı gibi işlerle öğrencilere çalışma, araştırma ve eğitim olanakları sağlandığını ifade etmiştir. Müze eğitimiyle ilgili olarak hedeflerin doğru saptanmasının önemine değinmiştir.

Koçak (2010), “İlköğretim Görsel Sanatlar Eğitimi Dersinde Müze Etkinliklerine Yer Verilmesine Yönelik, Öğrenci, Öğretmen Ve Müze Yetkililerinin Görüşleri Ve Önerileri” isimli yayınlanmamış yüksek lisans tezinde, öğrencilerin, müze gezileri sırasında etkinliklerinin onları etkilediğini, değişik bilim dallarının ilgilerini arttırdığını belirterek gezi öncesi bilgilendiklerini ve gezi esnasında da çok eğlendiklerini vurgulamışlardır. Geziler sırasında rehberin eşlik ettiği gezilerin onlar açısından daha verimli geçtiğini söylemişlerdir. Gezi öncesi ve sonrasında az araştırma ödevleri verildiği gözlenmiştir. Araştırmanın genel amacı olarak da müze yetkililerinin, okulların müzelere gelmemesinden şikâyet etmekte olduğunu, fakat öğrencileri müzelere çekmek adına değişik aktiviteler yapmadıklarını belirtmiştir. Birçok müzenin yeni uygulamalar ve eğitim paketleri hazırladıklarını söylemektedir. Fakat bu projelerin reklamlarının yeterli düzeyde yapılmadığını belirtmiştir. Bu yüzden kimsenin bu projelerden haberdar olmadığını söylemiştir. Ayrıca müze yetkililerinin müzeyi hem bilgi hem de eğlence ortamına dönüştürmedikleri için öğrencilerin müze içerisinde gezerken zorlandığını belirterek öğrencilerin sadece gezip eserleri uzaktan izleyerek sınıftan daha ciddi bir ortamda öğrenmelerinin güçleştiğini, bu öğrencileri müzeye çekmek yerine müzelerden iyice uzaklaştırdığını söylemiştir. Öğretmenler ise böyle bir durumda daha fazla gezi yapmayı istemekte olduklarını fakat müze gezisi esnasında uygulama yapamamalarından şikâyet ettiklerini belirtmiştir. Ayrıca öğretmenlerin de gezi öncesi, gezi esnası ve gezi sonrası etkinlikleri tüm yönleriyle hazırlayıp uygulamaya dönüştüremediklerini de vurgulanmıştır.

Ülkemizde, birçok insan müze türlerini ya da hangi müzelerin hangi amaca hizmet ettiğini tam olarak bilmemektedir. Çok değerli müzelere sahip olmamıza rağmen müzelere giden kitlenin en fazla turistler olması düşündürücüdür. Yeni politikalarımız doğrultusunda müzelerin ekonomik olarak fazla desteklenmemesine rağmen özel müzelerin farklı türlerinin her geçen gün sayısının artıyor olması umut vericidir. Farklı program içerikleri ve atölye uygulamalarıyla birçok yaş gruplarına hitap etmektedirler. Giden çocuk sayıları da her geçen gün daha da artmaktadır.

Müzedeki eğitim etkinlikleri ülkemizde henüz yeni bir alan olarak varsayılabilir. Müzelerde sadece ziyaret amaçlı geziler düzenlenirken artık birçok müzenin programına farklı etkinlik ve atölye uygulamaları koymalarıyla birlikte bu müzelere olan gezi talepleri de artmıştır. Son yıllarda özellikle özel okulların farklı eğitim yaklaşımları benimsemeleri, çocukların yaratıcılıklarını ve özgüvenlerini destekleyici programlara daha fazla yer vermeleri gibi

uygulamalar ülkemiz açısından oldukça sevindirici bir durumdur fakat hem özel okullar hem resmi devlet okulları olsun müzelerle düzenlenen gezilerde yetersiz kalmaktadır. Ülkemizde bir yıl içerisinde müzelerle gidiş sayısı diğer ülkelerle kıyaslandığında oldukça yetersizdir. Özellikle son dönemlerde büyük şehirlerde farklı müzelerin açılmasına rağmen bunların tüm okullarda ve sosyal yaşam alanlarında yeterli düzeyde tanıtımlarının yapılmaması katılım oranlarını oldukça düşürmektedir.

Araştırma sonuçlarına bakıldığında okulöncesi ve sınıf öğretmenlerinin müzelerde uygulanan etkinliklerle dair görüşleri anketiyle öğretmenlerin görüşleri incelendiğinde verdikleri cevaplar arasında farklılıklar bulunmamıştır.

5.3. Öneriler

5.3.1. Araştırmacılara Yönelik Öneriler

- Öncelikle olarak, müze eğitiminin önemini; toplantı ve basın yoluyla topluma, okullara, yöneticilere, öğretmenlere ve velilere benimsetmek faydalı olacaktır.
- Müzelerin bulunduğu konum itibarıyla çocuk, genç ve yetişkinlerin ihtiyaç ve gereksinimlerini göz önünde bulundurarak etkinlik programları hazırlamaları, daha fazla ilgi görmelerini sağlayacaktır.
- Öğrencileri müzelerle karşı olumlu tutum geliştirmeleri için desteklemek, bu konuda özellikle öğretmenlere hizmet içi eğitimlerle tanıtımlar yapmak, araştırmacılar tarafından bu konuda gönüllü görevler alma yararlı olacaktır.
- Müze Eğitimi dersinin yaygınlaştırılması ile ilgili çalışmalarda bulunmak ve her okulda ders içeriklerine katılmasıyla ilgili teşviklerde bulunmak okullara misafir öğretmen olarak ziyaretler yapmak faydalı olacaktır.
- Müzelerin eğitim işlevini gerçekleştirirken çocuklara yönelik özel bölmeler ya da yeni çocuk müzelerinin kurulmasının planlanması ve sayılarının daha da artırılması yerinde olacaktır.
- Müzelerde, sadece uzmanların değil, her gruptan kişinin yararlanabileceği broşür, rehber kitap, katalog, video, CD gibi yayın ve materyallerin hazırlanması, tüketicilere uygun hale getirilerek sunmaları bilgilendirmeyi hızlandıracaktır.
- Müze alanlarının dışına dikkat çekecek mekânların eklenmesi, örneğin hediyelik eşya mağazaları, kütüphaneler, kitap ve minyatür eserlerin bulunduğu yerlerin olması ilgiyi daha da artıracaktır.

- Müzelerin, özellikle de çocuk müzelerinin özürü çocukların eğitime de katkı sağlayacak özellikleri ve fiziki ortamları kapsayacak şekilde kurulmaları daha uygun olacaktır.
- Özel müzelerde uygulanan ücretlerin okul programları kapsamında daha esnek olmaları sağlanmalı, mümkün olduğunca aileleri zorlayıcı olmamalıdır.
- Özel ve resmi müzelerin, daha fazla tanıtım yapımaları, daha fazla kitleye hitap etmeleri ve içerik programlarıyla ilgili detaylı broşürler hazırlamaları, rehberli turlar, resimli konferans, öykü anlatma, drama ve rol oynama, eserlerle ilgili tartışma etkinlikleri hazırlamaları daha motive edici olacaktır.

5.3.2. Uygulayıcılara yönelik Öneriler

- Öğretmenlerin gezi öncesi ve sonrası araştırma ödevleri vererek ön bilgilendirme yapımaları ve öğrencilerle gezi sonrası proje çalışmaları planlaması gezilerin daha kalıcı olmasını sağlayacaktır.
- Öğretmenlerin, müzelerin amacını yerine getirebilmeleri için, müzelere gitmeden önce plan yapması çok önemlidir. Bu planları yaparken, eğitim ihtiyaçlarına, uygulayacağı yöntemlerin yaş gruplarına uygun olup olmayacağına, kullanacağı araç ve gereçlere dikkat etmesi daha uygun olacaktır.
- Öğretmenlerin gezi sırasında öğrencilere yaklaşımları, etkinlikleri eğlenceli ve farklı öğretim yöntemleri kullanacak biçimde planlamaları, kart oyunları, drama ve atölye uygulamaları gibi gezilerin daha verimli geçmesini sağlayacak, öğrencileri müzelere daha sık gitmeleri konusunda isteklendirecektir.
- Öğretmenler müze rehberleriyle daha önceden görüşmeler yaparak, gezi sırasında ortak hareket etmeleri öğrenciler açısından daha verimli bir gezi ortamı oluşmasını sağlayacak ve sorumluluk sadece rehberlere bırakılmamış olacaktır.
- Öğretmenler gezi sonrasında, geziyle ilgili çıktılarını, velilerle paylaşımlarda bulunmaları, onları farklı müzelerle ilgili de bilgilendirmeleri ve çocuklarını müzelere sık sık götürmelerleriyle ilgili motive etmeleri daha faydalı olacaktır.

KAYNAKÇA

- Abacı, O. , (1996), *Müze eğitimi*, Yayınlanmamış Sanatta Yeterlilik Tezi, M.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü. İstanbul.
- Abacı, O. , (2000), *Okulöncesi dönem çocuklarında görsel sanat eğitimi*. (1. Bs), İstanbul: Morpa Yayınları.
- Abacı, O. , (2005), *Çocuk ve müze*, 7-14 Yaş Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Dizisi, (1. Bs). İstanbul: Morpa Kültür Yayınları,
- Adıgüzel, Ömer H. , (2000), *Müze pedagojisinin Türkiye'deki yansımaları ve müzelerdeki yaratıcı drama uygulamaları*, (Ed. TETT (Türkiye Ekonomik ve Toplumsal Tarih Vakfı)) *Müzecilikte yeni yaklaşımlar küreselleşme ve yerelleşme* içinde (s. 130-143), İstanbul: Tarih Vakfı Yayınları.
- Adıgüzel, Ömer H. , (2001), *Müze pedagojisi ve müzelerde yaratıcı drama ile öğrenme ortamları oluşturma*, (Ed. NACİ ASLAN), *Drama ve müze pedagojisi* içinde (s. 21-28), Türkiye 3. Drama Liderleri Buluşması ve Ulusal Drama Semineri 22 – 24 Haziran, Ankara: Fersa Matbaacılık.
- Akyürek, T. ,(2011), *İlköğretim I. Kademe görsel sanatlar dersinde müze eğitiminin tarih ve kültür bilinci oluşturmadaki önemi*, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Resim-İş Eğitimi Bilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Artun, A. , (2012), *Tarih sahneleri sanat müzeleri 2 / müze ve eleştirel düşünme*, (2. Bs). İstanbul: İletişim Yayınları.
- Atagök T. , (2003), *Müzecilikte yeni yaklaşımlar*, ed. Bekir Onur *Müze Eğitimi Seminerleri (1) Akdeniz Bölgesi Müzeleri 10-11 ekim 2002* içinde (s. 25-29), Akdeniz Medeniyetleri Araştırma Enstitüsü, Antalya.
- Beier-De Haan, R. , (2000), *Ulusal müzeler ve küreselleşme: Alman Tarih Müzeleri'nde yeni gelişmeler*, (Ed. TETT (Türkiye Ekonomik ve Toplumsal Tarih Vakfı)) *Müzecilikte yeni*

yaklaşımlar küreselleşme ve yerelleşme içinde (s. 157-169), İstanbul: Tarih Vakfı Yayınları.

Belen, F. , (1992), *İlk ve orta öğretimde arkeoloji müzelerinde eğitim sorumluluklarının belirlenmesi-çözüm üzerine bir deneme*, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Yıldız Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Buyurgan, S. , Mercin, L.,(2005), *Görsel sanatlar eğitiminde müze eğitimi uygulamaları*, (1. Bs), Ankara: Görsel Sanatlar Eğitimi Derneği Yayınları 2.

Buyurgan S., Buyurgan U. (2012), *Sanat eğitimi ve öğretimi*, (3. Bs.), Pegem Akademi Yayıncılık.

Çakır İlhan, A. , (2012), *Yaratıcılık eğitimi bağlamında çocuk müzeleri*, (Ed. İnci SAN). *Çocuk müzeleri ve yaratıcı drama/çocuk müzelerinin nitelik ve işlevleri semineri 22 Ekim 2010* içinde (s. 19-41), Semineri Düzenleyen; Çocuk Müzeleri Derneği, Ankara: Naturel Yayınları.

Çıldır, Z. , (2012) *Müze eğitimi bağlamında çocuk müzeleri*, (Ed. İnci SAN). *Çocuk müzeleri ve yaratıcı drama/çocuk müzelerinin nitelik ve işlevleri semineri 22 Ekim 2010* içinde (s. 91-102), Semineri Düzenleyen; Çocuk Müzeleri Derneği, Ankara: Naturel Yayınları.

Denizci A. Ve Mirza H., (2012), *Güzel sanatlar ve spor liseleri müze eğitimi 12*, (1. Bs). MEB Devlet Kitapları, MEB Yayınları.

Demirel Gökalp, Z. , (2013), *Müze türleri*, (Ed. Prof. Dr. Erol ALTINSAPAN ve Yrd. Doç. Dr. Nurdan KÜÇÜKHASKÖYLÜ). *Müzecilik ve sergileme* içinde (s.72-101), Eskişehir: Anadolu Üniversitesi yayınları.

Gürtuna, S. , (2007), *Çocuk ve sanat eğitimi, çocuğum sanatla tanıyor*, Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Dizisi, (4. Bs). İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.

Hong Yi, S. , (2010), *The Evaluations Of Ecomuseum Success: Implications Of International Frameworks For Assessment Of Chinese Ecomuseum*, Ph.D Candidate, School of Architecture, Landscape Architecture & Urban Design, University of Adelaide, Adelaide, Australia.

- Hooper-Greenhill, E. (1999), *Müze ve galeri eğitimi*, Yayına Hazırlayan: Bekir Onur, Ankara Üniversitesi Çocuk Kültürü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları no:4, AÜ Basımevi.
- Karadeniz, C. , (2010), *Dünyada çocuk müzeleri ve bilim merkezleri*, Yayına Hazırlayan: Prof. Dr. Bekir ONUR, (1. Bs.), Ankara Üniversitesi Çocuk Kültürü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları no:19, Ankara: Ürün Yayınları.
- Karasar N. , (2012), *Bilimsel Araştırma Yöntemi*, (24. Bs.), Ankara: Nobel Yayınları.
- Kaya Koçak, S. , (2010), *İlköğretim görsel sanatlar eğitimi dersindeki müze etkinliklerine yönelik, öğrenci, öğretmen ve müze yetkililerinin görüşleri*, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Mesleki Resim Eğitimi bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Karabıyık, A. , (2007) , *Çağdaş Sanat Müzeciliği Kapsamında Türkiye'deki Müzecilik Hareketlerine Bir Bakış*, Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yayınlanmış Yüksek Lisans Tezi, Erzurum.
- Koçer Metin, B. , (2012), *Çocuk Müzeleri ve Yaratıcı Drama, Çocuk Müzelerinin Nitelik ve İşlevleri Semineri 22 Ekim 2010*, (Ed. Prof. Dr. İnci San), *Türkiye'de Doğa Tarihi Müzesi'nin Gelişimi ve Çocuklar*, Ankara: Naturel Yayınları.
- Kırıoğlu, Olcay T. , (2002), *Sanatta eğitim / görmek, öğrenmek, yaratmak*, (1. Bs.), Ankara: Pegem Yayınları.
- Kuruoğlu Maccario, N. , (2002), *Müzelerin eğitim ortamı olarak kullanımı*, Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt: XV, Sayı: 1, s. 275-285.
- Kurtuluş, Y. , (2001), *Sanat eğitiminde işbirlikli öğrenme*, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Sayı: 20, 201-205.
- Madran, B. , (1999), *Müze türleri / yeniden müzeciliği düşünmek*, Derleyen: Prof. Tomur ATAGÖK, İstanbul: Yıldız Teknik Üniversitesi Yayın Merkezi

- MEB Ortaöğretim Genel Müdürlüğü, (2009), *Güzel sanatlar ve spor lisesi müze eğitimi dersi öğretim programı*, Program Geliştirme Özel İhtisas Komisyonu, Bursa: MEB Yayınları.
- Nevruz Topallı, K.Ö. (2001), *İlk ve orta dereceli okullarda güzel sanatlar eğitimi kapsamında müze eğitiminin rolü ve önemi*, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Resim-İş Eğitimi Ana Bilim Dalı Yüksek Lisans Tezi, Ankara.
- Onur, B. (2002), *Müze eğitimi seminerleri (1) Akdeniz Bölgesi Müzeleri 10-11 Ekim 2002*, Akdeniz Medeniyetleri Araştırma Enstitüsü Seminer Dizisi 1, Antalya.
- Onur, B. , (2013), *Müze ve oyun kültürü*,(1. Bs.). Ankara: İmge Kitabevi Yayınları.
- Okvuran, A. (2012), *Çocuk müzeleri ve müzelerde yaratıcı drama*, (Ed. İnci SAN). *Çocuk müzeleri ve yaratıcı drama/çocuk müzelerinin nitelik ve işlevleri semineri 22 Ekim 2010* içinde (s. 43-51), Semineri Düzenleyen; Çocuk Müzeleri Derneği, Ankara: Naturel Yayınları.
- Oruç, S. Ve Altın, B. N. (2008), *Müze eğitimi ve yaratıcı drama*, Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Nisan Sayısı, Adana, s. 125-141.
- Önder, A. , Abacı, O. Kamaraj, I. (2009), *Müzelerin eğitim amaçlı kullanım projesi; İstanbul Arkeoloji Müzesi'ndeki Marmara örnekleme*, Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (1) 25. Sayı, s. 103-117.
- Önder, A. , (2012) *Yaşayarak öğrenme için eğitici drama, Kuramsal temellerle uygulama teknikleri ve örnekleri*, (9. Bs.), Ankara: Nobel Yayınları.
- Özen, Y., (2012) *Yaratıcı öğrenme*, Gümüşhane Üniversitesi Sosyal Bilimler Elektronik Dergisi, Haziran Sayı 6, s.232-256.
- Özkesici, A. , (2009), *Müzedede öğrenmenin öğrencilerin görsel, duyuşsal ve kinestetik yönleri üzerine etkileri(İlköğretim 6. Sınıf öğrencileri üzerine bir uygulama)*, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi A.B.D. Resim-iş Öğretmenliği Bilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.

- Paykoç, F. Ve Baykal, S. , (2000), *Müze Pedagojisi: Kültür, İletişim ve Aktif Öğrenme Ortamı Olarak Müzelerin Etkinliğine İlişkin Bir Çalışma*, (Ed. TETT (Türkiye Ekonomik ve Toplumsal Tarih Vakfı)) *Müzecilikte yeni yaklaşımlar küreselleşme ve yerelleşme içinde* (s. 102-113), İstanbul: Tarih Vakfı Yayınları.
- Paykoç F. , (2002), *Türkiye 'de müze eğitimi uygulamaları: Tarihçe ve örnekler*, (Ed. Bekir Onur), *Müze Eğitimi Seminerleri (1) Akdeniz Bölgesi Müzeleri 10-11 Ekim 2002 içinde* (s. 49-59), Akdeniz Medeniyetleri Araştırma Enstitüsü, Antalya.
- Pomian K. , (2000), *Çağdaş Tarih Yazımı ve Çağdaş Müzeler*, (Ed. TETT (Türkiye Ekonomik ve Toplumsal Tarih Vakfı)) *Müzecilikte yeni yaklaşımlar küreselleşme ve yerelleşme içinde* (s. 15-25), İstanbul: Tarih Vakfı Yayınları.
- San, İ. , (1979), *Yaratıcılık, İki Düşünce Biçimi ve Çocuğun Yaratıcı Eğitimi*, (Ed. TRT), *Çocuk Yayınları Semineri 26-28 Ekim 1979 bildirisi içinde* (s.177-190), Antalya: TRT Çocuk Yayınları.
- Seidel S.,Hudson K., (1999), *Müze eğitimi ve kültürel kimlik / uluslararası iki çalışma raporu*, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Müze Eğitimi Ana Bilim Dalı Yayınları No:1, Ankara: AÜ Basımevi.
- Sevinç, M., (2004), *Erken çocukluk gelişimi ve eğitiminde oyun*, İstanbul: Morpa Kültür Yayınları.
- Shabbar, N. , (2001), *Çocuklar için müze eğitimi*, (Ed. Burçak Madran), *Kent, Toplum, Müze içinde* (s. 68-73), Toplumsal Tarih Müzesi Kuruluş Sorunları Sempozyumu 27/29 Mayıs 1993, Kent ve Toplumsal Tarih Müzeleri Atölyesi 28-30 Haziran 1995, Türkiye Ekonomik ve Toplumsal Tarih Vakfı, İstanbul.
- Skramstad, H. ,(2004), *An agenda for museums in the twenty-first century*, (Ed. Gail Anderson), *Reinventing The Museum in* (p.118-133), Altamira Press, A division of Rowman & Littlefield Publishers, Inc.
- Turanlı, S. , (2008), *Oyuna dayalı müze etkinliklerinin öğrenci erişimi ve görsel sanatlar dersine karşı tutumları üzerine etkisi*, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Resim-iş Öğretmenliği Ana Bilim Dalı, Yayınlanmış Doktora Tezi, Ankara.

Utku, Ç. (2008) *İlköğretim 5. Sınıf düzeyi sanat eğitiminde müze eğitiminin öğrencilerin tutumlarına etkisi*, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Resim-iş Öğretmenliği Ana Bilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ankara.

Zilcioğlu, Ş. (2008). *Çocuk müzeleri ve müze eğitimi*, (1. Bs.). Ankara: AÜ Çocuk Kültürü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları No:14.

EKLER

Ek 1-Anket I. Bölüm

Değerli Meslektaşım,

Bu anket, sınıf öğretmenleri ve okul öncesi öğretmenlerinin müzelerde uygulanan etkinliklerle ilgili görüşlerini saptamak amacıyla hazırlanmıştır. Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bölümü bünyesinde gerçekleştirdiğimiz bu çalışmanın güvenilirliği size sunulan ifadeleri içtenlikle, dürüstçe ve dikkatle doldurmanıza bağlıdır.

Uygulama formuna adınızı yazmanıza gerek yoktur. Soruları tamamen kişisel deneyimlerinize cevaplamanızı rica eder, araştırma sonuçlarını istediğiniz doğrultusunda sizlerle paylaşılacağını bilmenizi isterim. Ankette uygun olduğunu düşündüğünüz kutucuğa “X” işaret koyunuz. Lütfen boş ifade bırakmayınız. Desteğiniz için teşekkür ederim.

Funda YÜCEL KURNAZ

BÖLÜM 1

KİŞİSEL BİLGİLER

1.Cinsiyetiniz:

( ) Kadın ( ) Erkek

2. Çalıştığınız Okul Türü:

( ) Devlet Okulu ( ) Özel Okul

3. Branşınız:

( ) Okul Öncesi Öğretmeni ( ) Sınıf Öğretmeni

4.Görev Biçiminiz:

( ) Kadrolu ( ) Ücretli

5. Yaşınız:

21-31   32-41   42-51   52 ve üzeri

6. Mesleki Kıdeminiz:

Bir yıldan az   1- 5 yıl   6-10 yıl   11 yıl ve üzeri

7. Öğrenim Durumunuz :

Lise   Ön Lisans   Lisans   Yüksek Lisan   Doktora

8. Ortalama olarak bir eğitim öğretim yılı içerisinde müzelere gidiş sayınız.

1 - 5 kez   6 - 10 kez   10'dan fazla

Ek 2-Anket II. Bölüm**Müze Etkinliklerine İlişkin Tutum Ölçeği****BÖLÜM 2**

	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1.Müze gezilerinin öğrencilerde müze bilincini kazandırmaya yönelik davranışları desteklediğini düşünüyorum.	①	②	③	④	⑤
2.Müze de gerçekleştirilen etkinliklerin hangi amaca hizmet ettiğinin farkındayım.	①	②	③	④	⑤
3.Müzelerde uygulanan etkinliklerin hangi yöntem ve tekniklerle uygulandığını biliyorum.	①	②	③	④	⑤
4.Müzelerde uygulanan eğitim etkinlikleriyle ilgili uygulamalardan haberdarım.	①	②	③	④	⑤
5. Müze gezileri sırasında uygulanan etkinliklerin, aktif katılımı artıracaklarını düşünüyorum.	①	②	③	④	⑤
6. Müzelerde uygulanan etkinliklerin öğrencilerin yaratıcılıklarını geliştirdiğini düşünüyorum.	①	②	③	④	⑤
7.Müzelerde uygulanan etkinlikler farklı kültürleri tanıırken empati duygusunun da gelişimine katkı sağlar.	①	②	③	④	⑤
8. Müzelerde uygulanan etkinliklerin sosyal ilişkileri ve iletişimlerini zenginleştirdiğini düşünüyorum.	①	②	③	④	⑤
9. Müzelerde uygulanan etkinliklerin öğrencilerde herhangi bir farkındalık yaratmadığını düşünüyorum.	①	②	③	④	⑤
10.Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde farklı kültürleri tanıyarak, kültürel değerlerini koruma bilincini daha çabuk kazanacaklarını düşünüyorum.	①	②	③	④	⑤
11. Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde öğrencilerin farklı kültürleri severek öğrenebileceklerini düşünüyorum.	①	②	③	④	⑤
12. Müzelerde uygulanan farklı eğitim etkinlikleriyle kitaplardan edindiği bilgileri farklı yollarla geliştirme fırsatı bulabileceğini düşünüyorum.	①	②	③	④	⑤

	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
13. Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde müzelerde bulunan nesnelere, günümüzdeki nesnelere arasındaki farklılıkları ve benzerlikleri daha net tanımlayabileceğimi düşünüyorum.	①	②	③	④	⑤
14. Müzelerde uygulanan yaratıcı etkinliklerin öğrencilerin gelişimleri açısından faydalı olduğunu düşünüyorum.	①	②	③	④	⑤
15. Müze gezileri sırasında (Rehber olmadığında) öğrencilere farklı öğretim tekniklerini de kullanarak geziyi daha kalıcı hale getirmeye çalışırım. (Rol oynama, farklı oyunlar, film gösterimi vs.)	①	②	③	④	⑤
16. Gezi öncesinde gezi hakkında öğrencilere ön bilgi vermenin öğrenileceklerin etkililiğini arttıracaklarını düşünüyorum.	①	②	③	④	⑤
17. Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde öğrencilerin müzelerden keyif alabilecekleri yerler haline dönüşebileceğini düşünüyorum.	①	②	③	④	⑤
18. Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde öğrencilerin mantık, gözlem, hayal gücü ve beğeni duygularını geliştirdiğini düşünüyorum.	①	②	③	④	⑤
19. Müzelerde uygulanan etkinliklerin dikkat toplamayı zorlaştırdığını düşünüyorum.	①	②	③	④	⑤
20. Müzelerde uygulanan etkinlikler sayesinde orada geçirilen sınırlı zamanın daha verimli hale geldiğini düşünüyorum.	①	②	③	④	⑤
21. Müzelerde uygulanan etkinliklerden yaratıcı dramanın, eserlerin ve kişilerin daha iyi tanınmasını sağlayacağını düşünüyorum.	①	②	③	④	⑤
22. Müzelerde uygulanan etkinliklerin sadece orada eğlenceli vakit geçirmek amacıyla yapıldığını düşünüyorum.	①	②	③	④	⑤
23. Okullarda bu çalışmalarla ilgili daha fazla duyuru yapılması gerektiğini düşünüyorum.	①	②	③	④	⑤
24. Öğrencilerin eğitimlerinde müzecilik derslerinin seçmeli ders olarak verilmesini desteklerim.	①	②	③	④	⑤
25. Öğrencilerin eğitimlerinde müzelerle ilgilerini artırıcı çalışmalar yapılması gerekir.	①	②	③	④	⑤

	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
26.Müze gezilerine ön hazırlık yapma konusunda derslerimden zaman ayırmaktan hoşlanmam.	①	②	③	④	⑤
27.Plan hazırlarken müze gezilerine periyodik olarak yer vermenin faydalı olacağını düşünüyorum.	①	②	③	④	⑤
28.Müzelerde uygulatılan etkinlikler sayesinde öğrencilerin tarihlerini eğlenerek öğrenecekleri kanaatindeyim.	①	②	③	④	⑤
29.Müzede gerçekleştirilen etkinliklerin yanında alternatif stratejiler ve etkinlikler geliştirmek gerekir.	①	②	③	④	⑤
30.Müzelerde uygulatılan etkinlikler sayesinde bu gezilere katılımın artacağını ve müzelere gitme davranışlarının da kalıcı bir hale geleceğini düşünüyorum.	①	②	③	④	⑤
31.Gezi sonrası öğrenilenlerin kalıcılığını arttırmak için okul içi projeler gerçekleştirmek gerekir.	①	②	③	④	⑤
32.Gezi sonrası müzede yapılan etkinlikleri velilerle paylaşmak gerekir.	①	②	③	④	⑤

ANKET BİTTİ. CEVAPLADIĞINIZ İÇİN TEŞEKKÜRLER.

Ek 3-Özgeçmiş

Funda Yücel Kurnaz

Kişisel Bilgiler

Doğum Tarihi : 10.02.1981
Doğum Yeri : Ankara
Medeni Durum : Evli

Eğitim

Lise : Kırıkkale Süleyman Demirel Süper Lisesi 1999

Lisans : Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi
İlköğretim Bölümü Okul Öncesi Öğretmenliği 2003

İş Deneyimleri

- Boğaziçi Üniversitesi Okul Öncesi Uygulama Birimi – Anaokulu Sınıf Öğretmenliği ve Müdür Yardımcılığı – 2004-2011
- Özel Mürüvvet Evyap Okulları- Anaokulu Sınıf Öğretmenliği-2011
- İstanbul Aydın Üniversitesi Anadolu Bil Meslek Yüksek Okulu – Çocuk Gelişimi Programı- Yarı Zamanlı Öğretim Görevlisi- 2013
- Beyoğlu Piri Paşa İlkokulu Anasınıfı Öğretmenliği – 2011 (devam etmekteyim)